

**T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**MESLEK ETİĞİ VE ŞİDDET BAĞLAMINDA DİJİTAL
MEDYADA KADINA İLİŞKİN HABERLERİN ELEŞTİREL
ANALİZİ**

Yüksek Lisans Tezi

Murat KONAK

Gazetecilik Anabilim Dalı

İZMİR

2024

T.C.
E G E Ü N İ V E R S İ T E S İ
S o s y a l B i l i m l e r E n s t i t ü s ü

**MESLEK ETİĞİ VE ŞİDDET BAĞLAMINDA DİJİTAL
MEDYADA KADINA İLİŞKİN HABERLERİN ELEŞTİREL
ANALİZİ**

Yüksek Lisans Tezi

Murat KONAK

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Soner YAĞLI

Gazetecilik Anabilim Dalı

Genel Gazetecilik Yüksek Lisans Programı

ETİK KURALLARA UYGUNLUK BEYANI

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne sunduğum “Meslek Etiği ve Şiddet Bağlamında Dijital Medyada Kadına İlişkin Haberlerin Eleştirel Analizi” adlı yüksek lisans/doktora tezinin tarafımdan bilimsel, ahlak ve normlara uygun bir şekilde hazırlandığını, tezimde yararlandığım kaynakları bibliyografyada ve dipnotlarda gösterdiğimi onurumla doğrularım.

Murat KONAK

ÖNSÖZ

Ataerkil bir toplumda kadın haklarını savunmak, toplumsal baskıları göze almak anlamına gelmektedir. Sadece Türkiye’de değil, dünyanın birçok yerinde kadınlar tarih boyunca sürekli olarak erkek egemenliği altında yaşamak zorunda kalmıştır. Bunun en temel sebebi hiç tartışmasız fiziksel gücün verdiği avantajdır. 21. Yüzyılda artık fiziksel gücün sosyal hayatta çok önemli olmadığını kavramamız gerekmektedir. Şüphesiz fiziksel güce dayalı toplumlar ilkel kabul edilen yaşam standartlarına sahip ve günümüzde ciddi problem yaşayan toplumlardır. Bu doğrultuda kadın-erkek eşitliği ön plana çıkmış ve kadının tarih boyunca yaşadığı sorunları bir çalışma alanı olarak akademideki yerini almıştır. Kadınların toplum içinde yaşadığı sorunlar sadece sosyal hayattaki rollerle kalmamıştır. Aile içi şiddet ve kadın cinayetleri büyük bir problem olarak günümüzde varlığını sürdürmektedir. Bu problemlerin iletişim alanında topluma aktarılma sürecinde kullanılan haber dilinin ataerkil bir süzgeçten geçmiyor olması caydırıcılıktan çok tetikleyici bir durumu ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışmada kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri haberlerinin analizi yapılacak olup sonuçlar medya etiği kapsamında değerlendirilecektir. Tez sürecinde kaybettiğim değerli babam Mustafa AKDEMİR’ e eğitim hayatım boyunca arkamda durduğu, yaşadığı sorunlara rağmen tüm çocuklarının üzerinde bir çınar ağacı gibi gölgesini esirgemediği, kısıtlı imkanlara rağmen eğitim hayatımızı desteklediği için saygı, minnet ve teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Kendi hayatından ve hayallerinden ödün vererek eğitimimi destekleyen değerli ablam Asiye KONAK’ a minnettar olduğumu ve bir teşekkürden çok daha fazlasını hak ettiğini belirtmek istiyorum. Ayrıca maddi manevi desteklerini esirgemeyen aileme ve arkadaşlarıma, tez süresince ders içi ve ders dışı benimle irtibatını koparmayan değerli danışmanım Soner YAĞLI’ ya büyük bir teşekkürü borç bilirim.

ÖZET

Tarih boyunca insanlar canlıları fizyolojik özelliklerine göre cinsiyetler atfetmişlerdir. Genellikle kadın ve erkek olmak üzere iki farklı cinsiyet üzerinden toplumsal normlar belirlenmiştir. Fiziksel olarak erkeğe göre daha zayıf olarak görülen kadınlar Paleolitik olarak adlandırdığımız taş devri döneminde, vahşi hayvanlara ve doğa şartlarının zorluklarına karşın toplumsal bir rol olarak toplayıcı ve düzenleyici görevi görmüşlerdir. Bu dönemde ön plana çıkan erkek egemenliği, fiziksel olarak daha avantajlı olmanın bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Ataerkil düşüncenin günümüzde bazı toplumlarda ciddi anlamda bazı toplumlarda ise kısmen kendini göstermesi bilimsel bir tartışma konusu olarak yerini korumasına sebep olmuştur. Şüphesiz bu alanda ortaya çıkan en büyük problem kadın cinayetleri ve kadına şiddet konularıdır.

Bu çalışmada kadına şiddet ve kadın cinayetleri haberlerinin analizi yapılarak etik bağlamda tutarlılığı ve gazetecilik meslek ilkelerine uygunluğu araştırılmaktadır. Bu doğrultuda 2021 yılında gazetelerde yer alan kadın cinayetleri haberleri baz alınmaktadır. İçerik analizi yöntemi ile kavramsal çerçevenin yanı sıra çalışmanın uzayında yer alan haberler incelenmiştir. Gazetelerde yer alan haberlerin kadına yönelik şiddeti özendirici bir dilde olması, meşrulaştırıcı bir üslup ile yazılması ve bu tarz haberlerin olası sonuçları çalışmanın asıl konusudur. Elde edilen bulgular doğrultusunda bu tarz haberlerde oluşan etik problemlerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gazetecilik Etiği, Kadına Yönelik Şiddet, Dijital Medya, Kadın Cinayeti Haberleri

ABSTRACT

Throughout history, people have attributed genders to living beings according to their physiological characteristics. Generally, social norms have been determined on the basis of two different genders, male and female. Women, who are seen as physically weaker than men, served as gatherers and organizers as a social role in the Stone Age period, which we call Paleolithic, despite wild animals and the difficulties of natural conditions. The male dominance that came to the fore in this period emerged as a result of being physically more advantageous. The fact that patriarchal thinking has manifested itself seriously in some societies and partially in others has caused it to maintain its place as a subject of scientific debate. Undoubtedly the biggest problem that emerges in this field is the issues of femicide and violence against women.

This study analyzes the news on violence against women and femicides and investigates their consistency in the ethical context and their compliance with the professional principles of journalism. In this direction, the news on femicides in newspapers in 2021 is taken as a basis. With the content analysis method, in addition to the conceptual framework, the news in the space of the study were analyzed. The main subject of the study is that the news in the newspapers are written in a language that encourages violence against women, written in a legitimizing style and the possible consequences of such news. In line with the findings obtained, it is aimed to reveal the ethical problems that occur in such news.

Keywords: Journalism Ethics, Violence Against Women, Digital Media, Femicide News.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ.....	vii
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	3
ETİK VE ŞİDDET KAVRAMINA DAİR KURAMSAL BİR ÇERÇEVE.....	3
1.1. ETİK KAVRAMI	3
1.1.1. Meslek Etiği.....	4
1.1.2. Gazetecilik Meslek Etiği	6
1.1.2.1. Gazetecilik Meslek Etiğine İlişkin Yaklaşımlar	10
1.1.2.1.1. Görevci Etik Anlayış	11
1.1.2.1.2. Yararcı Etik Anlayış	11
1.1.2.1.3. Machiavelist Etik Anlayış	12
1.2. ŞİDDET KAVRAMI	13
1.2.1. Şiddet Türleri.....	15
1.2.2. Şiddet Biçimleri	17
1.2.3. Kadın ve Şiddet	20
1.2.3.1. Psikolojik Şiddet	21
1.2.3.2. Fiziksel Şiddet.....	22
1.2.3.3. Cinsel Şiddet	23
1.2.3.4. Ekonomik Şiddet	23
1.2.3.5. Mobbing.....	25
1.3. KADINA YÖNELİK ŞİDDET	26
1.3.1. Kadına Yönelik Şiddetin Boyutları	27
1.3.2. Toplum İçinde Kadının Yeri ve Rolü	29
1.3.2.1. Geleneksel Dönemlerde Kadının Toplum İçindeki Yeri ve Rolü	29
1.3.2.2. Modern Dönemlerde Kadının Toplum İçindeki Yeri ve Rolü	32
1.3.2.3. Post-Modern Toplumlarda Kadının Yeri ve Önemi	35
1.3.3. Kadına Yönelik Şiddetin Toplumsal, Kültürel ve Psikolojik Boyutu	36
1.3.3.1. Siyasal Boyutu ve Devlet Boyutunda Kadına Yönelik Şiddet.....	40
1.3.3.1.1. Pozitif Ayrımcılık Politikaları	44
1.3.3.1.2. Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Yönelik Yapıtlar.....	45
İKİNCİ BÖLÜM	47
MESLEK ETİĞİ BAĞLAMINDA DİJİTAL MEDYADA ŞİDDET HABERLERİ	47
2.1. YENİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YENİ MEDYA	47
2.1.1. Geleneksel Medyadan (Konvansiyonel) Yeni Medyaya Geçiş.....	48
2.1.2. Yeni Medya Kavramı ve Gazetecilikte Değişimler	50
2.1.2.1. Yeni Medya Kavramı.....	52
2.1.2.2. Yeni Medyanın Gelişim Süreci	54
2.1.2.3. Yeni Medyanın Özellikleri.....	58
2.1.2.3.1. Dijitalleşme.....	59

2.1.2.3.2.	Etkileşim	60
2.1.2.3.3.	Entegrasyon.....	61
2.1.2.3.4.	Çoklu Ortam (Multimedya).....	63
2.1.2.4.	Yeni İletişim Teknolojileri ve Sosyal Ağlar	64
2.1.2.4.1.	Yeni İletişim Teknolojilerinin Özellikleri.....	65
2.1.2.4.2.	Haber Siteleri.....	67
2.1.2.4.3.	Sosyal Ağlar	68
2.1.2.5.	Değişen Gazetecilik Algısı.....	70
2.2.	DİJİTAL MEDYADA MESLEK ETİĞİ, ŞİDDET VE KADIN	73
2.2.1.	<i>Gazetecilik Bağlamında Meslek Etiği</i>	74
2.2.1.1.	Gazetecilik Etiğinin Tarihçesi	75
2.2.1.2.	Gazetecilik Etiğinin Önemi	75
2.2.2.	<i>Dijital Medyada Etik Problemler</i>	77
2.2.3.	<i>Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Sunumu</i>	80
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM		85
DİJİTAL MEDYADA KADINA ŞİDDET HABERLERİNİN ETİK AÇIDAN İNCELENMESİ		85
3.1.	ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ	85
3.1.1.	<i>Araştırmanın Sınırlılıkları</i>	86
3.1.2.	<i>Araştırmanın Evreni</i>	87
3.1.3.	<i>Araştırmanın Örneklemi</i>	87
3.1.4.	<i>Araştırmanın Yöntemi</i>	89
3.2.	KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE CİNAYET HABERLERİNİN ANALİZİ	92
3.2.1.	<i>Dijital Medyada Kadına Yönelik Şiddet ve Cinayet Haberleri</i>	93
3.2.2.	<i>Haberlerin Çözümlemesi</i>	93
3.2.2.1.	Haberlerin İçerik Analizi Yöntemi ile Çözümlemesi	93
3.2.2.2.	Basın Konseyi Etik İlkeleri.....	94
3.2.2.3.	Haber Verilerinin Kodlanması	95
3.2.2.4.	Haberlerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında İncelenmesi	99
BULGULAR.....		118
SONUÇ		139
KAYNAKÇA.....		145
EKLER		156

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Haber Verilerinin İçerik Analizi Yöntemi ile Kodlanması	95
---	----

GİRİŞ

Aynı canlı türü içinde doğuştan gelen biyolojik farklılıklar cinsiyetleri ortaya çıkarmıştır. Üremek için gerekli olan biyolojik farklılık aynı tür içindeki bireylerin çiftleşmesine olanak sağlaması açısından tamamlayıcı bir farklılık içermektedir. Temelde kadın ve erkek olarak sadece iki farklı cinsiyetin varlığı kabul edilmiş ve bu iki farklı cinsiyet üzerinden toplumsal normlar oluşmuş olsa da günümüzde durumun böyle olmadığını kanıtlayan çalışmalar hız kazanmıştır. Tarihsel süreçte insanlar toplu şekilde yaşamaya başladıktan ve günümüz toplumlarının temellerini attıklarında yazılı olmayan kurallar ve toplumsal roller beraberinde gelişmiştir (Ceylan, 2011, s. 93). Paleolitik dönem olarak adlandırdığımız çağlarda insanlar mağaralarda yaşar, icat ettikleri ufak çaplı aletler ile avcılık ve toplayıcılık yaparlardı (Güleç ve Baykara, 2014, s. 150) Alt paleolitik çağda ateşin bulunması ve kullanılmaya başlanmasıyla birlikte sadece avcılık ve toplayıcılık değil; pişirme ve toplanan ürünlerin yenilebilir hale getirilmesi de önemli işlerden olmuştur. Fiziksel olarak avlanmaya daha uygun görülen erkekler avlanırken, kadınlar daha çok toplayıcılık ve pişirme işleriyle uğraşırlardı. Bu dönemin etkisi ilerleyen zamanlarda farklı problemleri beraberinde getirmiştir. Paleolitik çağda ortaya çıkan fiziksel ayrıma göre toplum rolleri ilerleyen çağlarda kalıtsal bir hal almaktadır. Erkeklerin bazı konumlarda kadınlara göre daha avantajlı olması durumu bu dönemlerde ortaya çıkmıştır. Bu durum ilerleyen dönemlerde erkeklerin bazı rollerde sadece erkek oldukları için yer almasına yol açmıştır. Bu rollerin, paleolitik devirde olduğu gibi fiziksel güce dayalı bir tarafı olmasa dahi geleneksel bir hal almıştır. Kadınları ikinci plana iten ve toplumsal varlıklarını sınıflandıran bu bakış açısının sebepleri bu şekilde açıklanabilir. Toplumsal cinsiyet kavramı ise hayatımıza bu tartışmaların başlamasıyla girmiştir. Toplumsal cinsiyet kavramı, kurumlar tarafından belirlenen toplumsal rollerin yine kurumlar tarafından cinsiyetlere göre belirlenmesidir (Ecevit, 2021, s. 9). Toplumsal roller hangi mesleği yapacağınızı, belli başlı işlerin kimler tarafından yapılması gerektiğini belirleyen rollerdir. Örneğin kadınların hemşirelik erkeklerin ise doktorluk, kadınların asistanlık erkeklerin ise patronluk, kadınların öğretmenlik erkeklerin ise müdürlük yapması toplum tarafından daha uygun görülmüştür. Toplumsal roller sadece mesleklerle sınırlı değildir.

Araştırma kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında tarihsel süreç ile birlikte kadınların erkek hegemonyası altında yaşadığı zorluklar ve bu zorlukların yanı sıra kadın-erkek eşitsizliği temelinde gerçekleşen cinayet haberlerinin analizi yapılmıştır. Araştırmanın amacı 2021 yılında dijital ortamda yer alan kadına şiddet ve cinayet haberlerinin meslek etiği açısından incelenmesidir. Burada asıl amaç söz konusu haberlerin haber dili açısından değerlendirilmesi ve bu haber dilinin kadın cinayetleri üzerindeki etkisini ortaya koyarak çözüm yolu ile bunu en aza indirmenin öncülüğünü yapmaktır. Söz konusu haberlerin incelenmesi sadece meslek etiği açısından değil, toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında da incelenmiştir. Haberlerin ne derecede kadın cinayetlerini caydırıcı olduğu araştırmanın bir amacıdır. Caydırıcılıktan uzak haberlerin şiddete ve cinayete teşvik eden türde yazılmış olmasının doğurabileceği muhtemel sonuçlar ve bu haberlerin meslek etiği ilkelerine uyup uymadıkları araştırma kapsamında ele alınmıştır. 2021 yılının seçilmesinin sebebi bu yılda kadın cinayetleri haberlerinin önceki yıllara oranla ciddi bir artış göstermiş olmasıdır. Bu artışa ait detaylı bilgi ve artışı gösteren grafik üçüncü bölümde verilmiştir. 2021 yılının yanı sıra araştırmanın bir diğer kapsamı dijital medyadır. 2021 yılında yer Dijital medyada yer alan kadın cinayet haberlerinin tamamının incelenmesinin araştırma sınırlılığı kapsamında mümkün olmamasından dolayı bu noktada en çok tıklanan haber siteleri örneklem olarak seçilmiştir. Bu kapsamda elde edilen örneklem içinde araştırma kapsamında incelenecek haberlerin seçimi yapılırken “Amaca göre örneklem” yöntemi kullanılmıştır. Seçilen haberler içerik analizi yöntemi ile incelenerek elde edilen bulgular iki farklı açıdan yorumlanmıştır. Bu yöntemler meslek etik kodları açısından değerlendirme ve toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında değerlendirme olarak belirlenmiştir. Kadın cinayetlerinin ilk aşamada azalması, uzun vadede ise bitmesi için literatüre bir katkı olarak sunulan bu araştırmanın benzer çalışmalardan farkı sonuç kısmına eklenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ETİK VE ŞİDDET KAVRAMINA DAİR KURAMSAL BİR ÇERÇEVE

1.1. Etik Kavramı

Eti kavramı Yunanca “Ethos” kelimesinden gelir. Bu kavramı tek bir cümle ile açıklamak zordur. Çünkü eski yunanca dilince bu kavramın net bir açıklaması söz konusu değildir. Farklı filozoflar bu kavramı farklı şekillerde ele almaktadır. Fakat tek bir cümle ile açıklamak gerekirse şöyle diyebiliriz; Ethos kavramı eski yunanca da gelenekten gelen ahlaki değerlerin tamamına verilen isimdir. Ethos kavramını buna benzer bir şekilde açıklayan ve detaylı bir şekilde ele alan Aristoteles bu bağlamda etik kavramını da detaylı şekilde açıklamıştır (Aristoteles, 2020). Farklı kitaplardan oluşan Nikomakhos’a Etik kitabının 1. Kitabında etik ve ethos kavramı ele alınmıştır. Antik Yunan toplumunda filozoflar etik kavramı üzerine farklı tartışmalar sürdürmüşlerdir ve bu tartışmaların temelinde ahlak-etik ayrımı vardır. Etik ile ahlakın oldukça benzer olması ama tamamen aynı şey olmaması tartışmaları arttırmış ve etik kavramının açıklamasını zorlaştırmıştır.

Etik, toplumdaki yerleşik değerlerden oluşur. Etiksel ilkelere aykırı davranışlar zararlı kabul edilir. Etiksel çelişen eylemler, doğası gereği başkasına ya da dünyaya zarar verdiği için 'kötü' kabul edilir. Vicdan, etik normların iç kontrol mekanizması olarak görev yapmaktadır. Etik doğru ve gerçek üzerine kurulmuştur. Belirli ahlaki standartların zorunlu olarak kabul edilmesi ve bunların ihlali durumunda sorumluluk duygusu insanların etik olanı yapmasını sağlar. Dolayısıyla etik kuralların uygulanması herhangi bir kurumun denetimine değil, bireyin vicdanı aracılığıyla kendi kendini düzenlemesine bağlıdır. Kabul edilmiş ahlaki kurallara bağlılığın ölçüsü bireyin kendisidir. Etik ise ahlak kuralları ve bunların uygulamadaki özellikleri üzerinde yoğunlaşan bir felsefe koludur. Bireysel davranışlarda kullanılan etik terim ve kuralları inceleyerek ahlaki tutumların ardındaki yargıları araştırır. Etiğin konusu ahlaktır ve ahlakla ilgili sorular ve sorunlar, ahlâkın açıklanması, buna göre ilkelerin belirlenmesi ve bir ahlâk disiplini veya yaklaşımına ulaşma çabası etrafında şekillenmektedir. Ahlaki

öğretilerdeki farklılıklar, temel olarak iyiyi ve kötüyü tanımlamaya yönelik farklı yaklaşımlar tarafından belirlenir (MEGEP, 2013, s. 3). Fakat bu yaklaşımlar felsefi açıdan oldukça farklılık göstermektedir ve bu anlamda gerçek iyi ve kötüyü tanımlamak oldukça zordur. İyiyi ve kötüyü tanımlama konusu felsefi bir tartışma alanıdır ve giderek derinleşen bir konudur.

Etik, ahlak üzerine düşünmemizi sağlar. Ahlak ise insan deneyiminin ampirik ve tarihsel bir yönünü temsil etmektedir. Halk dilinde 'ahlaki sorun' aslında bir 'etik sorun'dur. Etik insan davranışı ilkelerinin teorisidir, ahlak ise bunların belirli durumlarda uygulanmasıdır. Her iki terim de sıklıkla birbirinin yerine kullanılır, ancak farklı anlamları olduğu unutulmamalıdır. Etik, davranışı yönlendiren ilke ve değerlerle ilgilenirken, ahlak bu ilkelerin kişisel uygulamasıdır ve insanın kendisiyle ve topluma karşı olan sorumluluklarını nasıl uyguladığı ile ilgili soyut bir kavramdır.

Ahlakın önemsiz olduğu hiçbir insan davranış alanı yoktur. Meslekler toplumsal bir sorumluluk taşır ve yalnızca toplumun refahına katkıda bulunduğu ölçüde meşru kabul edilebilir. Topluma zarar verildiğinde, o topluma kendini savunma hakkı ve görevi verilmiş olur. Gazetecilik mesleği de bu ilkenin istisnası değildir (MEGEP, 2013, s. 3). Etik kavramı kendi içinde metaetik ve pragmatik etik olarak ikiye ayrılır. Ayrıca uygulamalı etik olarak üçüncü bir inceleme alanı daha mevcuttur fakat bu başlık farklı olarak ele alınmaktadır. Metaetik doğru ve yanlış, iyi ve doğruyu, güzel ve çirkini araştıran ve bu kavramları felsefi zeminde inceleyen alandır. Pragmatik etik ise bu kavramları insan davranışları üzerinden değerlendiren daha somut bir alandır. Bu alanda sadece teorik açı değil pratik zeminde inceleme söz konusudur. Daha çok sosyolojik bir inceleme hakimdir. Uygulamalı Etik ise bu iki alandan bağımsız olarak daha çok etiğin uygulama alanlarına yöneliktir. Uygulamalı etiğin birçok alt başlığı mevcuttur. Tıp Etiği, Meslek Etiği, Gazetecilik Etiği vb. etik alanlar Uygulamalı Etik başlığı altında incelenmektedir (Pieper, 2012, s. 77). Uygulamalı etik alt başlığı içinde yer alan meslek etiği ve gazetecilik etiği araştırma kapsamında ele alınması gereken başlıklardır. Meslek etiğinin içinde yer alan gazetecilik etiği bir diğer adıyla basın etiği olarak bilinmektedir.

1.1.1. Meslek Etiği

Mesleki etik terimi, mesleki alandaki davranışlara rehberlik eden etik ilkelerini kapsamaktadır. Bu ilkeler, belirli bir meslek içindeki bireylerin kişisel eğilimlerinin kısıtlanmasını, yetersiz ve etik olmayan üyelerin dışlanmasını, mesleki rekabetin düzenlenmesini ve hizmet ideallerinin korunmasını amaçlamaktadır (Tokgöz, 2005). Mesleki etik kavramı sadece belli başlı meslekleri kapsayan bir etik değildir. Genellikle birçok alanda kullanılan hem meslek içinde hem de genel hatları ile mesleki etik kavramından söz edilebilir.

Temel etik ilkelerden biri doğruluk ve güvenilirliği ifade eden “dürüstlük”tür. Etik davranış, ilişkilerde dürüstlük ve samimiyet gerektirir; çünkü çoğu zaman korku ve güvensizlikten kaynaklanan sahtekârlık, güveni zedeleyebilir. İşyerinde doğru davranışı sergilemek; dürüst, adil, eşit ve tarafsız olmayı ve yalan söylemekten kaçınmayı gerektirir.

Bir diğer önemli ilke ise mal üretiminde yasalara uymayı ve çalışanlarla ilgili sorunların çözümünü vurgulayan “yasallık”tır. Hem ulusal hem de uluslararası yasalar ve Uluslararası Çalışma Örgütü, Uluslararası Standardizasyon Örgütü gibi kuruluşlar tarafından yönetilen çağdaş çalışma ortamlarında yasal uyumluluk çok önemlidir (Özgen, 1988). Yasalara uygunluk kriteri her anlamda olduğu gibi bu konuda da oldukça önemli bir kriterdir.

“Yetkinlik” dinamik çalışma ortamında gelişmelerden haberdar olmanın, değişimlere uyum sağlamanın ve sürekli kendini geliştirmenin gerekliliğini vurgulayan bir ilkedir. Eğitim ve yeterliliklerle tanınan mesleki yeterlilik, bireylere alanında “uzman” veya “yetkin kişi” kimliği kazandırır (Özgen, 1988).

“Güvenilirlik”, tanınmış her meslekle ilgili benzersiz etik değerleri ve ilkeleri vurgular. Bir mesleğin mensupları bu etik standartlara uymak zorundadır ve bunu yapmamak, mesleki etik ilkeleri harekete geçirir. Genel mesleki etik kuralları arasında yetersiz ve etik olmayan üyelerin meslekten ayrılması, meslek içi rekabetin düzenlenmesi ve mesleğin ideallerinin korunması yer almaktadır.

“Mesleğe Adanmışlık” bireyleri yaptıkları işte değer vermeye ve mükemmellik için çabalamaya teşvik eden etik bir ilkedir. Sürekli kendini geliştirmeyi, eğitim olanaklarından yararlanmayı, meslektaşlarının mesleki gelişimine katkıda bulunmayı, sonuçta üretkenliği ve iş tatminini artırmayı içerir (MEGEP, 2013, s. 5). Kendini

mesleğine adanmış kişiler genellikle etik kurallara uymayı göz ardı etmezler. Fakat mesleği bir araç olarak kullanıp bireysel hırsları ile yükselmeyi hedef edinmiş kişiler genellikle etik ilkeleri kişisel amaçları uğruna bir kenara bırakırlar.

1.1.2. Gazetecilik Meslek Etiği

Gazetecilerin mesleki faaliyetlerini düzenleyen ilke ve kurallar basında etik standartlar olarak tanımlanabilir. Medya etiği konusu Batılı ülkelerde 20. yüzyılın başında çağdaş kitle iletişim araçlarının gelişmesiyle ortaya çıkmıştır. Birçok ülkede basında öz denetime yönelik atılan adımlar genel olarak “Basın Etiği” çerçevesinde değerlendirilmektedir. Öz-düzenleme, özgürlüğü etikle dengelemeyi amaçlar. Aslında meslek etiği meselesi ve sorunu eski çağlardan günümüze kadar hemen hemen her toplumda mevcuttur.

Demokrasilerde kamuoyunu yönlendiren ve toplumu bilgilendirme görevi bulunan medyanın öncelikle toplumun güvenini kazanması gerekmektedir. Medyanın elindeki güç demokrasinin, hukukun üstünlüğünün, bireysel hak ve özgürlüklerin, toplumun refahı yararına kullanılmalıdır. Bu yetkinin kötüye kullanılmasının önlenmesi çok önemlidir. Bu nedenle basın, kendi bünyesinde çeşitli mesleki ilkelere uyumu sağlamaya çalışmıştır. Mesleki ilkelerin geçerli ve etkili olabilmesi için basın mensuplarının mali çıkarların etkisi altında kalmaması gerekmektedir (MEGEP, 2013, s. 7). Basın meslek etiği ilkelerine uymak zorlu koşullarda dahi uyulması gereken kutsal bir vazifedir. Gazeteci halkın gerçeğe ulaşmasında aracı göreve sahip olan kişidir ve bu meslek kutsaldır.

Çeşitli ülkelerde namus kanunları, basın kanunları, gazetecilerin hak ve yükümlülüklerine ilişkin beyanlar, gazetecilik kuralları gibi farklı isimlerle anılan etik kanunlar bulunmaktadır. Bu etik yasalardan bazıları İtalya gibi ülkelerde kamu yetkilileri tarafından düzenlenmektedir, ancak birçok ülkede etik standartları basının kendisi belirlemektedir (İrvan, 2018, s. 189). Türkiye’de etik ilkeleri Basın Konseyi tarafından belirlenmiştir (Basın Konseyi, 2022). 16 maddeden oluşan etik ilkelere uygunluk bazı gazeteler tarafından ihlal edilmektedir.

Özgürlüklerin kötüye kullanılmasına karşı en etkili silah, bu özgürlüklerden yararlananların faaliyet ve davranışlarındaki sorumluluğudur. Bu bağlamda, toplumları

önemli ölçüde etkileyen medyayı yönlendiren gazetecilerin mesleğini iyi icra etmesi oldukça önemlidir (İrvan, 2018, s.191). Gazetecinin bu bağlamda halkın haber alma hakkını barındıran ve özgürlüğünün kazandırılmasında en ön safta rol alan konumda olduğu unutulmamalıdır.

Gazetecilerin uyması gereken, genellikle mesleki ilkeler, onur ilkeleri ve etik ilkeler olarak adlandırılan çeşitli ortak değerler vardır. Bunlar genellikle gazetecilik kodları olarak bilinir. Bir haberi “kamu yararı” şekillendirir. Haberin hazırlanmasında ve sunumunda, kamunun bilgi edinme ve bilgi edinme hakkı dikkate alınmazsa ve bunun yerine ticari kaygılar, subjektif ve çevresel etkiler ön planda tutulursa, kamu yararı göz ardı edilmiş olur. Kamu yararı, kişilik haklarından bile üstün tutulabilir. Bu seçim yapılması gerektiğinde en önemli koşul haberin sunumunda kamu yararının bulunmasıdır. Kamu yararı olmadan gazetecinin “haber yapma hakkı” olamaz (İrvan, 2018, s. 194).

Gazeteciler, köşe yazıları hariç, haberlerini tarafsız bir şekilde yazmalıdır. Ancak köşe yazarları da köşe yazılarını meslek etiğine aykırı olarak kişisel kazanç elde etmek amacıyla kullanmamalıdır. Basının tarafsızlığı, toplumun doğru bilgilendirilmesi ve kamuoyunun sağlıklı oluşumunun sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. (MEGEP, 2013, s. 6). Özel yorumlar, gazetecilik kimliğinin gerektirdiği rolün dışına çıkmasına sebebiyet vermemelidir. Bu bağlamda gazeteci köşe yazılarında oldukça dikkatli ve etik kurallara uygun hareket etmelidir.

Kişilik hakları, “bir kişinin toplumda saygı görmesini ve kişiliğinin özgürce gelişmesini sağlayan tüm unsurlar üzerindeki haklar” olarak tanımlanmaktadır. Kişilik hakları doğuştan olduğundan başkalarına devredilemez. Kural olarak bu haklardan feragat edilemez. Kişinin şeref ve haysiyetini ortadan kaldıran veya zedeleyen her türlü saldırı, “kişilik haklarına saldırı” olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda gazetecilik etiği kişilik haklarını dikkate almalı ve bireyin kişilik haklarına zarar vermemeye dikkat etmelidir (İrvan, 2018, s. 191).

Bir kişinin yaşam ortamı üç bölüme ayrılır:

- Ortak yaşam alanı: Bireyin toplumdaki açık yaşam alanıdır. Bu alanla ilgili haber yapmak kanuna aykırı değildir.
- Özel hayat: Bireyin yalnızca çevresindekiler tarafından bilinen hayatıdır.

- Gizli hayat: Kişinin sadece kendisine ait olan ve kişinin izniyle öğrenilebilen gizli hayatıdır.

Özel hayatın ihlali, kişinin özel hayatına rızası ve izni olmaksızın müdahale edilmesidir. Özel hayatın gizliliğini ihlal eden fiiller hukuka aykırı sayılmaktadır. Kişinin rızası olmadan özel hayata ilişkin bilgiler yayınlanamaz (İrvan, 2018, s. 194).

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin hazırladığı “Türk Gazetecilerin Hak ve Sorumlulukları Bildirgesi” gazetecilere yönelik doğru davranış kurallarını şu başlıklar altında ele alınmaktadır (MEGEP, 2013, s. 8):

- Haber-yorum: Haber ve yorum arasında net ayrımlar yapılmalı, okuyucuların ve izleyicilerin neyin haber, neyin yorum olduğunu kolaylıkla ayırt edebilmesi sağlanmalıdır.
- Fotoğraf-video: Fotoğraf veya videonun güncel olup olmadığı açıkça belirtilmelidir.
- Haber-reklam: Haber ve yorum metinleri veya reklam amaçlı görsel ve metinler arasında hiçbir karışıklık olmamalıdır.
- Yargı: Hazırlık soruşturması sırasında habercilik, soruşturmayı zayıflatacak veya etkileyecek şekilde sunmaktan kaçınmalıdır. Yargılama sürecinde haberlerin her türlü önyargıdan uzak ve doğruluğundan emin olarak sunulması gerekmektedir. Gazeteci yargı sürecinin tarafı olamaz ve bu durum ne haberin sunumunda ne de başlık ve benzeri sunumlarda değiştirilemez. Mahkeme kararı kesinleşinceye kadar haberlerde şüpheli veya sanık suçlu ilan edilemez. Haber ve yorumlarda şüpheli suçluymuş gibi değerlendirme yapılamaz.
- Çocuk: Çocuklara ilişkin suçlarda ve cinsel saldırılarda sanık, tanık ve mağdur olsun 18 yaşını doldurmamış kişilerin isimleri ve fotoğrafları yayınlanamaz. Çocuğun kişiliğinin ve davranışının etkilenebileceği durumlarda gazeteci, bir aile üyesinin veya başka bir sorumlu kişinin izni olmadan çocukla röportaj yapamaz veya çocuğun görüntüsünü yakalamaya çalışamaz.

- Cinsel saldırılar: Cinsel saldırılarda taciz ve tecavüzün çok özel bir durum olduğunun vurgulanması ve istismarı “normalleştirecek” her türlü ifade ve anlatıdan kaçınılması gerekmektedir.
- Kimlik veya özel durum: Açık kamu yararı ve olayla doğrudan ilgisi olmadıkça, kişinin davranışı veya işlediği suç, ırkına, uyruğuna, dinine, cinsiyetine, cinsel yönelimine, hastalığına veya fiziksel sağlık durumuna bağlanamaz veya zihinsel engelli bireyin özel durumu alaya, hakarete veya önyargıya tabi tutulamaz.
- Sağlık: Sağlık konularında sansasyondan kaçınılmalı, insanları umutsuzluğa sürükleyecek, boş umutlara sürükleyecek yayınlar yapılmamalıdır. İlaç önermeden önce bir uzmana danışmak önemlidir. Hastanelerde inceleme yapan, bilgi ve görüntü elde etmeye çalışan gazetecinin kimliğini belirtmesi gerekiyor ve yasaklı alanlara ancak yetkililerin izniyle girmek zorunda. Aynı şekilde hastane ve benzeri kurumlarda da yetkilinin izni olmadan her türlü ses ve görüntü toplanmamalıdır.
- Hediye: Şüphe yaratabilecek her türlü kişisel hediye ve maddi menfaatin neden olduğu önyargı reddedilmelidir.
- Kurumsal çıkar: Gazetecinin basın-yayın organındaki işlevi, “Hak ve Sorumluluklar Bildirgesi”nde yer alan hak, sorumluluk ve görevlerini belirlemektedir. Gazeteci, bu mesleki çerçevenin dışında kurumun çıkarlarıyla çatışsa dahi, gönüllü veya zorla hiçbir faaliyete katılamaz.
- Özeleştir: Gazeteci ve basın-yayın kuruluşları, yalanlama ve cevap hakkı gibi yükümlülüklerin ötesinde, hataları düzeltmek ve özeleştir yapmakla yükümlüdür.
- Taraf tutmamak: Gazeteci ve basın organı, her ne nedenle ve ne şekilde olursa olsun dahil olmadığı kamusal bir olayda tutumunu açıkça belirtmek zorundadır. Basın organı veya yorumcusu; siyasi, ekonomik ve sosyal tercihlerine göre yayın yapabilirler. Bu durumda bu tutumun açıkça belirtilmesi, haber ve olay ayrımının kesin olarak yapılması gerekmektedir.

- Özel hayat: Öncelikli husus kamu yararadır.

Gazeteciliğe yönelik bu etik kurallar, sorumlu haberciliğin önemini, kamu yararı ile bireysel mahremiyet arasındaki hassas dengeyi vurgulamaktadır. Bir bireyin toplum için potansiyel olarak zararlı olan tutumları hakkındaki bilgilerin, yalnızca kamusal faaliyetleriyle doğrudan ilgili olması durumunda açıklanması gerekmektedir.

Gazetecilere, haberlerinin yanıltıcı veya zarar vermemesini sağlayacak şekilde kamu güvenliği ve sağlığına öncelik vermeleri talimatı verilir. Bilgi edinmenin etik yolları, korkutma veya baskı yasağı ve özel alanlara izinsiz giriş ise gazetecilerin yapmaması gereken eylemlerdendir.

Açık ve kesin bir kamu yararı olmadıkça, haber edinmeye yönelik mali işlemler önerilemez. Sıkıntılı durumlarda gazetecilerin insani bir tavırla yaklaşımları, mahremiyete saygı duymaları ve duygusal istismardan kaçınılması gerekmektedir. Durumla doğrudan ilgili olmadıkça, şüphelilerin veya suçluların yakınları ifşa edilmemelidir. Mali bilgiler izinsiz kullanılmamalıdır.

Kaynak incelemelerinin yayın organındaki sorumlu kişilerle sınırlandırılmasıyla yayın tarihlerine ilişkin kaynak taleplerine uyulması gerekmektedir. Mesleki rekabet, gazetecilik dürüstlüğüne zarar vermemeli ve gazetecilere, diğer meslekleri taklit eden eylemlerden kaçınarak kendi özel rollerine bağlı kalmaları hatırlatılmalıdır (MEGEP, 2013, s. 6). Rekabet her alanda olduğu gibi gazetecilik içinde oldukça önemli olmakla birlikte basın mensupları rekabetin etkisi ile etik ilkelerinden uzak kalmamalıdır. Bu etik ilkeler gazetecilik mesleği için oldukça önemlidir. Halk için kutsal bir vazifeye bürünen gazeteciler bu mesleğini olumsuz yönde kullanmamalıdır.

1.1.2.1. Gazetecilik Meslek Etiğine İlişkin Yaklaşımlar

Gazetecilik meslek etiği, haber kaynaklarına, kamuoyuna ve meslektaşlara karşı sorumlulukları belirler. Bu etik çerçevede, doğruluk, tarafsızlık, tarafsızlık ve kamu yararına odaklanma ön plandadır. Gazeteciler, güvenilir bilgi sağlamak, manipülasyondan kaçınmak ve kamuoyunu doğru şekilde bilgilendirmek için çaba harcarlar. Meslek etiği, toplumsal güvenin korunmasını sağlar ve gazetecilerin sorumluluk bilinciyle hareket etmelerini temin eder. Bu çerçevede, objektiflik ve

dürüstlük ilkeleri, gazetecilerin toplumun çeşitli kesimlerine adil bir hizmet sunmalarına rehberlik eder.

1.1.2.1.1. Görevci Etik Anlayış

Görevci etik anlayışı, gazetecilerin mesleklerini toplumun çıkarlarına adanmış bir görev olarak gördükleri bir yaklaşımı temsil etmektedir. Gazeteciler, kamuoyunu doğru ve tarafsız bir şekilde bilgilendirmek, demokratik süreçlere katkıda bulunmak ve toplumda olumlu değişimlere öncülük etmekle yükümlüdürler. Görevci etik, objektiflik ve dürüstlük prensipleriyle birleşir, gazetecilerin toplumun farklı kesimlerine adil bir habercilik anlayışını amaç edinmiştir. Bu yaklaşım, gazetecilerin sadece haber değeri taşıyan olayları değil, aynı zamanda toplumun genel refahını destekleyen haberlere de öncelik vererek, kapsamlı bir bilgi sunumunu teşvik etmektedir (Cinman ve Simsek, 2001, s. 301).

Görevci etik anlayışı, gazetecilerin sorumluluklarını sadece bir meslek olarak görmelerini değil, aynı zamanda topluma karşı bir hizmet olarak algılamalarının altını çizmektedir. Bu temelde, gazetecilerin görevi sadece haber sunmak değil, aynı zamanda toplumun bilinçlenmesine, demokratik süreçlere katkıda bulunmalarına ve pozitif değişimlere öncülük etmelerine de odaklanmaktır. Bu etik anlayış, güvenilir ve toplum odaklı haberciliğin temelini oluşturarak, gazetecilerin mesleki sorumluluklarını bilinçli bir şekilde yerine getirmelerini teşvik etmektedir (Cinman ve Simsek, 2001, s. 300). Görevci etik anlayış tüm gazetecilerin sahip olması gereken bir anlayıştır. Gazeteci kendini topluma karşı sorumlu hissetmeli ve mesleğini icra ederken bu durumu bir borç duygusu içinde yapmalıdır.

1.1.2.1.2. Yararcı Etik Anlayış

Yararcı etik anlayışı, gazetecilerin mesleki kararlarında kendi çıkarlarına odaklanan bir perspektifi benimsemesini temsil etmektedir. Bu yaklaşım, gazetecilerin kariyer gelişimleri, maddi kazançları veya kişisel hedefleri doğrultusunda kararlar almalarına izin vermektedir. Ancak bu anlayış genellikle kamuoyu güvenini zedeler ve meslek etiğiyle çatışmaktadır. Yararcı etik, bireysel çıkarlar ile toplumsal sorumluluk

arasındaki dengeyi bulma konusunda gazetecilere zorlu kararlar sunmaktadır (İlgaz Büyükbaykal, 2012, s. 52).

Gazetecilerin kişisel çıkarlarına odaklanma eğilimi, doğru ve tarafsız haber sunma görevini tehlikeye atar. Mesleki kararlar, kişisel kazanç hırsıyla motive edildiğinde, gazetecilerin nesnelliklerini kaybetme riski artar. Yararcı etik anlayışının mesleki standartlara uymaması durumunda, haberin manipülasyonu ve yanıltıcı içeriklerin kullanılması gibi sorunlar ortaya çıkar (İlgaz Büyükbaykal, 2012, s. 50). Bu tür durumlarda gazeteci sahip olduğu kimliği kötüye kullanmış ve halkın en önemli özgürlüğünü kısıtlamış olur.

Gazetecilikte yararcı etik, özellikle reklam gelirleri, popülerlik ve kişisel marka oluşturma gibi unsurları içermektedir. Bu durum, bazı gazetecilerin haber değeri taşımayan içerikleri tercih etmelerine ve popüler konulara odaklanmalarına neden olur. Ancak bu tür bir yaklaşım, genellikle mesleki güvenilirliği azaltacak ve haber kaynakları ile kamuoyu arasındaki bağları zayıflatacaktır (İlgaz Büyükbaykal, 2012, s. 52).

Yararcı etik anlayışı, gazetecilere bireysel çıkarlarını dengelemeleri ve toplumsal sorumluluklarına odaklanmaları konusunda etik zorluklara neden olmaktadır. Mesleki standartlara uyum sağlamak ve güvenilir habercilik anlayışını sürdürmek için gazeteciler, kişisel çıkarlarını objektiflik ve doğruluk ilkeleriyle uyumlu bir şekilde yönetmelidir.

1.1.2.1.3. Machiavelist Etik Anlayış

Machiavelist etik anlayışı, gazetecilikte stratejik ve pragmatik bir yaklaşım benimseyen bir perspektifi temsil etmektedir. Bu anlayış, zaman zaman amacın araçları meşrulaştırabileceği inancını içermekte ve gazetecilerin bilgi sunumu ve manipülasyonunda esnek bir tutum sergilemelerine odaklanmaktadır. Ancak bu esneklik etik kaygıları ve toplumsal güveni riske atacaktır (Merill, 1994, s. 125).

Machiavelist gazeteciler, haberin sunumunda stratejik bir planlama kullanabilir ve içeriği şekillendirirken olayları çeşitli açılardan ele alır. Ancak bu esneklik, gerçekliğin tahrif edilmesine ve yanıltıcı bir içeriğin kullanılmasına yol açar. Toplumun doğru ve tarafsız bilgilendirilmesi yerine, manipülasyon ve çarpıtma ile hedeflenen

sonuçlar elde etme eğiliminde olan bu anlayış, gazetecilik mesleğinin temel değerlerine aykırıdır. Bu tür davranışların ortaya çıkardığı sonuçlar toplum açısından oldukça yıkıcı olabilir. Gazetecinin mesleğe başlamadan önce mesleğini kötüye kullanma durumunda ortaya çıkabilecek sonuçları öğrenmesi ve mesleği uygularken bunları göz önünde bulundurarak hareket etmesi gerekmektedir. Machiavelist etik anlayışının başka bir riski, kişinin, toplumun genel çıkarlarını göz ardı etmesidir. Bu yaklaşım, bireysel veya kurumsal çıkarları öne çıkararak, kamuoyu tarafından beklendiği gibi adil, doğru ve tarafsız bir habercilik anlayışını zayıflatacaktır. Bu durum, gazetecilerin sadece güç ve avantaj elde etmeye odaklanarak toplumsal sorumluluklarını göz ardı etmelerine neden olur (Merill, 1994, s. 129). Machiavelist etik anlayışının uygulanması aynı zamanda gazetecilik mesleğinde güvenin erozyonuna yol açacaktır. Toplum, haber kaynaklarından dürüstlük, güvenilirlik ve tarafsızlık beklemektedir. Machiavelist yaklaşım, bu temel beklentilere karşı gelerek okuyucu, izleyici veya dinleyici güvenini sarstığı için gazetecilik mesleği için ciddi bir risk oluşturacaktır. Bu riskin oluşması durumunu ve oluşmasından sonra doğabilecek olası diğer sonuçları aldığı eğitimde öğrenen gazetecinin buna göre hareket etmesi beklenmektedir.

Machiavelist etik anlayışı, gazetecilerin stratejik ve pragmatik bir perspektifle haber yapma çabasını temsil etmektedir. Ancak bu yaklaşımın uygulanması, etik kaygılar, toplumsal güvenin erozyonu ve genel çıkarların göz ardı edilmesi gibi potansiyel sorunları elbette ki beraberinde getirecektir (Merill, 1994, s. 135). Pragmatizm her alanda olduğu gibi gazetecilik alanında da doğru kullanılmadığı zaman oldukça tehlikelidir. Birey başarıya giden her yol mübahtır mantığı ile hareket etmemelidir. Özellikle gazeteciler pragmatist yaklaşımı doğru ölçüde benimsemelidir.

1.2. Şiddet Kavramı

Şiddet, insanlık tarihi kadar eski olup, geçmiş yüzyıla kadar ciddi bir sorun olarak algılanmamıştır. Ancak günümüzde artarak karşımıza çıkan ve günlük yaşamımıza yerleşen bir olgudur. Çocuk istismarı, kadına yönelik şiddet, okul veya iş yerinde zor kullanma, yaşlı istismarı, intihar, kolektif şiddet ve savaş gibi birçok formda ortaya çıkar. Şiddet, biyolojik, sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve psikolojik etmenlerin rol oynadığı çok boyutlu bir olgudur. Şiddetin insanlık tarihinde bilinçdışına

itilen ve çeşitli etki ve durumlarda ortaya çıkan şiddet ve öldürme eğilimleriyle ilgili olduğu düşünülmektedir (Yılmaz, 2011, s. 9). Bu düşünce oldukça yaygın ve en net düşüncedir. Bu alanda çok fazla çalışma ve inceleme yapılmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü, 2000 yılında 1,6 milyondan fazla kişinin şiddete bağlı olarak yaşamını yitirdiğini belirtmiş ve şiddetin fiziksel ve psikolojik sağlık sorunlarını artırdığına dikkat çekmiştir. Şiddet, kişinin kendisine yönelik, kişiler arası ve kolektif olarak sınıflandırılır. Psikiyatrik hastalıklar, geçmiş şiddet öyküsü, fiziksel istismar, genç yaşta tutukluluk gibi faktörler, şiddet türlerinde önemli risk faktörleri olarak belirlenmiştir. Bu araştırma, sağlıklı popülasyonda şiddet türleri ve kişilik yapısı arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Şiddetin var olma ve yaşanma sürecine etki eden çok çeşitli etmenlerin yanı sıra kişilik özelliklerinin bu süreçteki rolünü anlamak, şiddetin azaltılmasına katkı sağlayabilir (Krug, Mercy, Dahlberg ve Zwi, 2002, s. 1087). Bu alanda genellikle suçlu veya suça meyilli kişiler üzerinde çeşitli psikoanaliz değerlendirmeler ve incelemeler yapılmaktadır. Bu alanda yapılan araştırmalar Suçun ve şiddetin önüne geçilmesi açısından oldukça önemlidir.

Şiddet, insanlığın varoluşundan bu yana toplumları etkileyen karmaşık bir olgu olmuştur. Temelde, bir bireyin veya bir grup insanın, başka bir birey veya grup üzerinde kasten kullanılan fiziksel, psikolojik, sosyal veya ekonomik zararlar yaratmaya yönelik bir davranış biçimidir. Şiddet, birçok farklı formu içerir ve genellikle toplumsal, kültürel, politik ve bireysel faktörlerle ilişkilidir (Yılmaz, 2011, s. 10). Toplumsal faktörlerin ağırlık kazandığı toplumlarda halk genel bir görüşü benimsemektedir. Bu görüş bir açıdan toplumun değeri anlamına gelmektedir.

Şiddetin kökenleri, toplumsal yapılar, kültürel normlar, siyasi olaylar ve bireysel deneyimler gibi bir dizi faktörle şekillenmektedir. Toplumsal düzenin ve güç dinamiklerinin değişmesi, kültürel çatışmalar, ekonomik eşitsizlik ve bireysel zorluklar, şiddetin ortaya çıkmasında etkisi vardır. Bu bağlamda, şiddetin sadece bireysel bir eylem olmanın ötesinde, geniş bir toplumsal çerçeve içinde anlaşılması önemlidir (Güneri ve Yöyen, 2017, s. 47). Çoğu toplumsal şiddet olaylarında domino etkisi ile toplumun içinde yer alan kişilerin birbirinden güç aldığı görülmektedir.

Şiddet, insan ilişkilerinden devletler arası ilişkilere kadar geniş bir yelpazede kendini göstermektedir. Aile içi şiddet, sokak şiddeti, savaşlar, terör saldırıları ve diğer

birçok formuyla şiddet, toplumların günlük yaşamını derinden etkilemektedir. Bu çeşitlilik, şiddetin karmaşıklığını ve geniş etki alanını vurgulamaktadır (Güneri ve Yöyen, 2017, s. 36).

Şiddetin önlenmesi ve anlaşılması için temelde şiddetin farklı türlerinin tanımlanması ve anlaşılması önemlidir. Fiziksel şiddet, bireyler arasında doğrudan temasla ortaya çıkabilir ve genellikle güç dengesizliklerinden kaynaklanabilmektedir. Psikolojik şiddet, insanların zihinsel sağlığına zarar veren tehditler, aşağılama ve manipülasyon içerebilmektedir. Sosyal şiddet, toplumsal yapı içindeki eşitsizlikleri ve ayrımcılığı içerirken, ekonomik şiddet, maddi kaynaklara ve ekonomik güce yönelik saldırılardır.

Şiddetin farklı biçimleri arasındaki etkileşimleri anlamak, daha bütünlükçü bir perspektif sunmaktadır. Örneğin, sosyal şiddetin artması, bireylerin ekonomik zorluklarla başa çıkma yeteneklerini etkilediği için olabilir, bu da fiziksel veya psikolojik şiddetin artışı anlamına gelebilir. Bu şekilde, şiddetin sadece bir yönüyle değil, tüm boyutlarıyla ele alınması önemlidir. (Yöyen ve Güneri, 2012, s. 37). Şiddetin her boyutu ile ele alınması oldukça önemlidir. Tek boyutu ile bazı problemlerin çözülmesi mümkün değildir.

Şiddetin etkileri genellikle uzun vadelidir. Toplumlar, şiddetin kökenlerini anlayarak ve önleyici stratejiler geliştirerek daha güvenli ve adil bir ortam oluşturabilmektedirler. Eğitim, bilinçlendirme kampanyaları ve toplumsal değişim projeleri şiddetle mücadelede işe yarabilmektedir. Şiddetle mücadele, bir toplumun dayanışma, eşitlik ve adalet temelinde inşa edilmiş bir geleceğe doğru adım atmasına yardımcı olacaktır.

1.2.1. Şiddet Türleri

Şiddet, çeşitli kategorilere ayrılarak farklı etkileri içinde barındırmaktadır. Fiziksel şiddet, bir kişinin bedenine zarar verme veya acı çektirme amacını taşımaktadır; saldırılar, dövüşmeler veya fiziksel güç kullanma biçimlerinde kendini göstermektedir. Psikolojik şiddet, duygusal ve zihinsel açıdan zarar verme amacını içerir; tehditler, aşağılama ve manipülasyon gibi psikolojik yöntemleridir. Sosyal şiddet, bireyin sosyal bağlantılarını veya toplum içindeki konumunu zayıflatma amacını taşır; dışlama,

ayrımcılık veya itibar zedeleme biçiminde görülebilmektedir. Ekonomik şiddet, bir kişinin maddi kaynaklarına veya ekonomik gücüne zarar verme amacını içermektedir; mülkiyetin yok edilmesi, işten çıkarma veya ekonomik manipülasyon biçiminde gözlemlenebilmektedir. Her tür şiddet, farklı psikolojik ve sosyal nedenlere ve bağlamlara sahiptir. Fiziksel şiddet genellikle güç mücadeleleri veya öfke yönetimindeki sorunlardan kaynaklanırken, psikolojik şiddet genellikle kontrol veya manipülasyon arayışından orta çıkabilmektedir. Sosyal şiddet, toplumsal eşitsizliklerin sonucu olarak ortaya çıkabilirken, ekonomik şiddet genellikle güç ve kaynaklara erişimle ilgili rekabetten kaynaklanır. Şiddet türleri arasındaki bu farklılıkların anlaşılması, etkili önleme stratejilerinin geliştirilmesine yardımcı olabilir (Özerkmen ve Gölbaşı, 2010, s. 34). Ekonomik olarak zayıflayan toplumlarda halk içinde şiddet ve kaos ortaya çıkmaktadır. Bu durum aslında doğa kanunları ile paralel sebeplere dayanmaktadır.

Şiddetin karmaşıklığı, bu tür davranışların kökenlerinin ve etkilerinin derinlemesine incelenmesini gerektirmektedir. Fiziksel şiddet, genellikle bireyler arasındaki güç mücadelelerinden veya öfke yönetimi sorunlarından kaynaklanmaktadır. Bu tür şiddetin anlaşılması ve önlenmesi, kişisel ilişkilerde sağlıklı dinamiklerin oluşturulmasını sağlamak, şiddetin önüne geçebilmek için oldukça önemlidir. Psikolojik şiddet, genellikle birinin kontrol sağlama veya manipülasyon arayışından ortaya çıkmaktadır. Tehditler, aşağılama ve psikolojik manipülasyonun içerdiği bu şiddet türü, bireyin ruhsal sağlığını olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, duygusal ve zihinsel sağlığı korumaya yönelik önlemler almak, bu tür şiddeti önlemede önemlidir. Sosyal şiddet, toplumsal eşitsizliklerin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu, dışlama, ayrımcılık veya itibar zedeleme gibi biçimlerde görülmektedir. Toplumun genelinde adil bir sosyal yapı oluşturmak, bu tür şiddetin azaltılmasında etkili olabilmektedir (Ergil, 2001). Sadece adil bir sosyal yapı oluşturmak değil, ekonomik olarak iyi bir sistem ve refah seviyesi yüksek bir toplum oluşturmak şiddetin azalmasında etkili olabilecek faktörlerdir. Bu noktada hükümete önemli bir rol ve görev düşmektedir.

Ekonomik şiddet, bireyin maddi kaynaklarına veya ekonomik gücüne zarar verme amacını içermektedir. Mülkiyetin yok edilmesi, işten çıkarma veya ekonomik manipülasyon, bu tür şiddetin tezahür biçimleridir. Ekonomik eşitsizliklerin azaltılması ve adil ekonomik politikaların benimsenmesi, ekonomik şiddetin önüne geçmek için

gerekmektedir. Her şiddet türünün altında yatan nedenleri anlamak, etkili önleme stratejilerinin geliştirilmesine yardımcı olacaktır. Bu bağlamda, bireysel düzeyde eğitim ve farkındalık artırma çabalarıyla birlikte, toplumsal düzeyde sosyal adaletin sağlanması ve ekonomik eşitsizliklerin azaltılması önemlidir. Ancak şiddeti anlamak ve önlemek, çok boyutlu bir süreçtir ve bu çabaların birleşimiyle başarıya ulaştırır (Özerkmen ve Gölbaşı, 2010, s. 34). Şiddeti önlemek sadece hükümetin veya sadece kişilerin üstlenmesi gereken bir görev değildir. Şiddetin önlenmesinde halk ve devlet ortak hareket etmelidir. Ayrıca bilimsel anlamda yapılan çalışmalara daha çok ağırlık verilerek bu çalışmaların ortaya çıkardığı sonuç ve önerilere uymak hayati öneme sahiptir.

1.2.2. Şiddet Biçimleri

Fiziksel Şiddet: Fiziksel güç veya hakimiyetin kadını kontrol etme, izleme, aşağılama, aşağılama veya cezalandırma aracı olarak kullanılmasına 'fiziksel şiddet' adı verilmektedir. Bu şiddet türü fiziksel hakimiyet kurarak, vücuda dokunarak ya da nesneler kullanarak uygulanabilmektedir. Fiziksel temas şiddetine örnek olarak yumruk atmak, tokat atmak, ısırarak, boğmak, tekmelemek, bıçakla bıçaklamak veya birinin kafasına sandalye fırlatmak verilebilir. Bağırarak korkutma, yumrukla tehdit etme, korkutucu bakışlar atma, kapıları tekmeleme, eşyaları kırma, kadının sağlık sorunları nedeniyle tıbbi yardım almasını engelleme, fiziksel baskının korkutma amacıyla kullanılmasına örnektir (Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, 2024). Fiziksel şiddet genellikle bir kişiyi korkutmak ve bir konuda fikrini kabullendirmek için yapılan şiddet türüdür. Bu şiddet türünün kadına yönelik olanı toplum içinde en çok tepki gören türdür. Kadına yönelik fiziksel şiddetin yanı sıra hayvanlara, çocuklara, yaşlılara ve engelli bireylere karşı olan fiziksel şiddet olayları da toplum tarafından oldukça eleştirilen ve yanlış görülen bir şiddet türüdür. Fiziksel şiddet aletli ve aletsiz olmak üzere iki farklı şekilde yapılmaktadır. Aletli fiziksel şiddette karşı tarafın canını acıtan, zarar veren, yaralayan veya öldüren her türlü alet silah olarak sayılmaktadır. Bunlar genellikle silah, bıçak, taş, sopa vb. şeylerdir. Aletsiz fiziksel şiddet ise bir insanın herhangi bir uzvu ile karşısındaki insana zarar vermesidir. Aletsiz şiddete ise yumruk, tokat, tekme ve kafa atma gibi örnekler verilebilir (Polat, 2016, s. 25). Aile içi fiziksel şiddet ve kadına yönelik şiddet ile ilgili devlet çeşitli önleyici çalışmalar yapmaktadır. Ayrıca doktor

tarafından verilen darp raporu ile ciddi davalar açılabilmektedir. Fakat psikolojik şiddet dahil birçok şiddet türünde herhangi caydırıcı bir önlem söz konusu değildir. Alınan önlemler yetersiz ve caydırıcı nitelikte değildir.

Psikolojik Şiddet: Kadını kontrol etme, izleme, küçümseme, aşağılama veya cezalandırma aracı olarak kullanılan duygusal güç veya ihtiyaçlar 'psikolojik şiddet' oluşturur. Psikolojik şiddeti anlatmak, fiziksel şiddete göre daha zordur. Psikolojik şiddetin bazı biçimleri şunlardır (Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, 2024).

- Dijital alanda sürekli gözetim ve izleme sağlamak. Dijital şiddetin bazı biçimleri şunlardır:
- Kadının cep telefonundan sürekli mesaj gönderilmesi veya talepkar mesajlar gönderilmesi,
- Akıllı telefondan ısrarla onu aramak,
- Kadının takip ve takibi için akıllı telefon uygulamalarının kullanılması,
- İletişim bilgilerini (telefon numarası, e-posta adresi, sosyal medya hesapları) rızası olmadan başkalarına vermek, bu kişilerin kendisine taciz edici mesaj ve görüntüler göndermesine yol açmak,
- Müstehcen fotoğraf çekmek veya çekmekle tehdit etmek, gizli kameralarla gizlice kaydetmek ve bu kayıtları internete yüklemekle veya yüklemekle tehdit etmek,
- İnternet faaliyetlerini, ziyaret ettiği siteleri, sosyal medya hesaplarını, e-posta, SMS ve diğer iletişim kanallarını takip etmek ve takip etmek,
- Evine veya işyerine izinsiz girmek, huzurunu bozmak, yalnız bırakılması yönündeki uyarılara aldırmazlıktan sonra ısrarla takip etmek,
- Onu alenen aşağılamak,
- Sürekli hediye veya çiçek göndermek ya da bu tür jestlerde ısrar etmek,
- Eski erkek arkadaşının arkadaş çevresi ile bağlantı kurmaya, onlardan bilgi toplamaya çalışmak ve bu ilişkiyi istismar etmek.
- Sosyal Medya tacizi, taciz edici yorumlar ve aşağılayıcı gönderiler de dijital şiddetin yaygın biçimleridir.

Psikolojik şiddet sadece kadına yönelik değil, dezavantajlı grupların tamamına yönelik yapılması mümkün şiddet türüdür. LGBT’li bireylere, azınlık kesime ve toplumun genel kabul çerçevesi dışında ilişki yaşayan çiftlere de psikolojik şiddet uygulanması sıklıkla rastlanır bir durumdur. Psikolojik şiddet kişinin öz güvenini kıran, kişide yeme bozukluğu gibi çeşitli sorunların ortaya çıkmasında etkili olan, kendini ihmale ve yalnızlaşmaya sebebiyet verdiği görülmektedir (Orbay, 2022, s. 271). Psikolojik şiddetin önlenmesi için caydırıcı yasalar ve uygulamalar bulunmadığın için önlenmesi en zor olan şiddet türüdür. Bu açıdan psikolojik şiddete maruz kalan kadınların fiziksel şiddete maruz kalan kadınlara göre daha çok desteğe ihtiyaç duydukları bilinen bir gerçektir. Psikolojik şiddet çoğu zaman halk içinde mahsun görünen kelimeleri içermesi açısından oldukça tehlikeli ve önlenemez bir şiddet türüdür.

Flört Şiddeti: Erkek partnerlerinden şiddete maruz kalan birçok genç ve genç kadın, genellikle şiddet belirtilerini anlamakta, yorumlamakta ve tanımakta zorluk çekmektedir. Flört şiddeti kafa karıştırıcı ve korkutucu bir deneyimdir. Bu genellikle erkek partnerin birbirini 'çift' olarak tanımladıktan sonra kontrol etmeyi ve izlemeyi 'hak' olarak görmesi ile başlamaktadır. Bu dönemde eski erkek arkadaşın artan tehdit ve şiddeti de endişe kaynağı olmaktadır. Geleneksel bakış açıları çoğu zaman genç kadınların kendilerini erkek arkadaşlarına itaat etmeye ve onların söylediklerini yapmaya mecbur hissetmelerine neden olmaktadır. Bu durum diğer sosyal aktivitelerden ve arkadaşlardan vazgeçmeye, erkek arkadaşına öncelik vermeye ve ciddi izolasyona neden olur. Bazı akran grupları da 'bir erkek arkadaşınız veya kız arkadaşınız olmalı' gibi baskılara maruz kalmakta ve terk edilme korkusu nedeniyle genç kadınlar, erkek arkadaşlarının şiddetine göz yumabilmektedir. Bazı durumlarda, özellikle ülkemizde, aile ya da akran baskısı nedeniyle bir 'erkek arkadaşın' varlığının gizli tutulması gerekmektedir. Genç kadınlar yaşadıkları şiddeti anlatacak kişi ile aynı ortam bulunmakta zorlanmakta, yaşadıkları karşısında ne düşüneceklerini ve hissedeceklerini anlayamamaktadırlar. Flört şiddeti, ileriki zamanlarda da şiddetin habercisidir (Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, 2024).

Kadının kendini güvende hissetmesini engelleyen, şiddet korkusu ve kaygıya yol açan, kasıtlı olarak tekrarlanan tehdit edici tutum ve davranışlara 'sürekli ısrarcı takip' adı verilmektedir. Kalıcı tacizin bazı biçimleri şunlardır:

- Kadının telefon veya teknolojik cihazlarla takip edilmesi, yoluna çıkması, korkutulması, taciz edilmesi,
- Kadına ilişkin görsel veya yazılı materyal dağıtmak,
- İnternet dolaşımını, ziyaret ettiği siteleri, sosyal medya hesaplarını, e-posta, SMS ve diğer iletişim kanallarını takip etmek,
- Evine veya işyerine gizlice girmek, huzurunu bozmak, yalnız bırakılması yönündeki uyarılara aldırmadan ısrarla takip etmek,
- Sürekli hediye veya çiçek göndermek ya da bu tür jestlerde ısrar etmek,
- Eski erkek arkadaşının arkadaş çevresi ile bağlantı kurmak, onlardan bilgi toplamak ve bu ilişkiden yararlanmak.

Bunlar ısrarcı ve ısrarlı takibin en yaygın biçimleri arasındadır.

1.2.3. Kadın ve Şiddet

Kadına yönelik şiddet, kadın ve erkek arasındaki eşitsiz güç dinamiklerinden kaynaklanan, temel hak ve özgürlüklerin ihlali anlamına gelen önemli bir sorundur. Aile bütünlüğünün güvenliği ve üstünlüğünü vurgulayan toplumsal değerler nedeniyle bu sorunun objektif olarak analiz edilmesi gelişmemiş toplumlarda oldukça zordur.

Kadına yönelik aile içi şiddet, özel alanda gerçekleştiğinden çoğu zaman gizli tutulmakta, bu da boyutlarının belirlenmesini zorlaştırmaktadır. Kadına yönelik şiddet olgusu karmaşık ve ele alınması zor bir olgudur. Şiddetin amacı korku yoluyla kadının davranışlarını kontrol etmektir. Gerçekte tüm şiddet olayları erkekler lehine bir güç dengesizliğini içermektedir. Kadının aile içindeki konumuna dayalı eşitsizlik ve evdeki emeğinin değersizleştirilmesi, ataerkil toplum yapısı içinde kocaların kendileri üzerindeki iktidarın bir ifadesi olarak şiddete neden olmaktadır. Kadına yönelik şiddet fiziksel, cinsel veya psikolojik zarara veya acıya neden olmaktadır. Kadınların yaşam, sağlık, beslenme, eğitim, gelişme, sosyal ve ekonomik hayata katılım hakları gibi temel insan hak ve özgürlüklerini ihlal eden önemli bir toplumsal sorundur. Kadınları ezmeyi ve onlar üzerinde tahakküm kurmayı amaçlayan cinsiyete dayalı şiddet, erkek egemen toplumsal yapının etkisiyle şekillenmekte ve toplum tarafından görülebilmektedir (Akkaş ve Uyanık, 2016, s. 37). Bu şiddet türü günümüzde akademik alanda en çok tartışılan ve üzerine en çok çalışılan problemlerden bir tanesidir.

Kadınların eğitime, işgücüne ve karar alma süreçlerine katılımındaki eşitsizlikler, kadınların ekonomik ve sosyal kaynaklara erişimlerini olumsuz etkilemektedir. Kadınları savunmasız kılan ve erkekleri güçlü ve otoriter konumlayan toplumsal koşullar şiddete neden olmaktadır. Erkeğin kadından üstün görüldüğü toplumsal cinsiyet düzeninde şiddet, erkeğin kadın üzerindeki iktidarını sürdürmek için kullanılmakta ve eşitsiz toplumsal cinsiyet ilişkilerinin sürdürülmesinin bir aracı olmaktadır (Acar, 2013, s. 196). Kısacası erkek, şiddet aracılığı ile kadın üzerinde tahakkümünü sürdürmektedir. Bunun önlenmesi için gerekli adımlar atılmıştır fakat bu problem günümüzde ciddi şekilde etkisini devam ettirmektedir.

Şiddet herkesi etkiliyor ama özellikle kadınları ve kız çocuklarını hedef alıyor; fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik ve sosyokültürel biçimlerde kendini gösteriyor. Aile üyeleri, partnerler, topluluk üyeleri ya da kültür, din, devlet ya da devlet kurumları adına hareket eden kişiler de dahil olmak üzere herkes tarafından sıklıkla ihmal ve ilgisizlik sonucu gerçekleştirilebilmektedir (Uluocak, Gökulu, Bilir, Karacık ve Özbay, 2014, s. 34).

Kadına yönelik şiddet kavramı sıklıkla kadına yönelik fiziksel şiddet ile eş tutulmaktadır. Kadına yönelik şiddet üzerine yapılan araştırmalar, kadınların sıklıkla birlikte oldukları partnerlerin saldırılarına maruz kaldıklarını göstermektedir. Ancak kadına yönelik şiddet sadece fiziksel şiddetle sınırlı değildir. Şiddet algısının genişlemesi, kadına yönelik şiddet konusundaki çalışmaları fiziksel şiddetin yanında sözlü, ekonomik ve cinsel şiddetin de dikkate alınmasını etkilemiştir. Kadına yönelik şiddet bağlamında olgu genel olarak dört kategoride sınıflandırılmaktadır: fiziksel şiddet, sözel veya psikolojik şiddet, ekonomik şiddet ve cinsel şiddet (Uluocak ve diğerleri, 2014, s. 18). Bu şiddet türlerini şöyle türlerini ayrı ayrı incelemekte fayda vardır. Bu şiddet türlerine göre kadına yönelik şiddetin farklı boyutları ele alınmaktadır.

1.2.3.1. Psikolojik Şiddet

Psikolojik şiddet, kadını aşağılayıcı ifadelerle küçümseme, işlerini yapamayacağına veya başaramayacağına dair suçlamalarda bulunma, kişiliğini ve düşüncelerini önemsememe, bağırma, aşağılayıcı lakaplar takma, sürekli eleştirme,

emirler yağdırma, sürekli kontrol etme, iş ve sosyal yaşamdaki fırsatlara engel olma gibi bir dizi davranışı içerir (Uluocak ve diğerleri, 2014, s. 20).

Burks, psikolojik şiddetin kadınlar üzerindeki etkilerini şu şekilde özetlemektedir (Akkaş ve Uyanık, 2016, s. 38):

- Kadının kendi saygısında, değer verdiği öz-yeterlilikte azalma.
- Sorumluluk almak konusunda isteksizlik gösterme.
- Duygusal ilişkilerde zorlanma.
- Diğer bireylerle ilişkilerde sorun yaşama.
- Kişilik gelişimiyle ilgili sıkıntılar.
- Kendini yetersiz ve beceriksiz hissetme.
- İntihar düşüncesi ve hayaller.
- Bedeniyle ilgili yanlış düşünceleri içselleştirme, değersiz olduğuna dair mesajları benimseme.
- Kendine bilerek fiziksel zarar verme ve yaralama eğiliminde artış.
- Strese bağlı fiziksel şikâyetler.

1.2.3.2. Fiziksel Şiddet

Kadına yönelik fiziksel şiddet, kadının iradesi dışında gerçekleşen ve genellikle bir şeyi yaptırmayı ya da bir eylemi gerçekleştirmesini engellemeyi amaçlayan fiziksel zarar verici davranışlardır. Bu tür şiddet, vurma, bir obje kullanarak bedene zarar verme, tokat atma, kolunu bükerek acı verme, tekmeleme, saçını çekme gibi eylemleri içermektedir. Fiziksel şiddet, şiddetin en yaygın ve açık biçimidir, genellikle bedene yöneliktir ve bedensel güce dayanmaktadır. Bu şiddet türü, kontrol etmeyi, istenmeyen istekleri gerçekleştirmeyi, acı ve korku yaşatmayı amaçlamaktadır (Adak, 2000).

Yumruk atmak, tokatlamak, itip kakmak, sigara söndürmek veya kaynar su dökmek gibi eylemlerden, kesici-delici aletlerle yaralamaya kadar geniş bir yelpazede gerçekleşebilmektedir. Fiziksel şiddet, uygulayıcının fiziksel güce sahip olması ya da kesici-delici aletler gibi çeşitli araçlar kullanabilmesinin yanı sıra, uygulayıcının ihmali davranışlarından da kaynaklanabilmektedir. Kadına yönelik fiziksel şiddetin kadın üzerindeki olumsuz etkileri arasında kendini değersiz hissetme, özsaygı kaybı ve korku bulunmaktadır (Uluocak ve diğerleri, 2014). Erkeğin asıl amaçladığı şey olan bu etkiler

erkeğin kadın üzerindeki tahakkümünü devam ettirmesi açısından oldukça önemlidir. Özellikle korku etkisi ile birlikte erkek amacına ulaşmak ister.

1.2.3.3. Cinsel Şiddet

Cinsel şiddet, kadına karşı gerçekleştirilen ve kadının rızası olmaksızın kurulan ilişki, tecavüz, sözlü ve fiili taciz olaylarını içeren bir şiddet türüdür. Özellikle kadın cinselliğinin tabu kabul edildiği, kadın cinselliğinin namus ve şeref gibi kavramlar üzerinden tanımlandığı düşük eğitilmiş ve tutucu toplumlarda, kadına yönelik cinsel şiddet daha belirgin bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Cinsel şiddet, genellikle cinsel motivasyona dayalı bir şiddet biçimidir. Bu tür şiddet, bir kişiyi istemediği bir zamanda ve şekilde cinsel ilişkiye zorlamayı, gebeliğe veya cinsel yolla bulaşan hastalıklara sebep olmayı, cinsel ilişki sırasında acıtmayı, incitmeyi, tecavüz etmeyi, başka kişilerle ilişkiye zorlamayı, doğum kontrol yöntemlerini reddetmeyi, cinsel organa zarar verme eylemlerinden oluşur. Bu davranışlar, kadını fahişe veya frijid olmakla suçlama, namus ve töre adına baskı uygulama ve hatta öldürme gibi çeşitli şekillerde de uygulanmaktadır. Geleneksel kadınlık ve erkeklik rollerinin toplumda derinlemesine kök salmış olduğu, mahrem bir alan olarak görülen cinsel şiddet, genellikle toplumlarda gizli tutulur ve bu nedenle tespiti zor bir olgudur. Cinsel şiddete maruz kalan bir kadının bu konuda konuşmada toplum ve gelenekler nedeniyle oldukça zorlanabilmektedir (Adak, 2000, s. 184-185). Çoğu toplumda tecavüz ve benzeri olaylara maruz kalan kadınlar ayıplanır ve bu kadınlara kirlenmiş gözü ile bakılmaktadır.

1.2.3.4. Ekonomik Şiddet

Kadına yönelik ekonomik şiddet, kadını istemediği bir şekilde çalışmaya zorlama veya çalışmaktan alıkoyma gibi çeşitli eylem biçimleridir (Uluocak ve diğerleri, 2014, s. 22).

Kadınların aile ve ilişki içinde yaşadığı ekonomik şiddet aşağıdaki gibi farklı biçimlerde olabilmektedir:

- Kadınların Mali Durumlarının Kontrol Edilmesi ve Dikte Edilmesi: Bu, bir kadının mali kaynakları üzerinde kontrol uygulamasını, parasını nasıl

harcayacağını, biriktireceğini veya yöneteceğini dikte etmeyi ve dolayısıyla mali özerkliğini zayıflatmak.

- Hane Halkı Harcamaları İçin Yetersiz Mali Destek: Bir kadının çalışmadığı durumlarda, haneyi geçindirmek için yeterli fonun sağlanması onu savunmasız bir duruma sokmakta ve temel ihtiyaçlar konusunda başkalarına bağımlı hale getirmek.
- Kredi Kartlarının Kontrolünün Ele Geçirilmesi: Bir kadının kredi kartlarına el koymak, onun mali bağımsızlığına doğrudan bir ihlaldir ve onun kişisel mali kararlar verme yeteneğini sınırlandırmak.
- Kadınları Çalışmaya Zorlamak: Kadınları kendi istekleri dışında çalışmaya zorlamak bir tür ekonomik şiddettir. Bu sadece onların kişisel tercihlerini göz ardı etmekle kalmayıp, aynı zamanda sömürücü çalışma koşullarına yol açmak da ekonomik şiddettir.
- Mülkiyet Haklarının Tekelleştirilmesi: Mülkiyetin münhasıran sahiplenildiğini iddia etmek, kadının mali payını ve aile birimi içindeki kontrolünü daha da azaltıp, kadını mülkiyetle ilgili kararlarda başvuruda bulunamaz hale getirmek.
- Kadınların Eğitiminin Engellenmesi: Kadınların eğitim almasının engellenmesi, ekonomik şiddetin en tehlikeli halidir. Bu şiddet, kadının kişisel ve finansal gelişim fırsatlarına erişimlerini kısıtlar.
- Kadın İstihdamının Engellenmesi: Bir kadının çalışma yeteneğinin aktif olarak engellenmesi, onun mali bağımsızlığına ve mesleki gelişimine doğrudan engeldir.

Ekonomik şiddetin ortadan kaldırılması, bu çok yönlü boyutların kabul edilmesini ve ele alınmasını gerektirir. Finansal eşitliği teşvik etmeyi, kadınların özerk finansal kararlar almalarını sağlamayı ve ailesel ve ekonomik yapılar içinde bu tür zararlı uygulamaları sürdüren toplumsal normların ortadan kaldırılmasını gerektirmektedir (Akkaş ve Uyanık, 2016, s. 41). Günümüzde en büyük şiddet türlerinden biri olan ekonomik şiddet kadının öz saygısını kazanması ve kendisini erkeğe karşı mahcup hissetmemesi açısından oldukça önemlidir. Bu noktada devlet tarafından kadınlara yönelik çeşitli istihdamlar oluşturulmuştur.

1.2.3.5. Mobbing

İş yaşamında, cinsiyete dayalı ayrımcılık genellikle kişinin kadın ya da erkek olmasına odaklanarak, kişisel yetenekleri veya iş performansını değerlendirmek yerine belirlenen değerlendirmeler ve uygulamalara dayanmaktadır (Demir, 2011, s. 19). Ne yazık ki, dünya genelinde iş yaşamında cinsiyet ayrımcılığı genellikle kadınlara yapılmaktadır. Kadınlar, iş hayatlarında, gizli ayrımcılıklarla karşılaşmaktadır ve bu ayrımcılığın algısı, kendilerine diğerlerine göre farklı ve adil olmayan şekillerde davranıldığından kaynaklanmaktadır. Kadınlar, ücret artışı, terfi gibi sosyal karşılaştırmalarla cinsiyet ayrımcılığına maruz kalırlar (Seçer, 2009, s. 42).

Çalışan bir kadın, kendi gelirine sahip olduğu için güçlü, yetenekli ve başarılı bir kadın olarak değerlendirilebileceği gibi aynı zamanda ailesine ve çocuklarına zaman ayıramayan bir anne olarak da etiketlenilmektedir (Temel, 2004). Sonuç olarak, iş hayatında, kadınlar ne olursa olsun, genellikle “öteki”leştirilmektedir.

İşin mekansal düzenlemesi, ücret, terfi ve statü hiyerarşileri, kadınların belirli türde işlerde ve belirli sektörlerde yoğunlaşmasına neden olarak cinsiyete dayalı bir işgücü ayırmasına yol açmaktadır. Bu ayırım, kadınların daha ucuz işgücü olarak kabul edildikleri, daha az üretken oldukları, sadece belirli dönemlerde işe uygun oldukları gibi varsayımlarla şekillendirilmiştir. Ancak bu tür ayrımların “doğal” bir cinsel iş bölümünün varlığına dair kanıt olduğu düşüncesi, gerçekte “doğal” bir cinsel iş bölümü olmadığını, bu ayrımların pratik uygulamalarla ortaya çıktığını göstermektedir. Kadına yönelik ayrımcılığın doğal bir süreç olmadığı, aksine söylemsel süreçlere bağlı olduğu önemli bir göstergedir. İş yaşamında cinsiyet ayrımcılığı, çeşitli işlerin toplumsal cinsiyet nitelikleri temelinde tanımlandığı ve profesyonel ve beyaz yakalı iş alanlarının kadınlar için uygun görüldüğü şekillerde ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, kadın emeğinin maliyetinin zorunlu olarak erkek emeğinden daha düşük olduğu kabul edilmektedir (Scott, 2005, s. 386-387). Bu tür mesleklerde dahi kadına yönelik ayrımcılık, karar verici pozisyonlarda yer almasını engelleyerek özellikle “annelik vasfı” gibi nedenlerle ilerlemesine engel oluşturmaktadır (Bebekoğlu ve Wasti, 2002, s. 220).

Kadınların ev ve iş yaşamlarını uyumlaştırabilmelerini sağlayacak kurumsal düzenlemelerin sınırlı olması kökten ve toplumsal bir bakış açısından gelir. Burada

kastedilmek istenen ataerkil bakış açısının toplum içindeki etkileridir. Kadının aile içindeki görev dağılımı ve rolü onu hayata karşı da geri planda bırakır. Kamu kurumlarında da liyakat yerine parti üyeliği gibi belirleyici faktörlerde bu etkenlerden biridir. Bu ve benzeri durumlar iş dünyasında kadın azlığının temelini oluşturmaktadır (Tan, Ecevit, Üşür ve Acuner, 2008, a. 143). Cinsiyet eşitliğinde bu faktörler kadının sadece iş dünyasındaki etkisini değil, toplum içindeki varlığı konusunda da problem yaşamasına sebep olmaktadır (Temel, 2004).

İş dünyasında daha çok erkekleri tarif ederken kullanılan acımasız, saldırgan ve kararlı gibi tanımlamalara karşılık, kadına yönelik aciz, zayıf, duygusal olarak kurban gibi tanımlamalar yapılmaktadır. Bu durum iş dünyasında kadına yönelik gerçekleştirilen eşitsizliğin dildeki en belirgin kanıtlarıdır. Geleneksel iş bölümü ve “babam bilir” teslimiyeti gibi kabul gören toplumsal normlar, bu durumu daha da pekiştirmektedir.

1.3. Kadına Yönelik Şiddet

Kadına yönelik şiddet, temel hakların ve özgürlüklerin ihlalidir. Kadınlar ile erkekler arasındaki güç dengesizliğinden kaynaklanan ciddi bir sorundur. Toplumsal değerler bağlamında, aile bütünlüğüne ve üstünlüğüne olan inançlar nedeniyle bu sorunun tarafsız bir şekilde ele alınması zordur ve öyle ele alınması gereklidir. Kadına yönelik şiddet genellikle aile içinde gerçekleştiği için çoğu zaman gizli tutulur ve bu nedenle boyutlarının belirlenmesi oldukça zordur.

Kadına yönelik şiddet, karmaşık ve bahsedilmesi zor bir olgudur. Şiddetin temel amacı, kadının davranışlarını korku temelli bir kontrol altına almaktır. Gerçekte, şiddet olaylarının çoğunda erkek lehine bir güç dengesizliği bulunmaktadır. Kadının aile içindeki eşitsiz konumu ve ev içindeki emeğinin değersiz görülmesi, ataerkil toplum yapısındaki güç ve iktidar ilişkileri çerçevesinde, kadının kocasının üzerindeki gücünün bir göstergesi olarak ortaya çıkan şiddete neden olmaktadır.

Kadına yönelik şiddet, farklı türleri ile birlikte kadına zarar veren ve zarar verme ihtimali doğuran her türlü eylemdir. Bu türlerin içinde cinsel şiddet, fiziksel şiddet ve ruhsal şiddet gibi şiddet türleri yer almaktadır. Kadına yönelik şiddet, kadınların hayata

katılarak toplum içinde özgürce yaşamalarına engel olan önemli bir sorundur. Toplumsal cinsiyet temelli şiddet, erkek egemen toplum yapısının etkisiyle ortaya çıkar ve genellikle toplum tarafından fark edilse de görmezden gelinir.

Kadınların eğitim, ücretli iş gücüne katılımı ve karar mekanizmalarına katılımı konusundaki eşitsizlik, ekonomik ve toplumsal kaynaklara ulaşmaları gibi temel hak ve özgürlüklerini şiddet ve baskı sınırlamaktadır. Bu toplumsal koşullar, kadınları savunmasız hale getirirken erkekleri güçlü ve iktidar sahibi olarak konumlandırır.

Toplumsal cinsiyet düzeninde erkeğin kadından üstün görüldüğü bir ortamda, şiddet erkeğin kadın üzerindeki iktidarını sürdürmek için kullanılır. Şiddet, herkes tarafından uygulanabilir ve genellikle aile üyeleri, partnerler, topluluk üyeleri ve kültür, din, devlet gibi kurumlar adına hareket edenler tarafından görmezden gelindiği için ortaya çıkmakta ve devam etmektedir.

Kadına yönelik şiddet genellikle fiziksel şiddetle özdeşleştirilse de birçok araştırmada genellikle kadınların çoğunlukla yakın partnerlerinin psikolojik ve cinsel saldırılarına da maruz kaldığı gösterilmiştir. Kadının maruz kaldığı tek şiddet türü fiziksel şiddet değildir ve bu nedenle şiddet algısı genişletilerek, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddet de dikkate alınmalıdır.

1.3.1. Kadına Yönelik Şiddetin Boyutları

Dünya Sağlık Örgütü, şiddeti, bir kişinin kendisine, başka bir kişiye, bir gruba veya topluma karşı uygulayarak, fiziksel gücü veya kudreti kullanarak, yaralama, fizyolojik hasar, gelişme bozukluğu veya gerilikle sonuçlanabilecek veya sonuçlanma olasılığı yüksek olan bir tehdit yoluyla tanımlamaktadır. 6284 sayılı ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair kanuna göre ise şiddet; “kişinin fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesine veya acı çekmesine neden olan, buna yönelik tehdit, baskı, özgürlüğün keyfi engellenmesini içeren toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, psikolojik, cinsel, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranış” olarak tanımlanmaktadır (World Report on Violence and Health, 2002).

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından Kadına Yönelik Şiddetin Yok Edilmesi Bildirgesi 1993 yılında kabul edilmiştir. Bu bildirgede kadına yönelik şiddetin

tanımına yer verilmiştir. Kadına yönelik şiddet tanımında, ruhsal, fiziksel ve cinsel açıdan acı ve zarar verici her türlü eylemin, kadının özgürlüğüne ket vuran her türlü hareket ve baskılayıcı unsurları içermektedir. Kadınlar ve çocuklar dünyada şiddete en çok maruz kalan gruplardır ve kadınlar maruz kaldıkları şiddeti genellikle çeşitli nedenlerle gizlemektedirler, bu nedenle bu konudaki çalışmalar tam bir gerçekçiliği yansıtmamaktadır (Uluslararası Af Örgütü, 2004). 2013 yılı verilerine göre dünya genelinde kadınların %35'i tanındıkları erkekler tarafından veya yabancı erkekler tarafından cinsel istismara uğramaktadır. Şiddete uğrayan kadınlar, uğramayanlara oranla yaklaşık olarak iki kat daha fazla oranda kürtaj olmakta ve depresyona girmektedir. Dünya genelinde 700 milyondan fazla kadın 18 yaşından önce evlenmiştir ve bu evliliklerin üçte birinden fazlası evlenme yaşı 15 yaşından küçük olan kadınları kapsamaktadır (UNİCEF, 2013).

Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet araştırmalarına göre fiziksel şiddet biçimleri şu şekildedir: tokat atma veya bir şey fırlatma %33,3, itme veya tartaklama %18,4, yumrukla vurma %12,7, tekmeleme, sürüklenme veya dövme %10,4, boğazı sıkma veya yakma %5,7, bıçak, silah gibi aletlerle tehdit etme %3,2 (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2015). Ülkemizde hayatlarının herhangi bir anında fiziksel şiddete maruz kalan kadınların oranı %35,5, son bir yılda ise %8,2'dir. 2008 yılında yapılan bir araştırmaya göre bu oran %39,3'tür. %36,8 hakaret, küfür, %20,3 aşağılama ve/veya küçük düşürme, %21,2 korkutma ve/veya tehdit, %5,8 kadına ve çevresine zarar verme tehdidi olarak belirtilmiştir (KSGM, 2014). %7,4'ü zorla cinsel ilişkiye girmesi, %8,9'u kadının korktuğu için cinsel ilişkiye girmesi, %3,3'ü cinsel açıdan kadının aşağılanması veya küçük düşürülerek cinsel eyleme zorlanması olarak üç gruba ayrılmaktadır. Bu üç gruptan en sık görülen cinsel şiddet türü kadının baskı ile isteksiz bir biçimde korku temelli girdiği cinsel ilişki türüdür (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2015). Bunun en temel sebebi kadının toplum içinde kocasına karşı bu vazifeyi yerine getirme zorunluluğuna sahip olması düşüncesidir. Kocasını cinsel anlamda mutlu etmeyen kadınların toplum içinde ayıplanması kaçınılmaz bir durumdur.

Ülkemizde en çok yaşamının herhangi bir döneminde ekonomik şiddete maruz kalan kişiler Batı Anadolu bölgesinde yer almaktadır. 18 yaşından önce gerçekleşen evliliklerde bu yaştan sonra gerçekleşen evliliklere göre daha fazla şiddete maruz

kalmalar görülmektedir. Türkiye'de evli kadınların ekonomik şiddete maruz kalma oranı %30'dur (KSGM, 2014). Bunun sebebi kadınların ekonomik özgürlüklerine sahip olmaması ve kişisel ihtiyaçları için erkekten para alıyor olmasıdır. Toplumsal bir norm olarak kadınların çalışmaması ve evde sadece yemek, çocuk ve temizlik gibi işlerle uğraşması düşüncesi bu durumun oluşmasında temel sebep olmaktadır.

1.3.2. Toplum İçinde Kadının Yeri ve Rolü

Tarih boyunca insanlar dış tehlikelerden korunmak için sürü halinde yaşamayı tercih etmişlerdir. Tarihin en eski çağlarından itibaren bu sürü psikolojisi mevcuttur. Fakat zamanla sürünün fraksiyonları değişmiştir. İnsanlar artık kendi içinde farklı sürüler oluşturarak diğer gruplara karşıda kendini ve sürüsünü koruma gereği hissetmiştir. Bu durum zamanla farklı kabile ve milletleri oluşturmuştur. Yaşamak ve avlanmak için sürü içinde güç dengelerinin kurulması ve her bir bireyin özelliğine göre bir iş yapması şart koşulmuştur. İlk çağlarda kadınlar fiziksel yetersizliklerinden dolayı çocuk yetiştirme, pişirme ve toplama gibi görevleri yerine getirmişlerdir. Zamanla insanlığın gelişmesi sonucunda sürü kavramı yerini toplum kavramına bırakarak daha sistematik ve bağıntılı bir yaşam örgüsü kurulmuştur. Avlanmalar, pişirme, toplama, eğitim vb. faktörler artık daha sistematik bir hale getirilmiştir. Toplum içinde roller giderek değişmeye başlamıştır. Bir erkeğin daha iyi pişirmesi ve bir kadının daha iyi avlanması gibi olaylar gözlemlenmeye başlanmıştır. Bu noktada ortaya çıkan bakış açılarının izleri günümüzdeki kadın tartışmalarının temelini oluşturmuştur. Bu bağlamda gelişen toplumda kadının yeri ve rolüne ilişkin yaklaşımlar daha da önem kazanmıştır. Geçiş sürecine baktığımızda kadının farklı toplum tiplerinde çok farklı toplumsal rolleri benimsediğini gözlemlemek mümkündür.

1.3.2.1. Geleneksel Dönemlerde Kadının Toplum İçindeki Yeri ve Rolü

Geleneksel dönemden anlaşılan antik dönemlerde kadının yeri oldukça tartışma konusu bir pozisyonudur. Günlük yaşantının bir gereği olarak ortaya çıkan fiziksel güce dayalı yaşam biçimi kadını bu noktada dezavantajlı konuma getirmiştir. Bu konumu gereği kadı toplayıcılık ve pişiricilik gibi görevler ile görevlendirilmiştir. Bu bağlamda oluşan kadın rolü yakın zamanlarda bazı topluluklarda hala mevcuttur. Kadının nesli

devam ettirmesi açısından çocuk doğurması ve yetiştirmesi erkek bireyi için kadının bir meta olarak görülmesine sebep olmuştur. Bedensel farklılıklarımız bizi içinde yaşadığımız toplumun içinde belli bir kalıpta ve rolün içinde yaşamaya zorlamaktadır. Bu farklılık bir toplumun içinde yaşıyorsak beraberinde katlanmamız gereken zorunluluklar getirir. İnsan bedeni toplum içinde etkileşim noktalarında çeşitli anlamlara dönüştürülür. Bu anlamlar insan bedeni üzerinden diğer bireyler tarafından genellikle ortak alınan ve uyulması gereken kurallardan oluşmaktadır. Bu kurallar zaman içinde şekillenir ve beden üzerinden ortaya çıkan bu anlamlandırma toplumsal cinsiyeti meydana getirir. Toplumsal cinsiyet kavramı genellikle beden üzerinden bir kişiye ‘olması gerektiği gibi’ ifadeleri ile belli bir kalıbın içine sokulması ile oluşur. Kadınlık ve erkeklik kavramları bu noktada bir rol haline gelmektedir. Bu noktada toplumsal cinsiyet sosyal bedeni toplum içinde toplumsal bedene dönüştürmektir (Aylin, 2015, s.35). Bu noktada kadınlık kavramı biyolojik bir anlamdan soyutlanarak toplumsal bir ögeye dönüştürülmüştür. Kadınlık toplum içinde bir toplumsal cinsiyet haline getirilmiştir. Her toplumda ön plana çıkan rol dağılımı gereği kadına yüklenen rollerde oldukça net ve açıktır. Kadın paleolitik devirden gelen bir hafıza ile geleneksel dönemlerde erkeğin soyunu devam ettiren bir değer olarak görülmektedir. Fakat bu değer insani bir değerden ziyade erkeğe ait olmaktan gelen maddi bir değerdir. Erkeğin sahip olduğu şey için diğer erkeklerle savaşmaya hazır olması durumu da kadına biçilen değer maddi anlamıdır.

Bu durum hiç şüphesiz paleolitik dönemden gelen bir hafızasıdır. Paleolitik dönemde erkekler daha çok fiziksel güçleri ile ön plana çıkmaktadır. Bunun en temel sebebi dönemin şartları olan avcılık ve toplayıcılıktır. Fiziksel olarak ön plana çıkan erkekler iyi yabani hayvanları yabani hayvanları avlarken kadınlar toplayıcılık ve pişiricilik yaparlardı. Bu durum kadının toplum içinde daha arka planda kalmasına sebebiyet vermiştir. Hatta her bir kadını bir erkeğin malı olarak görmemize olanak tanımıştır. Fiziksel işlerle arka planda kalan kadınlar toplum içindeki rollerini kabul etmek zorunda kalmışlardır. Bu durum erkeklerin kadınlar üzerinde hak sahibi olmalarına kadar uzanmıştır. Toplumsal cinsiyet rolleri sadece kadınlara yönelik bir dezavantaj sağlamamıştır. Toplum erkeğe de belli başlı roller biçerek onları bir kalıp içinde değerlendirmiştir. Fiziksel gücü veya zekası yetersiz erkekler toplum içinde

yerleştirilir ve dışlanır hale gelmişlerdir. Fakat burada asıl problem kadınların yaşamış olduğu sorunlardır. Hafızadan gelen bu sorunlar günümüzde daha büyük problemlere sebep olmuştur ve akademik alanda kadın çalışmalarının ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir. Günümüzde fiziksel eşitliğin birçok alanda söz konusu olmamasına rağmen kadın hafızasında ve toplumun genel hafızasında toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin birçok alanda varlığını devam ettireceğini gözlemlemek mümkündür.

Toplumsal cinsiyet rollerinde kadın ve erkek rolleri belli başlı kalıplar içinde değerlendirilmiştir. Geleneksel dönemde bu kalıplar daha net ve açık bir şekilde ifade edilmiş ve aktarılmıştır. Bu dönemde kadınlar daha çok ağırlayan duygusal olan panik olan ve nazik olan şekilde tanımlanmıştır. Bu anıları birçok işte geri plana koymuş hatta birçok işte çalışılmaması gerektiğini ortaya çıkarmışlar. Hatta birçok toplumda kadınlar birer erkeğin yanında var olabilmışlerdir. Erkekler ise daha çok fiziksel gücü ve sahipliğiyle ön plana çıkan toplumun en temel yapı taşları olarak ortaya çıkmıştır. Bu durumun en büyük kanıtı birçok toplumda kadının seçme ve seçilme hakkını çok daha sonraları almış olmasıdır. Geleneksel dönemde birçok toplumda kadınlar hayvanlarla aynı statüde değerlendirilerek seçme ve seçilme hakkına sahip görülmemişlerdir. Hatta nüfus sayımlarında kadınlar sayılmamıştır. Bu dönemlerde kadınların bir diğeri zayıf yanı ise ahlaki olarak zayıf görünmelidir (Lupton, 2002). Yanlış olana hatalı olanak kolayca düşme eğilimi içinde görülmektedir. Bu durum toplum nezdinde onları ahlaki olarak kötü bir noktada konumlandırılmıştır. Hatta kadınlar geleneksel toplumlarda fitne çıkaran her türlü kötülüğün temel sebebi olarak görülen ve bu dünyada insanı yanlışla yönlüten en büyük sebep olarak görülmektedir. Bu durum kadınların geçmişte çoğu toplumun içinde çok büyük sıkıntılar çekmelerine sebebiyet vermiştir. Erkeklerin ve iktidarın temel düşüncesi bu dönemlerde kadınların evine ve eşlerine sadık ve itaatkâr olmalıdır. Bu itaatkarlığın ayrıntıları açık ve nettir. Kadın saçları uzun ve akıllı kısa olmalıdır. Kadının eşine ve ailesine itaat etmesi en temel görevdir. Onların yemeklerini yapmalı, çamaşırlarını yıkamalı ve bulaşıklarını yıkamalıdır. Bu görevler dışında kadın işi olmayan şeylere karışmamalı ve sadece itaat etmelidir. İtaat etmeyen kadınlara erkeğin şiddet ve uygulaması oldukça doğal ve yapılması gereken bir uygulama olarak görülmektedir. Özetlemek gerekirse bu dönemlerde kadınlar erkeğin birer malı olarak görülmektedir. Bu durum günümüzde kadın cinayetlerinin en temel gerekçelerinden biri

olan namus kavramını geliştirmiştir. Sahip olduğum malı başka bir erkeğin tecavüz etmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Bu toplumlarda kız babası kendi kızını evinde birer emanet olarak görür. Bu emanet ilerde damadı olacak erkeğin emanetidir. Bu noktada namus kavramı evlenene kadar kızın babasına, evlendikten sonra ise kocasına aittir. Özetle geleneksel toplumlarda hangi coğrafyada olursa olsun kadın kimliğinin üstlendiği roller benzerdir. Genel anlamda kadınların erkeklerin birer malı gibi görülmesi ve hayatlarını erkeklere itaat etmekle geçirdikleri bir gerçektir. Kadınların değişim mücadelesi modern toplumlarla başlamıştır. Bu mücadeleyi Post-modern toplumlarda güçlenerek devam etmiştir.

1.3.2.2. Modern Dönemlerde Kadının Toplum İçindeki Yeri ve Rolü

Geleneksel toplumlardan modern toplumlara geçiş döneminde kadının rolü ve mücadelesi oldukça önemli bir konumdadır. Kadınlar bu dönemlerde erkeklerin yaptığı işleri yapabildiğini göstermiş ve toplum içinde tartişmaları beraberinde getirmiştir. Bu bağlamda farklı görüşler hakim olmuştur. Kadının güzellik algısından dolayı sosyal hayat içinde kullanımının daha fazla kar getireceğine inanan bazı büyük firmalar kadınların sosyal toplum içinde olması gerektiğini savunmuşlardır. Bu durum kadınların geçiş döneminde attıkları ilk adım olarak karşımıza çıkmaktadır. Daha sonra kadınların farklı alanlarda çalışmasının önü açılmıştır.

Modern toplumlarda kadının rolü tartişmaların devam etmesinin yanı sıra birçok alanda çalışmaları ve hak arayışlarının ele alındığı dönemleri içermektedir. Bu dönemde kadınları kısıtlayıcı resmi gerekçeler olmasa da toplum içindeki rolleri ve erkek egemenliği bağlamında yaşadıkları sorunlar şiddetli şekilde devam etmektedir. Öte yandan pozitif ayrımcılık ilkeleri kapsamında kadının yeri tartişmaları paralel bir şekilde akademik alanda yer edinmiştir.

Modern toplumlarda ve çağlarda kadınlar bir hak ve özgürlük mücadelesine girerek çeşitli hareketler başlatmışlardır. Fakat bu dönemde belli başlı zorluklar beraberinde hareket karşıtı bir tepki olarak oluşmuştur. Modern toplumlarda kadınlık ve kadın bedeni üzerinden oluşturulan toplumsal roller biraz farklılık göstermiştir. Erkek hegemonyanın modern toplumlarda asıl hedefi homojen olan kadın bedeninin ele avuca sığar hale getirilmesidir (Çabuklu, 2004, s. 98). Modern toplumlarda bir takım insani

farklılıklar olmuştur. Bu dönemde insanlar bedeni üzerinde bir takım farklı görüşlere sahip olmuştur. Erkek hegemonyanın kadın bedenine kurmak istediği üstünlüğün yanı sıra tüm toplum üzerinde bir bedensel hakimiyet düşüncesi de söz konusudur. Bu dönemde insanlar ilkel dönemlerde olduğu gibi bedeni sadece cinsel birer araç olarak görmekten vazgeçmişlerdir. Beden belli bir amaç uğruna belli sınırlardan kurtarılmıştır. Bu sınırlar ilkel dönemlerde olan ve normal görünen çıplaklık, salgı ve benzeri alışkanlık ile yaşayış biçimlerinin terk edilmesi anlamına gelmektedir.

Kadınlık bedeni üzerinde tartışmalar ve kadının modern dönemlerde ortaya çıkan hak arayışı tartışmaları farklı bir boyuta taşımıştır. Bu noktada kadın hakları kadınların öncelikler kendilerini kusurlu halde açıklamalarına sebebiyet vermiştir. Kadınların bu dönemde haklarını savunurken erkek desteğine de ihtiyaç duymaları bu alanda tartışmaları beraberinde getirmiştir. Kadın tartışmalarında olmazsa olmaz durum kadınların belli bir hak uğruna ortaya koydukları mücadelede kendilerini ifade etme biçimleridir. Bu dönemlerde kadınlar öncelikleri fiziksel yetersizlikleri üzerinden bir hak arayışını meşru kılmışlardır. Bu durum ilerleyen dönemlerde pozitif ayrımcılık ilkesi olarak karışımıza çıkacaktır. Erkek bedeninin kadına göre daha pozitif ve güçlü durması mücadeleyi zorlaştırmıştır. Bu noktada kadınların temel hak arayışları ve kadınların özgürlükleri bedeni farklı bir anlamda değerlendirme süreci ile meşru kılınmıştır. Bu durum cinsellikten başka bir şey değildir. Söz konusu dönemlerde kadın bedeni bir cinsel obje olarak ön plana çıkartılarak kadınlık kavramı daha çok bu olgu üzerinden ele alınmıştır. Kadınlığın bu şekilde ele alınmasının en temel sebeplerinden bir tanesi de modernite ile birlikte ekonomik politikaların, kapitalist aklın ön planda yer almasıdır. Özellikle sigara reklamlarında kadınların rol almasıyla sigara satışlarının iki katına çıkması televizyon ve reklam dünyasında kadın bedeninin kullanımını arttırmıştır. Bu dönemde pornografik içeriklerde ilk tohumları ortaya çıkmıştır. Modern toplumda kadınların toplum içinde rolü daha çok cinsel tanımlar üzerinden gerçekleşmiştir. Bu noktada kadınlar daha çok seksi, tüysüz, çekici, alımlı, nazik, kibar, hoş, etkili, cazibeli ve baştan çıkarıcı şekilde tanımlanmıştır. Bu durum kadınlara kabul ettirilerek kadınların da kendilerini böyle tanımlamaya itmiştir. Söz konusu tanımlamalar neticesinde güzellik ve seksi beden algısı kadınlar için olmazsa olmaz haline getirilerek ekonomik açıdan bu duruma yönelik ürünler geliştirilmiştir. Kozmetik

sektörünün ortaya çıkıp makineleşme ile birlikte zirveye çıktığı bu dönemlerde kadınların güzellik algısı sektörü farklı bir noktaya taşımıştır. Güzellik algısı erkeklerinde kadınlar üzerinde bakış açısını değiştirmiştir. Kadınların değersiz görüldüğü geleneksel dönem düşüncelerinden farklı şekilde kadına yanlış yönlü bir değer biçilmiştir. Bu dönemde kadına yönelik bazı davranış ve görgü kuralları da geliştirilmiştir. Geleneksel dönem ile modern dönem arasında oldukça belirgin ve net farklar söz konusudur. Geleneksel dönemde daha çok kadınlar bir eşya gibi görülürken ve erkeğe ait bir meta olarak kabul edilirken modern dönemlerde olumsuz bir kimliğe sahip olmuşlardır. Modern toplumlarda oluşan olumsuz toplumun temel nedeni kapitalist ekonomi sistemidir. Bu sistemde sadece kadın bedeni değil erkeğin arzusu ve istekleri de söz konusudur. Erkeğin arzuları ön planda tutularak kullanılan kadın bedeni toplumsal rol bakımından olumsuz bir kimliğe sahip olmuştur. Bu kimlik biçimi Ortaçağ'da yoktu. Ortaçağ'da daha farklı bir görüş hakimdi. Beden övülmesi ve değerli bulunması gereken bir öge değildi. Hatta keşişlerin bedenlerinde yer alan kir ve pası daha değerli bulup; banyoyu, temiz kıyafetleri, güzel kokuları ve değerli eşyaları lüks görmeleri bir öğreti biçimi olarak yayılmıştır. Burada amaç insanın daha çok maddiyatı terk ederek maneviyata yönelmesidir. Bu durum Ortaçağ'da bedenin oldukça arka planda kalmasına sebebiyet vermiştir (Kızılcı, 2003, s. 89-94). Kısaca özetlemek gerekirse modern toplumlarda geleneksel toplumdan farklı olarak kadınlar toplum içinde daha farklı bir rol içinde yer almışlardır. Fakat alınan bu rolün değerli ve olumlu olduğunu söylemek güçtür. Daha çok kapitalist düzen içinde kadın bedeninin ön plana çıkarılması kadını olumsuz bir durumdan çıkarıp farklı bir olumsuz duruma koymaktadır. Bu noktada en önemli kriter belli başlı kadın haklarının bu dönemde artık konuşulmaya ve kısmen uygulanmaya başlanmasıdır. Bu gelişme ilerde yaşanacak gelişmelerin ve daha sonra atılacak adımların habercisi ve temelidir. Günümüzde akademik alanlarda kadın çalışmalarının yapılması bu dönemlerde ortaya çıkan hareketlerin birer sonucudur. Kadın çalışmalarında oldukça önemli bir noktaya yer alan toplum içinde kadının rolüne ilişkin çalışmalar incelendiğinde sadece geleneksel, modern ve post-modern toplumlar dışında birçok farklı toplum ve inanç içinde ele alındığını gözlemlemek mümkündür. Bu anlamda kadın çalışmaları oldukça zengin bir içeriğe sahiptir. Araştırma kapsamında 2021 yılında cinayete kurban giden ve şiddete

maruz kalan kadınların ele alınmasının metodoloji kısmında kadının dönemsel bir şekilde toplum içindeki yerinden bahsedilmesi sürecin hafızası açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Erkek hegemonyasında şiddete maruz kalan kadınların büyük kısmının bunu kabullenmek zorunda kalması tamamen toplum hafızası ve toplumsal role uymak ile alakalı bir durumdur.

1.3.2.3. Post-Modern Toplumlarda Kadının Yeri ve Önemi

Post-modern toplumlarda kadının rolü ve yeri oldukça tartışmaya açık bir söylem tarzıdır. Çünkü Post-modernizm aslında bir düşünce tarzını yansıtan ve toplumdan ziyade birey özlü işleyen bir sistemdir. Fakat ikinci dünya savaşından ve soğuk savaş döneminden sonra modernizme getirilen eleştirilerde toplumsal bir desteğin olduğunu görmemiz mümkündür. Bunun yanı sıra Avrupa kıtasının birçok bölgesinde post-modern düşünce biçiminin öncü olduğunu görmemiz mümkündür. Post-modern düşüncede genel anlamda moderniteye bir eleştiri getirilmiştir. Bu eleştiri tek bir alanda yapılmamıştır. Genel anlamda birçok alan ve yöntem eleştirilmiştir. Hiç şüphesiz bu alanların en önemlisi kadının toplum içindeki yerine dair olan eleştiridir. Modern toplumda ortaya çıkan ve bir furya haline gelen feminist düşünce biçimi de post-modern toplumda eleştirilir hale gelmiştir. Modern toplumlarda feminist düşünce biçimi daha çok bir erkek nefreti olarak görülmekte ve kadını erkek hakimiyetinde olan ideolojiye karşı savunmaktır. Fakat post-modern toplumlarda feminist hareket daha çok eşitliği ve hakları savunmayı tercih etmektedir. Bu dönemlerde modern yapıda feminist düşünce oldukça ağır eleştirilere maruz kalmaktadır. Bu dönemde feministler kadınlara ait sorunların çözülmesi gerektiğinin yanı sıra kadınları ayrıcalıklı kılan özelliklerin olmadığını ve herkesin eşit olması gerektiğini savunmaktadır (Yüksel, 2001, s.111). Post-modern feministlerde sadece kadın hakları değil dezavantajlı grupların tamamının hakkı ele alınmaktadır. Bu noktada feminizm kendi içinde bölünmüştür.

Çağdaş feminist düşüncelerde kadının toplum içindeki rolü ve yeri araştırılırken kadının tarihsel süreci aile içinde gelişim evreleri oldukça önemli bir noktada yer almaktadır. Bu noktada Freud'un çalışmaları oldukça önemli bir değere sahiptir. Post-modern çağda ortaya çıkan tepki yöntemleri günümüzde alışık olduğumuz yöntemlerdir. Bu yöntemler genellikle eşitlik kavramını genel çerçevede ele alarak gerektiği yerde

dezavantajlı durumda olan erkeklerinde hakkını savunmaktadır. Söz konusu tartışmalar aslında geleneksel dönem kadına bakış açısının ardında bırakılarak modern ve post-modern dönemlerde ortaya çıkan feminist bakış açılarının uyumsuzluğu üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu uyumsuzluk aslında kadın çalışmalarında da önemli kaynak ve veri ortaya çıkarmaktadır. Kadın psikolojisi ve kadının toplumdaki yeri tartışmaları sosyoloji, psikoloji ve iletişim gibi alanları aşarak felsefenin de tartışma konusu haline gelmiştir. Fiziksel olarak bazı noktalarda yetersiz görülen kadınların doğru eşitlik anlamında erkek ile eşitliğinin hangi alanlarda ve hangi bakış açısı ile olması gerektiği tartışması konunun felsefi alanda bir tartışmaya yol açtığı kanıtıdır. Konunun iletişim alanındaki tartışmaları ise başlı başına araştırmanın kapsamında ele alınması gereken kısımdır. Kadının toplum içindeki yeri ve öneminin kadın cinayetlerinin üzerindeki etkisi yadsınamaz bir gerçektir. Bu kadın cinayetleri haberlerinin ise etik açıdan incelenmesinde tarihsel hafızanın önemi oldukça yüksektir.

1.3.3. Kadına Yönelik Şiddetin Toplumsal, Kültürel ve Psikolojik Boyutu

Kadına yönelik şiddetin toplumsal, kültürel ve psikolojik boyutları oldukça birbiriyle karışmış biçimdedir. Bu durumun nedenini ve gerekçelerini anlamak şiddetin nasıl doğduğunu, yayıldığını ve devam ettiğini anlamak için önemlidir.

Kadına yönelik şiddet, toplumdaki cinsiyet rolleri, eşitsizlik ve güç dinamikleri gibi faktörlerden ortaya çıkmaktadır. Toplumsal normlar ve beklentiler, kadınların maruz kaldığı şiddetin meşrulaştırılmasına veya gizlenmesine neden olmaktadır. Kadına yönelik şiddet patriarkal yapılar, eşitsiz güç ilişkileri ve kadınların sosyal statüsü gibi toplumsal sorunları içermektedir.

Kültür, kadına yönelik şiddetin görünürlüğünü ve kabul edilebilirlik düzeyini etkilemektedir. Bazı kültürlerde şiddet, ataerkil normlar, gelenekler veya dini inançlar tarafından desteklenmektedir. Kadına yönelik şiddetin kültürel boyutu, kadınların rolüne dair stereotipler, aile yapısı ve toplum içindeki diğer dinamiklerle yakından ilişkilendirilmektedir.

Kadınlar şiddete maruz kaldıklarında psikolojik travma, depresyon, anksiyete ve düşük özsaygı gibi sorunlarla karşılaşmaktadır. Aynı zamanda, saldırganlar arasında

kontrol kaybı, öfke sorunları ve güç arayışı gibi psikolojik faktörler etkili olabilmektedir (Sancar, 2009, s. 219).

Kadına yönelik şiddetle ilgili toplumsal baskı ve ön yargı, mağdurların olayları açıklamaktan veya yardım istemekten kaçınmalarına neden olmaktadır. Toplumda şiddet mağdurlarına yönelik olumsuz yargılar, kadınların sessiz kalmasına ve şiddetle başa çıkma yöntemlerini zorlaştıran bir etken olmaktadır.

Eğitim ve farkındalık, kadınların uğradığı şiddete karşı verilen çabada önemli bir yer tutar. Toplumda cinsiyet eşitliği konusundaki eğitim, toplumsal değişimi teşvik etmeli ve kadınlara yönelik şiddetle mücadelede daha etkili bir bilinç yaratmalıdır (Eshraghi, 2006). Özellikle eğitim bu anlamda oldukça önemli bir yere sahiptir. Eğitim yolu ile gelecek nesillerin bu tür problemlerde daha sağlıklı olması amaçlanmaktadır.

Kadına yönelik şiddetin bu boyutları, çok yönlü ve önemli bir sorun olarak ele alınmalıdır. Toplumun, kültürün ve bireylerin katkıda bulunduğu bu boyutlar, şiddetle mücadelede kapsamlı ve sürdürülebilir çözümler geliştirmeyi gerektirir. Bireyler, yaşadıkları toplumun değer ve normlarına uyum sağlayabilmek ve hayatta kalmak amacıyla doğumdan ölüme kadar süren bir toplumsallaşma sürecindedir. Modern teorilere göre bireyin toplumsallaşması doğum öncesinde anne karnında başlamaktadır. Bu nedenle, sahip olduğumuz birçok tutum, davranış ve beklentiyi toplumsallaşma sürecinde öğreniriz. Şiddet, biyolojik yaklaşımlara göre insan doğasında var olan bir davranış olarak kabul edilse de farklı toplumlar ve bireyler arasındaki şiddet davranışının derecesi, bu davranışın öğrenimle sıkı bir ilişkide olduğunu göstermektedir (Shahmohammadi, 2017). Bu noktada toplumsal hafıza ve aktarım oldukça önemlidir. Dünya üzerinde farklı toplumlarda farklı şiddet biçimlerin uygulanması tamamen toplum ve coğrafya ile alakalı bir durumdur.

Kadına yönelik şiddet, toplumda varlığını sürdürerek kültürel olarak kendini sürekli yeniden üretmektedir. Bu sürecin içinde, toplum bireylerden kadın ve erkek rollerini yerine getirmelerini beklemektedir. Bu roller genellikle bireyin çocukluk çağında öğrenilmeye başlanmaktadır. Sosyalleşmenin görüldüğü en belirgin ortam; toplumun en küçük yapı taşı olan aile kurumu, yaşıt bireyler, işyeri ve okul olarak kabul edilebilmektedir. Birey, bu sosyalleşme ortamlarında çoğu zaman tüm davranışları, özellikle de kadına yönelik şiddet içeren davranışları zaman içinde gözlemler ve öğrenir.

Benzer durumlarla karşılaştığında, benzer davranışları uygulama olasılığı oldukça yüksektir.

Cinsiyet ayrımcılığının temelde insanın doğumuyla başladığı düşünülmektedir. Yeni doğan bebeklerin sadece cinsiyetleri öğrenildikten sonra nasıl farklı yorum ve düşüncelere maruz kaldıkları sık sık gözlemlenmektedir. Çocukların özellikleriyle ilgili bir değerlendirme yapıldığında, bebeğin kız veya erkek olmasına bağlı olarak farklı yanıtlar alınmaktadır. Bu bağlamda yapılan bir deneyde, aynı bebek olan Beth ve Adam farklı giysiler giydirilerek farklı tepkiler alınmıştır (Giddens, 2004, s. 209). Bu alanda yapılan çalışmalar söz konusu renklerin cinsiyet üzerindeki anlamları ve bu anlamların tüm toplumlarda aynı anlamları içermesinin sebebi üzerinde durmuştur. Fakat felsefenin de bir tartışma konusu olan bu durumun net bir açıklaması bulunmamaktadır.

Simon de Beauvoir'e göre “kimse kadın olarak doğmaz, kadına dönüşür” (Ritzer, 2014). De Beauvoir, cinsiyet rollerinin sosyalleşme süreci içinde, özellikle erkeğin kadına yönelik üstünlüğünü vurgulamak istemektedir. Kadına yönelik şiddet noktasında Cinsiyet Sosyalleşmesi en temel ve en önemli faktörlerden biri olarak ön plana çıkarmaktadır. Birçok araştırma, cinsiyet sosyalleşmesinin kadına yönelik şiddetin temelinde ve devamında kültürel değer ve toplumsal normların olduğunu belirtir ve bu durumu kültürel etkenlere dayandırır. Bu eğilimler ve inançlar, cinsiyet sosyalleşmesi süreci boyunca aile tarafından içselleştirilir ve gelecek kuşaklara aktarılır. Bu şekilde, çocuklar büyüme evresinde aileleri tarafından erkeğin egemen olduğu bir sistemi almış olurlar. Bu sistemde erkek egemenliğine kadının itaatkarlığı hizmet etmektedir. Böylece kadına yönelik şiddet devam eder (Forward, 1998, s. 177).

Görüldüğü üzere, insanın toplumsal bir varlık olarak, çevresinde gördüklerinden etkilenir. Bu durum şiddete uğrayan kişilerin sadece kendilerinin değil diğer gruplarla da etkileşim içinde olduğu için onları da doğrudan etkiler. Bu sebepten ötürü şiddete uğrayan bireyler özelinde değil toplumsal bir problem olarak ele alınması gerektiğini gösterir. Bu durum daha çok bireyin gelişim süreci olarak adlandırılan sosyalleşme dönemlerinde görülmektedir.

Kadına yönelik şiddetin kökeninde, ataerkil bir sistemin etkili olduğu gibi değişen sosyal koşullar ve değer yargılarına bağlı olarak yeni faktörlerin de rol oynadığı gözlemlenmiştir. İlk olarak, kadına yönelik şiddetin temel nedenlerinden biri, kadının

yetersiz bir varlık olduğu, erkeğin korumasına ihtiyaç duyduğu ve bu korumanın sağlayıcısının tüm haklara sahip olduğuna dair ataerkil inançlara dayanan olumsuz tutumların bir sonucudur. Günümüzde, ataerkil gelenek hala kadın ve aile konularında etkili olsa da değışen dünya şartları bu konuda yeni bakış açılarını zorunlu kılmış ve yeni sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur (Doğrucan ve Yıldırım, 2020, s. 130).

Kadına uygulanan şiddet, kadın eylem ve özgürlüğünü kontrol altında tutmayı amaçlayarak mevcut erkek egemen düzeni güçlendirmekte ve sürdürmektedir. Kadınlar, aile üyeleri tarafından maruz bırakıldıkları şiddetin yaygınlığı, kadın-erkek eşitsizliği ve toplumsal kabul çerçevesinde erkeklikle ilişkilendirilmelidir. Şiddet, büyük ölçüde erkek egemen sosyal yapıdan kaynaklanan meşruiyetini elde etmektedir ve “ataerkil” erkek ideali üzerine kurulmuş olan erkekliğin sertliği ve hakimiyeti üzerinden beslenmektedir (Connell, 2002). Şiddet, yalnızca erkeğin erkekliğini göstermek için yaptığı fiziksel ve psikolojik bir eylem değil, aynı zamanda kadın ile erkek arasındaki sosyal statüsünü belirleme ve koruma isteğidir. Bu durum toplumsal statü de erkeğin üstün görülmesine ve algılanmasına sebebiyet vermektedir (Anderson ve Umberson, 2001, s. 375).

Kadınlarla erkekler arasındaki hiyerarşik ataerkil hâkimiyet, erkeklere şiddet uygulama yetkisi vererek kurulmakta ve sürdürölmektedir. Erkeğin sahip olduğu bu ayrıcalığın bir hak olduğuna inanmak, erkekler ve kadınlar tarafından kabul edilerek şiddetin normalleşmesine katkıda bulunmaktadır (Kaufman, 1999, s. 1). Eril şiddet, toplumsal olarak erkekler tarafından kabul edilen ve genellikle teşvik edilen bir davranış biçimidir. Erkek cinsiyetinden beklenen toplumsal görev ve roller nedeniyle erkekler şiddeti içselleştirerek arzulamakta ve toplumsal statü elde etmek için şiddet kullanmaktadırlar (Sancar, 2009, s. 109). Bu nedenle, erkekler tarafından kadına yönelik şiddetin toplumsal boyutları daha net bir şekilde anlaşılmalıdır. Güç ve iktidara dayalı erkeklik, şiddetin işlenmesinde önemli bir rol oynamakta, şiddet de hegemonik erkekliği inşa etmede önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, bu karşılıklı ilişki, şiddetin oluşumuna katkıda bulunurken aynı zamanda erkek egemenliğini desteklemektedir. Kadınların aile içindeki ahlaki ve duygusal değerlerin oluşumundaki yapıcı rolü inkâr edilemez bir gerçektir (Marabi, 2015). Aile üyeleri arasındaki duygusal ve ahlaki

temelin şiddet sonucu sarsılması, başka sosyal zararların da kaçınılmaz olmasına yol açmaktadır, çünkü bu durum kadının aile içindeki önemli rolünü sorgulamaktadır.

1.3.3.1. Siyasal Boyutu ve Devlet Boyutunda Kadına Yönelik Şiddet

Anayasa'nın 41. maddesine göre devlet, aile içinde huzur ve refahı sağlamak, özellikle anne ve çocukları korumak için gerekli tedbirleri almalı ve ilgili teşkilatı kurmalıdır. Bu bağlamda, devletin aile içi şiddeti önlemek için gerekli önlemleri alması anayasal bir yükümlülüktür. Kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesi, korunması istenen hukuki değerler arasında yaşama hakkı, eşitlik ilkesi, ayrımcılığa uğramama hakkı ve işkence görmeme hakkı bulunmaktadır. Yaşama hakkı, fiziksel ve biyolojik sağlıklı bir yaşamı, moral ve kültürel gelişim olanaklarına sahip olarak sürdürülebilirliği içerir. Bu hak, devletin yaşama hakkına saygı gösterme yükümlülüğünü içerir ve etkili bir koruma mekanizması oluşturulmalıdır. Eşitlik ilkesi, aynı durumda bulunan hak sahiplerinin ayırım gözetilmeksizin eşit kurallara tabi olmalarını amaçlar. Ayrımcılığa uğramama hakkı ile birlikte kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesi, eşitlik ilkesinin gerçekleşmesini sağlayacaktır.

İşkence görmeme hakkı, kötü muamele ve insanlık dışı davranışları yasaklar. AİHS'nin işkence yasağı maddesi altında, işkence, insanlık dışı muamele ve küçük düşürücü muamele olmak üzere üç ayrı hareket tipi bulunmaktadır. Kadına yönelik aile içi şiddet, belirli bir ağırlığa ulaştığında en azından kötü muamele olarak değerlendirilebilir. Ulusal ve uluslararası mevzuatın yerine getirilmesi, cinsiyet temelli eşitsizliği ortadan kaldırmak için devletlere düşen sorumluluktur (Düğmeci ve Gürsel, 2019). Mevzuat gereği devletler belirlenmiş kurallara uymalıdır. Fakat bu konuda halkı tatmin edecek derecede uyum söz konusu değildir.

Genel olarak, kadına yönelik aile içi şiddet, ulusal ve uluslararası düzeyde koruma altına alınan bir hukuki ve kamusal konudur. Uluslararası antlaşmalar, mahkeme kararları ve komiteler, devletleri kadına yönelik aile içi şiddet olaylarından sorumlu tutmaktadır. Devletlerin, insan hakları ihlallerine karşı negatif yükümlülüklerini yerine getirmeleri gerekmektedir. Bu yükümlülükler, uluslararası

antlaşmalara taraf olma, ulusal düzenlemeleri buna uygun hale getirme ve yasaların izin verdiği ölçütler dışında haklara müdahale etmeme gibi konuları içerir.

Türkiye, 1985 yılında Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'ne (CEDAW) taraf olmuş ve 1998'de Ailenin Korunmasına Dair Kanun'u yürürlüğe koymuştur. Ayrıca 2011 yılında imzalanan İstanbul Sözleşmesi, kadına yönelik aile içi şiddetle mücadelede devletlere pozitif yükümlülükler getirmiştir. Türkiye, bu sözleşmeyi ilk imzalayan ülke olmuş ve 2012'de onaylamıştır. İstanbul Sözleşmesi'nin ardından, 2012'de Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun yürürlüğe girmiştir (Bakar, 2012, s. 92). Söz konusu kadınların haklarını ön plana çıkaran oldukça önemli etkiye sahip kanundur. Her gelişmede olduğu gibi bu kanunun da en azından yeterliliği tartışılmaktadır.

Kamusal korumanın ikinci ayağını oluşturan pozitif yükümlülükler, kadına karşı şiddeti önleme amacıyla alınması gereken tedbirleri içerir. Bu süreç, negatif yükümlülüklerden daha karmaşık ve kapsamlıdır. Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Şiddet Özel Raportörlüğü tarafından yapılan çalışmada, kadına karşı şiddetin her türüne karşı sıfır tolerans gösterilmesi, kadınların gelişiminin desteklenmesi ve yasal çerçevenin oluşturulması gibi önerilere vurgu yapılmıştır. İstanbul Sözleşmesi, Avrupa ülkelerini bağlayan ilk uluslararası metin olup, kadına yönelik aile içi şiddeti tanımlar ve devletlere çeşitli yükümlülükler getirir. Bu madde, taraf devletleri ayrımcılığı önleme konusunda yükümlü kılar ve töre, namus, din, gelenek gibi sebeplerin şiddet gerekçesi olarak kullanılmaması için gerekli tedbirlerin alınması gerektiğini belirtir. Bireylerin aktif bir rol oynaması gerektiği vurgulanmış, toplumsal farkındalığın artırılması ve eğitim müfredatına şiddetle ilgili dersler eklenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Şiddetin öğrenilen bir davranış olduğu ve ortadan kaldırılması için toplumun, ailenin ve bireyin bilgilendirilmesi gerektiği vurgulanarak, kadına yönelik şiddetin sona ermesi için bilinçlendirme ve cesaretlendirme önemli olduğu belirtilmiştir (Turgut, 2016, s. 415). Şiddetin ortadan kaldırılması oldukça zor bir durum olduğu için akademisyenler ve devlet başta olmak üzere tüm halkın desteği ile gerçekleştirilmesi mümkün olan bir şeydir.

Devletin şiddet sonrası yükümlülükleri İstanbul Sözleşmesi'nin “Koruma ve Destek” başlığı altında düzenlenmiştir. Bu kapsamda, devletlere şiddet mağduru

kadınların korunması ve şiddet sonrasında gerekli önlemlerin alınması yükümlülüğü getirilmiştir. Genel destek hizmetleri, mağdurlara şiddetin etkilerini azaltacak hizmetleri sağlamayı içerirken, uzman destek hizmetleri daha spesifik yardım ve destek sunmayı amaçlar. Bu hizmetlerin mağdurlar için erişilebilir olması önemli olup, başarılı bir mücadele için devletin sözleşme gerekliliklerine uygun hareket etmesi gerektiği vurgulanmıştır (Turgut, 2016, s. 415).

Kadına yönelik aile içi şiddeti önlemeye yönelik hizmetler arasında, 6284 sayılı kanunda düzenlenen Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) önemli bir yer tutar. Bu merkezler, kadına yönelik şiddeti önleme, risk altındaki kadınları koruma ve etkin bir kamu politikası oluşturma amacıyla kurulmuştur. İstanbul Sözleşmesi'nin 10. maddesinde yer alan koordinasyon birimi ise Türkiye'de ŞÖNİM'leri 6284 sayılı kanun çerçevesinde kurmuştur. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM), 6284 sayılı kanun çerçevesinde alınacak tedbir kararlarının takibini yapmak ve etkin bir şekilde uygulanmasına destek olmakla görevlendirilmiştir. Bu merkezler, kadına yönelik aile içi şiddete dair verileri toplamak, mağdurlara şiddet öncesi ve sonrası hizmetleri sunmak ve bu hizmetlerin koordinasyonunu sağlamaktadır. Aynı zamanda, içlerinde çalışan personeller aracılığıyla mağdur kadınların mağduriyetlerini gidermek için çeşitli kurumlarla iletişime geçmektedir. ŞÖNİM aracılığıyla sunulan destek hizmetleri arasında barınma imkanı sağlama, geçici maddi yardım temini, sağlık hizmeti sunma, ilgili mercilere yönlendirme, adli yardım hizmetleri sağlama ve tedbir kararı alınması için başvuru yapma gibi önemli hizmetler yer almaktadır (Sever, 2012). Bu hizmetler yetersiz gibi görülse de kadına yönelik şiddetin önlenmesi adına oldukça önemli bir etkiye sahiptir.

Psikolojik, hukuki ve mesleki destek hizmetleri, İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı kanun gereği mağdur kadınlara sunulması gereken bir başka önemli hizmettir. Bu destek hizmetlerinin koordinasyonu ŞÖNİM'lere verilmiş olup, mağdur kadınların sosyoekonomik ve psikolojik durumları değerlendirilerek, ihtiyaçlarına uygun rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır. Ayrıca hukuki yardım desteği sayesinde mağdur kadınlar, bölgesel ve uluslararası şikayet mekanizmaları hakkında bilgi sahibi olmakta ve bu mekanizmalara başvuruda bulunma konusunda destek almaktadır (Can, 2021, s. 102). Fakat bu konuda tüm sorumluluk devlete yüklenmemelidir. Kadınlar bu

konuda sorumluluk sahibi olmalı ve yetkililerin kendilerine gösterdiği şekilde hareket ederek daha güvenli bir aile ve toplumun oluşmasında etkili olmalılardır.

Ekonomik destek ise kadınların ekonomik bağımsızlığını sağlamak amacıyla önemli bir adımdır. Şiddet mağduru kadınların ekonomik nedenlerle ilişkilerini sonlandıramama sorununu çözmek için devletin, kadınların onurlu bir yaşam sürmelerini amaçlayan ekonomik özgürlüğü sağlayıcı tedbirleri alması gerekmektedir. Bu bağlamda, 6284 sayılı kanun, mülki amirin mağdur kadına geçici maddi yardım sağlama yetkisini düzenlemektedir. Bu merkezler, 6284 sayılı kanun kapsamında alınacak tedbir kararlarının izlenmesi ve etkin bir şekilde uygulanmasına destek verme göreviyle görevlendirilmiştir. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM), kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili verileri toplamakta, mağdurlara şiddet öncesinde ve sonrasında sağlanacak hizmetleri sunmakta ve bu hizmetlerin koordinasyonunu sağlamaktadır. Ayrıca içlerinde çalışan personel aracılığıyla mağdur kadınların mağduriyetlerinin giderilmesi konusunda çeşitli kurumlar ve kuruluşlarla iletişim kurmaktadır. ŞÖNİM'ler aracılığıyla sağlanacak destek hizmetleri arasında barınma imkanı sağlama, geçici maddi yardım temini, sağlık hizmetleri sunma, ilgili mercilere yönlendirme, adli yardım hizmetleri sağlama ve tedbir kararı alınması için başvuruda bulunma gibi önemli hizmetler bulunmaktadır (Ceylan, 2017, s. 44).

Psikolojik, hukuki ve mesleki destek hizmetleri, İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı kanuna uygun olarak mağdur kadınlara sağlanması gereken bir diğer önemli hizmettir. Bu destek hizmetlerinin koordinasyonu ŞÖNİM'lere verilmiş olup, mağdur kadınların sosyoekonomik ve psikolojik durumları değerlendirilerek, ihtiyaçlarına uygun rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır. Ayrıca hukuki yardım desteği ile mağdur kadınlar, bölgesel ve uluslararası şikayet mekanizmaları hakkında bilgi edinmekte ve bu mekanizmalara başvurma konusunda bilgi sahibi olmaktadır. Ekonomik destek, kadınların ekonomik bağımsızlığını sağlamak amacıyla önemli bir adımdır. İş Dünyası Aile İçi Şiddete Karşı (BADV) Projesi kapsamında yapılan bir ankete göre şiddet gören kadınların %16'sı ilişkilerini sadece ekonomik nedenlerle sonlandıramamaktadır. Mağdurun şiddete rıza göstermesinin engellenmesi için ilk adım, mağdura ekonomik destek sağlamaktır. Bu bağlamda, 6284 sayılı kanun, mülki amirin mağdur kadına geçici maddi yardım sağlama yetkisini düzenlemektedir (Ceylan, 2017,

s. 16). Kadınların ekonomik sebeplerden dolayı ilişkilerini sonlandırmamaları en ciddi problemlerden bir tanesidir. Bu durumun oldukça fazla ve farklı faktörleri vardır. Eğitim yolu ile kadınların ekonomik özgürlüğe sahip olmalarının önemi aşılmalıdır.

1.3.3.1.1. Pozitif Ayrımcılık Politikaları

Nathan Glazer'a göre “pozitif ayrımcılık” terimi Amerika Birleşik Devletleri'nde “olumlu ayrımcılık” kelimesinin tercümesi olarak ortaya çıkmıştır. Avustralya ve Kanada'da “olumlu ayrımcılık” terimi kullanılmaktadır. Hindistan'da “pozitif ayrımcılık”, Endonezya ve Malezya'da “toprağın oğulları” tercihleri, Sri Lanka'da “standartlaştırma”, Avrupa Birliği (AB) yasal çerçevesinde ise “pozitif eylem” olarak adlandırılmaktadır. Bu terimler bazen farklı kavramlara atıfta bulunarak birbirinin yerine kullanılabilir. AB hukukunda “olumlu eylem”, ayrımcılıktan kaynaklanan mevcut dezavantajları ve geçmişteki ayrımcı muameleleri telafi etmek için alınan önlemleri ifade etmektedir. Öte yandan bu bağlamda “pozitif ayrımcılık”, ABD'de pozitif ayrımcılık politikaları kapsamında uygulanan, ters ayrımcılık nedeniyle yasa dışı sayılan kota sistemi ve ayrıcalıklı muameleyi tanımlamak için kullanılmaktadır. Pozitif ayrımcılık, ters ayrımcılık, olumlu ayrımcılık, adil paylaşım politikaları ya da kota politikaları olarak da bilinir ve farklı grupların toplumsal yaşamın çeşitli düzeylerinde eşit temsili ilkesine dayanan siyasi bir strateji olarak tanımlanabilmektedir (Akdemir, 2014, s. 892). Pozitif ayrımcılık sadece kadınlara yönelik olan değil, dezavantajlı gruplara yönelik olan önemli bir çalışmadır. Bu noktada dezavantajlı gruplar pozitif ayrımcılık ilkesi ile birlikte dezavantajlı olmayan insanlara karşı eşit şartlarda yaşamaya çalışmaktadırlar.

Ulusal bağlamda pozitif ayrımcılık, ayrımcılığa uğrayan gruplara fırsat sağlamayı amaçlayan hukuki uygulamalar olarak tanımlanmaktadır. İfadelerdeki farklılıklara rağmen, bu uygulamaların ortak amacı mevcut ayrımcılığı ortadan kaldırmak, geçmişteki ayrımcılığı ele almak, gruplar arasındaki fırsat uçurumlarını kapatmak ve çeşitliliği teşvik etmektir (Bell, 2007). Kısacası pozitif ayrımcılık aslında bir ayrım değil eşitliği ön planda tutmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. maddesi, “kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet bu eşitliği sağlamakla yükümlüdür” ifadesini içermektedir.

Elbette, eşitliği güvence altına almak amacıyla ayrımcılık yasaklanmalıdır. Hukuki metinlerde ifade edilen ayrımcılık yasağı, toplumsal alanda ayrımcılık uygulamaları olarak ortaya çıkmaktadır. Eşitlik ve ayrımcılık yasağı terimleri bazen birbirinin yerine kullanılsa da ayrımcılık yasağının temel hedefi eşitliği korumaktır (Akbaş ve Şen, 2003, s. 169).

Çatışmalı düzenleme alanlarından biri olan pozitif ayrımcılık, “bir toplumda dezavantajlı konumda olan insan grupları lehine geliştirilen politika, strateji, yöntem ve uygulamaların bütünü” olarak tanımlanmıştır (Akbaş ve Şen, 2003, s. 167). Pozitif ayrımcılık uygulamaları, temel olarak 1950'lerde ABD'de ırk ayrımcılığının önlenmesine yönelik düzenlemelerle ortaya çıkmış ve zamanla diğer dezavantajlı grupları kapsayacak şekilde genişlemiştir. Özellikle 1970'lerde II. Dalga Feminizmle birlikte, önce emek mücadelesinde ve ardından toplumsal eşitsizliğin kurumsallaştığı siyaset ve eğitim gibi alanlarda maddi eşitliğin sağlanması amacı ile yapılacak icraatlar arasında yer almaktadır. Kadınları yalnızca dezavantajlı bir grup olarak ele almak bazı sakıncaları beraberinde getirir de (paternalizm, patriyarkanın kurgusu olan koruma veya mağdurlaştırma gibi), toplumsal eşitsizlik daha çok kadını dezavantajlı duruma getiren bir kavramdır. Özellikle ikili cinsiyet kurgusuna uymayan bireyler bu kavramın dezavantajlı yönünden mustarip olan bir diğer gruptur. Pozitif ayrımcılık, ilgili dezavantajlı grubun lehine geliştirilen sosyal politikaların hukuk alanındaki yansımasıdır (Sever, 2015, s. 45) ve mevcut eşitsizliklere bilinçli müdahaleleri içerir. Bu nedenle, pozitif ayrımcılık uygulanması, kamusal gücü gerektirir.

1.3.3.1.2. Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Yönelik Yaptırımlar

Türkiye'de kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik yaptırımlar çeşitli hukuki düzenlemeler ve sosyal politikalarla desteklenmektedir. Bu çerçevede alınan önlemler arasında şu unsurlar öne çıkmaktadır:

Türk Ceza Kanunu'nda, kadına yönelik şiddetle mücadeleyi amaçlayan bir dizi hüküm bulunmaktadır. Kadına şiddet içeren suçlara yönelik cezai yaptırımlar artırılmış, koruma kararları ve uzaklaştırma tedbirleri gibi hukuki önlemler getirilmiştir (Uzun, 2008).

Şiddet mağduru kadınlar için Türkiye genelinde kadın konukevleri ve sığınma evleri bulunmaktadır. Bu kurumlar, kadınlara barınma, psikolojik destek, hukuki yardım ve mesleki rehabilitasyon sağlamaya çalışmaktadır. Türkiye genelinde faaliyet gösteren Alo 183 Kadın Destek Hattı, şiddet mağduru kadınlara 7/24 ücretsiz destek sağlamaktadır. Bu hat, şiddet mağduru kadınlara danışmanlık, bilgi ve yönlendirme sunmaktadır. Bu anlamda kadınların bu tür bilgilere sahip olup yeri geldiğinde bu hattı kullanmaktan kaçınmamaları gerekmektedir.

Emniyet birimleri ve diğer kolluk kuvvetleri, kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda özel eğitimlere tabi tutulmaktadır. Şiddet mağduru kadınlara karşı daha duyarlı ve etkin bir tutum sergilenmesi gerekmektedir. Şiddet mağduru kadınlara hukuki destek sağlayan birimler vardır. Kadın hakları alanında uzman avukatlar, mağdurlara yasal süreçlerde rehberlik eder ve gerekirse ücretsiz hukuki yardım sağlarlar (Bakar, 2012). Fakat sadece devletin mücadelesi şiddetin önlenmesi adına yeterli değildir. Şiddet gösteren erkeklerin eğitilmesi ve caydırıcı cezalara çarptırılmasının yanı sıra şiddet mağduru kadınlar da haklarını kullanmaktan ödün vermemelidirler.

İKİNCİ BÖLÜM

MESLEK ETİĞİ BAĞLAMINDA DİJİTAL MEDYADA ŞİDDET HABERLERİ

2.1. Yeni İletişim Teknolojileri ve Yeni Medya

Carolyn Marvin 19. yüzyıl iletişim teknolojileri üzerine yaptığı çalışmada 'yeni' kavramının tarihsel göreliliğine dikkat çekerek, günümüzde eski sayılan telgraf gibi teknolojilerin ilk ortaya çıktıklarında yeni olarak karşılandığına dikkat çekmektedir (Atabek, 2004, s. 2). 'Yeni' kavramının çağdaş meydan okuması 21. yüzyılda da devam etmekte ve özellikle de bağlamdan kopma riskinin yaygın olduğu yeni medya analizinde bu görülmektedir. Bazıları yeni medyayı tarihsel bağları olmayan, ani ve ilgisiz bir olgu olarak algılama eğiliminde olup, iletişimde potansiyel bir devrim olabileceği tartışmalarına yol açmaktadır (Atabek, 2013, s. 175)

Marvin, yeni medyada geçmişten tamamen kopuşa karşı çıkmakta ve önemli bir dönüşümün önemine vurgu yapmaktadır. Argümanını, teknolojik devrimlerin tek başına mutlaka toplumsal devrimlere yol açmayacağı ve genel toplumsal devrimler olmadan medyada devrimci değişikliklerin gerçekleşmeyeceği ve yeni bir iletişim düzenine geçişi engelleyemeyeceği fikrine dayandırmaktadır (Çelenk, 2013). Bu fikir aslında her düzende olduğu gibi devrimlerde de domino ve bağlılık etkisinin önemi ön plana çıkarılmıştır.

Yeni medyanın hiçbir içsel anlamı olmadığını, metanın kullanım değerinden bağımsız bir nitelik olduğunu vurgulayan Walter Benjamin, yeni medyayı aldatıcı bir imaj olarak tanımlamaktadır. Yeni medyanın kavramsallaştırılması da böyle bir yenilik söylemiyle ilgi çekmeye başlamıştır. Yeni medyanın usandırıcı yeniliğini “tarihin sonu” tartışmalarıyla ve “medya tarihinin sonu”yla ilgili benzer iddialarla ilişkilendirerek medyayı tarihsel bağlamlarda anlamamanın önemini vurgulamaktadır (Benjamin, 2003, s. 83). Medyayı tarihsel bağlamda anlamlandırmak sadece medyanın tarihini incelemeye dayanan bir sav değildir. Yeni medyanın oluşumu ile basılı medyanın akıbetine getirilen bir yorumdur.

Gazete, radyo ve televizyonu da içeren geleneksel medya, dijital medyanın artan etkisine rağmen hâlâ izleyicilerin, reklam harcamalarının ve istihdamın çoğunluğunu çekmektedir (Bermejo, 2009). Bu durumun ilerleyen dönemlerde değişmesi kaçınılmaz bir gerçektir. Sosyal medyanın özellikle bu durumun değişmesinde rolü büyüktür.

İzleyici, reklam geliri ve istihdam açısından geleneksel medyanın hakimiyeti devam etmektedir. Geleneksel medya kurumları ve kuralları etkisini sürdürmeye devam etmektedir; derecelendirme sistemleri gibi yerleşik uygulamalar, eleştirilere ve skandallara rağmen etkisini sürdürmektedir (Bermejo, 2009). 1990'lı yıllarda keşfedilen konvansiyonel medyadaki istihdam politikaları, yeni medyada da kendini göstermekte ve serbest içerik üretimi gibi uygulamalarla sömürüyü derinleştirmektedir (Atabek, 2004). Kapitalizmin en tehlikeli boyutu yeni medyada da varlığını sürdürmektedir. Serbest ekonomik piyasanın karanlık yüzü kendini bu alanda göstermeye devam etmiştir.

Yeni medyadaki emek sömürsünü incelemek, geleneksel medyayla paralellikler ortaya koymaktadır. “İzleyici emeği” kavramı, izleyicilerin bir meta olarak reklam verenler için değer üretimine katkıda bulunduğunu öne sürmektedir. Bu bağlamda izleyiciler, bir emek türü olan medya içeriklerini tüketerek reklamı yapılan markalara talep oluşturmaktadır. Bu bakış açısı, kullanıcıların yalnızca içerik tüketmekle kalmayıp aynı zamanda kullanıcı tarafından oluşturulan içerik yoluyla içerik üretimine doğrudan katkıda bulunduğu yeni medya analizlerine de uygulanabilmektedir. Kentsel alanlardaki son toplumsal hareketler yeni medyanın önemini vurgulamaktadır. Vatandaşların, özellikle de gençlerin Facebook ve Twitter gibi platformları kullanması nedeniyle sosyal medya bu hareketlerde çok önemli bir rol oynamıştır. Ancak geleneksel medyanın hala hakim olduğunu ve yeni medya ortamında emek sömürsünün getirdiği zorlukların devam ettiğini kabul etmek önemlidir (Çelenk, 2013).

Yeni medya özellikle toplumsal hareketleri kolaylaştırma konusunda potansiyel sunarken, mülkiyet ve emek sömürsünün gerçekleri geleneksel medyayı anımsatmaya devam etmektedir. Yeni medyanın teknolojik yönleri, sunduğu zorlukların politik doğasını gölgelememelidir.

2.1.1. Geleneksel Medyadan (Konvansiyonel) Yeni Medyaya Geçiş

Geleneksel veya konvansiyonel medyadan yeni medyaya geçiş, bilginin üretilme, tüketilme ve dağıtılma biçiminde önemli bir paradigma değişimini temsil etmektedir. Bu dönüşüm, iletişim ortamını ve medya tüketim kalıplarını değiştiren dijital teknolojilerdeki ilerlemelerden kaynaklanmıştır.

Dijital teknolojilerin ortaya çıkışı, geleneksel medyadan yeni medyaya geçişin temel nedenidir. Dijital devrim, bilginin saklanma, iletilme ve erişilme şeklini tamamıyla değiştirmiştir. Gazete, radyo ve televizyonu kapsayan geleneksel medya, analog formatlara ve yayın modellerine dayanmaktadır. Bunun aksine, yeni medya dijital platformlardan yararlanarak içeriğin küresel ölçekte kolayca kopyalanmasını, yayılmasını ve tüketilmesini sağlamaktadır. İnternetin her yerde bulunması, bilgiye erişimi demokratikleştirerek ve daha katılımcı bir medya ortamını teşvik ederek çok önemli bir rol oynamaktadır.

Yeni medyanın ayırt edici özelliklerinden biri etkileşime ve kullanıcı katılımına verdiği önemdir. Geleneksel medya, tipik olarak bilginin pasif bir izleyici kitlesine yayınlandığı birden çoğa iletişim modelinde çalışmakta ancak sosyal medya, bloglar ve etkileşimli web siteleri ile karakterize edilen yeni medya, gerçek zamanlı etkileşime ve iki yönlü iletişime olanak tanınmaktadır. Kullanıcılar artık yalnızca tüketici değillerdir; içerik üretimine aktif olarak katkıda bulunabilmekle beraber bakış açılarını paylaşabilmekte ve tartışmalara katılabilmektedirler. Bu değişim, bilginin yaratılmasını hızlandırarak daha çeşitli seslerin duyulmasını da sağlamıştır.

Geleneksel medya genellikle standartlaştırılmış içerikle geniş ve kitlesel izleyici kitlelerini hedef almaktadır. Öte yandan yeni medya, izleyicilerin parçalanmış olması ve içeriği bireysel tercihlere göre uyarlama yeteneğiyle gelişebilmektedir. Algoritmalar ve öneri sistemleri, kişiselleştirilmış içerik sunmak için kullanıcı davranışını analiz ederek daha samimi ve özelleştirilmış bir medya yaratmaktadır. Hedefli ve veriye dayalı reklamcılık, yeni medyadaki gelir modellerinin merkezi bir bileşeni haline geldiğinden, bu kişiselleştirmenin reklam stratejileri üzerinde etkileri vardır.

Farklı medya platformlarının yakınlaşması yeni medyaya geçişin dikkate değer bir özelliğidir. Basılı medya, yayın ve evrimii medya arasındaki geleneksel ayrımlar, içeriğin çeşitli formatlar arasında sorunsuz bir şekilde geçiş yapması nedeniyle etkisini kaybetmeye başlamıştır. Metin, resim ve videoları birleştiren multimedya hikaye

anlatımı haline gelmiştir. Bu durum, tüketicilere daha sürükleyici bir deneyim sunmakta ve geleneksel medya kuruluşlarının bu dinamik içerik formatlarına uyum sağlamasını da sağlamaktadır.

Yeni medya, bireyleri haber ekosistemine aktif katkıda bulunanlar olma konusunda güçlendirdi. Akıllı telefonların ve sosyal medyanın her yerde bulunmasıyla kolaylaştırılan yurttaş gazeteciliği, herkesin olaylar geliştikçe haber yapmasına olanak tanıyor. Kullanıcı tarafından oluşturulan içerik, medya kurumlarının geleneksel bekçilik rolüne meydan okuyan değerli bir bilgi kaynağı haline geldi. Bu değişim, daha merkezi olmayan ve çeşitli bakış açıları sunarak daha zengin ve daha incelikli bir medya ortamı oluşturmaktadır.

Yeni medyaya geçiş, özellikle geleneksel medya kuruluşları için ekonomik zorluklar yaratmıştır. Basılı tirajlardaki ve geleneksel reklam gelirlerindeki düşüş, birçok gazetenin odağını dijital platformlara kaydırmasına neden olmuştur. Ancak çevrimiçi içerikten para kazanma karmaşık bir sorun olmaya devam etmektedir. Yeni medya, abonelik hizmetleri, sponsorlu içerik ve kitlesel fonlama dahil olmak üzere çeşitli gelir modellerini deneyerek medya endüstrisinin ekonomik dinamiklerini yeniden şekillendirmiş ve tüketimi arttırmıştır.

Geleneksel medyadan yeni medyaya geçiş, iletişim ortamında derin bir dönüşümüne neden olmuştur. Teknolojik gelişmeler, izleyici davranışlarındaki değişiklikler ve içerik oluşturma sürecinin demokratikleşmesi medya endüstrisini yeniden şekillendirmiştir. Yeni medya gelişmeye devam ettikçe sunduğu zorluklar ve fırsatlar, bilginin yayılması ve tüketiminin geleceğini şekillendirmeye devam edecektir.

2.1.2. Yeni Medya Kavramı ve Gazetecilikte Değişimler

Teknolojinin hızlı ilerlemesi ve dijitalleşmenin yaşamın her alanına yayılması, iletişim ve medya alanlarını da derinden etkileyerek dönüştürmüştür. Bu yeni teknolojik değişimin iletişimi olarak öne çıkması, yeni medya ve yeni nesil gazetecilik gibi kavramların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Geleneksel gazetecilikte kullanılan teknolojinin evrimi, yeni medya ortamında gazetecilik uygulamalarını haber toplama, yazma ve sunma konularında dönüştürmüştür. Bu dönüşümler, gazetecilik faaliyetinin kamusal doğasından kaynaklanan nedenlerle, gazetecinin ürettiği haberle doğrudan

etkileşim kuran topluma yayılmaktadır. Bu nedenle, yeni medya düzeninde gazeteci emeğinin dönüşümü ve bu değişimin haberlere olan etkilerini anlamak, mesleğin toplumsal etkilerini anlamak açısından önemlidir.

Bilgisayar tabanlı iletişim teknolojilerinin sürekli gelişimi ile değişen teknolojik gelişmeleri açıklamak için kullanılan yeni medya kavramı, günümüz iletişim teknolojilerindeki sürekli değişimi ifade etmektedir. Bu durumda, “yeni” terimi, bir önceki döneme göre ortaya çıkan farklılığı ifade eder ve bu nedenle var olanın eskimediği veya kullanılmadığı anlamına gelmez. Eski medya ve yeni medya arasındaki ayrımın açıkça ifade edilmediği durumlarda bile, genellikle yeni olanın olumlu bir bakış açısıyla karşılandığı ve eski olanın geride bırakılması, yeni olanın ise sağladığı fırsatlar nedeniyle benimsenmesi eğiliminin olduğu gözlemlenmektedir.

Ancak günümüzde internet gazeteciliğinin geleneksel gazeteciliği ve gazeteleri tamamen ortadan kaldıracığına dair görüşlerin geçerliliğini yitirdiği söylenebilir. İnternet gazeteciliği, gazetecilik mesleğine yeni bir nitelik eklemiş olsa da geleneksel gazeteciliği ortadan kaldırmamış, bu iki gazetecilik türü benzer uygulamalarla aynı ortamda devam etmiştir. Dolayısıyla yeni medya ve internet ortamında gerçekleşen değişim, gazeteciliğin kendisi değil, gazetecilerin iş yapma biçimleri ve uygulamalarını değiştirmiştir.

Pavlik (2013), haberlerin artık geleneksel medyanın teknik kısıtlamalarıyla sınırlı olmadığını belirterek, “teknolojinin varlığının gelişmiş haber içeriğini mümkün kıldığını” vurgular. İnternet ortamı, gazete, televizyon ve radyo gibi geleneksel medya biçimlerinden yapısal olarak farklıdır. Bu nedenle, yeni medya ortamı, gazetecilerin haber üretme pratiklerini değiştirmiştir. Yeni medya, iletişim teknolojilerinin tümünü içermektedir ve bu bağlamda “var olan medyayı etkileşimli olarak sayısal veriye dönüştürmeye yönlendiren ve bilgisayar aracılığıyla üretim, dağıtım ve paylaşım sağlayan ortamlar” olarak tanımlanabilir (Manovich, 2001, s. 49).

Yeni medyanın ortaya çıkmasıyla birlikte, geçmişteki geleneksel medya biçimleri, sayısal teknolojiyle entegre olmuştur. Sayısal olarak kodlandıklarında metin, görüntü ve sesin aynı platformda birleştirilebilmesi mümkün hale gelmiştir. Bu durum, sayısallaşmanın, haber bürolarının organizasyon yapıları, haber üretimi ve sunumu gibi gazetecilik pratiklerindeki değişimlere olanak tanıyan bir öncü olduğu anlamına gelir.

Sonuç olarak, medya alanındaki sayısal teknolojinin iletişim araçlarına sağladığı hız, depolama, çeşitlilik ve farklı medya unsurlarının bir arada kullanılabilirliği, gazetecilik faaliyetlerini temelde değiştirmiştir. Bu bağlamda, sayısallaşma ve yöndeşme kavramlarının incelenmesi, gazetecilik pratiklerindeki dönüşümün anlaşılması için önemlidir.

2.1.2.1. Yeni Medya Kavramı

Yeni medya, geleneksel iletişim düzenini kökten değiştirerek tamamen yeni bir iletişim çağını başlatmıştır. Yeni medya, ağ tabanlı, açık, sınırsız, etkileşimli ve merkezi olmayan bir yapıya sahiptir. Yeni medyaya dair farklı tanımlamalar yapmak mümkündür. Öncelikle, yeni medyayı geleneksel medyadan ayıran en belirgin özelliği etkileşimli ortamları bütünleştirme yeteneğine sahip olmasıdır. Bu nedenle, yeni medya tam olarak aynı anlama gelmese de bazı durumlarda çoklu ortam (multimedia) olarak ifade edilmektedir. (Dilmen, 2007, 114). Yeni medya, ses, görüntü ve veri içeriklerini etkileşim ögesiyle bir araya getirerek geleneksel medyadan ayrılmaktadır. Geniş bir tanımla, yeni medya, “bilgisayarların işlem gücü olmadan oluşturulmayacak ortamları” ifade edebilir (Altunay, 2012).

Sayısal-analog ayrımı, yeni medya teknolojileri tarafından önemli hale getirilmiştir. Verilerin dijital olarak işlenmesi teknolojik bir devrimdir. Ancak dijital teknolojilerin kullanıcılara sunduğu faydalar sistemin teknik yapısından daha önemlidir (Altunay, 2012). Yeni medya teknolojileri, insanlara birçok alanda kolaylık sağlamıştır. Yeni medyayı teknolojik açıdan incelediğimizde, Nurcan Törenli'nin görüşlerine değinmek yerinde olacaktır. Törenli'ye göre yeni medya; geleneksel iletişim araçlarından önemli ölçüde farklıdır. İnternet, sayısal televizyon, VCD, DVD, GSM, WAP, GPRS, CD, etkileşimli CD, çift katmanlı DVD, Blu-Ray teknolojisi, mobil sistemler ve benzeri sayısal teknolojilere genel bir ad olarak bakılabilir. Yeni medya, kapsamlı ve karmaşık bir yapıya sahiptir.

İçinde bulunduğumuz dünyayı temelinden değiştiren yeni medyanın üç temel özelliği vardır. Richard Rogers'ın ortaya koyduğu bu üç temel özellik şunlardır (Geray, 2003):

Etkileşim (Interaction): İletişim sürecinde etkileşim önemlidir ve hem alıcı hem de verici birbirinden etkilenir.

Kitlesizleştirme (Demassification): Büyük bir kullanıcı grubu içinde her bireyle özel mesaj değişimi yapabilme yeteneği, kitlesizleştirmeyi sağlar.

Eşzamansızlık (Asynchrony): Yeni iletişim teknolojileri, bireylere istedikleri zaman mesaj gönderme veya alma olanağı sağlar, aynı anda olma zorunluluğunu ortadan kaldırır.

Bu temel özellikler içinde, etkileşim şüphesiz en önemli rolü oynar. Yeni medya, insanları daha aktif hale getirerek, geleneksel medyada olduğu gibi pasif bir kitle yerine, aktif bir konuma geçmelerini sağlar. Bu durum, özellikle internetin etkileşimli boyutu tarafından ön plana çıkarılmıştır. İnternet, yeni medya ve toplum arasındaki etkileşime odaklanmak adına önemli bir rol oynamaktadır (Aydoğan ve Akyüz, 2010).

Yeni medya çağı üzerine çalışan önemli teorisyenlerden biri olan Mark Poster, bu kavramı 1995 tarihli kitabında ele almıştır. Poster, I. Medya Çağı'nı geleneksel medyanın hakim olduğu dönem olarak tanımlarken, II. Medya Çağı'nı ise etkileşimin ön planda olduğu, kitlesizleşmenin gerçekleştiği, eşzamansızlığın mümkün olduğu, merkezi olmayan ve demokratik bir yapıya sahip bir çağ olarak betimler (Aydoğan ve Akyüz, 2010). Bu çerçevede, Poster, yeni medya çağının çok yönlü olduğunu ve etkileşimin önemli bir rol oynadığını vurgular.

Manuel Castells, yeni iletişim teknolojilerinin bireysel iletişimi geliştirdiğini, kitleyi heterojenleştirdiğini ve geleneksel medya örgütlenmelerinin biçim değiştirdiğini belirtir. Castells'e göre yeni iletişim teknolojilerinin yarattığı gerçek sanallık kültürü, zaman ve mekan algısını dönüştürmüştür. Yeni medya, insanların fiziksel ve zamanla sınırlı olmadan iletişim kurmasına olanak tanımış ve siberetik mekan kavramını ortaya çıkarmıştır. Castells, iletişimin aracının ileti olduğunu ve medyanın gerçek deneyimlerin yerini almadığını, ancak gerçek deneyimlerin kendisi haline geldiğini savunur (Laughley, 2010).

Sonuç olarak, yeni medya, teknolojik gelişmelerle birlikte ortaya çıkan ve toplumun temel yapısını derinden etkileyen bir olgu olarak öne çıkmaktadır. Yeni medya, etkileşim, kitlesizleştirme ve eşzamansızlık gibi temel özellikleriyle tanımlanırken, internet teknolojisinin bu değişimdeki önemli rolü göz ardı edilemez.

Yeni medya çağı, iletişimde köklü değişikliklere neden olmuş ve toplumsal dönüşümü tetiklemiştir.

2.1.2.2. Yeni Medyanın Gelişim Süreci

Günümüzün hızla ilerleyen iletişim teknolojilerinde yeni iletişim teknolojileri, yeni medya, internet, sosyal medya, sosyal ağlar gibi çeşitli yeni kavramlar medya literatürüne girmiştir. Bu yeni gelişmeler sosyolojik, kültürel ve ekonomik alanlarda çok büyük değişimlere yol açmıştır. Yeni medya teknolojilerinin ortaya çıkışı, hem bilgisayar hem de medya teknolojilerindeki tarihsel gelişmelerin yaklaşmasıyla mümkün olmaktadır (Briggs ve Burke, 2004). Bu gelişmeler ile birlikte günümüzde en büyük etkiye sahip olan sosyal medyanın ilk adımları atılmıştır.

Lev Manovich, yeni medyanın doğuşuna zemin hazırlayan gelişmelerin izini 1830'lara kadar sürmüştür. Bu süreç Charles Babbage'ın “analitik makine” ve Louis Daguerre'nin “dagerreyotipi” icat etmesiyle başlamış ve modern dijital bilgisayarın gelişmesiyle 20. yüzyılın ortalarına kadar devam etmiştir. Bilgisayar teknolojilerinin gelişimi “analitik makine” ile başlarken, “daguerreotype” ile başlatılan paralel gelişme medya teknolojilerinde görüntülerin, hareketli görüntülerin, seslerin ve metinlerin çeşitli formlarda saklanması içermektedir. Bu iki tarihsel gelişmenin yakınsaması ve mevcut tüm medyanın dijital verilere dönüştürülmesi yeni medyanın doğmasına neden olmuştur. Her iki gelişme çizgisi de aynı metinleri, görüntüleri ve sesleri yaymanın yanı sıra doğum, iş veya sabıka kaydı gibi bilgileri kaydetme ihtiyacından hareketle bireyler arasında aynı ideolojik inançları yaratmayı amaçlamıştır. Fotoğraf, film, ofset baskı, radyo ve TV ilk hattı, bilgisayarlar ise ikinci hattı yaratmıştır. Bu bakımdan kitle iletişim araçları ve bilgi işleme, modern kitle toplumunu mümkün kılan, birlikte ortaya çıkan ve gelişen tamamlayıcı teknolojilerdir (Manovich, 2001, s. 27). Bilgisayarlar yardımı ile kitle iletişim araçları daha etkili hale getirilmiştir.

Analitik makinenin gelişmesiyle birlikte çeşitli elektronik iletişim araçları ve hesap makineleri daha hızlı çalışmaya ve kullanım alanlarını giderek genişletmeye başlamıştır. 1890 yılında Amerika Birleşik Devletleri Nüfus Sayımında ilk kez Hollerith tablolayıcı adı verilen bir elektronik tablolama makinesi kullanılmış ve bu makinenin

özel şirketler için üretiminin genişletilmesine ve IBM'in kurulmasına yol açmıştır (Briggs ve Burke, 2004).

IBM örneği, bilgisayar teknolojisinin ne kadar hızlı gelişip yayıldığını göstermiştir. Başlangıçta devlete ve büyük şirketlere iş makineleri sağlayan şirket, 1952 yılında hesap makinesi fonksiyonlu bilgisayarlar satmaya başlamış ve 1961 yılına gelindiğinde yedi ayrı bilgisayar montaj hattıyla üretim kapasitesine ulaşmıştır. Her ne kadar bilgisayarlar başlangıçta hesap makinesi olarak düşünülmüş olsa da ilk işlevsel elektronik dijital bilgisayarlar Soğuk Savaş sırasında askeri amaçlarla kullanılmıştır. Daha sonra Silikon Vadisi'nde geliştirilen teknolojilerle birlikte bilgisayarların kullanım alanları genişlemiş ve çeşitli hizmet sektörlerinde yaygınlaşmıştır. 1950'lerin ortalarında, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki birkaç yüz bilgisayar donanım biriminin dörtte üçü devlet kurumları ve üniversiteler tarafından kullanılmaktaydı. Sonraki 10 yılda donanım birimlerinin sayısı 35.000'e çıkmış; üreticiler, bankalar ve sigorta şirketleri gibi resmi olmayan kuruluşlar bilgisayarların üçte ikisini kullanmaya başlamıştır. Böylece bilgisayarların kullanım alanları muhasebe, satış, kredi, müşteri hizmetleri, üretim planlama gibi alanlara doğru genişlemiştir. 1960 yılında sınırlı telekomünikasyon bağlantılarına rağmen ilk çevrimiçi başvurular başlamış ve birkaç yıl içinde bu tür başvuruların sayısı ülke çapında 2.300'e ulaşmıştır (Ryan, 2010).

Bilgisayar teknolojisindeki gelişmeler, internetin oluşumunda da büyük bir rol oynamaktadır. Ağ teknolojisinin geliştirildiği dönemde Amerika Birleşik Devletleri'nde telekomünikasyon ortamında liberalleşme yönünde bir eğilim vardır. Eş zamanlı olarak Soğuk Savaş'ta zorlukların üstesinden gelme ve üstünlük sağlama çabaları da döneme hâkim olmuştur. 20. yüzyılda yabancıların telekomünikasyon sistemindeki etkinliğini sınırlamak için ABD bu alanda ciddi bir egemenlik sağlamaya çaba göstermiştir. Ancak alandaki şirketler bu düzenlemeyi kısıtlayıcı bulmuşlar ve 1950'li yılların ortalarından itibaren ağ sistemlerinin işletmelerin hedeflerine göre yeniden yapılandırılması için lobi faaliyetleri yürütmüşlerdir. Gelişen ağ endüstrisi liberal eğilimleri de kapsamaya başlamış ve daha geniş bir telekomünikasyon sistemine doğru genişlemiştir. Bankalar ve sigorta şirketleri gibi şirketler iş yapılarını ağlar etrafında yeniden düzenlemiştir. Üstelik hem şirketler hem de bürokrasi liberalleşmeyi, ABD'nin küresel ekonomik gücünün yeniden canlandırılması için genişleyen bilgi teknolojisi endüstrisini yenilemek için bir

fırsat olarak görmüştür. Böylece bilgi teknolojilerinin liberalleşmesiyle birlikte bilgi teknolojilerinin küreselleşmesi de genişlemiştir. İnternet teknolojisi böyle bir liberalleşme bağlamında ve iletişim sisteminin merkezinde ortaya çıkmasına rağmen oluşumunda serbest piyasa güçlerinden etkilenmemiştir. İnternet kavramı 1950'li yıllarda tamamen askeri amaçlarla ortaya çıkmıştır (Schiller, 1999). Bir süre boyunca internet kavramı sadece askeri alanda kullanılmıştır.

Bu dönemde Sovyetler Birliği ile ABD arasında nükleer felaketle sonuçlanabilecek gerilimler yaşanmıştır. Soğuk Savaş döneminde nükleer savaş riskini göze alamayan, nükleer patlamaya gücü yetmeyen taraflar teknolojik yeniliklerle birbirlerine meydan okumaya çalışmışlardır. (Briggs ve Burke, 2004). Uzaya yolculuğa kadar ulaşan bu teknolojik savaşlar günümüzde insanlığın ve teknolojinin geldiği nokta göz önünde bulundurulduğunda oldukça önemli bir etkiye sahiptir.

Düşmanın karşı tarafın iletişimini kesmesi nedeniyle komuta kontrol sisteminin kesintiye uğraması, karşı tarafın saldırıya cevap vermesini engelleyecektir. Bu sorunun çözümü ABD'nin İkinci Dünya Savaşı sırasında kurduğu düşünce kuruluşu RAND'da çalışan Paul Baran'dan gelmiştir. Baran, nörolojik teorilerden yola çıkarak nükleer bir saldırıdan etkilenmeyecek ve kesintiye uğramayacak bir iletişim modeli önermiştir. Geleneksel iletişimde ağların kontrol noktaları merkezi konumlandırılmış ve bağlantılar merkezden çevreye doğru kurulmuştur. Merkezin çöküşü iletişimin çöküşü anlamına geliyordu. Baran'ın önerdiği nörolojik model, merkeze bağlı olmayan her birimin birbirine bilgi iletecek şekilde düzenlendiği bir ağ sistemine dayanmaktadır. Bunun için tüm iletişim altyapısının yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. O zamanlar bu tam olarak mümkün olmasa da İleri Araştırma Projeleri Ajansı (ARPA) daha sonra Baran'ın kavramsal çalışmasını hayata geçirerek bilgisayarların birbirleriyle iletişim kurmasını sağlayan ilk ağ olan ARPANET'i geliştirmiştir. Baran'ın önemi, bilgisayar ve iletişim teknolojilerinde daha önce farklı olan gelişmeleri birleştirerek, merkezi iletişimden kullanıcıdan kullanıcıya iletişime geçerek internetin temelini oluşturan fikri kavramsallaştırmış olmasıdır (Ryan, 2010). Bu oldukça önemli bir gelişmedir. İnternetin ortaya çıkması ile birlikte dünyada hemen hemen her şey değişmiştir.

1969 yılında askeri amaçlarla kurulan ARPANET, internetin öncüsüdür. 1970'lerin ortalarında ağın kullanımını düzenlemek ve iletişim alanını genişletmek için

TCP/İP protokolleri oluşturulmuştur. 1980'lerde ABD Ulusal Bilim Vakfı (NSF), bu stratejik teknolojinin kullanımını üniversiteleri de kapsayacak şekilde genişletmiştir. Veri trafiği arttıkça ağın askeri payı azaldı ve NSFNET adında yeni bir sivil muadili geliştirilmeye başlanmıştır. Bu ağ hızla üniversitelerin ötesine geçerek devlet kurumlarına ve düşünce kuruluşlarına kadar genişlemiştir (Briggs ve Burke, 2004).

Tüm bu gelişmelere ek olarak Tim Berners-Lee, 1989 yılında Avrupa'daki CERN'de bilgisayarlarda depolanan bilgilerin küresel olarak birbirine bağlanmasını mümkün kılan “World Wide Web”i (WWW) geliştirmiştir. Böylece internet ticari kullanıma uygun hale gelmiştir. Günümüzde internet, dünyanın her yerinden insanların birbirleri ile bağlantı kurabileceği, veri gönderip alabileceği, alışveriş yapabileceği ve iletişim kurabileceği bir mecra olmuştur. Bu yönü ile yeni medyada önemli bir yer tutmaktadır. İnternetin ilk günlerinde ortaya çıkışı, onun özgürlük, doğrudanlık ve sınırsız alışverişe dayalı 'sibernetik' bir ütopya olarak algılanmasına sebebiyet vermiştir. Buna göre internetin insanları birbirine bağlayarak televizyonun oluşturduğu pasif kitle kültüründen kurtaracağı düşünülmüştür. Ancak önce askeri çevreleri, daha sonra üniversite ortamlarını birbirine bağlayan internet, daha sonra reklamcılık ve finans mantığını taşıyarak, bilgisayar icadında da olduğu gibi ticari ve politik alanlara da yayılmıştır. İnternetin ticari ve politik potansiyeli onu bir ütopya olarak değil, kitleselleştirilmiş bir tüketim ve kontrol aracı haline getirmiştir. Yeni medya, analog medyayı dijital temsile dönüştürerek iletişim alanına köklü değişiklikler getirmiştir. İnternet, istenilen her türlü veriye eşit hızda erişim olanağı sağlamakta, dijital verilerin defalarca kopyalanmasına olanak sağlamakta ve farklı medya türlerinin bilgisayarlarda görüntülenmesini kolaylaştırmaktadır. Manovich, yeni medyanın beş farklı ilkesini “sayısal temsil, modülerlik, otomasyon, değişkenlik ve kültürel kod çevirisi” olarak belirlemiştir. Sayısal temsil, tüm yeni medya ürünlerinin sayısal kodlardan oluştuğunu ima eder. Bu, belirli algoritmalar aracılığıyla görüntülerden sesin çıkarılması veya kontrastın değiştirilmesi gibi olanaklara zemin hazırlar. Bunun sonucunda medya programlanabilir hale gelmiştir (Başlar, 2013). Bu değişimler yeni medyada oldukça büyük öneme sahip değişimler oldukça tarihe geçmiştir. Bu değişimlerden sonra medyada şartlar ve imkanlar oldukça değişmiştir. Özellikle sinema alanında önemli adımlar atılmıştır.

Manovich, yeni medyanın sanayi sonrası toplumla paralel özelliklere sahip olduğuna inanarak bu özellikleri sosyolojik olarak analiz etmiştir. Her iki olgu da standardizasyon ve yeniden üretim de dahil olmak üzere fabrika sistemlerine ve mantığına benzer özelliklere sahiptir. Aslında medya süreçleri sanayi sonrası topluma uyum sağlamış ve kitlesel standartlaştırmadan ziyade kişiselleştirmeye göre şekillenmiştir. Yeni medyanın modülerlik özelliği, bağımsız parçalardan oluşması anlamına gelmektedir. Örneğin internet, fotoğraf, video, metin ve sekme gibi çeşitli öğelerden oluşan birçok web sayfasından oluşmaktadır. Yeni medyadaki otomasyon özelliği birçok sürecin otomatik olarak yürütülmesini ifade etmektedir. 19. yüzyılın başlarında medya oluşturmaya otomatikleştirmek için kameralar ve kayıt cihazları gibi teknolojiler geliştirilmiştir. Bu icatlar nedeniyle büyük miktarlarda medya malzemesinin birikmesi, bunların depolanması ve düzenlenmesi için bilgisayar tabanlı yeni teknolojilerin geliştirilmesini zorunlu kılmıştır. Değişkenlik özelliği, sayısal kodlara ve modülerliğe dayalı yeni medya nesnelerinin farklı versiyonlarda bulunabileceğini göstermektedir. Yeni medyanın mantığı post-endüstriyel mantıkla paralel ilerlemektedir. İsteğe bağlı üretim ve tam zamanında üretim ilkeleri de bilgisayar teknolojileri aracılığıyla işlemektedir. Değişkenlik örnekleri arasında medya veri tabanları, aynı verilerden üretilen ara yüzler, menü tabanlı etkileşim, hipermedya ve web sitelerinin periyodik güncellemeleri yer alır. Manovich'in yeni medya için belirlediği son prensip kültürel kod çevirisidir. Bu ilke, kültürel ürünlerin dijitalleştirilmesini ifade etmektedir ve kültür-bilgisayar ilişkisine dayanması nedeniyle bir sonraki bölümde değerlendirilecektir (Manovich, 2001). Kültür- bilgisayar ilişkisi ele alınması gereken önemli bir tartışma konusudur. Yeni medya ile birlikte kültür de yeniden inşa edilmiştir. En azından bu alanda, bu savı destekleyen çeşitli kuramlar ortaya atılmıştır.

2.1.2.3. Yeni Medyanın Özellikleri

Yeni medya, kullanıcılar arasında olduğu kadar kullanıcılar ve içerik arasında da etkileşimi kolaylaştıran ve güçlendiren iletişim teknolojilerini kapsamaktadır. 1990'ların ortasında ortaya atılan bu terim, hem eğlence hem de eğitim amaçlı etkileşimli CD-ROM'ların yükselişi sırasında popülerlik kazanmıştır. Web 2.0 ile birlikte yeni medya teknolojileri, bloglar, wiki'ler, çevrimiçi sosyal ağlar, sanal dünyalar ve sosyal medya

alanındaki diğer platformlar gibi çeşitli web merkezli iletişim araçlarından oluşmaktadır (Weiser ve Friedman, 2008).

“Yeni medya” kavramı, içeriği çevrimiçi olarak ve bilgisayarlar aracılığıyla paylaşılan bilişimsel medyadır. Bu teknolojiler, medyanın evriminin basit, doğrusal bir ardışıklık yerine, birbirine bağlı geri bildirim döngülerinden oluşan karmaşık ağlar yoluyla meydana gelmesiyle geleneksel medyaya ilişkin yenilikçi bakış açılarını teşvik etmektedir. Yeni medyanın ayırt edici yönü, geleneksel medyayı nasıl yeniden şekillendirdiği ve eski medya biçimlerinin bu yeniliklerin ortaya çıkardığı zorluklarla yüzleşmek için nasıl uyum sağladığında yatmaktadır (Pressmann, 2014). Yeni medyanın etkileşim özelliği haberleri ve gerçekliği yeniden oluşturarak basılı yayını da dijital medyanın etkisi altında bırakmıştır.

Yayınlanan televizyon programlarının, uzun metrajlı filmlerin, dergilerin ve kitapların, dijital üretken veya etkileşimli süreçleri kolaylaştıran teknolojileri içermedikçe yeni medya olarak sınıflandırılmadığını belirtmek önemlidir (Meehan ve Rice, 1984). Kısacası medyada yer alan her türlü gelişme yeni medya olarak ele alınmamaktadır.

2.1.2.3.1. Dijitalleşme

Dijitalleşme, medya üretim süreçlerini önemli ölçüde değiştirerek haber kuruluşlarını sosyal medyanın etkisini ve kullanıcıların bilgi aramadaki güçlendirilmiş rolünü kabul ettirmiştir. Gazetecilik profesörü Jay Rosen, pasif bir izleyici kitlesinden etkileşimli bir izleyici kitlesine geçişin dijitalleşme ile güçlendiğini belirtmiştir. Güçlendirilmiş vatandaşların dahil edilmesi olumlu bir gelişme olmakla birlikte, kullanıcı tarafından oluşturulan içeriğin kalitesi, şeffaflığı ve hesap verebilirliği konusunda endişeleri artırmaktadır. Herkesin medya içeriği oluşturabilmesi, sesleri demokratikleştirmiştir ancak her sesin anlamlılığı ve tanınırlığı hakkında sorular bunların beraberinde gelmiştir (Chan, 2014).

Andrew Keen, “Amatör Kültü” adlı kitabında, kullanıcı tarafından oluşturulan içerik yoluyla internetin demokratikleşmesi fikrine meydan okumuş ve bireysel amatörlerin körüklediği dijital ütopyadaki potansiyel tehlikelerin altını çizerek bu durumu eleştirmiştir. Bilgi toplumunun karmaşıklığı ve doğrudan deneyime sahip

bireylerin sağlayabileceği değerli içgörüler göz önüne alındığında, Keen'in uzmanlar ve amatörler arasındaki ayrımı sorgulanmaktadır (Keen, 2007).

Keen'in bazı geçerli noktalarına rağmen, YouTube gibi platformlara hızlı bir bakış, birçok amatörün yerleşik medya formatlarını basitçe kopyaladığını ortaya koymuş ve teknik açıdan yetkilendirilmiş vatandaşların mutlaka gelişmiş medya üretimini garanti etmediğini vurgulamıştır. Dijitalleşme, gazeteciliğe yeni olanaklar ve alternatif yaklaşımlar sunarken aynı zamanda haber değerleri, meslek etiği ve çalışma koşulları dahil olmak üzere geleneksel gazetecilik uygulamalarına da zorluklar getirmektedir. Dijitalleşme, haber toplama ve yaymanın mekanik yönlerini kolaylaştırır da doğası gereği daha iyi gazeteciliği engellemektedir. İyi gazeteciliğin sorumluluğu bireylere aittir ve temeli araştırmaya dayanır. İntihal, doğrulama eksikliği ve basit medya içeriği gibi sorunlu uygulamalar, dijitalleşmenin büyümesiyle bağlantılı birbiriyle bağlantılı sorunlar olarak tanımlanmaktadır. Dijitalleşme medya üretim stratejilerinin kapsamını genişletse de bu fırsatların tam potansiyeli yeterince değerlendirilememiştir (Derek, 2009). Bu durum ilerleyen süreçlerde farklı bir boyutta daha işlevsel hale gelse de gerçek potansiyelinin elde edilip edilmemesi hala tartışma konusudur.

Modern etkileşim kavramına paralellik kurularak, etkileşimin ve bireyin bir özelliği olduğu, teknolojinin kendisinin bu özelliği geliştiremeyecektir. Teknolojiyle ve başkalarıyla düzenli olarak etkileşime giren bireydir ve gazetecilik değildir (Keen, 2007).

2.1.2.3.2. Etkileşim

“Etkileşim” , yaygın internet erişimi, medyanın dijitalleşmesi ve medyanın yaklaşmasıyla ortaya çıkan yeni medya bağlamında önem kazanmıştır. 1984 yılında Ronald E. Rice, yeni medyayı, geleneksel “birden çoğa” modelini potansiyel “çoktan çoğa” iletişim ağıyla değiştiren, kullanıcıdan kullanıcıya etkileşimi ve kullanıcılar ile bilgi arasındaki etkileşimi kolaylaştıran iletişim teknolojileri olarak tanımlamıştır. Doğru teknolojiyle donatılmış bireyler artık kendi seçtikleri görüntü, metin ve sesin yer aldığı çevrimiçi medya üretebilmekte ve kitle iletişim modelini dönüştürebilmektedir. Çeşitli medya formları farklı derecelerde etkileşim sunar ve bazı dijitalleştirilmiş ve

bütünleşik medya, etkileşimden tamamen yoksundur. Örneğin, dijital uydu televizyonu kanal dağıtımını artırır ancak kullanıcının televizyon deneyimini temelden dönüştürememektedir. Dijitalleştirme ve yakınsamanın aksine etkileşim, tüm yeni medya teknolojilerinin doğasında yoktur. Terry Flew, World of Warcraft ve Second Life gibi çevrimiçi oyunlara atıfta bulunarak, küresel etkileşimli oyun endüstrisinde etkileşimin önemli rolünün belirtmiştir. Bu oyunlar zamansal ve mekansal sınırları aşarak kullanıcıların ilişkiler kurmasına ve aidiyet duygusunu deneyimlemesine olanak tanımaktadır. YouTube ve Facebook gibi platformlar, GİF'lerin gelişmesiyle birlikte medyayla etkileşim kurmanın yenilikçi yollarını da ortaya çıkartmıştır. “Çok anlamlı” olarak kabul edilen GİF'ler, birden fazla anlam taşımakta ve duygusal bağlantılar oluşturarak insanlar arasındaki iletişimin duygusal yönlerini geliştirmektedir. (Miltner ve Highfield, 2017). Bu tür duygu ifade eden gifler önemli mesajlar olarak bilinmektedir.

2.1.2.3.3. Entegrasyon

Yeni medyanın entegrasyonu, çağdaş iletişim ve bilgi yayılım ortamında dönüştürücü işlevsel bir olguyu temsil etmektedir. Teknoloji hızlı bir şekilde ilerledikçe, çeşitli medya biçimlerinin kusursuz bir şekilde harmanlanması dijital çağın tanımlayıcı ve ayırt edici özelliğidir. Bu entegrasyon yalnızca bireylerin bilgiyi tüketme biçimini etkilemekle kalmayıp, aynı zamanda medya kuruluşlarının, reklamcılarının ve içerik yaratıcılarının stratejilerini de şekillendirmektedir. Özünde, yeni medyanın entegrasyonu, farklı medya türlerinin birleşik bir platform veya alanda yakınlaşmasına ve uyumlu bir şekilde bir arada bulunmasına olanak sağlar. Bu paradigma değişimi, basılı, ses, video ve etkileşimli içerik arasındaki geleneksel siloları ortadan kaldıran teknolojik yeniliklerle körüklenmiştir. Bir zamanlar birbirinden oldukça farklı olan gazete, radyo, televizyon ve çevrimiçi platformlar artık iç içe geçmiş durumda ve dinamik ve birbirine bağlı bir medya ekosistemi yaratmıştır (Başlar, 2013).

Yeni medya entegrasyonunun öne çıkan yönlerinden biri, kullanıcıların içeriğe erişme ve içerikle etkileşim kurma konusundaki akışkanlığıdır. Geçmişte, bireyler belirli bilgi türleri için belirli ortamlara yöneliyorlarken; basılı haberler için gazeteler, sesli

yayınlar için radyo ve görsel içerik için televizyon kullanılmıştır. Ancak çağdaş medya ortamı, farklı formatlarda kesintisiz bilgi akışına olanak tanımıştır. Haber makaleleri gömülü videolar içerebilir, podcast'ler etkileşimli öğeler içerebilir ve sosyal medya platformları çeşitli medya türleri için merkez görevi görmektedir (Gade ve Raviola, 2009). Sosyal medya platformlarının ilerleyen dönemlerde etkileşimin artması ile birlikte farklı bir etkisi söz konusu olacaktır.

Yeni medyanın entegrasyonu özellikle çevrimiçi gazetecilikte belirgindir. Haber web siteleri artık hikaye anlatımını geliştirmek ve okuyuculara daha zengin bir deneyim sunmak için videolar, infografikler ve etkileşimli grafikler gibi multimedya öğelerini içermektedir. Bu sadece farklı hedef kitlelerin tercihlerine hitap etmekle kalmıyor, aynı zamanda dijital çağda bilgi tüketiminin değişen dinamiklerini de oluşturmuştur. (Yurdigül ve Yüksel, 2012).

Ayrıca sosyal medya platformlarının yükselişi yeni medyanın entegrasyonunda önemli bir rol oynamaktadır. Bu platformlar, kullanıcıların metin, resim, video ve etkileşimli özelliklerin birleşimiyle karşılaştığı çok yönlü merkezler olarak hizmet vermektedir. Sosyal medyadaki içeriğin virallliği genellikle farklı medya formlarını etkili bir şekilde birleştirme becerisine bağlanıyor. Örneğin memler, geniş yankı uyandıran mesajları iletmek için mizahı, görselleri ve çoğu zaman metni birleştirmektedir (Gade ve Raviolar, 2009). Bir mesajı iletmek için mizahın kullanılması eski devirlerden beri etkili bir yöntem olarak kullanılmaktadır. Günümüzde de bu yöntem güçlü şekilde varlığını sürdürmektedir.

Reklamcılık alanında yeni medyanın entegrasyonu tanıtım stratejilerinde devrim yaratmıştır. Televizyon reklamları veya basılı reklamlar gibi geleneksel reklam kanalları artık bağımsız varlıklar olmaktan çıkmıştır. Bunun yerine artık reklam verenler sürükleyici ve insanların ilgisini çeken kampanyalar oluşturmak için sosyal medya, etkileyici pazarlama ve etkileşimli içeriğin bir kombinasyonundan yararlanmaktadır. Burada amaç, modern tüketicilerin kesintisiz ve uyumlu bir marka deneyimi beklediklerini kabul ederek, çeşitli platformlarda izleyicilerin dikkatini çekmektedir (Başlar, 2013). Dahası yeni medyanın entegrasyonu endüstriler arası hikaye anlatımını ve anlatım tekniklerini etkilemiştir. Örneğin film yapımında sinema ve yayın hizmetleri arasındaki sınırlar belirsizleşmiştir. Film yapımcıları artık içeriklerinin sinemalarda,

televizyon ekranlarında ve mobil cihazlarda nasıl tercüme edileceğini düşünmektedir. Video oyunlarındaki etkileşimli hikaye anlatımı, kullanıcıların kendi seçimleriyle anlatıyı aktif olarak şekillendirdiği yeni medya entegrasyonunun başka bir boyutunu temsil etmektedir (Yüksel, 2014). Bu durum ilerleyen zamanda gelişecek olan ileri düzey etkileşimli internet kullanımının ilk adımlarını oluşturmuştur.

Yeni medyanın entegrasyonunun getirdiği sayısız avantaja rağmen, zorluklar ve düşünceler devam etmektedir. Fikri mülkiyet, içerik denetimi ve aşırı bilgi yüklemesiyle ilgili konular sürekli dikkat gerektirmektedir. Medya kuruluşları çeşitli medya formlarını sorunsuz bir şekilde birleştirmenin etik sonuçları arasında yol almalı ve entegrasyonun bilgi kalitesini azaltmak yerine iyileştirmesini sağlamalıdır (İlgaz ve Abay, 2020). Bu tür sorunlar günümüzde artarak devam etmektedir. Kaçak maç, film ve dizi yayınları telif haklarını ihlal etmekte ve çok önemli oranda bir siber suç teşkil etmektedir.

Yeni medyanın entegrasyonu bilginin yaratılma, tüketilme ve paylaşılma biçiminde önemli bir evrime işaret etmektedir. Bu paradigma değişimi, farklı biçimlerin dinamik bir dijital ortamda kusursuz bir şekilde bir arada var olduğu çağdaş medyanın birbirine bağlı doğasını yansıtacaktır. Teknoloji hızlı bir şekilde ilerlemeye devam ettikçe, yeni medyanın entegrasyonu muhtemelen iletişimin geleceğini şekillendirecek ve bireylerin içerikle ve birbirleriyle nasıl bağlantı kuracağını etkiler hale gelecektir (Başlar, 2013). Bu etkileşim ile birlikte hem medya hem de dünya farklı bir yöne doğru evrilecektir.

2.1.2.3.4. Çoklu Ortam (Multimedia)

Multimedia, metin, ses, resim, animasyon veya video gibi çeşitli içerik biçimlerini tutarlı ve etkileşimli bir sunumda birleştiren bir iletişim modudur. Bu, genellikle kullanıcı etkileşiminin bulunmadığı basılı materyaller veya ses kayıtları gibi geleneksel kitle iletişim araçlarının tam tersidir. Multimedia örnekleri arasında video podcast'ler, sesli slayt gösterileri ve animasyonlu videolar yer almaktadır. Konsept aynı zamanda yazılım, donanım ve diğer teknolojilerin temel unsurlarını içeren etkili etkileşimli iletişimin ilkelerini ve uygulanmasını da kapsar. Multimedyanın temel yapı taşları metin, resim, ses, video ve animasyondur. Multimedia içeriği, bilgisayarlar,

dizüstü bilgisayarlar ve akıllı telefonlar da dahil olmak üzere çeşitli elektronik cihazlarda oynatılmak üzere kaydedilebilmektedir. Multimedya gelişiminin ilk aşamalarında, “zengin medya” terimi etkileşimli multimedya ile birbirinin yerine kullanılmıştır. Zaman ilerledikçe hipermedya uzantıları multimedyanın World Wide Web'e entegrasyonunu kolaylaştırdı ve akış hizmetlerinin yaygınlığı artmıştır (Cao, Ajjan ve Hong, 2013). Bu durum günümüzde oluşan internet ağının ilk adımlarından bir tanesini oluşturmaktadır. Bu noktadan sonra dünya tamamen değişmeye başlamıştır.

2.1.2.4. Yeni İletişim Teknolojileri ve Sosyal Ağlar

İnternetin 20. yüzyılda ortaya çıkışı ve iletişimdeki önemli ilerlemeler, 1990'lı yıllardan sonra hızlı bir küresel genişlemeye sahne olmuştur. 2000'li yılların başında dünya çapında yaygın olarak tanınan bir kavram haline gelmiştir. İnternetin yayılma hızını göstermek için sıklıkla bir karşılaştırma yapılmaktadır: Radyonun Amerika Birleşik Devletleri'nde 60 milyon kişiye ulaşması 30 yıl, televizyonun ise benzer bir yayılma düzeyine ulaşması 15 yıl sürerken, internet bunu yalnızca üç yılda başarmıştır.

İnternetin tarihsel gelişimi incelendiğinde, 1950'li yıllardan sonra çeşitli olaylara dayandığı görülmektedir. Özellikle, Sovyetler Birliği'nin 1957'de ilk yapay uyduyu fırlatmasına yanıt olarak ABD'nin Savunma İleri Araştırma Projeleri Ajansı'nı (DARPA) kurması çok önemli bir rol oynamıştır. Askeri alanda bilim ve teknolojiyi ilerletmeyi amaçlayan DARPA, 1960'lı yıllarda bilgisayar ağının (ARPANET) ilk geliştirilmesine mali destek sağlamıştır. 1990 yılında bilgisayar ağlarının internetle yaklaşması kitle iletişim araçlarına yeni iletişim teknolojileri kazandırmıştır (Gürçan, 1999). Bu bir nevi medya anlamında bir devrim sayılmaktadır.

Bu teknolojik gelişmeler bilginin elde edilmesi ve yayılması süreçlerini hızlandırmış, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişe yol açmış, hız ve fikir üretmenin önemi vurgulanmıştır (Varol, 2010). Bu dönem, toplumsal, ekonomik, politik ve kültürel manzaraları yeniden şekillendiren, “bilgi devrimi” veya “bilgi çağı” olarak adlandırılan teknolojik bir devrime tanık olmuştur (Timisi, 2003). Bilgi çağına geçiş, aile yapılarını, eğitimi, işi, aşkı ve günlük yaşamı etkileyen yeni bir medeniyeti ve buna uygun bir yaşam tarzını beraberinde getirmiştir (Esenoğlu ve Turan, 2006). Bu yaşam tarzı sosyal medyanın da gelişmesi ile birlikte daha farklı bir hal almıştır.

Yeni iletişim teknolojilerinin etkisi toplumsal değişimlerin ötesine geçerek geleneksel zaman ve mekan kavramlarını ortadan kaldırmıştır. Sınırların kaldırılması hem mesajın hedef kitleye ulaştırılmasını kolaylaştırmış hem de mesajın etkililiğini artırmıştır. Sonuç olarak, yeni iletişim teknolojileri yaşamın hem mesleki hem de sosyal yönlerinin ayrılmaz bir parçası olmuştur (Fidan, 2016). Özellikle sosyal hayatın en önemli parçası sosyal medya olmuştur.

Günlük yaşamda bireylerin cep telefonları ve tablet bilgisayarları aracılığıyla gazete okuyabilmeleri, yorum yapabilmeleri, sosyal medyada anında fotoğraf paylaşabilmeleri yeni medya çağının temel göstergelerini örneklendirmektedir (Aydoğan ve Kırık, 2012). Ayrıca yeni iletişim teknolojilerinin ortaya çıkışı, kişi başına bilgi tüketiminde gözle görülür bir artışa yol açan bilgi toplumunun oluşumuna katkıda bulunmuştur. Bilgi, bireylerin doğrudan satın alabileceği, onları güçlendiren, kitlesel tüketimden uzaklaştıran ve daha fazla kişisel farkındalığı teşvik eden bir meta olmuştur (Timisi, 2003). Bilginin ne kadar güçlü bir etkiye sahip olduğu bilgeye erişim kolaylaştığında daha net anlaşılmıştır.

Yeni iletişim teknolojileri, coğrafi ve zamansal kısıtlamaları ortadan kaldırarak ve maliyetleri düşürürken veri depolamayı basitleştirerek herkes için hızlı ve erişilebilir bilgiyi yaratmıştır. Değişen bu ortamda bireyler pasif seyircilerden aktif katılımcılara geçiş yapmıştır (Fidan, 2016). Sosyal medya etkisi ile birlikte insanlar direkt olarak aktif bir hale gelmiştir. Bu açıdan yorum yapabilme ve önemli konularda aktif rol alabilme ihtimali oldukça önemli bir gelişmedir. Bu durumun olumsuz yanlarının da olması ile birlikte olumlu yanları daha ağır basmaktadır.

2.1.2.4.1. Yeni İletişim Teknolojilerinin Özellikleri

Yeni iletişim teknolojilerinin özellikleri; bireylerin, kuruluşların ve toplumların bilgiyle etkileşime geçme ve etkileşim kurma biçimini toplu olarak yeniden tanımlayan geniş bir özellikler yelpazesini kapsamaktadır. Modern iletişimin dinamik ortamında bu teknolojiler, günlük yaşamın çeşitli yönlerini etkileyen dönüştürücü nitelikler ortaya çıkarmaktadır. Temel özelliklerden biri, yeni iletişim teknolojilerinin kolaylaştırdığı yüksek düzeyde bağlantıdır. İnternetin, mobil cihazların ve sosyal medya platformlarının yaygın doğası, birbirine bağlı küresel bir köy yaratmıştır. Bireyler

coğrafi sınırların ötesinde anında iletişim kurarak yakınlık ve erişilebilirlik duygusunu geliştirebilirler. Bu bağlantı yalnızca kişisel ilişkileri geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda iş, eğitim ve sivil katılımın dinamiklerini de yeniden şekillendirir (Yzer ve Southwell, 2008). Bu durum günümüzde oldukça aktif kullanılmakla birlikte en büyük faydası pandemi döneminde görülmüştür.

Bir diğer önemli özellik ise bilgi dağıtımının demokratikleştirilmesidir. Yeni iletişim teknolojileri, bireylere benzeri görülmemiş ölçekte bilgi oluşturma, paylaşma ve erişme araçları sağlar. Ana akım medya gibi geleneksel bilgi bekçileri, bloglar, podcast'ler ve sosyal medya gibi platformlarda kullanıcı tarafından oluşturulan içeriklerle desteklenmektedir. Bu demokratikleşme, farklı sesleri güçlendirerek daha zengin ve daha kapsayıcı bir söyleme imkan tanımaktadır (Tian, 2023).

Yeni iletişim teknolojilerinin dinamik ve etkileşimli doğası, onları geleneksel medya biçimlerinden ayırmaktadır. Kullanıcılar artık pasif tüketiciler değil, içeriğin oluşturulması ve yayılmasında aktif katılımcılardır. Sosyal medya platformları, kullanıcıların sohbetlere katılması, multimedya içeriğini paylaşması ve çevrimiçi toplulukların oluşumuna katkıda bulunmasıyla bu özelliğe örnek teşkil etmektedir. Etkileşim, iletişimin doğasını dönüştürerek katılım ve yakınlık duygusunu da pekiştirmektedir. Ayrıca yeni iletişim teknolojilerinin multimedya yetenekleri, onların çok yönlü yapısını da geliştirmektedir. Metin, ses, görüntüler, videolar ve etkileşimli öğeler kusursuz bir şekilde birleşerek iletişim deneyimini de yenilemektedir. Bu multimedya entegrasyonu yalnızca çeşitli öğrenme tarzlarına hitap etmekle kalmaz, aynı zamanda daha kapsamlı hikaye anlatımı ve bilgi paylaşımına da olanak tanımaktadır. Bu teknolojilerin mesajları iletmedeki çok yönlülüğü, bunların çeşitli bağlamlarda etkinliğini artırmaktadır (Tian, 2023). Klasik bakış açısının etkisizliğinden sonra bu çok yönlülük içeren gelişme oldukça önemlidir.

İletişimin hızı ve gerçek zamanlı yapısı, yeni iletişim teknolojilerinin önemli bir özelliğini temsil etmektedir. Sosyal medya platformlarındaki anlık mesajlaşma, canlı yayın ve gerçek zamanlı güncellemeler, bilginin artan hızına bir örnektir. Bu yakınlığın haber raporlama, kriz iletişimi ve zamana duyarlı bilgilerin yayılması üzerinde etkileri vardır. Güvenlik ve gizlilik hususları, yeni iletişim teknolojileri alanında kritik özellikler olarak ortaya çıkmaktadır. Dijital platformların birbirine bağlı olması veri ihlalleri, siber

tehditler ve kişisel bilgilerin korunmasına ilişkin endişeler de yeni medyayla birlikte artmaya başlamıştır. Kullanıcı gizliliğinin korunması ve iletişim kanallarının güvenliğinin sağlanması hem teknoloji geliştiricileri hem de kullanıcılar için önemlidir (Yzer ve Southwell, 2008).

Dahası, yeni iletişim teknolojilerinin uyarlanabilirliği ve sürekli gelişimi onların doğasını karakterize etmektedir. Teknolojik gelişmeler, yazılım güncellemeleri ve ortaya çıkan trendler, bu araçların olanaklarını ve işlevlerini sürekli olarak yeniden tanımlamaktadır. Bu uyarlanabilirlik, bireylerin ve kuruluşların değişikliklere ayak uydurmasını, sürekli öğrenme ve yenilik kültürünü teşvik etmesini gerektirir.

Sonuç olarak, yeni iletişim teknolojilerinin özellikleri, bilgiye nasıl erişildiği, paylaşıldığı ve deneyimlendiği konusunda bir paradigma değişimini yansıtmaktadır. Bağlantı ve demokratikleşmeden etkileşim ve multimedya entegrasyonuna kadar bu özellikler, iletişim ortamını toplu olarak yeniden tanımlamaktadır. Teknoloji ilerlemeye devam ettikçe, bu özellikleri anlamak ve kullanmak, dijital çağın karmaşıklıklarında yol alan bireyler ve toplumlar için zorunlu hale gelmeye başlamıştır (Tian, 2023). Fakat bazı bireyler için ilerleyen teknolojik ilerlemeyi yakalamak oldukça güçtür. Bu anlamda geleneksel düşünceler ve hareketler bir süre daha devam etmiştir. Ancak dijital ortama geçiş ve haberlerin bu ortamdan verilmesinin önünde hiçbir engel duramamıştır.

2.1.2.4.2. Haber Siteleri

Haber dağıtımının evrimi, dijital teknolojilerin kullanıma sunulmasıyla birlikte medya ortamında derin bir dönüşüme yol açan önemli bir paradigma değişimi yaşamıştır. Bu dönüşümün merkezinde, küresel bir izleyici kitlesine zamanında ve çeşitli içerik sunmada önemli bir rol oynayan haber siteleri ve dinamik platformlar bulunmaktadır (Kara, 2013).

Günümüzün bilgiye hızlı erişmek isteyen kitlesi nedeniyle haber siteleri insanların dünya ile bağlantıyı kurmasında hızlı ve etkili bir sosyal medya kanalıdır. Geleneksel medyanın aksine, bu platformlar gerçek zamanlı olarak çalışarak en güncel haberleri ve son dakika haberlerini sunmaktadırlar. Dijital haber sitelerinin yakınlığı, kullanıcıların en son gelişmelerden haberdar olmasını sağlayarak sürekli bağlantı ve farkındalık kültürünü teşvik etmektedir (Aydoğan ve Başaran, 2013).

Haber siteleri etkileşimli özellikleri bir araya getirerek geleneksel tek yönlü iletişimin ötesine geçmektedir. Kullanıcılar yalnızca tüketiciler değil, haber ekosisteminin aktif katılımcılarıdır. Anketler, yorum bölümleri ve sosyal medya entegrasyonları gibi etkileşimli öğeler, kullanıcıların bakış açılarını paylaşımlarına, tartışmalara katılmalarına ve devam eden anlatıya katkıda bulunmalarına olanak tanımaktadır. Bu çift yönlü bilgi akışı, izleyiciyi pasif alıcılardan ilgili katılımcılara dönüştürerek dijital haber alanında bir topluluk duygusunu pekiştirir. Bilginin para birimi, dijital haber sitelerinin ayırt edici özelliğidir. Sürekli güncellemeler ve canlı raporlama yoluyla bu platformlar, kullanıcıların haberleri ortaya çıktıkça almasını sağlamaktadır. Gelişmekte olan bir hikaye, canlı etkinlik yayını veya gerçek zamanlı analiz olsun, dijital haber dağıtımının aciliyeti bu web sitelerini diğerlerinden farklı kılmaktadır. Kullanıcıların artık bir sonraki günün gazetesini veya programlı yayını beklemesine gerek yok; bunun yerine dünya çapındaki en son gelişmelere anında erişebilmektedirler (Siapera ve Veglis, 2012). Bu kolaylık kişileri basılı yayından uzaklaştırarak dijital yayınları takip etmeye teşvik etmiştir.

Haber siteleri coğrafi engelleri ortadan kaldırarak kullanıcılara konumlarından bağımsız olarak küresel erişilebilirlik sunmaktadır. Erişimin bu demokratikleşmesi, farklı bölgelerden bireylerin uluslararası kaynaklardan gelen haberleri tüketmesine, daha kapsamlı ve küresel bir bakış açısı kazanmasına olanak tanımaktadır. Dijital haberlerin erişimi geleneksel kısıtlamaları aşarak daha kapsayıcı ve birbirine bağlı bir küresel söylemi mümkün kılmaktadır (Kara, 2013). Bu durum internetin global hale gelmesine ve dünyayı etkileşim içinde tuttuğuna bir örnektir.

Günümüzdeki bu dijital çağda haber yayılımının evrimini de haber siteleri özetlemektedir. Yalnızca haber sunmakla kalmayıp aynı zamanda kullanıcılarla gerçek zamanlı etkileşim kuran ve onları güçlendiren dinamik, multimedya açısından zengin platformlar olarak çalışmaktadır. Teknoloji ilerlemeye devam ettikçe, haber web siteleri küresel ölçekte bilgiyi tüketme ve bilgiyle etkileşim kurma biçimimizi şekillendirmede giderek daha merkezi bir rol oynayacaktır.

2.1.2.4.3. Sosyal Ağlar

Sosyal ağlar, çevrimiçi iletişim ve etkileşim kurma amacı taşıyan dijital platformlardır. Bu platformlar, bireylerin, grupların ve kurumların sanal ortamda bağlantı kurmalarına, içerik paylaşımlarına ve etkileşimde bulunmalarına olanak tanır. Sosyal ağlar, internet kullanıcılarının dünya genelinde birbirleriyle iletişim kurmalarını sağlayan önemli araçlardır. Bu bağlamda, çeşitli sosyal ağ türleri bulunmaktadır.

Sosyal paylaşım siteleri, bireylerin profillerini oluşturdukları, içerik paylaştıkları ve diğer kullanıcılarla etkileşimde bulundukları platformlardır. Bazı popüler sosyal paylaşım siteleri şunlardır:

Facebook: Facebook, dünyanın en büyük sosyal paylaşım sitelerinden biridir. Kullanıcılar, profil oluşturabilir, fotoğraf ve video paylaşabilir, arkadaşlık istekleri gönderebilir ve diğer kullanıcılarla iletişim kurabilir.

Instagram: Instagram, özellikle görsel içeriklerin paylaşıldığı bir platformdur. Kullanıcılar, fotoğraf ve videolarını paylaşabilir, beğeniler ve yorumlar alabilirler.

Twitter: Twitter, kısa mesajların paylaşıldığı bir mikroblogging platformudur. Kullanıcılar, “tweet” adı verilen kısa mesajlarını paylaşabilir, takip ettikleri kişilerin güncellemelerini takip edebilirler.

Youtube: Youtube, video paylaşım platformudur. Kullanıcılar, kendi videolarını yükleyebilir, diğer videoları izleyebilir ve yorumlar yapabilirler.

Bloglar: Bloglar, bireylerin veya kurumların düşüncelerini, deneyimlerini ve bilgilerini paylaştıkları çevrimiçi günlüklerdir. Bloglar genellikle tek bir yazar tarafından yönetilir ve belirli bir konu veya konular etrafında odaklanabilir.

Wikiler: Wikiler, kullanıcıların içerik oluşturmaya ve düzenlemesine izin veren web siteleridir. En bilinen wiki örneği, Wikipedia'dır. Kullanıcılar, bilgi ekleyebilir veya düzeltebilirler.

Podcastler: Podcastler, dijital medya dosyalarının bir türü olarak karşımıza çıkar. Genellikle sesli içeriklerin odaklandığı bu format, dinleyicilere çeşitli konularda bilgi, eğlence veya derinlemesine analiz sunma amacını taşır. Podcastler, kullanıcıların yoğun yaşam tarzlarına uygun bir şekilde, istedikleri zaman ve istedikleri mekanda içerik tüketmelerine olanak sağlar.

Podcastler, günümüzde giderek artan bir popülerlik kazanmaktadır. Kullanıcılar, belirli konularda derinleşmek, yeni bilgiler edinmek veya sadece hoş bir sohbet

dinlemek amacıyla podcastleri tercih etmektedir. Bu medya formatı, geleneksel radyo ve televizyon formatlarından farklı olarak dinleyiciye daha kişisel bir deneyim sunar. Podcastlerin esnek yapısı, bilgiye ulaşma ve eğlenme ihtiyaçlarını karşılamak için dinleyicilere geniş bir yelpaze sunmaktadır.

2.1.2.5. Değişen Gazetecilik Algısı

Yeni medya kavramı, geleneksel medya uygulama ve araçlarının aksine, çağdaş iletişim teknolojileri sayesinde hem editoryal ve materyal boyutlarda hem de işlevsel açıdan bazı farklılıklar göstermektedir. “Yeni medya” terimi, geleneksel medyanın aksine, dijital medyayı, daha çok etkileşimli medyayı ve sosyal iletişim medyasını adlandırmak için önemlidir. Bilgi-iletişim teknolojilerini, bunlarla ilgili sosyal bağlamları, iletişim becerilerini geliştiren cihazları, bu cihazlar kullanılarak geliştirilen iletişim faaliyetlerini ve bu cihazlar etrafında şekillenen uygulamaları ve toplumsal düzenlemeleri veya organizasyonları kapsar (Binark, 2015). Binark'a (2007) göre tüm dijital teknolojiler (Bilgisayarlar, internet ortamı, cep telefonları, oyun konsolları vb.) yeni medya başlığı altında toplanabilen, bedenle bir bütün haline gelen aygıtlardır.

Avrupa Konseyi 2010 yılında yaptığı tanımda medya kavramının basılı medya (gazeteler, süreli yayınlar) ve yayın medyasının (radyo, televizyon) yanı sıra elektronik iletişim ağları üzerinden yayılan medyayı da içerdiğini vurgulamıştır. Bu tanıma göre günümüzde “medya” terimi, kullanılan dağıtım teknolojisi ve araçlarına bakılmaksızın, kamuoyunun önemli bir kısmına yönelik içeriğin periyodik olarak oluşturulması ve dağıtılması konusundaki editoryal sorumluluğu ifade etmektedir. Editoryal sorumluluk çerçevesinde tanımlandığı şekliyle oluşturulmasından ve yayılmasından sorumlu olanları belirtmektedir (Council Of Europe, 2010). Benzer şekilde, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (TGC), Türk Gazetecilerinin Hak ve Sorumlulukları Bildirgesi'nde dijital veya elektronik basın kavramını ele alıyor ve interneti gazetecilik uygulama alanlarından biri olarak kabul ediyor. Gazetecinin tanımı şu şekilde sunulmaktadır:

Gazeteci, yazılı, görsel, işitsel, elektronik veya dijital basın ve yayın kuruluşlarında ücretli, sözleşmeli veya serbest olarak düzenli olarak haber toplama, işleme, aktarma veya görüş, fikir açıklama görevini üstlenen kişidir. Asli meslekleri ve ana geçim kaynakları bu görevler etrafında şekillenmektedir ve çalıştıkları işletmedeki

yasal konumları da bu tanıma uymaktadır. Basın ve yayın alanında faaliyet gösteren her kuruluş, çalıştırdığı gazetecilere kanunların tanıdığı hakları vermekle yükümlüdür. (TGC, 2015).

Tüm bilgisayarların bir ağ üzerinde toplanması fikrinden yola çıkan internet, başlangıcından bu yana bilgi teknolojileri alanını hızla etkilemiştir. İnternet, bilişim sektörü üzerindeki etkisinin ötesinde, multimedya yapısıyla zaman ve mekân sınırlarını aşarak toplumsal iletişimde önemli bir rol üstlenmiştir. İnternet teknolojisinin gelişmesiyle birlikte ses, hareketli görüntü, metin, grafik gibi içeriklerin etkileşimli olarak taşınmasına olanak sağlayan yeni gelişmeler ortaya çıkmıştır. İnternetin erişim, yayma ve iletişimi kolaylaştırma yetenekleri onu gazetecilik sektörü için vazgeçilmez bir araç olarak konumlandırmış ve yaygınlaşmasına yol açmıştır (Çakır, 2007). Bu durum kullanıcılar tarafından oldukça fazla beğenilerek interneti vazgeçilmez hale getirmiştir.

Gazete ve televizyon çağı olan 20. yüzyılda, yeni yüzyılın başlangıcı, dijital teknolojilerin hızıyla bilgi ve haber akışında dijital bir dönüşümü gerçekleştirmiştir. Geleneksel medyanın seri üretime dayanan merkezi ve kurumsallaşmış doğası tamamen elden geçirilmiştir. Medya ortamı yeni bir ekosistem içerisinde ve yeniden şekillenmektedir (Atikkan ve Tunç, 2011). Yeniden şekillenen medyaya uyum süreci ve tamamı ile geçiş süreci biraz sancılı olmuştur.

Çevrimiçi ortamdaki gazetecilik alanı çeşitli çalışmalarda sıklıkla çevrimiçi, sanal, dijital, elektronik gazetecilik veya web/internet gazeteciliği olarak adlandırılmıştır. İnternet ortamında oluşan medya yapısına ilişkin ilk çalışmalar 1980'li yıllara, gazetelerin America Online, Prodigy, CompuServe, Teletext gibi platformlarda elektronik olarak kopyalanmasıyla başlamıştır. Özellikle 1990'lı yıllar, geleneksel yazılı medyanın sayfalarını internete taşımasıyla önemli bir aşamaya taşınmıştır. 1995 yılında New York Times ve The Washington Times gibi gazeteler içeriklerini doğrudan internette yayınlamaya başlayarak bu süreci başlattılar. Benzer şekilde International Herald Tribune ve Daily Mirror gibi uluslararası gazeteler de aynı yıl dijital geçişi benimsemiştir. Türkiye'de Temmuz 1995'te internet platformuna katılan ilk yayın Aktüel Dergisi olurken, Zaman Gazetesi ise Aralık 1995'ten itibaren makale ve köşelerini

internet üzerinden yayınlayarak yerel haber kuruluşlarına öncülük etmiştir (Kalsın, 2016).

Mark Deuze, 2000'li yılların başındaki çalışmalarında internet ortamındaki gazetecilik uygulamalarını dört grupta toplamıştır. “Online Gazetecilik” tipolojisinde ilk olarak BBC ve CNN gibi ana akım medya kuruluşlarının web ortamındaki faaliyetlerini kapsayan ana akım haber sitelerine yer vermiştir. Her ne kadar ana akım terimini baskın medya kuruluşlarını belirtmek için açıkça kullanmasa da ana akım haber siteleri kategorisi yalnızca bu geleneksel medya kuruluşlarını değil aynı zamanda gazetecilik amacıyla web siteleri kuran bağımsız kişi veya kuruluşları da içermektedir (Deuze, 2001). İkinci grup, diğer haber sitelerine bağlantılar sağlayan, bazen bunları kullanıcıya kolaylık sağlamak amacıyla kategorilere ayıran dizin ve kümeleme web sitelerini içermektedir. Genellikle arama motorları, pazarlama şirketleri veya bağımsız kuruluşlar tarafından kurulan bu siteler, diğer yayınlara bağlantı vererek haberleri toplar ve bunları konu, coğrafi konum veya bağlantılı yayın gibi kategoriler altında düzenlemektedir (Deuze, 2003, s. 209; 2001).

Üçüncü kategori, medya dünyası ve gazetecilik hakkında bilgi, eleştiri ve yorum sağlayan eleştiri ve yorum sitelerini içermektedir; bu, bir tür “gazetecilik için gazeteciliktir” (Deuze, 2003; Deuze, 2001). Bu kategoriye küresel düzeyde örnek olarak Özgürlük Forumu ve Medyakanal verilebilirken, yerel düzeyde “dördüncükuvvetmedya” veya “journocom.tr” örnek olarak verilebilmektedir. İnternet ortamındaki dördüncü tür gazetecilik faaliyeti paylaşım ve tartışma sitelerinde karşımıza çıkmaktadır. Minimum editoryal kontrol ile karakterize edilen bu siteler, küresel kullanıcıların bağlantı kurduğu ve içerik oluşturduğu, paylaşım ve tartışma için bir platform oluşturduğu yerdir (Deuze, 2003). Deuze başlangıçta paylaşım ve tartışma sitelerine örnek olarak tartışma forumlarını gösterse de daha sonraki yıllarda Web 2.0 ile birlikte tanıtılan sosyal medya siteleri de bu gruptandır.

Günümüz modern toplumsal yapısında internetin taşıdığı önem, kitle iletişim araçlarını internet teknolojilerine uyum sağlamaya zorlamıştır. “Haberler artık basılı, televizyon ve radyo gibi analog medyanın teknik sınırlamalarıyla sınırlandırılmaz ve ileri teknoloji, gelişmiş haber içeriğini mümkün kılar” (Pavlik, 2013). Özellikle internetin 2000'li yıllardaki yapısal dönüşümü ve Web 2.0 olarak bilinen, anlık

etkileşimi ön plana çıkaran süreç, kullanıcı tarafından oluşturulan içeriklerin sayısının artması ve bu amaca uygun platformların gelişmesiyle birlikte internet, Haberin üretilmesi, dağıtılması ve tüketilmesi sürecinin tamamını kapsamaktadır. İnternetin kendine özgü yapısal özellikleri onu televizyon, gazete, radyo gibi geleneksel kitle iletişim araçlarından farklılaştırmaktadır. Bu durum aynı zamanda medya kuruluşlarının ve gazetecilerin gazetecilik pratiklerinde de yapısal değişikliklere yol açmış ve geleneksel medya çıktılarının tüketicileri, bu yeni ortamın kullanıcıları olarak iletişim sürecinde bambaşka bir rol üstlenmişlerdir.

Geleneksel medyada iletişimde yer alan bilginin dolaşımında önemli bir rol oynayan gazeteciler, artık günlük yaşamı düzenlemek ve toplumu inşa etmek için gerekli olan bilginin yeni medya devresi üzerinden dolaşıma girdiği gerçeğiyle karşı karşıyadır. Ancak toplumun çeşitli kesimlerinde değişimin katalizörü olan internet, gazetecilik pratiklerinde de gazetecilik ölçeğinde olumlu ya da olumsuz pek çok yapısal değişikliği beraberinde getirmiştir.

2.2. Dijital Medyada Meslek Etiği, Şiddet ve Kadın

Dijital medya alanında mesleki etik, şiddet ve kadın tasvirinin kesişimi çok yönlü ve kritik bir alan haline geldi. Bu yakınlaşma, dijital çağda gazeteciliğin, hikaye anlatımının ve içerik yaratmanın gelişen manzarasını yansıtıyor, etik hususları artırıyor ve toplumsal zorluklara ışık tutuyor. Gazeteciler ve içerik oluşturucular geniş çevrimiçi ortamda gezindikçe dijital medyadaki profesyonel etik ön plana çıkıyor. Gazeteciliğin doğruluk, adalet ve tarafsızlık gibi geleneksel ilkeleri artık haberlerin dijital platformlar aracılığıyla anında yayılması bağlamında da uygulanıyor (Hazelwood ve Koon-Magnin, 2013, s. 156).

Bilginin yayılma hızı, çıkar uğruna doğruluğun feda edilmemesini sağlamak için daha yüksek bir sorumluluk duygusu ve etik duygusu gerekmektedir. Gazeteciler ilk haber veren olmak ile işlerinin dürüstlüğüne korumak arasındaki dengeyi kurmak zorundadır.

Eş zamanlı olarak dijital alan, şiddetin tasvirinin ve bunun başta kadınlar olmak üzere çeşitli demografik gruplar üzerindeki etkisinin irdelendiği bir savaş alanına dönüşmüştür. Haber paylaşımının dolaysızlığı, dijital içeriğin görsel doğasıyla

birleştğinde, şiddetin tasvirini çevreleyen etik hususları sağlamlaştırmıştır. Sansasyonellik, sansasyonel görüntüler ve duyarsızlaştırma potansiyeli, gazetecilikte etik standartların sürdürülmesinde zorluklar yaratmaktadır. Kadınların dijital medyada tasviri, dikkatle incelenmesi gereken incelikli bir husustur. Dijital çağ, farklı sesler ve anlatılar için bir platform sağlarken, aynı zamanda cinsiyet temsili ve stereotiplerin sürdürülmesi konularını da büyötmüştür. Dijital medyada şiddete, özellikle de toplumsal cinsiyete dayalı şiddete değinmek, yalnızca etik kaygıları değil aynı zamanda toplumsal bir hesaplaşmayı da içermektedir. Çevrimiçi platformların sağladığı anonimlik bazen failleri cesaretlendirerek siber zorbalığa ve tacize yol açabilmektedir. Gazeteciler ve medya kuruluşları, yanlışlıkla zararın devamına katkıda bulunmadan bu tür olayları haber yapma sorumlulukları vardır (Koç ve Kaynak, 2009).

Etik hususları dijital medya uygulamalarına entegre etme çabaları, devam eden tartışmaları, sektör içinde öz düzenlemeyi ve savunuculuk gruplarıyla işbirliğini içermektedir. Gazeteciler ve içerik yaratıcıları hikaye anlatımında duyarlılığın önemini, çalışmalarının ötekileştirilmiş topluluklar üzerindeki etkisini ve kamusal söylemi şekillendirmede oynadıkları rolü giderek daha fazla fark etmektedir. Mesleki etik, şiddet ve dijital medyada kadınların tasvirinin yakınlaşması, gazeteciliğin evriminde çok önemli bir anı işaret etmektedir. Bu karmaşık ortamda yol almak, etik uygulamalara bağlılığı, dijital içeriğin toplumsal etkilerine ilişkin farkındalığı ve dijital çağın getirdiğı zorlukları ele almaya yönelik proaktif bir yaklaşımı gerektirmektedir. Dijital medya, bilginin yayılma ve tüketilme biçimini şekillendirmeye devam ettikçe, bu temaları çevreleyen etik hususlar sektördeki tartışmaların ön saflarında yer almaya devam edecektir (Hazelwood ve Koon Magnin, 2013, s. 157). Gazetecinin bu etik hususlara dikkat etmesi hayati bir öneme sahiptir.

2.2.1. Gazetecilik Bağlamında Meslek Etiğı

Gazetecilik mesleğinin temel amacı, toplumu bilgilendirmek ve kamuoyunu aydınlatmaktır. Bu nedenle, gazetecilerin haberleri doğru ve tarafsız bir şekilde sunma sorumluluğı bulunmaktadır. Topluma hizmet etme amacı, gazeteciliğı bir kamu hizmeti olarak değlendirmeyi destekler.

Gazetecilerin dürüstlük ilkesine bağlı kalarak haberleri sunmaları, kamuoyu güvenini korumak açısından kritiktir. Güvenilirlik, haber kaynaklarının ve bilginin doğruluğunu sürekli bir şekilde sağlama anlamına gelir.

Günümüzde, dijital medyanın yükselişi ve sosyal medya platformlarının etkisi, gazetecilik etiğine yeni zorluklar getirmiştir. Haber döngüsündeki hızlı değişim, doğruluk prensibini koruma açısından gazetecileri daha dikkatli olmaya yönlendirmiştir.

Gazetecilik bağlamında meslek etiği, medya organlarını ve gazetecileri, toplumlarına karşı sorumlu ve şeffaf bir şekilde hareket etmeye teşvik eder. Bu, güvenilir haber kaynakları oluşturma yanı sıra, demokratik bir toplum içinde bilgi özgürlüğünün teminatı olarak da görülür.

2.2.1.1. Gazetecilik Etiğinin Tarihçesi

Gazetecilik bağlamında meslek etiği, gazetecilerin haber raporlama ve iletişim faaliyetlerinde uymaları gereken temel prensipleri ve değerleri belirleyen bir disiplindir. Bu etik ilkeler, haberin tarafsızlığı, doğruluğu, dürüstlüğü ve topluma hizmet amacı taşıyan gazetecilik mesleğinin temel dayanak noktalarını oluşturur. İşte bu bağlamda meslek etiğinin temel unsurları:

Gazetecilik etiği tarih boyunca evrim geçirmiş ve medya profesyonellerinin sorumluluklarına rehberlik etmiştir. 19. yüzyılın ortalarına gelindiğinde, basın özgürlüğü, tarafsızlık ve doğruluk gibi temel prensipler belirlenmiş ve gazetecilik etiği konusundaki farkındalık artmıştır.

Gazetecilik etiği, haberin nesnel, adil ve doğru bir şekilde sunulması gerektiğini vurgular. Bu prensipler, toplumun güvenini kazanmak ve sağlıklı bir demokratik sürecin temelini oluşturmak için hayati önem taşır. Tarafsızlık ilkesi, herhangi bir siyasi veya ticari etkiye karşı direnç gösterme gerekliliğini içerir.

2.2.1.2. Gazetecilik Etiğinin Önemi

Gazetecilik etiği, haber yapma ve yayınlama süreçlerinde, toplumun doğru, tarafsız ve güvenilir bilgiye erişme hakkını korumayı amaçlayan temel bir kavramdır. Bu etik ilkeler, medya profesyonellerinin sorumlulukları, tarafsızlık, doğruluk, dürüstlük ve toplumsal etkiler gibi değerleri içerir. Gazetecilik etiği, haber endüstrisinde

güçlü bir rehberlik ve standartlar seti sağlamaktadır. Gazetecilik etiğinin önemini anlamak için ilk olarak medyanın demokratik bir toplum içindeki rolünü göz önünde bulundurmamızdır. Medya, toplumu bilgilendirmek, güç dengelerini dengelemek ve demokrasinin işleyişine katkıda bulunmak gibi önemli görevlere sahiptir. Ancak bu görevleri yerine getirebilmek için medya organlarının güvenilir, dürüst ve tarafsız olması gerekmektedir. İşte burada gazetecilik etiği devreye girmektedir (Girgin ve Ayten, 2013).

Birinci olarak, gazetecilik etiği doğruluk ilkesini vurgular. Haberlerin doğru, güvenilir ve gerçekçi olması, toplumun doğru bilgiye erişme hakkını güvence altına alır. Yanlış veya manipüle edilmiş bilgilerle halkın yanıltılması, demokratik süreçlerin sağlıklı bir şekilde işlemesine engel olmaktadır. İkinci olarak, tarafsızlık ilkesi, gazetecilerin haberleri nesnel bir şekilde sunmalarını gerektirir. Taraflı bir yaklaşım, toplumun güvenini sarsmakta ve haber organlarının bağımsızlığını zedelemektedir. Tarafsızlık, farklı görüş ve perspektiflere saygı gösterilmesini ve objektif bir bakış açısının korunmasını sağlamaktadır (Durkheim, 2006). Tarafsızlık ilkesine tüm gazete ve gazetecilerin uyması zorunluysa gazete ve gazetecinin aleni şekilde taraf olması tartışmalı bir sorundur.

Üçüncü olarak, dürüstlük ilkesi, gazetecilerin haber kaynaklarını şeffaf bir şekilde ifşa etmelerini ve haberin gerçek kaynağını doğru bir şekilde belirtmelerini gerektirir. Haberle ilgili herhangi bir çıkar çatışması açıkça belirtilmelidir. Bu, haberin güvenilirliğini ve gazetecilerin mesleki bağımsızlığını korumaktadır. Gazetecilik etiği Ayrıca haberlerin toplumsal etkilerini ve potansiyel zararlarını değerlendirme sorumluluğunu da içermektedir. Hassas konularda özenli olmak, bireylerin özel yaşamlarına saygı göstermek ve ahlaki değerleri korumak, gazetecilerin sorumlulukları arasındadır (Güven, Bakan, Büyükmeşe ve Taşlıyan, 2004). Magazin haberlerinin özel yaşama saygı duymadan yayın yapılması oldukça tartışmalı bir konudur.

Gazetecilik etiği, medyanın demokratik toplumlardaki önemli rolünü sürdürebilmesi için temel bir gerekliliktir. Bu etik ilkeler, toplumun bilinçli bir şekilde bilgi almasını sağlar, güvenilirlik oluşturur ve demokrasinin sağlıklı işleyişini desteklemektedir. Gazetecilik etiği, medya profesyonellerine yol gösterir ve toplumun genel çıkarlarını koruma görevini üstlenmektedir. Bu nedenle, gazetecilik etiğinin

önemini vurgulamak, demokratik bir toplumun temel değerlerine katkıda bulunmanın bir yolu olarak görülmelidir (Erimli, 2014, s. 31). Gazetecilik etiği bir toplumun doğru bilgilenmesi açısından oldukça önemlidir. Gazeteci bir konuda halkı doğru bilgilendirirse halk bu konu çerçevesinde daha dikkatli davranabilir, oy kullanabilir veya tepki gösterebilir. Her üç ihtimali düşündüğümüzde bir milletin geleceğini düşünmek adına gazeteci doğru bilgi vererek etik ilkelere uymalıdır.

2.2.2. Dijital Medyada Etik Problemler

Yeni medyanın, özellikle sosyal medyanın hayatlarımıza derinlemesine girmesiyle birlikte, geleneksel medyadaki etik sorunlar devam ederken bu alanda yeni etik sorunlar ortaya çıkmıştır. Özel yaşamın gizliliği, telif/patent hakları, içeriğin asıl kaynağının gösterilmemesi gibi birçok etik mesele sosyal medyanın gündemini oluşturmaktadır (Coleman, 2012, s. 27). Sosyal medya bu alanlarda oldukça güçlü bir mecradır.

Özel yaşamın gizliliği, bireylerin sosyal medyada paylaştıkları görsel ve işitsel materyallerin izinsiz olarak kullanılmasıyla ihlal edilmektedir. İçeriğin asıl kaynağının belirtilmemesi, telif ve patent haklarına zarar verebilmektedir. Bu da özgün içeriği oluşturanın izni olmaksızın paylaşılması anlamına gelmektedir (Binark, 2007).

Telif ve patent hakları, sosyal medyada dolaşan içeriklerin sahipleri tarafından korunmasını gerektirir. Ancak bu hakların ihlali sıkça karşılaşılan bir sorundur. Ayrıca üretilen içeriklerin doğruluğunun teyit edilmeden hızla yayılması, bilgi kirliliğine ve etik sorunlara yol açabilir.

Kişisel verilerin güvenliği, sosyal medyada paylaşılan bilgilerin güvenli bir şekilde saklanmasını ve kullanıcıların izni olmadan başkalarıyla paylaşılmamasını gerektirir. Veri madenciliği ise kullanıcıların dijital izlerini kullanarak profiller oluşturarak, pazarlama stratejilerini geliştirmeyi amaçlar (Coleman, 2012).

Dijital gözetim, modernitenin bir sonucu olarak ortaya çıkan bir olgudur. Sayısallaşma ve gözetim, bireylerin dijital veri tabanlarında kaydedilerek sürekli bir takip altında tutulmalarını içerir. Bu durum, güvenlik ve risk yönetimi amacıyla gündelik yaşamın birçok alanında yaygınlaşmıştır.

Sosyal medyanın etik sorunları, özel yaşamın gizliliği, telif/patent hakları, içeriğin kaynağının belirtilmemesi, veri güvenliği, veri madenciliği ve dijital gözetim gibi birçok boyutta karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunlar, kullanıcılar, medya kuruluşları ve yasal düzenlemeler aracılığıyla çözülmeye çalışılmaktadır (Binark, 2007).

Sosyal medyanın gelişmesiyle birlikte haber ve reklam kavramları pratikte iç içe geçmiştir. Televizyon yayıncılığına benzer şekilde web siteleri ve çevrimiçi haber uygulamalarının ana gelir kaynağı reklam gelirleridir. Ancak sosyal medyanın özellikleriyle artık reklamların televizyonda olduğu gibi genel bir çoğunluğa değil, tanımlanabilir özelliklere sahip belirli kişi veya gruplara ulaştırılması mümkün hale gelmiştir. Gözlemler, kullanıcıların ilgisini belirli reklamlara çekmek amacıyla reklamların çoğunlukla haber benzeri bir şekilde sunulduğunu göstermektedir. Öte yandan yeni medyanın hiper metinsellik ve etkileşim özellikleri, ana haber metinleri içerisinde yer alan bazı sözcüklerin, kullanıcıyı reklamlara yönlendiren “anahtar noktalar” olarak kullanılmasını mümkün kılmaktadır (Binark ve Bayraktutan 2013).

Sosyal medyada reklamlar geleneksel medyaya göre çok daha özgürce ve katı düzenlemeler olmadan yayınlanabilmektedir. Geleneksel medyada reklam vermenin belirli kuralları bulunurken, sosyal medyada kullanıcılar sürekli olarak tanıtım içerikleriyle karşı karşıya kalmaktadır. İstenilen bilgiye ulaşmak veya belirli bir sayfaya ulaşmak için kullanıcılar genellikle reklamı izlemek zorunda kalır. Örneğin bir haber sitesinin sayfasına girildiğinde kullanıcılar hemen otomobil, ayakkabı, giyim ile ilgili reklamlarla karşılaşmaktadırlar. Kullanıcılar bu reklamları kapatmaya çalışsalar bile, yaklaşık 20 saniye süren pencere kapanana kadar reklamı izlemeleri gerekmektedir. Ticari web siteleri öncelikle reklam gelirlerine dayanır. Bu anlamda reklamların mümkün olduğu kadar çok internet kullanıcılarına ulaşmasını sağlamak web sitelerinin ve sosyal medyanın temel amaçlarından biri haline gelmiştir. Bu amaca ulaşmak için yanıltıcı etiketleme ve başlıklar sıklıkla kasıtlı olarak kullanılmakta ve reklamlar sansasyonel bir şekilde sunulmaktadır. Sonuç olarak sosyal medya kullanıcıları sansasyonel bir başlık veya etiketle karşılaştıklarında meraktan bağlantıyı açmakta ve bu süreçte bilgisayarlarında çok sayıda reklam izlemektedir (Binark ve Bayraktutan, 2013). Bu etik konu, kullanıcının yoğun reklam içeriğine maruz kalmasıyla paralel olarak değerlendirilebilir.

Nefret söylemi, her türlü hoşgörüsüzlükten kaynaklanan ve önyargılarla beslenen nefreti yayan, destekleyen, savunan veya meşrulaştıran ifadeleri ifade eder. Nefret söylemini herkeste bulunabilen nefret duygusundan ayırmak önemlidir. Konuşmada bu duyguyu ifade etmek veya buna göre hareket etmek nefret söylemini karakterize eder. Sosyal medya içeriklerinde nefret söyleminin bulunması ve bunun kontrol edilememesi de etik ihlaller arasındadır. Kullanıcıların sosyal medya içeriklerini yönetmesi bu etik kuralın ihlaline yol açmaktadır.

Nefret söylemi türleri genel olarak altı başlık altında toplanmaktadır (Binark ve Çomu 2012):

- Siyasi nefret söylemi: Siyasi düşünceleri ve bu düşüncelerin takipçilerini hedef alır.
- Kadına yönelik nefret söylemi: Genellikle cinsiyetçi ifadelerle başlar ve daha ileri boyutlara kadar ilerleyebilir. Çoğu zaman açıkça ifade edilmez ancak kadınların eylemlerine veya eylemsizliklerine yönelik eleştirilerde gözlemlenebilir.
- Yabancılar ve göçmenlere karşı nefret söylemi: Ülke vatandaşı olmayan bireyleri, ülkeye sonradan gelen grupları veya etnik grupları hedef alarak nefret söylemlerinde bulunulması durumudur.
- Cinsel kimliğe dayalı nefret söylemi: Farklı cinsel kimlik ve cinsel yönelimlere sahip bireyleri hedef alır.
- İnanç ve mezhep temelli nefret söylemi: Farklı din ve mezhebe mensup kişi veya grupları hedef alan üretilebilir.
- Engelli bireylere ve çeşitli hastalıklara yönelik nefret söylemi: Fiziksel veya zihinsel engeli olan veya belirli hastalıkları olan bireylere yönelik üretilmekte olup, Türkiye'de sıklığı giderek artmaktadır.

Yüksek etkileşimli sistemlerin (web 2.0) yaygınlaşmasıyla birlikte, internet kullanıcıları bu ortamlarda giderek öncelikli olarak “tüketici” olarak konumlandırılmaktadır. Ancak mevcut manzara farklı bir gerçeği göstermektedir. En çok ziyaret edilen sitelere bakıldığında bu sitelerin çoğunlukla kullanıcı tarafından oluşturulan içeriklerin dolaşıma sokulduğu veya paylaşıldığı ortamlar olduğu görülmektedir. Bu ortamlar hem Türkiye’de hem de global olarak çok sık

kullanılmaktadır. Bu durum kullanıcıların sadece tüketici konumunda olmadığını; aynı zamanda üretici olarak da bu ortamları kullandığının kanıtıdır. Bireylerin tüketici olarak konumlandırılması aynı zamanda reklamlara aşırı maruz kalma olgusunu da kapsamaktadır (Binark ve Bayraktutan 2013). Aşırı maruz kalan bireyler bir şeyin kaliteli veya güvenli olup olmadığına da gördüğü reklam sayısının fazlalığı ile ilişkilendirmektedir.

Çocukların ve gençlerin yeni medya ortamlarındaki varlığının gözden kaçırılması, onların fiziksel, psikolojik ve cinsel gelişimlerini olumsuz etkileyebilecek paylaşımlarda bulunulması en önemli etik ihlaller arasında yer almaktadır. Sahte kimlik kullanıcısı olarak da bilinen anonimlik olgusu, kullanıcıların sosyal medyada sahte kimliklerle hesap oluşturmalarını belirtmiştir. Bu onların özgürce fikir alışverişinde bulunmalarına, tartışmalara katılmalarına, çeşitli hareketleri veya örgütleri desteklemelerine olanak tanır. Sahte kimlik kullanan anonim kullanıcılar tarafından diğer kullanıcıların kişilik haklarının ihlal edilmesi etik kuralların ihlali olarak kabul edilir (Mavnacıoğlu 2009, s. 65).

Her şeyden önce sosyal medyada yeni bir iletişim dili ve kimliği yaratılmaktadır. Teknolojik bağımlılık nedeniyle takibi neredeyse imkansız olan bu yeni dil, bireylerin hem üretici hem de tüketici haline gelmesiyle çoğulcu ama kontrol edilemeyen ve öngörülemez bir alanda şekillendi. Herhangi bir aracın kendisi doğası gereği iyi ya da kötü değildir; insan unsurunun işlevini belirleyen tutumudur. Mesela bireylere zarar veren televizyon ya da internet değil; kötü televizyon ya da uygunsuz internet kullanımıdır (Küçükylmaz 2013). Sosyal medyanın kullanıcı kaynaklı özelliği ve her kesimden kullanıcının bulunması nedeniyle dil kullanımında zorluklar yaşanmaktadır. Sosyal medyada kullanılan dili kullanıcılar oluşturmakta, kullanılan anlamsız kısaltmalar ve yabancı terimler kullanıcılar tarafından türetilerek dilin bozulmasına katkıda bulunmaktadır.

2.2.3. Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Sunumu

Toplum ve medyanın birbirini karşılıklı olarak şekillendirdiği ve birinin diğeri üzerinde tanımlayıcı bir role sahip olduğunu söylemek yanlış sayılmayacaktır. Bu nedenle bir toplum içinde kadına yüklenen tanımlar ile medyada yer alan kadın temsili

anlam açısından birbirine yakınlık göstermektedir. Bu iki faktör birbirlerini etkiler ve kadın kavramının tanımında aktif rol oynamaktadır. Medya toplumu doğrudan yansıtan bir ayna olarak görülemez. Yine de gerçekçi olmayan bir atmosferde toplumdaki 'gerçek' kadınlar hakkında bir anlamda bilgi sağlayabilmektedir (Şimşek, 2000, s. 93).

Medyada kadına yönelik şiddetin tasvirinin basit bir şekilde yapılmadığı, çeşitli filtrelerden geçtiği söylenebilmektedir. İlk kitle iletişim aracı olan gazeteler adeta şiddet haberleriyle başlamıştır. Geçmişte gazetelerin temel haber kaynağı olan haber mektupları, korkunç cinayetlere yer vermektedir. Örneğin, medyadaki şiddeti eleştiren ve kamuoyunun suç haberlerine olan iştahını karşılamayı amaçlayan Ulusal Polis Gazetesi, şiddet unsurunun büyük ölçüde kullanıldığı ilk kez 1833 yılında ABD'de yayımlamaya ve bu konuda dikkat çekmeye başlamıştı. Medyada şiddetin yaygın biçimde temsil edilmesinin temel nedeni kâr arzudur. Kâr ve medyanın bir arada düşünüldüğü günümüz dünyasında şiddet ön plana çıkmakta ve her izleyici kitlesine uygun bir şekilde sunulurken medya otoriteleri için önemli bir başvuru kaynağı haline gelmektedir. Kâr güdüsüyle hareket eden medya sektörünün vurguladığı şiddeti meşrulaştırmaya çalıştığı bile gözlenebilmektedir. Potter, medyanın şiddeti savunmasını beş başlıkta toplamıştır: “1. Şiddet hayatın bir parçasıdır. 2. Bütün dramalar çatışma üzerine kuruludur ve şiddet bir çatışma aracıdır. 3. Şiddet, sorumluluk kriterlerinde olumsuz yönü gösterilerek kullanılmaktadır. 4. Şiddeti üretenler, en az onları eleştirenler kadar, güçlü aile değerleri ile kalıplanmış bireylerdir. 5. Fantezi olarak yaratılan şiddet, izleyenlere, hatta çocuklara zarar vermez.” (Özer, 2010).

Medya, kadınlar ve erkekler arasında açık ve basit şekilde tanımlama ve rol farkı olduğunu varsaymaktadır. Böyle bir varsayım, kültüre yönelik kavramların geçmişten gelen bir etkiye sahip olduğunu ve tarihin bir ürünü olduğunu, yani toplumsal ve siyasal boyutları olduğu, dolayısıyla sabit ve değişken olduğunun aksine sürekli bir akış halindedirler (Şimşek, 2000, s. 13). Buna göre medyada kadınlar her zaman şiddet mağduru olarak görünürken, erkekler de her zaman şiddet kullanan, güç kullanan biri olarak resmedilmektedir. Medyada sabit kalıplar ile tanımlanan ve kullanılan kadın ve erkek statüsü değişmemekte ve bu durum statükoyu korumaktadır.

Suç tarihinin medya tarihinden çok daha eski olduğu görüşünden hareketle medyada şiddete ilişkin haberlerin şiddet olaylarını etkilemediği savunulmaktadır.

Ancak şiddet, medyaya rağmen bir olgu olarak toplumun iç dinamiklerinde var olmakta ve kitle iletişim araçlarının 'normalleştirme' ve 'hatırlatma' özellikleriyle topluma sızmaktadır. Şiddetin medyada sürekli olarak sunulmasının olayları normalleştirip tanıdık hale getirerek seçenekler sunduğuna dair yaygın bir inanış var. Şiddet haberlerini yapan muhabirlerin ruhsal durumlarını ölçen bir çalışmada muhabirlerin çoğu, suç haberlerinden sonra gazetelerinin günlük tirajlarının arttığını belirtmektedir (Özer, 2010, s. 86).

Medyada kadına yönelik şiddetin normalleştirme yöntemine bakıldığında öncelikle 'namus' ve 'gelenek' gibi topluma atfedilen tanımlamaların yapıldığı görülmektedir. Toplumun kültürel birikiminden kaynaklanan bu kavramlar bütünü, kanunlarda resmi olarak yer almasa da bireyler tarafından yıllardır uygulanan, yazılı olmayan ahlaki ve hukuki kuralları ifade etmektedir (Özer ve Üçer, 2010, s. 212). Öte yandan kadına yönelik şiddet genellikle bireysel ya da tekil bir eylem olarak gösterilmekte, şiddet olgusunun toplumsal ve sistematik olduğu gerçeği gizlenmektedir. Medya bu tür haberlerde sıklıkla şiddete uğrayan kadına odaklanmakta, mağduriyetine dikkat çekmekte ve failin eylemlerini gizlemektedir.

Kadına yönelik şiddetin meşrulaştırılması öncelikle namus veya ahlak temelinde meşrulaştırmaktır. Kadının birlikte yaşadığı erkek tarafından korunan bir değeri temsil eden namus kavramı, toplumda tevazu, namusu, dürüstlüğü, ahlakı ve haysiyeti simgelemek üzere kullanılmıştır. Ağırlıklı olarak kırsal kültürü yansıtan bu olgu, kırsaldan kente göç eden toplumsal tabakaların kent yaşamına getirdiği bir yaşam tarzı olarak devam etmektedir (Silsüpür ve Karadere, 2022, s. 2). Dolayısıyla araştırma genelinde savunulan “medya, şiddetin sosyo-ekonomik düzeyi düşük bireyler arasında daha fazla görüldüğü yönünde bir algı yaratıyor” iddiası desteklenmektedir. 'Gelenek' ve 'namus' gibi geleneksel kavramlar günümüzün belirgin ve modern olarak tanımlanabilecek aile düzenine sahip bireyler tarafından desteklenmemektedir. Geleneğe bağlı olarak işlenen cinayetlerin görülmesi tesadüfi olmayıp, kırsal kesimden göç etmiş veya geleneksel değerleri benimsemiş ailelerde de görülmektedir (Silsüpür ve Karadere, 2022, s. 6). Geleneksel değerler bağlamında işlenen suçların yakın çevre tarafından takdir edilmesi suça teşvik eden bir harekettir.

Şiddetin medya tarafından mı oluşturulduğu yoksa toplumda şiddet olduğu için mi medyada yer aldığı tartışmasında suçun her iki tarafta olduğu varsayılabilir. Şiddet/toplum ve medya sıralamasına göre “toplum şiddetten beslenir, medya da toplumu yansıtır” denebilir. Kamuoyunun genellikle tartıştığı konu medyanın bu problemlerde bir sebep mi yoksa bir sonuç mu olduğu konusu olsa da asıl problem medyanın problemleri dile getirmede kullandığı dil ve yöntemidir. Her ne kadar şiddet toplumun küçük bir kesiminde görülse de medyanın görevi burnu kanayan tek bir kişinin acısına odaklanmaktır. Ancak bu şiddet yaratanların bakış açısından değil, burnu kanayan kişinin boyutları değerlendirilerek yapılmalıdır (Özer, 2010). Bu bakış açısı ise şiddetin meşrulaşmasında oldukça tehlikeli bir etkiye sahiptir.

Şiddetin artmasında medyanın katkısının niceliksel değil niteliksel olduğu söylenmektedir. Medya sunumuyla şiddeti topluma çözüm olarak önerebilmektedir. Medyada sunulan ilginç cinayetler ve işkence yöntemleri toplumun bilinçaltına yerleşerek, dünya görüşü olmayan, medyadan şiddet konusunda öğrendikleriyle adalet arayan bireyler için temel bir kaynak haline gelebilmektedir. Türkiye’de kadına yönelik şiddete ilişkin haberlerin sunumu, toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle ilgili daha geniş toplumsal zorlukları yansıtan kritik ve acil bir konudur. Diğer birçok ülke gibi Türkiye’de kadına yönelik şiddet olaylarını medya ortamında raporlama ve çerçeveleme durumuyla karşı karşıyadır. Bu tür haberlerin sunulma şekli toplumsal cinsiyete dayalı şiddete yönelik toplumsal algıların, tutumların ve tepkilerin şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Silsüpür ve Karadere, 2022, s. 17). Toplum haber dilinden ve haberde yer alan görsellerden etkilenecek olayı farklı bir şekilde yorumlayabilmektedir.

Türkiye’deki medya kuruluşları sıklıkla aile içi şiddetten namus cinayetlerine ve cinsel saldırıya kadar kadına yönelik şiddet vakalarına yer vermektedir. Ancak bu olayların tasvirine dikkat edilmeli, kurban suçlanmamalı ve bu durum kamuoyunun olayı nasıl anlayacağını etkileyeceğinden her şey dikkatle ele alınmalıdır. Ancak sansasyonellik için mağduru suçlama ve stereotiplerin sürdürülmesi, medyanın kadına yönelik şiddeti temsil etmesinde zaman zaman gözlemlenmektedir.

Sansasyonel habercilik, bir vakanın temel nedenlerinden veya daha geniş toplumsal sonuçlarından ziyade sansasyonel yönlerine odaklanma eğilimindedir. Bu durum, konuya ilişkin çarpık bir bakış açısına katkıda bulunabilir ve toplumsal cinsiyete

dayalı şiddete yol açan sistemik sorunların çözümüne yönelik çabaları baltalayabilir (Obuz, 2019, s. 1461). Bu durumun en belirgin örneği kadına yönelik şiddet ve cinayet haberleridir.

Mağduru suçlama, kadına yönelik şiddete ilişkin medyada yer alan bir diğer endişe verici eğilimdir. Bazı durumlarda haberlerde kullanılan dil, suçu dolaylı veya açık bir şekilde mağdurların üzerine atmakta, dikkatleri faillerden uzaklaştırmakta ve zararlı stereotipleri güçlendirmektedir. Bu tür bir çerçeveleme, bir sessizlik kültürünün devam etmesine neden olacak ve hayatta kalanların yargılanma veya damgalanma korkusu nedeniyle öne çıkmalarını engelleyecektir (Obuz, 2019, s. 1561). Araştırma kapsamında bu ihtimal üzerinden bir inceleme yapılmıştır. Dijital ortamda yer alan kadın cinayetleri haberlerinin mağduru suçlama dili ile yazılması ihtimali çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİJİTAL MEDYADA KADINA ŞİDDET HABERLERİNİN ETİK AÇIDAN İNCELENMESİ

3.1. Araştırmanın Metodolojisi

Kadın cinayetleri ülkemizde en ciddi problemler arasında yer almaktadır. Ataerkil düzenin getirmiş olduğu erkek egemen sistemde kadına biçilen toplumsal roller sosyal bilimlerde bir tartışma ve çalışma alanını beraberinde getirmiştir. Bu roller şüphesiz erkeğin kadınlar üzerinde belli haklara sahip olduğu düşüncesini beraberinde getirmiştir. Bu durum kadına yönelik şiddeti beraberinde getirmiştir. Tarihin her safhasında erkekler kadına yönelik şiddet uygulamıştır. Kadına yönelik şiddetin ilk belirtileri 2000-3000 yıl öncesine ait olduğu düşünülen mumyalarda bulunmuştur. Virginia Tıp Fakültesinde yapılan bir araştırmaya göre bu mumyaların kafataslarına yer alan kırıkların kadınlarda %30 civarı iken erkeklerde sadece %9 oranında olduğudur. Barış dönemi diye adlandırılan bu dönemde kadınların toplum içinde erkekler tarafından ikinci sınıfta tutulup şiddete maruz kaldığını göstermektedir (Erim ve Yücens, 2016). Kadına yönelik şiddet ülkemizde çok ciddi boyutlardadır. Her sene yüzlerce kadın erkek şiddetine dayalı halde cinayete kurban gitmektedir. Yüzlerce kadın şüpheli şekilde ortadan kaybolmakta veya ölmektedir. Yüzlerce kadın psikolojik şiddete maruz kalıp intihar etmektedir. Çalışmanın bir sınırlılığı olarak kadın cinayetlerinde sadece 2021 yılı baz alınmıştır. Ülke genelinde kadın cinayetlerinin uzun süre tartışıldığı karanlık yıllardan biri olarak tarihe geçen 2021 yılında 431 kadın cinayete kurban gitmiş veya şüpheli şekilde ölmüştür (Anıt Savaş, 2021). Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu tarafından yayınlanan 2021 raporuna göre 280 kadın cinayete kurban gitmiştir. 217 kadın ise şüpheli şekilde hayatını kaybetmiştir (2022). Toplamda 497 olan bu rakam anitsayac.com da ise 431'dir.

Ortaya çıkan bu rakamlarda şüphesiz medyanın rolü büyüktür. Haber yazılırken kullanılan cinsiyetçi dil, haberlerin genellikle gazetelerin 3. sayfalarında yer alıyor

olması, manşetlerde ön plana çıkan cinayeti sebep – sonuç ilişkisi içinde görme gibi durumlar caydırmaktan ziyade azmettirici etkiye sahip olabilmektedir.

Bu araştırmada 2021 yılı baz alınarak kadına şiddet ve kadın cinayetleri haberleri içerik analizi yöntemi ile ele alınmıştır. Araştırmanın problemi olarak bu tarz haberlerde gazetecilik etik ilkelerine uygunluk durumu incelenmiştir. Söz konusu gazetelerde yer alan haberlerin gazetecilik meslek etiğine uygunluğu söz konusu mu? Uygunluğu yok ise bu haberlerin ortaya çıkaracağı olası problemler nedir? Haber dilinin halk üzerinde bıraktığı etki ele alınarak yapılan haberlerin durumu meşrulaştırmada bir etkisi var mı? Araştırmanın problemi kapsamında bu sorulara 2021 yılında yer alan haberler baz alınarak çözüm aranmıştır.

3.1.1. Araştırmanın Sınırlılıkları

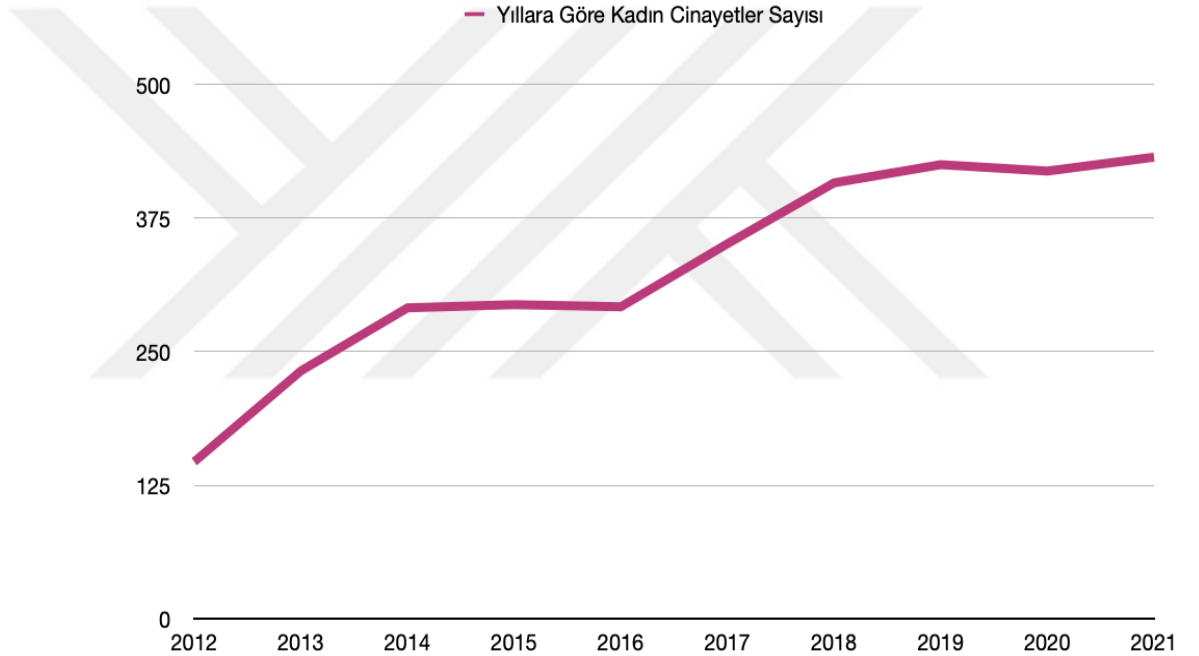
Araştırma kapsamında incelenmesi muhtemel çok sayıda gazete, yıl, haber ve basılı organ söz konusu olduğundan tamamının ele alınması imkansızdır. Bu durum yapılacak araştırmaların doğruluk payına etki etmektedir. Olasılık üzerinden değerlendirildiğinde bir sonuca varılması için bilimsel açıdan yeterli örnekleme sahip olursa da matematiksel açıdan bir değerlendirme yapılabilmesi için çok daha yüksek oranlar gerekmektedir. Bu durum çalışmanın sınırlılığı olarak karşımıza çıkmaktadır. Anıtsayaç.com sitesine göre 2021 yılında 431 kadın cinayeti gerçekleşmiştir. Bu cinayetlerin bir kısmı söz konusu haber sitelerinde yer almasa da bazı kadın cinayetleri toplumsal infiale yol açtığı için her detay farklı farklı ele ve yüzlerce farklı haber yapılmıştır. Bazı kadın cinayetleri haberleri önceki yıl gerçekleşen olayın devamı niteliğinde, bazı kadın cinayetleri ise sonraki yılın haberlerinde yer aldığından dolayı haberlerin tamamının hem sayısal hem de içerik açısından örneklem kabul edilmesi imkansızdır. Bu durum araştırmanın bir diğer sınırlılığı olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu tüm haberler araştırma kapsamında incelenmiş ve amaca göre örneklem yöntemi ile 50 farklı haber iki farklı yöntemle analiz edilmiştir.

Araştırmanın yöntemi olarak seçilen içerik analizi yönteminde kodlama yolu ile veriler tablo şeklinde ortaya konmuştur. Bu yöntem ile seçilen kodların cinayet haberlerine ve araştırmanın kapsamına uygun etik ilkelerden oluşması gerekmektedir. Bu bağlamda 16 maddelik Basın Meslek Etik İlkeleri'nin sadece 4 tanesi konu

bağlamında kod olarak seçilmiştir. Diğer maddeler gazetecinin diğer görev ve sınırlılıkları ile alakalı ilkelere. 16 madde arasından sadece 4 madde üzerinden analiz yapılması çalışmanın sınırlılığını oluşturan faktörlerden bir tanesidir.

3.1.2. Araştırmanın Evreni

Çalışmanın evreni olarak 2021 yılında en yüksek tiraja sahip gazetelerin en yüksek okunma oranlarına sahip internet sitelerinden oluşmaktadır. Bunun sebebi bu tarz haberlerin 2021 yılında sayısının diğer yıllarda oranla ciddi bir artış içinde olmasıdır (anitsayac.com).

Grafik.1*: Yıllara Göre Kadın Cinayetleri Sayısı

2021’de gerçekleşen kadın cinayetleri ve şiddet haberleri istatistiksel olarak da çalışmanın içeriğinde verilmiştir. Bu anlamda elde edilecek bulgular 2021 yılı baz alınarak bulunmuş verilerden oluşmaktadır.

3.1.3. Araştırmanın Örneklemi

Araştırmanın örneklemini 2021 yılında en çok tıklanan 10 haber sitesi içinden en büyük etkiye sahip 5 ulusal haber sitesinden oluşmaktadır. Alexa verilerine göre en çok tıklanan 15 haber sitesi şu şekildedir;

- 1- Ensonhaber.com

- 2- Hürriyet.com.tr
- 3- Milliyet.com
- 4- Sporx.com
- 5- Sozcu.com.tr
- 6- Mynet.com
- 7- Trthaber.com
- 8- Yenişafak.com
- 9- Yeniakit.com
- 10- Habertürk.com
- 11- Sabah.com
- 12- Haberler.com
- 13- Haber7.com
- 14- Haberglobal.com.tr
- 15- Ntv.com.tr” (similarweb, 2022).

Similarweb.com sitesinden alınan bu veriler Alexa.com şirketi tarafından elde edilmiştir. Ulusal ve uluslararası alanda ve çeşitli dallarda araştırma yapan bir veri toplama şirkettir. Alexa genellikle internet trafiği ve benzeri alanlarda araştırmalar yapmaktadır. Similarweb.com ise Alexa dahil birçok farklı araştırma şirketinin elde ettiği verileri tek bir yerde toplayan bir internet sitesidir. Bu bağlamda örneklem olarak ele alınan 15 haber sitesi en çok tıklanan haber siteleri ele alınırken Similarweb.com sitesinden alınan veriler kaynak olarak gösterilmiştir. Fakat bu veriler Alexa.com sitesinin yaptığı araştırmanın verileridir.

Bu 15 haber sitesi içerisinde araştırma kapsamında 5 site incelenmiştir. Ensonhaber.com gibi internet sitelerinin akademik çalışmalarda referans alınamayacak olmasından dolayı sadece ulusal çapta hem basılı hem dijital yayın yapan siteler baz alınmıştır. Bu sitelerden ise listede yer alan tirajı en yüksek 5 gazetenin haber sitesi örneklem olarak seçilmiştir. Medyarakar.com’un araştırmasına göre 2021 de en yüksek tiraj sayısına sahip 6 gazete şu şekildedir;

- 1- Sözcü
- 2- Posta

- 3- Habertürk
- 4- Sabah
- 5- Hürriyet
- 6- Milliyet” (Radar, 2022).

İlk 5 içinde yer alan Posta gazetesinin internet sitesi en çok tıklananlar arasında yer almadığı için tirajı en yüksek 6. Gazete olan Milliyet gazetesinin internet sitesi örneklem kabul edilmiştir. Bu bağlamda Sözcü, Habertürk, Sabah, Hürriyet ve Milliyet gazetelerinin internet sitelerinde yer alan kadın cinayetleri haberlerinin 2021 yılına ait olanları araştırmanın örneklemine oluşturmaktadır. Bu bağlamda örneklem kabul edilen 5 haber sitesi ve 2021 yılına ait tıklanma oranları şu şekildedir;

- 1- Hürriyet.com.tr: 198,6 milyon
- 2- Sözcü.com.tr: 181,5 milyon
- 3- Milliyet.com.tr: 132,2 milyon
- 4- Sabah.com.tr: 110,4 milyon
- 5- Habertürk.com: 79,4 milyon” (PR, 2021).

3.1.4. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma sosyal bilimlerde sıklıkla kullanılan “İçerik Analizi” yöntemi kullanılmıştır. Söz konusu haberlerin etik kavramı çerçevesinde ele alınıp değerlendirilebilmesi ve meslek etiği açısından bir yargı oluşması için haberlerin içerik analizinin kullanılması uygun görülmektedir. İçerik analizini daha da önemli kılan bir diğer durum ise bir dönemi içeren incelemenin muhtemel benzerlik içeren haberlerinin derlenmesi olmuştur. İçerik analizi belli sayıda içeriğin incelenip, bu içeriklerde yer alan kavramların ve kelimelerin incelenmesi yolu ile veri elde etme yöntemine denir. Araştırmada bu yöntem ile 2021 yılına ait haberlerin ve kavramlar bu yöntemle incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

İçerik analizi sosyal bilimlerle oldukça sık şekilde kullanılan bir araştırma yöntemidir. Özellikle iletişim alanında yapılan çalışmalarda karşımıza sıklıkla çıkan bu yöntemin farklı tanımları yapılabilmektedir. Berelson iletişim açık ve yazılı, sistematik ve nitel incelemesini yapan bir araştırma tekniği olarak açıklamaktadır (Yüksel, 2015). Sosyal bilimlerde içerik analizi yöntemi oldukça eski tarihlere dayanmaktadır. İçerik

analizinin ilk örneklerini 16. yüzyılda görebiliyoruz. Bu dönemde gazetecilik öğrencileri gazetelerde yer alan dinsel ve ilahi mesajları analiz etmek için içerik analizini kullanmışlardır. Çağdaş araştırmalarda ise içerik analizi ilk olarak 20 yüzyılda kullanılmaya başlanmıştır. Amerika’da gazetecilik öğrencileri gazetelerde yer alan ilginin hangi yönde olduğunu saptamak için içerik analizi yöntemini kullanmışlardır (Aziz, 1990). İçerik analizinin en önemli özelliği esnek bir yapıda olmasıdır. Bu esneklik sayesinde sosyal bilimlerde içerik analizi sık sık kullanılmaktadır. Esnek yapılan kasıt çalışma alanına göre farklı türlere ve yöntemleri de kendi içinde barındırıyor olmasıdır. Örneğin İkinci Dünya Savaşı’nda Hitler’in radyo frekanslarını çözümlemesinde içerik analizini kullandığı bilinmektedir. Lasswel Hitler’in gazete ve radyolarda yaptığı propagandaları çözümlemiştir (Çilingir, 2017). İçerik analizinin ne kadar etkili bir yöntem olduğunu ikinci dünya savaşında yapılan çalışmalardan anlayabiliriz. Bu yöntem bu dönemlerde sadece bilimsel açıdan kullanılmamıştır. Askeri alanda yapılan çalışmalarda da içerik analizi kullanılmıştır. Örneğin Laswell ABD için içerik analizi yöntemi ile Hitler’in propagandalarını çözümlemiştir.

İçerik analizi yöntemi özellikle iletişim bilimlerinde kullanılması ile ön plana çıksa da farklı ampirik alanlarda da kullanılmaktadır. Psikiyatri ve psikoloji alanlarında kişinin durum üzerindeki davranışlarının incelenmesi bakımından içerik analizi önemli bir yere sahiptir. Tarih alanında yapılan çalışmaların kümülatif şekilde ilerlemesi bağlantının kurulması açısından içerik analizi yöntemi ile ilerlemektedir. Bu alanda benzer şekilde yapılan incelemelerde sıklıkla içerik analizi yöntemi durum ve mesajın incelenmesi açısından kullanılır. Arkeolojik kazılarda elde edilen bulguların çözümlenmesi, bulunan belgelerin dili ve içeriği hakkında inceleme yapılması içerik analizi yöntemi ile mümkündür. Bu açıdan içerik analizi antropoloji biliminde de kullanılır. İnsan toplumlarının farklılıkları ve benzerliklerinin incelendiği bu alanda içerik analizinin önemi büyüktür. Ayrıca eğitim, dilbilim, filoloji ve edebi analizlerde de içerik analizi yöntemi kullanılmaktadır.

Farklı açıklamalara ve tanımlara sahip olsa da içerik analizinin genel olarak 3 temel ilkesi vardır Objektiflik, Sistematiçlik ve Genelilik (Hepkul, 2002). Burada ilk ve en önemli ilke objektiflik ilkesidir. Objektiflik ilkesi belli kural ve dayanaklara bağılı şekilde verilerin uygun analiz edilmesi ve doğru yorumlanması anlamını taşımaktadır.

Burada en önemli anekdot ve sorulması gereken soru şudur: Bir başka araştırmacı tamamen aynı çalışmayı aynı grup ile yaptığında aynı sonuca ulaşacak mı? Burada elbette insan duyguların üzerine yapılan araştırmalar değişkenlik gösterebilir. Fakat genel hatlarıyla doğru yorumlanmamış, yorumlamada öznel düşüncelerini objektiflikten uzak bir şekilde çalışma bulgularını saptıracak çalışmaların başarısız olduğu sonucu çıkmaktadır. Bu açıdan objektiflik ilkesi içerik analizinin en önemli ilkesidir. Sistematiiklik ilkesi bir çalışma esnasında uygulanacak yöntem doğrultusunda bazı içeriklerin veya verilerin belli şartlar altında bazı kategorilere dahil edilip edilmemesi gerektiğine dayanan ilkedir. Bu ilkede her içerik her kategoride değerlendirilemez. Farklı alt başlıklar ve kodlamalar ile içerikler farklı kategorilerde ele alınır. Sistematiiklik ilkesinin önemli olmasının temel sebebi farklı argümanların doğru çözümlenmesini sağlamaktır. Genellik ilkesi ise bir çalışmanın farklı boyutlarıyla ele alınsa dahi doğru yorumlamaları içermesidir. Bir çalışmada yer alan küçük oran farklılığı doğru bir sonuca erişmemiz için yeterli değildir. İçeriği hazırlayan çalışmacının karakteri dahil olmak üzere birçok farklı etken söz konusudur. Ulaşılan sonucun genel geçer ilkelere sahip olması geçerlilik ilkesidir.

İçerik analizinde çalışmacı ulaşmak istediğı sonucı açıkça okuyucu ile paylaşır. Bir problem ortaya koyar ve bu problem çerçevesinde çalışma evrenini ve örneklemini belirler. Yöntem doğrultusunda öncelikle arıalan bilgisini ele alır. Bu çerçevede kavramlar üzerinde detaylı inceleme ve arşiv araştırmaları yapar. Daha sonra bu çerçevede örneklem ve evren üzerinde belli kategoriler ile sistematik şekilde yöntemi uygular. Ulaştığı sonucu objektif şekilde sonuç kısmında okuyucu ile paylaşır. Problemin çözümü için doğru yöntemi belirtir. Bu çalışmada içerik analizinin farklı yöntemleri kullanılmıştır.

Çalışmanın konusu bağlamında içerik analizi yönteminin uygulanması oldukça önemlidir. Söz konusu haberlerin incelenmesi tek başına bir sonuca ulaşılması için yeterli değildir. Kadına şiddet ve cinayet haberlerinin arıalanında gerekli araştırmanın yapılması ve sorunun sebeplerini oluşturabilecek etkenler göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu kapsamda etik ve şiddet kavramları derinlemesine incelenmiştir. Bu kavramlar bağlamında sorunun temeline bir araştırma yapılmıştır. Suçu işleyen kişinin psikolojisi ve toplumun tutumu başta olmak üzere suçun ortaya çıkmasında etkili olan

faktörlerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. İkinci bölümce suçun kendisi, kadın ve şiddet kavramlarının ortak alanlarının incelenmesi yapılmıştır. Bu noktada etimolojik incelemenin ardından kavramsal çerçeve oluşturulmuştur. Söz konusu durum suçun ortaya çıkmasının öncesinde, sırasında ve sonrasında oluşan durumu ele alan içerikleri barındırmaktadır. Bu bağlamda kadına yönelik şiddetin tarihsel gelişimi ile birlikte analiz öncesi zemin hazırlanmıştır. Sadece kadına yönelik şiddet unsurları değil; araştırmanın evrenini oluşturan dijital medyanın gelişimine de değinilmiştir. Bunun yanı sıra etik kavramı kavramsal çerçevesinin dışında tekrar ele alınarak meslek etiği bağlamında ele alınmıştır. Meslek etiği kavramı bu noktada araştırmanın temelini oluşturmaktadır. Söz konusu haberlerin incelenmesi meslek etiği kodlarına göre yapılmıştır. Bu bağlamda haberlerin bu kodlara uygunluğu incelenmiştir. Araştırmanın üçüncü kısmında araştırma yöntemi kapsamında tablo kullanılmıştır. Söz konusu tabloda meslek etiği ilkeleri kodlanmıştır. Haberler bu kodlar çerçevesinde incelenmiştir ve elde edilen veriler tablo içeriğinde ele alınmıştır. Bu veriler haberlerde yer alan ve ilgili kodlarda ihlal oluşturması muhtemel kavramlardan oluşmaktadır. Söz konusu kavramların tamamı ihlal içermemektedir. Yöntemin final kısmında elde edilen veriler bulgulara ele alınarak yorumlanmıştır. Haberlerin hangi açılardan ve hangi kavramlar ile meslek etiklerini ihlal ettikleri ortaya konulmuştur. Bunun yanı sıra haberler aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında da ele alınarak incelenmiştir. Bu incelemede sadece kavramlar değil görsel unsurlarda haber bütünlüğü bağlamında ele alınarak değerlendirilmiştir. Toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında ele alınan haberler meslek etik kodlarından bağımsız bir şekilde araştırmanın zenginleştirilmesi açısından ele alınmıştır. Bulgular kısmında tablodan elde edilen veriler meslek etik kodlarına uygunluk açısından değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme kapsamında gazetelerin genel anlamda yaptığı ihlaller göz önünde bulundurularak ortaya sayısal veriler konmuştur. Bu veriler hataların hangi açıdan yapıldığını ve hangi gazetenin daha çok hangi kodlarda hata yaptığını ortaya koymaya yöneliktir. Bu sayısal veriler ile birlikte hangi gazetenin daha ok hangi alanda ihlal gerçekleştirdiği değerlendirilmektedir.

3.2. Kadına Yönelik Şiddet ve Cinayet Haberlerinin Analizi

Bu bölümde 2021 yılına ait kadın cinayetleri haberleri farklı yöntemler ile çözümlenmiştir. İçerik analizi yöntemi ile kavramsal ve haber dili açısından bir çözümleme yapılmıştır. Medya etiği açısından haberlerin dili ve kullanılan görsel unsurların etik kurallara uygunluğu incelenmiştir. Bu inceleme kodlama yöntemi ile değerlendirilmiştir. Kodlama yöntemi ile iki farklı etik değer açısından ele alınan haberler bu değerlerde yer alan maddeler ile uyumsuzluğu değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme yapılırken içerik analizi yönteminin etkin şekilde dilbilimsel ve gösterge bilimsel yöntemi içinde barındıracak şekilde kapsamlı halde ele alınmıştır. Kodlamaları oluşturan maddeler kabul görülen kaynaklar tarafından elde edilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucu ortaya çıkan bulgular sonuç kısmında yorumlanmıştır.

3.2.1. Dijital Medyada Kadına Yönelik Şiddet ve Cinayet Haberleri

Ülkemizde kadına yönelik şiddet ve cinayet haberleri oldukça fazla olduğu için tamamının değerlendirilmesi imkansızdır ve bu durum araştırmanın sınırlılığı içindedir. Özellikle şiddet haberleri nerdeyse hiç yer almazken, cinayet haberlerinin ise haber değeri sayının fazla olmasından dolayı giderek düşmektedir.

Anitsayaç.com sitesinden elde edilen bilgilere göre 2021 yılında toplam 432 kadın cinayete kurban gitmiştir. Bu cinayetlerin içinden sosyal medyada ve dijital ortamda yayınlanan haberlerden 50 tanesi örneklem olarak seçilmiştir. Toplum nazarında saklanması daha doğru bulunan, cinayete kurban giden kadınların ismi hem araştırma hassasiyeti hem de kişiye olan saygıdan dolayı belirtilmiştir.

3.2.2. Haberlerin Çözümlenmesi

2021 yılında cinayete kurban giden 432 kadın ve bu alanda yapılan sayısız haber arasından yapılan taramalar sonucunda örneklem kabul edilen 50 haberin incelemesi yapılmıştır. Bu incelemelerin içerik analizi yöntemi kullanılarak iletişimsel incelemesi yapılmıştır. Bu noktada içerik analizinin dil ve anlam bütünlüğü açısından uygunluğu ve içerdiği mesajlar ele alınmıştır. Kullanılan kelime ve yöntemlerin içerdiği anlamlar incelenmiştir. Haberler iki farklı şekilde içerik ve etik anlamda incelenmiştir.

3.2.2.1. Haberlerin İçerik Analizi Yöntemi ile Çözümlenmesi

Araştırma kapsamında 2021 yılında tıklanma sayısı en yüksek 15 haber sitesi içinde yer alan ve tiraj sayısı en yüksek 5 haber sitesinden 50 farklı haber incelenmiştir. Bu haberler her bir siteden 10 tane olacak şekilde amaca göre seçilmiştir. Bu bağlamda 45 farklı kadına ait 50 farklı cinayet haberi incelenmiştir. Bu incelemeler için ölçek olarak kullanılan basın ve meslek ilkeleri şu şekildedir;

3.2.2.2. Basın Konseyi Etik İlkeleri

Basın Konseyi 6 Şubat 1988 yılında 627 gazetecinin katılımı ile kurulmuştur. Basın konseyi meslek etik ilkelerini belirleyen ve bunları denetleyen öz denetim kuruluşudur (Basın Konseyi, 2023). Basın meslek ilkeleri basın konseyi tarafından yayımlanan ve gazetecilerin uyması gereken etik ilkeleri içerir. Basın Konseyi Etik İlkeleri şu şekildedir;

1. *“Yayınlarda hiç kimse; ırkı, cinsiyeti, yaşı, sağlığı, bedensel özrü, sosyal düzeyi ve dini inançları nedeniyle kınanamaz, aşağılanamaz.*
2. *Düşünce, vicdan ve ifade özgürlüğünü sınırlayıcı; genel ahlak anlayışını, din duygularını, aile kurumunun temel dayanaklarını sarsıcı yayın yapılamaz.*
3. *Kamusal bir görev olan gazetecilik ahlaka aykırı özel amaç ve çıkarlara alet edilemez. Gazeteci halkın haber alma ve gerçekleri öğrenme hakkını gözetir.*
4. *Kişileri ve kuruluşları, eleştiri sınırlarının ötesinde küçük düşüren, aşağılayan veya iftira niteliği taşıyan ifadeler yer verilemez.*
5. *Kişilerin özel yaşamı, kamu çıkarlarının gerektirdiği durumlar dışında, yayın konusu olamaz.*
6. *Soruşturulması gazetecilik olanakları içinde bulunan haberler, soruşturulmaksızın veya doğruluğuna emin olmaksızın yayınlanamaz.*
7. *Saklı kalması kaydıyla verilen bilgiler, kamu yararı gerektirmedikçe yayınlanamaz.*
8. *Bir basın organının dağıtım süreci tamamlanmadan o basın organının özel çabalarla gerçekleştirdiği ürün, bir başka basın organı tarafından kendi ürünüymiş gibi kamuoyuna sunulamaz. Yayınlarda intihale başvurulamaz.*
9. *Suçlu olduğu yargı kararıyla belirlenmedikçe hiç kimse “suçlu” ilan edilemez.*

10. Yasaların suç saydığı eylemler, gerçek olduğuna inandırıcı makul nedenler bulunmadıkça kimseye atfedilemez.
11. Gazeteci, kaynaklarının gizliliğini korur. Kaynağın kamuoyunu kişisel, siyasal ekonomik vb. nedenlerle yanıltmayı amaçladığı haller bunun dışındadır.
12. Gazeteci görevini, taşıdığı sıfatın saygınlığına gölge düşürebilecek yöntem ve tutumlarla yapmaktan sakınır.
13. Gazeteci, şiddet, nefret, zorbalık ve ayrımcılığı özendirici, insani değerleri incitici yayın yapamaz.
14. İlan ve reklam niteliğindeki yayınların bu nitelikleri, tereddüde yer bırakmayacak şekilde belirtilir.
15. Yayın tarihi için konan zaman kaydına saygı gösterilir.
16. Basın organları, yanlış yayınlardan kaynaklanan cevap ve tekzip hakkına saygı duyarlar.” (Basın Konseyi, 2023).”

3.2.2.3. Haber Verilerinin Kodlanması

İncelenen toplam 50 haberin kodlama yöntemi ile içerik analizi yapılmıştır. Elde edilen verilerin yorumlanması için kullanılan bu yöntemde 50 farklı haber 4 farklı kod ile çözümlenmiştir. Bu kodlar şu şekildedir;

- **Kod.1:** Basın meslek etik ilkelerinin 1. Maddesini temsil etmektedir.
- **Kod.2:** Basın meslek etik ilkelerinin 2. Maddesini temsil etmektedir.
- **Kod.3:** Basın meslek etik ilkelerinin 5. Maddesini temsil etmektedir.
- **Kod.4:** Basın meslek etik ilkelerinin 13. Maddesini temsil etmektedir.

Araştırmanın sınırlılığı kapsamında 16 maddelik basın meslek etik ilkelerinin 4 maddesi problem açısından kodlayıcı olarak kabul kullanılmıştır.

Tablo 1. Haber Verilerinin İçerik Analizi Yöntemi ile Kodlanması

Haberler	Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4
Ek.1.: Hürriyet: Mariyam Aloui Ep Guitni	- Tunuslu kadın - 17 yaş	- Otel buluşması		- Yüzü bantlı - El ayakları bantlı
Ek.2: Habertürk: Derya Yurdakul	- %50 Engelli - Hizmetli			- Bıçak darbeleri
Ek.3: Sözcü:	- %50 Engelli	- 50 ve 24 yaş		- Bıçaklamak

Derya Yurdakul	- Zihinsel Engelli	ilişkisi		
Ek.4: Sabah: Güzin Çetin			- Açık Adres	- Silah - Tabanca
Ek.5: Sabah: Melike Yağmur Uyaner	- Dolmuş şoförlüğü			- Tabanca - Kanlar için yere yığılmak
Ek.6: Hürriyet: Melike Yağmur Uyaner	- Dolmuş şoförü - Psikolojik tedavi			- Dehşet saçtı - Tabanca - Kanlar içinde yere yığılma
Ek.7: Milliyet: Meryem Yılmaz	- Üç çocuk annesi	- Üç çocuk annesi - Parkta - Yasak ilişki		- 16 yerinden delik deşik - Sırt, Sol kol, karın - Bıçaklanma
Ek.8: Sabah: Meryem Yılmaz	- Üç çocuk annesi	- Üç çocuk annesi - İnternette tanıştığı	- İnternette tanıştığı	- 15 yerinden bıçaklanma - Katledildi
Ek.9: Sabah: Rukiye Akgül	- İnşaat işçisi	- Eve başka erkek almak - Aldatmak	- Eve başka erkek almak	- Demir ile vurmak
Ek.10: Milliyet: Şenay Mutlu	- 45 Yaş			
Ek.11: Hürriyet: Derya Gül		- İki çocuk annesi - Kadın arkadaş		- Tabanca - Kanlar içinde yere yığıldı
Ek.12: Sabah: Mülkiye Kazan		- Nişanlı - İnternette tanıştığı		
Ek.13: Sabah: Gülsüm Bilgiç	- Çiftçilik ile uğraşan-			- Av tüfeği - Sırtından vurulan - Kanlar içinde yere yığıldı
Ek.14: Sabah: Nebahat Er	- Yılın işçisi - Görme Engelli	- İlişkisi bulunduğu		- Boğazı kesik
Ek.15: Milliyet: Saadet Tutkanç	- Turizm sektörü çalışanı		- Engelli bir çocuğa bakıyor - Bir odasını kiraya vermesi	- Boğarak öldürmek - Sandığa saklamak - Kokmaması için
Ek.16: Hürriyet: Selva El Hinedi, Özlem Çopur, Hatun Moradaoğlu	- Suriye uyruklu		- Eşi ölen - 4 yaşındaki kızı ile yaşayan	- Evlilik teklifini kabul etmeyen - Kanlar içinde yerde kaldı - Bıçaklamak
Ek.17: Habertürk: Hatun Moradaoğlu		- 37 yıllık eşi		- İki el ateş ettim - İlahi takdir sizin elinizde
Ek.18: Hürriyet: Selva El Hinedi	- Suriye Uyruklu - 1 çocuk annesi	- Amacım evlenmekti		- Evlenme teklifini kabul etmeyen - Seni öldürürüm. - Bıçakladım
Ek.19: Hürriyet: Nazik Sancar	- Giyim mağazasında çalışan	- Evi terk etti - 6 yıllık eş	- Çocuk olmuyordu	- Pompalı tüfekle öldürüp

			- 48 bin lira tazminat	- Sen ancak böyle bağırırsın - Sus yoksa seni öldürürüm - Saçmaların işaret ettiği - Kanlar içinde yere yığıldı
Ek.20: Hürriyet: Gülderen Çelik	- Tabanca satarlar, silah satarlar	- Miras cinayeti - Ablasını öldürdü - Benim oğlum değil		- Tabancayla öldürdü - Tüm mal varlığı - Kapıyı açar açmaz kafasına sıktı
Ek.21: Sabah: Gülderen Çelik	- Oto yıkamacı	- Miras anlaşmazlığı - Ablasını öldüren şahıs - Katil kardeş	- Açık adres	- Miras anlaşmazlığı
Ek.22: Milliyet: Cahide Can	- 4 çocuk annesi			- Çocuklarının gözü önünde öldürdü - Pompalı tüfekte 6 el ateş etti
Ek.23: Hürriyet: Hörmüt Doğan	- Fabrika'da işçi	- Üvey kızı	- Açık adres	- Boğazını keserek öldürdü
Ek.24: Milliyet: Özgül Zonturlu		- Boşandığı eş	- Çiftin kızları - Açık plaka	- Başından vuruldu - Ruhsatsız tabanca
Ek.25: Hürriyet: Aylin Hayriye Alkutay	- Ülkücü yönetici - Güvenlik görevlisi	- Ailesiyle birlikte yaşayan	- Açık adres	- Kurusıkıdan bozma tabanca
Ek.26: Hürriyet: Zeynep Uçar		- Sosyal medya üzerinden konuşan	- 4 kızın 3.sü	- Vahşice katledilen - 37 yerinden bıçaklanan - Kendini de 17 yerinden bıçakladı
Ek.27: Sabah: Neslihan Kaya		- 41 ve 30 yaş ilişkisi - 2 çocuk annesi		- Boğazını kestiği ve defalarca bıçakladığı - Sarhoştum
Ek.28: Sözcü: Sahra Gizem Aksu		- Birlikte yaşadığı - 14 yaşındaki oğlu	- Aramızda şaka niyeti ile mesajlaşmalar olurdu	- Kaza - 80 metre sürükledi - Hissetmedim - Gözleri açık, bağırsakları dışardaydı
Ek.29: Habertürk: Gülsüm Yarış	- 38 yaşında			- Tabanca ile kafasına ateş etti - Kanlar içinde yerde kaldı
Ek.30: Sözcü: Neslihan Batur	- Fabrikada çalışan	- Gönül ilişkisi - Batur'un oğlunu arayarak		- Öldürüp su kuyusuna atan - Boynuna sarılarak sıktım - 30-40 dakika sürdü - El arabası ile - Kuyuya attım

Ek.31: Sözcü: Azize Gülmez	- Fındık deposunda çalışan	- 2-3 yıllık gönül ilişkimiz vardı - Emrullah Yıldız ile ilişkisi olduğunu hissediyordum	- Sorunlarımız vardı	
Ek.32: Habertürk: Ayşegül Sert	- Ptt'den emekli	- Sevgili	- Açık adres	- Ruhsatlı silah ile vurdu - Sevgilimi öldürdüm
Ek.33: Milliyet: Huriye Şentürk ve Sevda Şentürk	- İncir ve zeytin ticareti ile uğraşan - İflas eden	- Üç çocuk babası	- Açık plaka	- 49 el art arda ateş etti
Ek.34: Sabah: Huriye Şentürk ve Sevda Şentürk	- Okullarda temizlik görevlisi - 25 yıl önce emekli	- Üç çocuk babası - Yarım asırlık evlilik - Yatak döşek arabada yatmak	- Açık plaka	- Aracında kafasına sıkı - Tabancayla ateş etti
Ek.35: Habertürk: Meltem Goncagül	- İki çocuk annesi	- Eşi tarafından darp edilen		- Dövülerek öldürüldü
Ek.36: Sözcü: Ülker İnal	- Emekli astsubay - Müzik öğretmenliği yapan		- Eşi ile el ele tutuşurdu - Beş vakit namaz kılardı	
Ek.37: Habertürk: Merve Nur Polat				- Cesedini kargo ile eve yolladı
Ek.38: Milliyet: Kristina Novytska	- Ukraynalı	- Aşk hayatına ilişkin.. - İnternette kelepçe siparişi	- Sosyal medyada aşk hayatını paylaşmaz - Filmden etkilenme	- Filmden etkilenme - Ağzına bant yerine bez parçası sıkıştırma - Elleri kelepçeli - Poşetten ip yaparak intihar etme
Ek.39: Habertürk: Hatice Soysal	- Antisosyal kişilik tanısı	- Kendini öldürürsen beni de öldür - Gelin artık ölün - Hakkımı helal etmem		- Uyuyan eşini önce boynundan bıçakladı sonra boğdu - Kendini öldürürsen beni de öldür
Ek.40: Sözcü: Neriman Kıvrak	- 68 yaşındaki - Cezaevi firarisi	- Gönül ilişkim vardı		- Alkolünde etkisiyle bıçakladı
Ek.41: Sözcü: Ferdane Kurt	- 3 çocuk annesi	- Otel odasında - Küçük çocuğun annesinin bir üst katta başka odada olması		- Otel odasında iple boğulan
Ek.42: Milliyet: Nergis Beyaz	- TOKİ konutları	- Çift birbirini bıçakladı		- Boğazı kesilmiş halde, kanlar içinde
Ek.43: Milliyet: İkram Kaplan	- 3 çocuk sahibi - Belediye işçisi			- Ekmek bıçağı ile bıçakladı

				- 27 bıçak darbesi
Ek.44: Habertürk: Kader Balcı	- 3 çocuk sahibi - Döner dükkanı sahibi - Akli dengesi yerinde olmayan - %41 raporlu	- Babasını öldürdü		- İndirim için katletti
Ek.45: Habertürk: Kader Balcı	- Akli dengesi yerinde olmayan - Döner dükkanı sahibi			- İndirim isteği kabul edilmeyince bıçakladı
Ek.46: Milliyet: Zeynep İkinci	- Hemşire - Özel güvenlik görevlisi - Dağcı	- 10 aylık evli çift - Birbirlerini sevdiklerini biliyorduk	- Gezmeyi severleri - Aile için ufak sorunlar olurdu - Evde tabaklar kırılmış	- Ensesine ateş ederek öldürmüştü
Ek.47: Sözcü: Mihrican Ekmenci	- Öğretmen - Elektrik mühendisi	- Bir anlık cinnet geçirdim		- Bıçaklayıp öldüren
Ek.48: Sözcü: Azra Gülendamlar Haytaoğlu	- Gazetecilik bölümü öğrencisi - İnşaat mühendisi - Emlakçı - Covid-19 testi pozitif	- Ablası ile arasında tartışma yaşadı - Beni çok iyi anlıyor, bugün onda kalacağım - Geldi, birlikte yemek yedik	- Evde birlikte yemek yedik - Alkol aldık	- Tecavüz edip, vahşice öldürmüştü - Banyoda 5 parçaya ayırmış - Kafatası ve sol kalçası bulunamadı - Valizle taşıyıp ormana gömmüştü - Vücuduna jiletle ismini yazmış - Boğarak öldürdüm
Ek.49: Habertürk: Gizem Canbulut		- Eski Sevgili	- Adına sahte instagram hesapları - Cinsel içerikli fotoğraflar	- Bir an cinnet geçirdim - Yanındaki bıçakla boğazından bıçakladı - Elime düştün, senin hayatını mahvedeceğim. - Aç köpek - Anneme küftü
Ek.50: Habertürk: Sude Akarsu	- 18 yaşındaki	- Birlikte yaşadığı - Erkek arkadaşının evinde		- Başından silahla vurulmuş - İntihar etmiş olabileceği değerlendirilen

3.2.2.4. Haberlerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında İncelenmesi

Araştırma kapsamında ele alınan haberler sadece etik açıdan değil cinsiyet eşitliği bağlamında da incelenmesi önemlidir. Araştırma sınırlılığı olarak karşımıza çıkan bu durum kadın cinayetleri haberlerinde sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Örnekleme ele alınan bazı haberler “Basın Meslek Etiği İlkeleri” kapsamında tutarlı olsa da bu haberlerde cinsiyetçi ve ayrıştırıcı dil olayın meşrulaşması ve caydırıcılıktan çok cezbettirici bir konuma gelmesine zemin hazırlamaktadır. Bu bağlamda yapılan incelemede Türkiye Gazeteciler Cemiyeti’nin 2016 yılında yayımladığı ‘Kadın ve Medya: Toplumsal Cinsiyet Eşitlikçi Haber Kılavuzu’ kitabı referans alınmıştır (Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, 2016). Bu bağlamda etik kodları analiz edilen ve örneklem kabul edilen haberlerin incelenmesi şu şekilde yapılmıştır;

Hürriyet: Mariyam Aloui Ep Goutni

Haber başlığında cinayetin detaylarına açık bir dille yer verilmesi okuyucuda kişi onurunu incitici bir duruma sebebiyet verebilir. Kişi hayatını kaybetmiş olsa dahi bu durum hem ailesi hem de etik açıdan kendisi için önemli bir durumdur. Söz konusu haberde yaşlar arasındaki fark dikkat çekmektedir. 31 yaşında yer alan Mariyam’ın 17 yaşında bir kişi ile otel odasında buluşması detayı okuyucuların bu durumda farklı bir izlenime kapılmalarına ve olayın asıl probleminden uzaklaşmaya sebebiyet verebilir (bkz. EK1A). Hatta bu durum bazı okuyucular tarafından cinayete kurban giden kadının genel ahlak kurallarına aykırı davrandığı ve yaşadığını hakkettiği algısı oluşturabilir. 17 yaşında yer alan katil zanlısının reşit olmaması, cinayette akıllı selim davranamıyor olmasını ve kadının pedofili konumunda değerlendirilmesine sebebiyet vermesi bu konuyu daha sorunlu bir hale getirmektedir.

Habertürk: Derya Yurdakul

Derya Yurdakul cinayetinde belli başlı etik problemlerin yanı sıra bir diğer önemli sorun görsel kullanımı olmuştur (bkz. EK2A) Haberde hem dil açısından hem de kullanılan görsel cinayeti patolojik bir vaka olmaktan uzaklaştırıp aile içi bir problem gibi algılanmasına yol açabilecek şekilde kullanılmıştır. Derya’nın katili ile birlikte aynı karede mutlu bir anını haberde yer vermek, okuyucunun zihninde mutlu bir çiftin yaşadığı problem sonrasında cinayetin işlendiği düşüncesine zemin hazırlayabilir. Bu açıdan görsel kullanımı hatalıdır. Haber başlığında doğru bir dil kullanılmış olsa da görsel tercihler daha dikkatli seçilmelidir.

Sözcü: Derya Yurdakul

Sözcü’de yer alan Derya Yurdakul haberinde farklı yorumlara açık bir başlık kullanımı yapılmıştır. Burada kısmi engelli olma özelliği kimi okuyucuda durumu daha üzücü hale getirirse de bir diğer açıdan kişi onurunu incitici bir yorumu da söz konusudur. Bu durumun haber değeri açısından belirtilmesi doğru olsa da bu bilginin haber içeriğinde yer alması daha uygundur. Görsel kullanımı aşık bir çiftin yaşadığı problemler sonrasında olayın cinayete dönüşmesini düşündürtebilecek şekilde seçilmiştir. Haber dili bu durumu destekler nitelikte kullanılmıştır. 3 yıllık çift, iki çocuk, sık sık tartışmalar yaşanırdı gibi kavramlar olayı aile içi problemlere dönüştürmeye ve kadın cinayeti olmaktan çıkarmaya sebebiyet verebilmektedir (bkz. EK3A).

Sabah: Güzin Çetin

Güzin Çetin cinayetinin ele alındığı haberde görsel kullanımı benzer şekilde problemi aile içi oluşan ve kötü sonuçlanmış bir olaya dönüştürmektedir. Bu durum halk arasında daha kabul edilebilir bir hale gelebileceği için sorunludur. Kullanılan her üç görselinde birlikte mutlu anlarının yer aldığı kareler olması okuyucuda farklı bir izlenim oluşturma ihtimalinden dolayı hatalı bir kullanımdır. Üçüncü görselde yer alan ve sosyal medya efekti olduğu bilinse dahi göze çarpan kalp detayları haberi dramatize ve romantize hale getirebileceği için ayrıca sorunludur (bkz. EK4A). Haber içerisinde tekrar tekrar yer alan “çift” kavramı ayrıca yanlış bir kullanımdır. Boşanma aşamasında yer alan ve cinayete kurban gitmiş bir kadının katili ile bu şekilde ele alınması cinsiyet eşitliği bağlamında problemlidir.

Sabah: Melike Yağmur Uyaner

Haberde ilk göze çarpan problem haberin sebep-sonuç ilişkisi içinde yazılmış olmasıdır. Burada katilin cinayeti işleme sebebine detaylı şekilde yer verilmiştir. Bu durum katilin yaptığı eylemi meşrulaştırabilmektedir. Ayrıca haber içeriğinde sürekli ve uzun bir şekilde katilin ifadelerine yer ayrılmış, katilin kamuoyu nezdinde kendini temize çıkarmaya çalışmasına aracı konuma gelinmiştir. Haberde yer alan katilin ifadelerindeki “Allah’ım bana yardım et” gibi cümleler okuyucuda duygusal bir bakış açısı geliştirerek katili meşrulaştırmada zemin hazırlayıcı bir rol oluşturmaktadır (bkz. EK5A). Bunalıma girdiği belirtilen katilin cinayeti sağlıklı koşullarda yapmadığını

savunur anlamına gelebileceğinden dolayı haberde bu kullanım tarzı uygun bir yöntem değildir. Ayrıca görsel kullanımında benzer şekilde ailenin mutlu bir anına yer verilmesi okuyucuda daha çok üzüntü ve duygusallık oluşturma ihtimali doğurmaktadır.

Hürriyet: Melike Yağmur Uyaner

Benzer şekilde Hürriyet'in haberinde de görsel açısından aynı şeyleri söylemek mümkündür. Görsel kullanımı cinayeti romantize edici bir şekilde kullanılmıştır (bkz. EK6A). Ayrıca haber sebep-sonuç ilişkisi içinde yazıldığı için okuyucuda olaya katilin perspektifinden bakmaya ve kısmen onu anlamaya yol açmıştır. Bu haber dili kadın cinayetlerinin yaygınlaşması ve meşrulaştırılması açısından sakıncalı bir yöntemdir.

Milliyet: Meryem Yılmaz

Meryem Yılmaz cinayetinin yer aldığı Milliyet gazetesinin haberinde haber dili bir çok yönden tartışmaya açıktır. "Delik deşik etti" cümlesi cinayete kurban gitmiş bir kadının ölüm şekli için küçük düşürücü ve onur kırıcı bir cümle olabilmektedir. Daha çok argo da kullanılan bu cümlelerin okuyucu da farklı dürtüleri harekete geçirme ihtimali göz ardı edilmemelidir. Bu durum bazı okuyucuların gözünde katilin cesur ve güçlü gibi sıfatlara sahip olmasına sebebiyet verebilmektedir. Ayrıca "3 çocuk annesi" vurgusu ve ikinci paragrafta yer alan "ilişkileri vardı" cümlesi toplumun genel ahlaki dayanaklarının dışında bir durum içinde yer almalarının cinayeti hafifletici bir sebep etkisinde olabilmesi açısından problemli cümlelerdir (bkz. EK7A). Bu açıdan cinsiyet eşitliği bağlamında değerlendirdiğimizde burada 3 çocuk annesi bir kadının parkta bir adamla buluşması durumu toplum nezdinden tartışma konusu olduğu için haber sakıncalı bir dille yazılmıştır.

Sabah: Meryem Yılmaz

Meryem Yılmaz cinayetinin Sabah gazetesinde yer alan hali hem etik hem de cinsiyet eşitliği bağlamında çok daha problemlidir. Haberinde başlığında internetten tanıştığı kavramı tartışmaya açık olsa da daha çok kadını bu konumda ahlaki değerler dışında gösteren bir cümle olduğu kanısı ağır basmaktadır. Türk toplumunda yer alan çocuklu kadınların toplum rolü içinde internetten erkeklerle sohbet etmesi yanlış ve ahlaki değerlerin dışında bir eylemdir. Bu cümlelerin haber başlığında yer alması sakıncalı bir durumdur. Ayrıca haberde en büyük problem kullanılan görsellerdir. Kullanılan 5 görselin tamamı maktule ait ve bu 5 görselin 4 tanesi yerde ölü halde bir

vatandaş tarafından çekilen görüntülerdir (bkz. EK8A). Bu görseller toplumda farklı duygu ve düşünceleri beraberinde getirirse de kişi onuru bakımından haberde yer almaması gereken görsellerdir. Bu tarz görsellerin kadın cinayetlerinde kullanımı ayrıca problemlidir.

Sabah: Rukiye Akgül

Üç farklı cinayet haberinin aynı anda verilmesi kadın cinayetlerinin meşrulaşması ve değersizleşmesi açısından oldukça yanlış bir yöntemdir. Sabah'ın haberinde yer alan üç farklı kadın cinayeti haberinden Rukiye Akgül örneklem olarak belirlenmiştir. Rukiye Akgül cinayetinin kıskançlık sebebi ile açıklanması cinayeti meşrulaştırması, katili haklı çıkarma ihtimalleri doğurduğu için yanlış bir yöntemdir (bkz. EK9A). Patolojik bir vaka olan cinayette sebep-sonuç ilişkisi aranmaz, bu sadece adli bir vakalarda meşru müdafaa ve tahrik indiriminin gözetilmesi gibi durumlarda değerlidir. Toplumsal açıdan bu durum belirtilmemelidir. Belirtilmesi durumunda okuyucuda katile pay çıkarma gibi sonuçların ortaya çıkması kaçınılmazdır. Bu durumda haber caydırıcılık niteliğinden daha çok cezbedici bir konuma gelmekte ve kadın cinayetlerinin sayısında belki de artışa sebebiyet vermektedir.

Milliyet: Şenay Mutlu

Milliyet'in Şenay Mutlu cinayetinde kullandığı haber dili düşünceleri farklı bir yöne çevirmesi bakımından objektiflikten uzak bir yöntemdir. Düşüp düşmediği henüz belli olmayan, cinayete kurban gitmesi ihtimal dahilinde olan ve soruşturmanın devam ettiği süreçte kesin bir dille düştüğü ifade edilmesi okuyucunun algısını farklı yöne çekmekte etkili olacağı için yanlış bir dil kullanımıdır (bkz. EK10A). Ayrıca katil potansiyeline sahip eşinin ifadelerine oldukça fazla bir şekilde yer verilmesi yanlış bir kullanımdır.

Hürriyet: Derya Gül

Söz konusu haberin hem içeriği hem de haber başlığı sebep-sonuç ilişkisi dahilinde yazılmıştır. Bu yöntem, artan kadın cinayetleri haberlerinde uygun bir yöntem değildir. Sebep bazen suçluyu daha da suçlu hale getirirken bazen de suçlunun yaptığı eylemi toplum nezdinde meşru bir zemine oturtmaya sebebiyet verebilir. Burada katilin Derya'yı barışmaya yanaşmadığı için öldürdüğü ifade ediliyor. Burada iki farklı anlam çıkarılabilir. Katil bir kişiyi barışmaya zorlayarak önce söz ile taciz ediyor, akabinde

özgürlüğünü kısıtlıyor ve en sonunda canına kastediyor gibi yorumlanması ilk akla gelen ve en doğru düşüncedir. Fakat okuyucularda katilin bir şeyleri düzeltmek için ikinci şansı istemesi onun iyi niyetine yorumlanabilir. Burada sürekli halde olumsuz cevap veren Derya Gül yaşananlardan kısmi sorumlu gibi algılanabilir. Bu açıdan kadın cinayetleri haberlerinde sebep-sonuç ilişkisi caydırıcılık açısından uygun bir yöntem değildir (bkz. EK11A).

Sabah: Mülkiye Kazan

Mülkiye Kazan cinayeti haberi cinsiyet eşitliği ve kadın cinayetlerinin meşrulaştırılması bağlamında inceleyebileceğimiz en değerli haberlerden bir tanesidir. Haberde üç kere Mülkiye'nin nişanlılık durumu ve başka bir erkekle sosyal medyadan tanışma durumu aynı cümlede belirtilmiş. Bu cümlelerin ikincisinde dil okuyucu belli bir düşünceye çekmeye yönelik açık bir ifade ile vurgulanmış. “Nişanlı olmasına rağmen başka bir erkekle sosyal medyada konuşan...” cümlesi Mülkiye'yi başına gelen olaydan dolayı bir numaralı suçlu haline getirmeye yönelik ifade edilen bir cümledir (bkz. EK12A). Burada toplumsal değerlere aykırı hareket ettiği anlaşılır bir dille belirtilmek istenmiş ve cinayette kendisine pay çıkarıldığı gibi katili haklı bulma durumu güçlendirilmiştir.

Sabah: Gülsüm Bilgiç

Gülsüm Bilgiç cinayetinde haber başlığında kullanılan av tüfeği sözcüğü maktul için küçük düşürücü ve onur kırıcı bir anlam ifade edebilmektedir. Ayrıca haber girişince 9 yıllık eş vurgusunun yapılması ve başlıkta yer alan eş kavramı olayı aile içi bir probleme dönüştürmesi açısından hatalı bir kullanımdır (bkz. EK13A).

Sabah: Nebahat Er

Nebahat Er cinayetinin Sabah'ta yer alan haberinde haber başlığı problematik şekilde atılmıştır. Haber başlığında belirtiler “Yılın İşçisi” sıfatı bir katil için kullanılması uygun olmayan övgü dolu bir sözdür (bkz. EK14A). Haber girişinde cümleye giriş tarzı bir cinayeti basit gösterme açısından hatalı kullanılmıştır. İntihar eden katilin daha öncesinde cinayet işlemiş olma durumu basit bir dille ele alınmıştır. Haberin devamında katilin yılın işçisi seçilmesine sebep olan örnek davranışına yer verilmiştir. Bu durum kişinin aslında iyi bir insan olduğu algısını yaratmaktadır. Haberin son kısmında ise Maktulün görme engelli olma durumu, boğazından kesilmiş olması

gibi daha önemli detaylar kısmi sansürle verilmiştir. Haberin sonunda ise kadının evli olduğu ve buna rağmen katil ile aşk yaşadığı belirtilerek yine benzer şekilde ahlaki açıdan problemli bir durum ve suçlayıcı bir dil kullanılmıştır.

Milliyet: Saadet Tutkanç

Haberde başlıktan son cümleye kadar cinayetin tüyler ürpertici detaylarına ve işleyiş şekline yer verilmiştir (bkz. EK15A) Burada bir kadın cinayetinin bu derece detaylı aktarılması hem örnek teşkil etmesi hem de kişi onuru için tehlikeli bir durumdur. Ayrıca son kısımda maktulün evde engelli bir çocuğa bakması ve evinin bir odasını kiraya vermesi gibi detaylar kadının sosyal statüsüne bir vurgu yapmaktadır. Bu gazetecilik etiği açısından yanlış bir kullanım olmakla birlikte bu kısım etik verilen kodlanması tablosunda ele incelenmiştir.

Hürriyet: Selva El Hinedi, Özlem Çopur, Hatun Moradaoğlu

Kadın cinayetlerinde haberlerin yakın tarihli olsa dahi bir arada verilmesi değerini düşürmesi, meşrulaşması ve sıradan hale gelmesi açısından oldukça tehlikeli bir yöntemdir. Haberler tarih ve bağlam açısından birbirine yakın olsalar dahi bu yöntem kullanılmamalıdır. Burada birbirinden alakasız üç farklı cinayet tek bir haberde kullanılmıştır. Selva haberinde eşinin ölmesi ve 4 yaşında kızıyla yaşıyor olması detayı verildikten sonra evlilik teklifini reddetmiş olması kendisi için “pek bir seçeneği bulunmamasına rağmen” anlamı çıkarılabilir (bkz. EK16A). Bu açıdan yanlış bir kullanım olduğunu söylemek mümkündür. Bu kullanım etik açıdan da uygun değildir.

Habertürk: Hatun Moradaoğlu

Hatun Moradaoğlu cinayetinde en büyük problem haber içeriğinde sık sık katilin ifadelerine yer verilmesi ve evliliğin uzun süreli olmasından dolayı cinayeti aile içi bir problem gibi gösterme durumudur. Katilin ifadeleri okuyucuda yanlış etki bırakacağı ihtimali üzerine kadın cinayetlerinde çok sık kullanılmaması gerekmektedir. Ayrıca Haber başlığında yer alan 37 yıllık eş kavramı da problem teşkil eden bir diğer kullanımdır (bkz. EK17A). Bu durumu aile içi bir problem gibi gösterme durumu yanlış bir yöntemdir. Kadın cinayetleri toplumsal bir sorundur.

Hürriyet: Selva El Hinedi

Selva El Hinedi cinayetinde de kullanılan dil bir noktaya kadar doğru ve problemsizdir. Fakat bir noktada katilin ifadeleri olayın gerçek yüzü gibi aktarılmış ve

oldukça önemli noktalarında okuyucunun bilgiyi katilden almasına yol açmıştır. Pişman olduğu da dile getirilen katilin masum bir noktaya ulaşmasa da toplumun bir kesimine masum gözükmeye başladığı ihtimali göz ardı edilmemelidir. Bu noktada katilin ifadelerine yer verilmesinin pek uygun olduğu söylenemez (bkz. EK18A).

Hürriyet: Nazik Sancar

Nazik Sancar cinayetinde kadına atfedilen ve toplum içinde bir kusur olarak görülen çocuk olmama durumu açıkça ifade edilerek cinayetin sebebi olarak gösterilmiştir. Burada kullanılan dil okuyucuda iki farklı düşünceyi geliştirebilir. Birincisi toplumsal tepkiyi arttırır ve çoğu insan bu sebepten dolayı bir kadının öldürülmesine büyük tepki gösterirken bir tarafta bir kusurdan dolayı evde çıkan huzursuzluğun cinayetle bitmesi durumu olayı aile içi bir konuma getirmektedir. Görsel kullanımında mutlu bir fotoğraf karesine yer verilmesi bu durumu daha da güçlendirmiştir (bkz. EK19A). Haber içerisinde katilin eylemi yaptıktan sonra silahını bırakıp polisi arayarak teslim olması kullanılan dil açısından takdir edilesi bir biçimde ele alınmıştır. Son kısımda ise babasının bir miktar para için kızının öldürüldüğü iddiası ve iddia ettiği rakamın açıkça alt başlıkta verilmesi de kişi onuru ve özel hayatı açısından sakıncalı bir durumdur.

Hürriyet: Gülderen Çelik

Haber kullanımı etik açıdan bazı problemler içerirken neden-sonuç bağlantısı içerisinde yazılması da cinsiyet eşitliği bağlamında uygun bir yöntem değildir. Haberde Gülderen Çelik'in miras sebebiyle öldürülmüş olması ve bunun detaylarına yer verilmesi katilin haklılık oranına yönelik bir kullanımdır. Ayrıca mirasın 6 kardeş arasında sadece Gülderen'e kalmış olması bu durumu daha da güçlendirmiştir (bkz. EK20A). Bu noktada katilin haklılık payı arttırılmış ve kadına yönelik şiddetin medyada caydırıcılığına zarar verilmiştir.

Sabah: Gülderen Çelik

Gülderen Çelik cinayetinin problemlili olan bir diğer haberi ise Sabah gazetesi tarafından servis edilmiştir. Burada başlık romantize ve dramatize edilerek atılmıştır. Miras mevzusunun iki kardeşi birbirine düşürmesi durumu gibi gösterilerek olay cinayet durumundan daha yumuşak bir tartışma konumuna evrilmiştir. Ayrıca haber içeriğinde 6 kardeş çocuk içerisinde mirasın sadece Gülderen'e kalmış olması durumu dile

getirilerek katile haklılık payı çıkarılmıştır (bkz. EK21A). Katilin oto yıkamacıda çalışma durumu da belirtilerek maddi imkansızlığı ortaya konmuş, mirasta konusunda ortaya çıkan adaletsizlik tekrar düşündürücü hale getirilmiştir. Burada olay kadın cinayeti mevzusundan koparak aile içi miras problemi haberine dönüştürülmüştür.

Milliyet: Cahide Can

Çocuklarının öldürülmesi detayı katilin yaptığı eylemin büyüklüğüne ve kötülüğüne bir vurgu yapmış olsa da kişi onuru bakımından başlıkta kullanılması gereken bir yöntem olup olmaması tartışma konusudur. Haber içerisinde yer alan “4 çocuk annesi” sıfatı ve ardından eşi tarafından öldürüldüğü bilgisi olayı aile içi bir probleme dönüştürmektedir (bkz. EK22A). Bu noktada hatalı ve küçük düşürücü bir dil kullanıldığını söylemek mümkündür.

Hürriyet: Hürmet Doğan

Tek paragrafta kısa bir şekilde ele alınan Hürmet Doğan cinayetinde haber başlığında kullanılan ‘üvey kızı’ tanımlaması maktulün bir kusuru ve toplumsal açıdan onu eşi karşısında daha mahcup hale düşüren bir durum gibi görülmesi açısından uygun bir kullanım değildir. Ayrıca 1,5 yaşındaki bir çocuğun boğazının kesilerek öldürülmesi konusu daha sansasyonel şekilde alınmalıdır (bkz. EK23A). Burada kullanılan dil ve yöntem cinsiyetçilik ilkeleri bağlamında hatalı ve sıkıntılıdır.

Milliyet: Özgül Zonturlu

Burada haber detaylı ve güzel bir dil kullanılarak ifade edilmiştir. Fakat haberde etik problemlerin yanı sıra cinsiyet eşitliği açısından incelemede dikkat çeken kısım haber içeriğinde sürekli olarak katil-maktul ilişkisinin eş olarak dile getirilmesidir (bkz. EK24A). Haberde bu kullanım resmi açıdan gerçeği ifade etse de bir kadın cinayeti olduğundan dolayı sadece ilk tanımlamada kullanımlıdır. İlk tanımlamadan sonra sadece isimlere yer verilmelidir.

Hürriyet: Aylin Hayriye Alkutay

Haberde maktulün sosyal rolüne yer verilerek haber yapılması kadın cinayeti kapsamından uzaklaştırılmasına sebebiyet vermiştir. Fakat bu haberde asıl problem haber içeriğinde kullanılan dildir. TOKİ konutları ve güvenlik görevlisi gibi detaylara yer verilmesi kişilerin sosyal statülerine bir gönderme olduğu için bu durum sorunlu bir

kullanımı ortaya çıkarmıştır (bkz. EK25A). Bir diğer detay ise tabancanın özelliğinden açık bir şekilde bahsedilmesi örnek teşkil etmesi açısından yanlış bir kullanımdır.

Hürriyet: Zeynep Uçar

Haber dili patolojik bir bağlamdan uzaklaşıp duygusal ve drama içeren yapıya dönüştürülmüştür. Bu durum Katile sinirlenmek ve olayın üzerine gidilmesinden çok maktule üzülmeye yol açmaktadır. Maktulün annesinin ifadelerinden oluşan haberde sürekli olarak okuyucuda olumsuz duyguları ön plana çıkarmaya yönelik kurgulanmıştır. Bu ifadelerin yanı sıra olay örgüsü açıklanırken verilen detaylar okuyucuyu yanlış yöne sevk edebilecek potansiyele sahiptir. Kişilerin sosyal medyadan tanışmalarına vurgu yapıldığı haberde bu mecraların güvenli olmadığı algısı okuyucuda oluşabilir (bkz. EK26A). Bir diğer bakış açısı ise sosyal medyadan birileri ile konuşup buluşmanın kadınlar için toplumun bir kısmı tarafından kabul görmeyecek bir eylem olduğu da atlanılmaması gereken bir detaydır.

Sabah: Neslihan Kaya

Neslihan Kaya cinayetinde Sabah gazetesinin büyük oranda doğru bir haber dili ile haberleştirdiği söylenebilir. Haberde ufak tefek cinsiyetçi sorunlar söz konusudur ve bunun dışında etik açıdan analizi de yapılmıştır. Haberin doğru veya yanlış olmasına bakılmaksızın genel olarak katilin ifadesine dayandırılmış olması doğru bir yöntem değildir. Bu durum katilin ifadesinin kendi eylemini destekler ve suçluluğunu arttırsa dahi geçerlidir. Katilin ifadesi üzerinden olay örgüsünü anlamak ve düşünmek başlı başına hatalı bir durumdur. Haberde katilin sarhoş olduğunu ve ilişki teklifinde bulunmasına rağmen anlaşılmadıklarını ifade etmesi ucu açık bir konu haline gelmektedir. Anlaşılmadık kavramı burada yoruma açık ve tartışılır bir kavramdır (bkz. EK27A). Katil zanlısının bu şekilde toplumu yanlış yöne sevk etmesi muhtemel ifadeleri; yargı süreci tamamlanmadan ve doğruluğu tasdiklenmeden haberde kullanılması problemli bir durumdur. Bu ifadelerin ‘iddia etti’ şeklinde belirtilmesi bu durumu değiştirmez.

Sözcü: Sahra Gizem Aksu

Sahra Gizem Aksu cinayeti araştırma kapsamında en problemli haberlerden bir tanesidir. Haberde birlikte yaşadığı kavramı toplumun bir kesimi tarafından genel ahlaki değerler dışında kalan bir ilişki durumu olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda bu

kullanımın kadın cinayetleri haberlerinde kullanımının yanlış olduğunu söylememiz mümkündür. Haberde belirtilen yaşlarda kadının erkekten yaklaşık 15 yaş büyük olma durumu da pek kabul edilebilir bir durum olmamakla birlikte bu detayın böyle durumlarda belirtilmemesinin daha doğru olduğu söylenebilir (bkz. EK28A). Haberin büyük oranda katilin ifadelerinden oluşması ve olay örgüsünün bu ifadeler doğrultusunda düşünülmesi yanlış bir yöntemdir. Haber içeriğinde katilin tutuklandığı ve böylece suçunun tasdiklendiği ifade edilmiş olsa da haber bir cinayet haberi olarak değil kaza haberi gibi kaleme alınmıştır. Bu ve benzeri detayların kadın cinayetlerinin engellenmesinde haberlerin caydırıcılık özelliğini ortadan kaldırdığını söylemek mümkündür. Bu bağlamda haber dilinin çoğu zaman caydırıcılıktan çok cezbedici bir nitelikte yazıldığı araştırma kapsamında ele alınmıştır.

Habertürk: Gülsüm Yarış

Haber dili ve içerik bakımından cinsiyetçi problemler bulunmayan haberde bakış açısının ele alınması araştırma kapsamında önemlidir. Haber genel çerçevede dramatize edilmiş bir bakış açısı ile kaleme alınmıştır. Haber içinde sürekli olarak iki çocuk annesi olduğu ifade edilmesi toplumda acıma ve üzüntü gibi duyguları ön plana çıkarmaya yönelik cümlelerdir. Haberin devamında maktulün anne ve babasının feryat edip üzüntülerini dile getirmeleri ve bu ifadelerin uzun bir şekilde haberin büyük kısmını oluşturması aynı bakış açısını güçlendirmektedir. Ayrıca haberde kullanılan 6 görselin 5 tanesinin Gülsüm’e ait olması, bunların içinde çocukları ile fotoğrafların olması dikkat çekmektedir (bkz. EK29A). Katile ait olan tek bir fotoğrafın olması da bakış açısını güçlendirmektedir. Kadın cinayetleri kendiliğinden veya şansız biçimde gerçekleşen olaylar değil, toplumsal problemlerdir.

Sözcü: Neslihan Batur

Neslihan Batur haberinde başlıkta kullanılan “öldürüp su kuyusuna atan şüpheli...” ifadesi problematik ve çelişkili bir ifadedir. Söz konusu eylemi gerçekleştiren kişiye şüpheli denilmesi yanlış bir kullanımdır. Haberin girişinde Neslihan için ‘talihsiz kadın’ ifadesi de yanlış bir kullanımdır. Bu kullanımda kaza yapmış veya olmaması gereken yerde olmuş gibi bir anlam çıkarılmaktadır (bkz. EK30A). Haberin devamında katilin ifadelerine oldukça fazla yer ayrılması ve olayın bu ifadeler çerçevesinde

gerçekleştığının ön görülmesi yanlış bir kullanımdır. Bu durum ayrıca örnek teşkil etmesi ve azmettirici bir özelliğe sahip olması da göz önünde bulundurulmalıdır.

Sözcü: Azize Gülmez

Azize Gülmez haberi iki açıdan sorun teşkil etmektedir. Haberin dramatize edilmesi ve annesinin ifadeleri ile bu durumun güçlendirilmesi ilk problem olarak karşımıza çıkmaktadır. İkinci sorun ise haberde katilin ifadelerine oldukça fazla yer ayrılması ve olay örgüsünün bu ifadeler üzerinden kabul edilmesidir. Özellikle ifade de yer alan “Emrullah Yıldız ile ilişkisi olduğunu hissediyordum” ifadesi kıskançlığa dayanan bir cinayet olduğunu gösteren bir ifadedir (bkz. EK31A). Bu ifadenin doğru veya yanlış olmasından ziyade bu tür kıskançlık ve ikili ilişki değerlerine çok fazla önem verildiği toplumlarda bu tür ifadeler katile pay çıkarmak ve yaptığını meşrulaştırmaktan başka bir amaç taşımamaktadır. Kadın cinayetleri haberlerinde bu ifadelerin kullanılmaması daha uygun bir yöntemdir.

Habertürk: Ayşegül Sert

Ayşegül Sert cinayetinde ilk izlenim haberin soft bir dille yazılmasıdır. Haber başlığı katil ile maktul arasındaki ilişkiden doğan bir cinayet olduğunu vurguluyor. Haberin devamında katilin ifadeleri ile birlikte olay oldukça basit ve detaya girilmeden verilmiştir. Katilin eski mesleği ve yaşına dikkat edildiğinde haber oldukça yumuşak bir dille yazılarak oluşan kadın cinayeti daha basit bir dille aktarılmıştır (bkz. EK32A).

Milliyet: Huriye Şentürk ve Sevda Şentürk

Haber katilin haklılık payını arttırır bir dille yazılmıştır. Bunu gösteren en büyük detaylar haber başlığında ve girişinde ifade edilen neden-sonuç bağlantısı ile yazılmış olmasıdır. Bu bağlamda bir güven durumundan ortaya çıkan problem sonucunda işlenen cinayet makul bir zemine oturtulmak istenmiştir (bkz. EK33A). Bu tür kadın cinayetlerinde neden-sonuç ilişkinin sorunlu bir yöntem olduğu defalarca vurgulanmıştır. Caydırıcılığı arttırmak ve kadın cinayetlerinin önüne geçilmek için bu tarz haberlerin bu bağlamda yazılmaması gerekmektedir.

Sabah: Huriye Şentürk ve Sevda Şentürk

Aynı olayın Sabah gazetesinde ele alınmış biçimi biraz daha farklıdır. Bu haberde Milliyet’in haberinden farklı olarak ilk olay haberleştirilmiştir. Kronolojik olarak daha eski tarihli bir haberdur. İlk dikkat çeken kısım haber başlığında kadın

cinayeti kısmı değil, katilin cinayeti işledikten sonra intihar etmesi vurgulanmış (bkz. EK34). Bu kısmi sansür anlamına gelmektedir. Burada uygulanan sansür neticesinde haberin ilk aşamada bir intihar olduğu düşünülerek es geçilmesi muhtemel bir ihtimaldir. Haber içeriğinde katilin bir süredir yatak döşek arabada yattığı detayı aile içi bir sorun olarak göz önüne alınarak cinayet haberi aile içi bir problem haberine dönüştürülmüştür. Son kısımda yarım asırlık başlığı ve sahip olduğu çocuk sayısı detayları ile bu durum güçlendirilmiştir (bkz. EK34A). Kadın cinayetleri haberlerinin bağlamından koparılmaması açısından aile içi bir olay örgüsü içinde sunulması hatalı bir kullanımdır.

Habertürk: Meltem Goncagül

Haber başlığı her ne kadar dikkat çekici olsa da bir kadın cinayeti olduğu vurgulanmalıdır. Bu vurgu yapılmamıştır. Haber en büyük problem gösterge bilimsel bir inceleme yapıldığında kullanılan görsellerdir. 5 farklı görsel kullanılan haberde 2 görsel katil ile maktulün birlikte mutlu bir fotoğraf karesine aitken bu durum aile içi şiddet kapsamına girmesine sebebiyet vermiştir. 3 görsel ise olay yerinde çekilen ve haberde yer almaması gereken görüntülerdir (bkz. EK35A). Bu noktada maktulün görselde temsili problemlidir. Kadın cinayetleri haberleştirilirken en önemli faktörlerden bir tanesi de kişi onurunun ve haysiyetinin hem fiziksel hem dilsel açıdan hiçe sayılmamasıdır. Görsel kullanımı bu açıdan hatalıdır. 3 farklı görselde kadının yerde kanlar içinde yattığı görülüyor. Buzlanma yolu ile yüzü ve kanlı yerler gizlenmiş olsa da kadının yerdeki duruşu ve olayın sonuç özeti gibi ele alınması yanlış görsel kullanımına örnektir. Ayrıca bu durum maktulün ailesini rahatsız edebilecek boyuttadır. Bu tür görsel kullanımlarının bir diğer olumsuz yanı toplumda korkuya yol açmasıdır. Haberi okuyan kadınların hem eşleriyle ilişkilerinde hem de sokakta özgür yaşamlarında kısıtlayıcı psikolojik etkiye sahip olması kaçınılmaz bir ihtimaldir. Kadın cinayetleri haberlerinde ceset görselleri pek uygun bir kullanım yöntemi değildir.

Sözcü: Ülker İnal

Haber başlığında ve haberin ilk cümlesinde katilin mesleğine yer verilerek sosyal statüsünün önemine dikkat çekilerek cinayet haberinin patolojik kısmı arka planda bırakılmıştır (bkz. EK3A). Okuyucunun kadın cinayetinden ziyade bunu bir astsubayın yapmış olmasına daha fazla dikkat edecekleri kaçınılmaz bir ihtimaldir.

Ayrıca müzik öğretmeni detayı da ilk başta verilerek odak noktası meslek ve sosyal statü olmuştur. Haberin devamında katilin “Hakkınızı helal edin” cümlesi ile cinayetin olgusu daha yumuşak bir zemine oturmuştur. Haberin devamında yer alan 4 paragrafın üç tanesinde çeşitli ifadelerle yer verilerek katilin övüldüğü, suçlu ve sorunlu bir insan olmadığı, ailenin çok sık tartışmadığı gibi ifadelerle olayın anlık bir sinirle gerçekleştiği algısı yaratılmak istenmiştir (bkz. EK36A). Haber başlığında ‘dehşet saçtı’ cümlesi kullanılsa da haber içeriği bu başlıktan oldukça uzak ve alakasız bir dille yazılmıştır.

Habertürk: Merve Nur Polat

Merve Nur Polat cinayeti toplumda infial yaratan ve uzun süre gündemde kalan bir cinayet olmuştur. Bu tür cinayetlerde haber sitelerinin daha dikkatli haber yaptığını gözlemek mümkündür. Fakat Habertürk’ün haberinde kullanılan başlık insanlık onuru ve maktulün ailesinin psikolojisi açısından uygun olmayan bir kullanımdır (bkz. EK37). Cesedin kargo ile gönderilmesi detayı haber başlığında yer alması gereken bir detay değildir. Bir kadının ölümünden söz edildiğinde ve bu durum bir cinayet haberi ise bu tür cümleler daha çok küçük düşürücü ve bir anlam taşımaktadır.

Milliyet: Kristina Novytska

Ukrayna vatandaşı Kristina’nın ölümüyle alakalı Kullanılan haber başlığı olayı farklı bir yöne çekmekte ve haberin asıl olayı olan kadın cinayeti olgusundan uzaklaştırmaktadır. Cinayete kurban giden Kristina’nın ölümü ile alakalı “aşk hayatına ilişkin detaylar” cümlesi ile haber magazinsel bir boyutta ele alınmıştır (bkz. EK38). Kadın cinayetlerinde bu yöntem oldukça sorunlu ve kullanılmaması gereken bir yöntemdir. Haberin giriş kısmında yer alan ölüm detayları insanlık onurunu incitici ve küçük düşürücü bir yöntem olması açısından açıkça ifade edilmemesi gereken bir durumdur. Devamında kelepçe siparişi bilgisine yer verilmesi haberi magazinsel yapan başlangıç cümlesi olmuştur. Devamında ele alınan arkadaşlarından öğrenildiği belirtilen aşk hayatına ilişkin bilgiler ifadesi ile bu durum pekiştirilmiştir. Haberin devamında ise magazinsel bir olay olmadığı, haber başlığında yer alan aşk hayatına dair diye ipucu verilen bilgilerinde haberden bağımsız önemli veriler olmadığı gözlemlenmiştir (bkz. EK38A).

Habertürk: Hatice Soysal

Hatice Soysal cinayetinin Habertürk’de yer alan haberinde kullanılan haber başlığı uygun bir kullanım olmasına rağmen haberin içeriği oldukça problemlidir. Haberin devamında Hatice Soysal’ı öldüren katilin ifadeleri ile kurgulanan bir haber olduğunu gözlemlemek mümkündür. Haberde sürekli bir şekilde katilin ifadeleri alt başlıklar halinde olayın kendisini yansıtır şekilde verilmiştir. Katilinin ne kadar çok sevdiğine ve aralarındaki aşka dair vurguladığı ifadeler ön plana çıkarılarak olay romantize edilerek aktarılmıştır (bkz. EK39A). Haberde bir diğer sorun ise kullanılan görsellerdir. Görsellerin katil-maktul ilişkisinden yola çıkarak mutlu fotoğraf karelerine yer verilmesi haberi daha da romantize bir hale getirerek aile içi bir probleme dönüştürmüştür.

Sözcü: Neriman Kıvrak

Neriman Kıvrak cinayetinde katil-maktul ilişkisi başlıkta verilirken haber içeriğinde bu durumu güçlendiren ifadelere yer verilmiştir (bkz. EK40). Kadın cinayet haberlerinde bu bağlamda ele alınan haberler sakıncalıdır. “Yaşlı kadın”, “Gönül ilişkisi”, “Birlikte alkol almak” gibi ifadelere yer verilerek toplumun büyük ölçüde onaylamadığı bir birlikteliğine değinilerek kadının olaydan bağımsız eleştirilmesine sebebiyet verilmesi kaçınılmazdır (bkz. EK40A).

Sözcü: Ferdane Kurt

Ferdane Kurt cinayetinde de benzer şekilde hatalar yapılmıştır. Kadının çocuğunu otel odasında yalnız bırakıp üst katta bir başkasının odasına gitmesi toplumun büyük ölçüsü baz alındığında kabul edilebilir bir durum olmadığı açıkça anlaşılabılır. Çocuğun “Annem yok” ifadesi de benzer şekilde eleştiriye güçlendirecek bir durum olarak gözlemlenebilir (bkz. EK41A). Kadın cinayetlerinde bu tür detayların kullanılmaması caydırıcılık açısından daha uygundur. Haber de kullanılan bir diğer ayrıntı ise cinayetin işleniş türü ile alakalıdır. Fazla detay örnek teşkil etmesi açısından sıkıntılı bir yöntem haline gelmektedir.

Milliyet: Nergis Beyaz

Milliyet’te yer alan haberin detaylarına bakıldığında dini nikahlı olduğu belirtilen bir çiftin bıçakla boğazları kesilerek ölü bulunduğu ifade edilmiştir (bkz. EK42A). Bu noktada haber dili çiftin birbirlerine saldırarak öldürdüğü ihtimali üzerinde durmuş ve bu durumda ortada suçlu ve suçsuz karakterler olmayacak şekilde olay

haberleştirilmiştir. Bilindiği üzere kadın-erkek eşitsizliğinde en temel faktör fizyolojik farklılık ve fiziksel güç farkıdır. Bu noktada erkeğin kadına olan şiddeti toplumsal sorun olarak önümüze çıkmaktadır. Olay çiftin birbirine saldırısı şeklinde olsa da erkeğin kadına yönelik şiddeti araştırma dahilinde baz alınan ve eşit orantıda olmayan bir durumdur. Bu noktada adli raporlar ve polis kayıtları kesinleşmeden söz konusu iddiaların haber içeriğinde yer almaması daha uygundur.

Milliyet: İkrar Kaplan

Milliyet'te yer alan İkrar Kaplan cinayet haberinde başlık ve kullanılan görselin doğru olduğunu belirtmekte fayda vardır (bkz. EK43). Görsel cinayeti romantize etmekten uzak sade ve basit bir şekilde kullanılmıştır. Fakat haber dilinde olayın giriş ve gelişme kısımları aile içi şiddet ve probleme dönüşmesi konusunda yanlış bir yöntemle ifade edilmiştir. Tartışma çıktıktan sonra eşini öldüren ve bunu ekmek bıçağı ile yapan katil için alkollü ifadesinin de eklenmesi olayı anlık bir sinir ve aile içi şiddetin uç noktaya ulaşması sonucuna bağlamaktadır (bkz. EK43A). Bu noktada katilin polisi arayıp kendini ihbar etmesi detayı da verilerek haberin toplumsal olay boyutu ortadan kaldırılmak istenmiştir.

Habertürk: Kader Balcı

Habertürk gazetesinde yer alan Kader Balcı cinayeti haberinde katilin işlemiş olduğu başka bir suç ile tekrar gündeme getirilip akli dengesinin yerinde olmadığı vurgusu güçlendirilmiştir. Babasını öldürmüş bir bireyin akli dengesinin yerinde olmaması toplum tarafından kabul edilebilir bir durumdur (bkz. EK44). Bu noktada böyle bir kişinin indirim için bir esnafı öldürmesi de benzer şekilde suç ehliyeti olmaması durumu göz önünde bulundurularak daha normal karşılanması amaçlanmıştır. Haber içeriğinde cebinde 170 TL parasının çıkması detayı alt başlık olarak verilmiştir ve şahsın akli dengesinin yerinde olmamasının yanı sıra ekonomik olarak oldukça zor durumda olduğunu da göz önüne sermektedir (bkz. EK44A). Bu durumda insanları katile bu durumundan dolayı acıması ve üzülmeye kaçınılmaz bir ihtimaldir. Bu tarz kadın cinayetleri haberlerinde suçluyu meşrulaştırıcı detayların cinsiyet eşitliği ve kadın çalışmaları bağlamında kullanılmaması veya daha farklı bir dille kullanılması önemlidir.

Habertürk: Kader Balcı

Aynı olayın ilk haberleştirildiği versiyonuna bakıldığında haberin baştan sona sebep sonuç ilişkisi içinde kurgulanmasının hatalı olduğunu belirtmek mümkündür. Bir kişinin indirim yapmadı diye öldürülmesi hem ölümü hem de kadın cinayetini basit ve korkunç bir zemine oturtmaktadır (bkz. EK45). Bu noktada özellikle kadın cinayeti haberlerinin haberleştirilmesinde sebep-sonuç ilişkisinin kullanılmaması veya daha doğru kullanılması kadın cinayetlerinin meşrulaştırılmaması adına önemlidir. Bir diğer detay ise haber içeriğinde kullanılan cinayet anına ait video kayıdır (bkz. EK45A). Bu kayıta katilin Kader Balcı'yı öldürürken çekilen görüntülerine aittir. Kayıta boğuşmanın ve bıçaklanmanın sansürlü ve net bir şekilde verilmesi örnek teşkil etmesi açısından hatalı ve tehlikeli bir kullanımdır.

Milliyet: Zeynep İkinci

Trabzon'da yaşanan olayda katil Kamil İkinci eşi Zeynep İkinci'yi tabancayla vurup öldürmüştür. Bu olay milliyet gazetesinde oldukça romantize edilerek haberleştirilmiş ve patolojik bir vaka olan durum aile içi bir facia olarak nitelendirilmiştir. Kadın cinayetlerinin toplumsal bir sorun olduğu vurgusu araştırma içinde sık sık yapılmıştır. Bu noktada da bu durumun göz ardı edildiği bir kez daha gözlemlenmektedir. Haber başlığı oldukça magazinsel ve romantize edilerek atılmıştır (bkz. EK46). 10 aylık çiftin büyük aşklarının böyle bitmemesi gerektiği durumu ifade edilmiş ve okuyucuda üzüntü duygusunu hakim kılmayı amaçlamıştır. Fakat kadın cinayetleri haberlerinde okuyucuda sadece üzüntü duygusu değil, toplumsal tepkiyi ortaya çıkarıp caydırmak amacıyla öfke duygusunu da ön plana çıkartmalıdır. Söz konusu haberin giriş kısmında kişilerin meslekleri kendilerine sıfat olarak ele alınmış ve haber farklı bir bağlam kazanmıştır. Görsel kullanımı benzer şekilde güzel anlardan oluşan fotoğraf kareleridir (bkz. EK46A). Bu az önce belirtilen yöntemi ve haber akışını güçlendirmektedir.

Sözcü: Mihrican Ekmenci

Mihrican Ekmenci cinayetinin Sözcü gazetesinde yer alan haberini incelediğimizde haber başlığının hem maktulün hem de katilin mesleklerini kendilerine birer sıfat olarak kullanılması olayı gerçek bağlamından koparmıştır (bkz. EK47). Bu tür kullanımların kadın cinayetleri haberlerinde doğru bir kullanım olmadığı bilinmektedir. Olayın devamında katilin cinayeti işleyiş tarzı oldukça basit ve üzücü

şekilde ifade edilmiştir. Bu bağlamda katilin ifadesi de bir sonraki paragrafta verilerek kendisini toplum önünde açıklama fırsatı verilmiştir. Alt başlıkta kullanılan “Diğer yarımı kaybettim” ifadesi oldukça hatalı bir kullanım biçimidir (bkz. EK47A). Bu noktada katilin bir anlık yanlış ile çok sevdiği eşini öldürdüğü ve bundan çok fazla pişman olarak hayatının geri kalanında en büyük cezayı bu açıdan zaten çektiği yorumu anlaşılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında bu yanlış bir kullanım yöntemidir ve katilin ifadeleri bu şekilde verilmemelidir.

Sözcü: Azra Gülendām Haytaoğlu

Azra Gülendām Haytaoğlu cinayeti Türkiye’de işlendiği dönemde basında ve sosyal medyada çok fazla gündeme getirilerek toplumda ciddi ilgi toplamış önemli bir cinayettir. Bu cinayetin önemi kadın çalışmaları konusunda oldukça fazla veriye sahip olması, bu tarz haberlerin nasıl yapılması veya nasıl yapılmaması konusunda önemli bir örnek teşkil etmesi, olayın korkunç olması ve detayların tüyler ürpertici olması bu detayların haberde nasıl kullanıldığına dair önemli bir olaydır. Azra, katili tarafından önce tecavüze uğramış, ardından ise öldürülüp 5 parçaya bölünerek her parçası farklı bir yere gömülmüştür. Bu detaylarla birlikte haberin Sözcü gazetesindeki kullanımına bakıldığında ikinci kısımda olayın başlangıcında Azra ve ablası ile olan diyaloga yer verilerek Azra’nın katilin evine gitme süreci ele alınmıştır. Bu durum toplumun bir kesiminde korku ve panik oluşturarak hayatlarını bu ön yargı ile sürdürmelerine sebebiyet verebilir (bkz. EK48).

İkinci kısımda ise “Kafatası bulunamadı”, “Vücuduna jiletle ismini yazmış” gibi detaylar hem insanlık onurunu incitici hem de örnek teşkil etme açısından doğru bir yöntemle ifade edilmemiştir (bkz. EK48A). Bu tarz kadına şiddet haberlerinde normalde kullanılması uygun olan ifade ve detayların kullanılmaması veya daha farklı şekilde kullanılması gerekmektedir.

Habertürk: Gizem Canbulut

Gizem Canbulut cinayetinde benzer hatalar yapılmıştır. Haberin başlığına bakıldığında katilin sözlerine yer verildiği görülmektedir (bkz. EK49). Bu tür haberlerde katilin ifadesi tüyler ürpertici olsa dahi manşette yer verilmemelidir. Habertürk’ün Gizem Canbulut haberinde kullanılan haber başlığı tüyler ürpertici olmamasına rağmen katilin ifadesi ile kullanılmıştır. Başlıkta katilin cinayet anını ve

kısa süre sonrasını ifade eden duygularına yer verilmiştir. Bu kullanım türü katilin bakış açısını yansıtan bir haber başlığı olması bakımından hatalıdır. Haber içeriğinde benzer şekilde katilin ifadelerine yer verilmiştir (bkz. EK49A). Katilin cinayeti anlatırken tahrik edildiğini ifade eden cümleler kurması ve haberin olayı bu şekilde aktarması katilin okuyucu gözünde haklılık payına sahip olmasına sebebiyet vermektedir. Bu tarz cinayet haberlerinde katilin ifadelerine yer verilmesi, özellikle haklılık payını oluşturabilecek tahrik içeren ifadeler söz konusuysa oldukça tehlikelidir. Okuyucunun gözünde katil haklı gösterilebilir, cinayete teşvik ettirmesi söz konusu olabilir ve doğruluğu kesin olmayan ifadeler olma ihtimali bakımından okuyucu yanlış yönlendirilebilir. Bu sebeplerden dolayı Habertürk'ün Gizem Canbulut haberi toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında sorunlu bir haberdır.

Habertürk: Sude Akarsu

Sude Akarsu davası uzun süre gündemde kalan tartışmalı bir ölüm haberidir. Erkek arkadaşının evinde ölü bulunan Sude'nin ilk aşamada intihar ettiği ihtimali üzerinde durularak erkek arkadaşı kısa sürede serbest bırakılmıştır. 18 yaşında genç bir kızın erkek arkadaşının evinde birlikte yaşama durumu haberde üstüne bastırılarak ifade edilmiş, bu durumun toplumun büyük kesimi tarafından kabul görmeyen genel ahlaki değerlerin dışında kalması göz önünde bulundurulduğunda bu tarz bilgilerin daha dikkatli kullanılması önerilmektedir (bkz. EK50). Öte yandan olayın bir numaralı şüphelisi olan eski sevgilisinden bahsedilirken “o sırada evde bulunan” ifadesi peşin hüküm anlamı taşımaktadır (bkz. EK50A). Bu tarz olaylarda dava sonuçlanmadan intihar düşüncesi en son haberleştirilecek ihtimaldir. Kadın derneklerinin karara itiraz ettiği ve oldukça uzun süre gündemde kalan olay ile alakalı intihar ihtimali baz alınarak peşin hükümle haber yapmak kadın çalışmalarında eleştirilen ve yanlış bulunan bir yöntemdir.

BULGULAR

Araştırma kapsamında 2021 yılı evren kabul edilerek tiraj ve tıklanma oranları en yüksek 5 haber sitesinin cinayet haberleri incelenmiştir. Araştırma kapsamında her birinden 10 haber olmak üzere 5 farklı haber sitesinde yer alan ve cinayete kurban giden 47 kadına ait 50 farklı haber ele alınmıştır. Basın Konseyi'nin yayımladığı basın etik ilkeleri ölçek kabul edilerek haberlerin uygunluğu incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda bulgular şu şekildedir:

- Ek 1' de yer alan Hürriyet'in haberinde 1. ve 4. kodlar ihlal edilmiştir. Haber içeriğinde öldürülen kadının etnik kimliği üzerinde durulmuş ve haber dili insan onurunu zedeleyici ve şiddete teşvik edici bir dile yazılmıştır. Bir yaşam tarzı üzerinden bir ırka yönelik her türlü benzetme ve yakıştırma doğurabilecek sıfatların haberde kullanımı sakıncalıdır. Bu örnekte Tunus vatandaşı bir kadının toplum nezdinde onaylanmayan bir ilişki içinde bulunması bu tür ilişkilerde Arap kökenli vatandaşların eğilimi ve ahlaksızlığı şeklinde yorumlanabilir ve bu olumsuz durum tüm Tunus halkı ile ortak bir payda şeklinde kavranabilir olduğundan haberde kullanımı sakıncalıdır. Öldürülen kadının bu açıdan etnik kimliği üzerinden haber içeriği oluşturmak sakıncalı ve hatalıdır. Öldürülen kadının 17 yaşında bir kişi ile birlikte olması veya otel odasında buluşmasına dair bilgiler bu anlamda önemli ölçütlerdir ve kişiyi bağlayan suç unsurlarıdır. Fakat toplum içinde sık sık ağır basan bir düşünce biçimi Arap ülkelerinde bu tür yaklaşımların oldukça yaygın olması spesifik bir olayın bu bağlama erişmesinde önemli bir etkiye sebep olmaktadır. Ayrıca 4. Kodda yer verilen Basın Meslek Etiği İlkeleri'nin 13. Maddesi bağlamında haberin cinayete dair detaylar içermesi ve bu detayların hem özendirici hem de örnek teşkil etmesi bakımından yanlış bir kullanım söz konusudur (bkz.EK1A). Bu bağlamda söz konusu haber iki farklı etik ilkesi bakımından sorunlu olduğu saptanmıştır.
- Ek 2' de yer alan Habertürk'ün haberinde kişinin sosyal düzeyini iki farklı açıdan ihlal eden ayrıntılara yer verilmiştir. Bu durum 1. Kodda temsil edilen Basın Meslek Etiği ilkelerinin 1. Maddesinin açıkça ihlal edilmesi anlamına gelmektedir. İlk açıdan bakıldığında Derya'nın %50 engelli olma durumu

gerekli bir bilgi ve katil açısından suçu daha kötü bir hale getirecek bir detaydır. Fakat toplum içinde %40 ve %50 gibi engellilik durumları diğer ileri düzey engellilik durumlarından farklı olarak saygı görmeyen bir düzeydir. Bu yüzdeliklerde olan raporlara sahip bireyler toplumun önemli bir kesimi tarafından ‘hafif kırık’ gibi tabirler ile aşağılanmakta ve hor görülmektedir. Haberde belirtilen bu engel düzeyi bireyin sağlıklı ve normal bir birey olmadığına işaret etmektedir. Bu durum doğal bir evlilik geçirmediği, çocuklara doğru bir şekilde bakmadığı, eşi ile arasında iletişimsel problemler ortaya çıktığı gibi düşünceleri meydana getirebilir. Ayrıca engelli bireye bakan bir bireyin sık sık sinirlenmesi ve problem yaşaması halk arasında normal karşılanan bir durumdur. Haberin detaylarına baktığımızda özetle engelli bireyin kocası karşısında haklı olma durumunun çok mümkün olmaması gibi yorumların oluşması açısından bu bilginin daha farklı bir şekilde verilmesi daha uygundur. Aynı zamanda birinci maddede ihlal edilen diğer durum cinayete kurban giden kadının işi ile alakalıdır. Bireyin işi onun sosyal statüsünü gösterir ve gerekli olmadığı durumlarda haberde yer verilmemesi daha uygundur. Hakim bir kadının cinayete kurban gitmesinin toplumda oluşturacağı infial ile temizlik görevlisi bir kadının cinayete kurban gitmesinde toplumda oluşacak etkinin aynı düzeyde olmasını beklemek mümkün değildir. Fakat etkiyi arttırmak amacı ile sosyal düzeyi düşük meslek gruplarında çalışan kadınların bu tür haberlerde mesleğinin belirtilmemesi gerektiği bir gerçektir. Söz konusu haberde Derya Yurdakul’un hem engellilik durumu hem de işi açısından küçük düşürücü bir kullanım söz konusudur (bkz.EK2A). Bu açıdan haberin meslek etik ilkelerinde ilgili kod ve madde bağlamında uymadığı belirlenmiştir.

- Ek 3’ de yer alan Sözcü’ nün haberinde ise benzer şekilde 1. Kod ihlal edilmiştir. Bunun yanı sıra maktul ile katil arasındaki yaş farkına dikkat çekilerek konu bağlamından koparılmış, genel ahlak kurallarının dışında kalan bu durum 2. Kodda yer alan 2. Maddeyi ihlal etmiştir. Madde 1 bağlamında değerlendirildiğinde yine benzer şekilde zihinsel engel durumunun bir önceki haberde olduğu gibi ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Bu durum söz konusu haberde daha vurgulu ve net bir şekilde ifade edilmekle birlikte haber başlığında

da verilmiştir. Bunun yanı sıra söz konusu haberde dikkat çeken ve 2. Maddeyi ihlal eden bir diğer durum ise katil ile maktul arasındaki ciddi yaş farkıdır. 24 yaşında bir kadının 50 yaşında bir adamla olan birlikteliği genel ahlak kurallarına aykırı kabul edilebilir. Bu durum hem kadın hem de adam için toplum içinde sorun çıkartacak bir durumdur. Bunun yanı sıra üç yıllık evliliğe sahip olmalarının vurgulanması kadının 21 yaşında bu evliliği yapmış olduğu anlamına gelmektedir. Bu durumda geleneksel aile yapısına ve genel ahlak anlayışına ters bir durumdur. Kadının zihinsel engelli olması, ailesinin bu farkı gözetmeden evliliğe onay vermiş olması ve benzeri faktörler söz konusu olsa dahi bu durum haberi okuyanlarda farklı izlenim yaratabilir (bkz.EK3A). Bu sebeplerden dolayı haberin her iki maddede ihlale yol açtığı tespit edilmiştir.

- Ek 4'te yer alan Sabah'ın haberinde kamu yararı gerektirmeden kişilerin açık adreslerine haberde yer verilmiştir. Bu bilginin gerekli olmadığı ve toplumsal sorunlara yol açabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu durum Kod 3 de yer alan Basın Meslek Etik İlkelerinin 5. Maddesini ihlal etmiştir. Ayrıca haber dili şiddeti özendirici bir şekilde ele alınmış ve Kod 4 de bir ihlale daha yol açmıştır (bkz.EK4A).
- Ek 5'te yer alan Sabah'ın haberinde haber dili şiddeti özendirici şekilde ele alınması bakımından kod 4 de yer alan 13. Madde ihlal edilmiştir (bkz.EK5A).
- Ek 6' da yer alan Hürriyet'in haberinde kişilerin sosyal durumları haberde konu bağlamından bağımsız şekilde verilerek kod 1'de ihlale yol açmıştır. Dolmuş şoförlüğü detayı kişinin sosyal statüsünü ve ekonomik durumunu ön plana çıkartan bir faktördür. Bu durum açık bir şekilde borsada yüklü miktar para kaybeden birisinin psikolojik sorunlar yaşamasına sebep olacak durumdur. Dolmuş şoförü bir kişinin hem bu kadar yüksek miktarlarda parayı borsa da kaybetmesi, hem de bu sebeplerden dolayı ekonomik problemlerden kaynaklı psikolojik bunalım yaşayarak eşi ile tartışması haberde kınayıcı ve konuyu saptırıcı bir etkiye sebebiyet vermektedir. Okuyucunun dolmuş şoförü bir kişi için kaybettiği para üzerinden katili ilk aşamada eleştirmesi mesleki bir eleştiridir. Bu durum bir ihlali ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca etik ihlal bu noktada sadece kınayıcı ve aşağılayıcı tarzda değil kadın cinayetleri açısından sorun

teşkil etmesi bakımından da bir ihlal söz konusudur. Kişinin dolmuş şoförlüğü yapması, büyük para kaybetmesi, bunalıma girmesi gibi detaylar araka arakaya verilerek okuyucuda cinayete dair farklı bir izlenim bırakabilir. Ayrıca haber dili benzer şekilde şiddeti özendirici tarzda ve kavramlar ile yazılmıştır. Bu durum kod 4'te ikinci bir ihlale yol açmıştır (bkz. EK6A)

- Ek 7' de yer alan Milliyet'in haberinde kişilerin özel yaşamı ve genel ahlak kurallarının dışında değerlendirilen ilişki düzeyleri belirtilmiştir ve bu durum kod 1 ve kod 2 de açık bir ihlale sebebiyet vermiştir. Kod 1'de ihlale sebep olan durum bekar bir kadının bir ilişki içinde 3 çocuk annesi şeklinde bir sıfat ile değerlendirilerek bu durumdan dolayı kınanmasıdır. Bu kınama açık bir şekilde haberde yapılmamış olsa dahi haber dili bu durumu tasdikler niteliktedir. Bekar bir kadından söz edilirken 3 çocuk annesi diye söz edilmesi bir açıdan sosyal düzeye bir gönderme ve aşağılayıcı bir sıfattır. Bu ilk bakışta normal ve hakaret içermeyen bir sıfat gibi algılsa da kod 2'de ortaya çıkardığı ihlal bu durumu daha açık bir hale getirmektedir. 3 çocuk annesi olduğu ifade edilen kadının parkta bir adamla görüşmeye gitmesi toplum açısından ahlaki olmayan bir durum gibi görünebilir. En azından toplumun bir bölümünün böyle düşünmesi kaçınılmazdır. Bu durum cinayet haberinde belli bir kesimin kadına cinayetten ziyade bu tür noktalara takılacağını göz önünde bulundurduğumuzda bunun olumsuz sonuçlar doğurabileceği anlamına gelmektedir (bkz. EK7A). Bu bağlamda ilgili haberin Kod1 ve Kod2 de hatalı kullanımı tespit edilmiştir.
- Ek 8' de yer alan Sabah'ın haberinde haber dili her dört kod içinde açık ihlaller içermektedir. Sabah gazetesinin Meryem Yılmaz cinayetine ilişkin yaptığı haberde "İnternette tanıştığı kişi" ve "3 çocuk annesi" ifadeleri EK8 de olduğu gibi benzer şekilde hatalı kullanılmıştır. Söz konusu haberde 3 çocuk annesi bir durum değil sıfat olarak kullanılmıştır. Bu durum kişinin sosyal rolü ve statüsü olarak açıklanmaktadır. 3 çocuk annesi olmanın olumsuz bir yanı olmaması gerekirken toplum içinde kullanım yerlerine göre olumsuz anlamlar taşıdığı görülmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken bir diğer detay cinayete kurban giden bir kadından sadece bir kadın ve birey olarak söz edilmesi gerektiğidir. Annesi, eşi, sevgilisi gibi kavramlar kadını bağımsız bir birey olmaktan uzak

katilin bir şeyi veya toplumda kalıplaşmış bir role bürüyerek cinayeti daha farklı bir biçimde ele alınmasına sebebiyet verir. Burada benzer bir kullanımla 3 çocuk annesi ifadesiyle Meryem Yılmaz'ın sosyal statüsüne yönelik bir aşağılama söz konusudur. “3 çocuğu olduğu öğrenilen Meryem Yılmaz'ın...” ifadesi daha doğru bir kullanımdır. Burada Meryem Yılmaz bağımsız bir birey olarak ele alınıp bu tür sıfatlarla ifade edilmemelidir. Kod 2'de yapılan ihlal ise “İnternette tanıştığı biri ile parkta buluşan 3 çocuk annesi” ifadesidir. Bu ifade haberde parça parça bir şekilde verilmektedir. Bu durum genel ahlak kurallarına aykırı olduğu düşünülebilir. 3 çocuk annesi bir kadının internette tanıştığı bir kişi ile parkta buluşması toplum tarafından kabul görmeyen ve onaylanmayan bir durumdur. Bu hareket genel ahlak yasalarının ötesinde toplumun büyük ölçüde ahlaki bulmadığı bir eylemdir. Ayrıca 3 çocuk annesi bir kadının bu tür eylemlerde bulunması aile kurumunun temel dinamiklerini sarsıcı niteliktedir. Bu bağlamda kadının yaşantısı üzerinden verilen detaylar ile haberin aynı duruma ortak olduğu ve kod 2'de ihlal gerçekleştirdiği belirlenmiştir. Bunun yanı sıra özel “internette tanıştığı” ifadesi benzer şekilde kişinin özel yaşantısı temsil etmektedir ve haberde gerek duyulmadığı bir noktada kullanılmıştır. Bu bağlamda kod 3'te bir hata yapılmıştır. Haberde kullanılan görsel detaylar ve bıçaklanmaya ait detaylar ise şiddeti özendirici ve insani değerleri incitici bir şekilde ele alındığı için kod 4'te açık bir ihlal daha söz konusudur (bkz.EK8A). Söz konusu haberin bu sebeple her dört kod için ayrı ayrı ihlal içerdiği gözlemlenmiştir.

- Ek 9'da yer alan Sabah'ın haberinde haber kod 2, kod 3 ve kod 4 için açık ihlaller içermektedir. “Kıskançlık nedeni” ve “Eve başka erkek alan, kendisini aldattığı” ifadeleri ile kod 2'de yer alan genel ahlak anlayışı ve aile kurumunun temel dayanaklarını sarsıcı nitelikte olduğu içi problemlidir. Bir kadının evli olduğu halde eve başka erkek alıp kocasını aldatması toplum tarafından cinayeti meşrulaştırıcı bir sebep olarak görülebilir. Hatta bu tür cinayetlere namus cinayeti denilerek erkek haklı görülmektedir. Bu tür kadın cinayetleri haberlerinde doğru olup olmadığı kesin olmayan sebeplere dayalı ve erkeğin ifadesinin baz alındığı ifadelere yer verilmemelidir. Bir iddiadan öte olmayan ve

iftira olması muhtemel olan bu tür bir söylemin halkın üzerinde bırakacağı etki göz önünde bulundurularak daha farklı ifade edilmelidir. Kod 3 de ihlale sebep olan durum ise aynı ifadedir. Eve erkek alma durumu gerçek olsa dahi aldatma kavramı ile özetlenmesi gerekirken detay verilerek kişinin özel yaşantısı göz ardı edilmiştir. Kod 4’de ise başına demir ile vurarak öldürme ifadesi hem örnek teşkil etmesi hem küçük düşürücü bir anlam ifade ettiği için şiddeti özendirici bir nitelik de kazanmıştır. Bu anlamda açık bir ihlal gözlenmiştir.

- Ek 10’ da yer alan Milliyet haberinde açık bir ihlal gözlenmemiştir. Fakat haber dili cinsiyet eşitliğine aykırı bir şekilde yazılmasından dolayı etik açıdan değil içerik açısından problematik bir veri olarak ele alınmıştır.
- Ek 11’de yer alan Hürriyet’in haberinde kişinin genel ahlak kurallarının dışına çıkan tanımlayıcı sıfatlara yer verilerek kod 2’de ihlal yapılmıştır. İki çocuk annesi ve kadın arkadaş gibi kavramlar bu noktada belirleyici faktörlerdir. Söz konusu haberde kadının iki çocuk annesi olarak ifade edilmesi ve bu ifadenin bir durumdan ziyade bir sıfat olarak kullanılması küçük düşürücü bir anlam kazandırmaktadır. Bir ilişki içinde herhangi bir tarafa iki çocuk annesi veya iki çocuk babası gibi sıfatlar kişinin normal bir ilişki içinde dezavantajlı ve eleştirilebilir bir nitelik kazanmasına yol açmaktadır. Bu açıdan bu tanımlama küçük düşürücü bir nitelik kazandırmaktadır (bkz. EK11A). Ayrıca kadın arkadaş kelimesi ele alınması gereken diğer faktördür. Halk içinde genel olarak kız arkadaş olarak ifade edilen birliktelik biçiminde sahip olunan rol bu haberde kadın arkadaş olarak tanımlanmıştır. Bunun en temel sebebi kadının iki çocuk annesi ve yaş itibarıyla sahip olduğu hayattır. Bur da cinsiyetçi ve eleştirel bir ayrım söz konusudur. Normal şartlarda kadın çalışmalarında kız-kadın tartışmalarının devam ederken bur da doğru ifade yanlış bir niyetle kullanılmıştır. Halk arasında bekaret durumunu temsil eden iki ifade arasındaki farklılıklar genel anlamda bu yönde kullanılır ve söz konusu haberde kız arkadaş yerine kadın arkadaş denmesinin başlıca sebebi bu düşüncenin oluşturduğu etkidir. Ayrıca haber dili şiddeti özendirici bir dil ile yazılmış ve bu durum kod 4 de ikinci bir ihlale yol açmıştır. Kanlar içinde yere yığıldı gibi ifadeler şiddeti

özendirici detayları içermektedir. Kadın cinayetlerinde özellikle bu tür ifadelerden kaçınılmalıdır.

- Ek 12’de yer alan Sabah’ın haberinde kişinin genel ahlak kurallarının dışına çıkan tanımlayıcı sıfatlara yer verilerek kod 2 de ihlal yapılmıştır. Nişanlı olması detayının internette başka erkeklerle konuşması detayı ile verilmesi üzerine söz konusu durumun genel ahlak ilkelerine uymadığı gözlemlenmiştir. Bu durumu haberleştirirken bu detayları birlikte vermekte olası sonuçlar sebebiyle uygun bir kullanım yöntemi değildir. Bu tür haberciliği aile dinamiklerini sarsıcı nitelikte olduğu gözlemlenmiştir. Toplumun büyük bir kesiminin bu tür yasak ilişkilere onay vermediği bir toplumda bu ifadelerle birlikte yer vermek yanlış kullanıma bir örnektir (bkz. EK12A). Bu durum kod 2’de açık ihlale sebebiyet vermektedir.
- Ek 13’te yer alan Sabah haberinde haber dilinin şiddeti özendirici bir üslupla yazılmasından dolayı kod 4’te yapılan ihlaldır. Av tüfeği detayı ve sırtından vurmak detaylarının birlikte verildiği haberde gereksiz kullanım ile aşağılayıcı ve küçük düşürücü bir anlam kazandırılmıştır (bkz. EK13A). Av tüfeği genelde hayvanları vurmak için kullanılan ve bunun için icat edilen bir silah çeşididir. Bu detayın verilmesi onur kırıcı bir anlam kazandırmıştır. Doğruluk ve yanlışlığının tartışılmadığı haberde av tüfeği detayının gereksiz kullanımı hatayı ortaya çıkaran etmendir. Bu tür haberlerde sadece tüfek veya tabanca kelimesi aynı anlamı taşımakta ve haberin verilmesi açısından yeterli bilgiyi ifade etmekte kullanılması gereken doğru kullanımdır. Sırtından vurma ifadesi de net bir hedef verilmesi bakımından okuyucuda hayal gücünü ve isteği uyandırıcı, örnek teşkil edici bir anlama sahip olabilmektedir. Bu açıdan bu kullanım hatalıdır ve Kod 4’te ihlale sebebiyet vermiştir.
- Ek 14’de yer alan Sabah’ın haberinde kişinin sosyal statüsü ele alınarak haber patolojik bir bağlamdan koparılmıştır. “Yılın işçisi” kavramı ile katile yönelik bir övgüye yer verilmiştir. Bu durum haberi okuyanda daha çok şaşkınlık hissi yaratacağından dolayı haberin asıl konusu olan kadın cinayeti asıl bağlamından koparılmıştır. Söz konusu haberde bir statüden dolayı eleştiri değil övgü bulunması ihlale sebebiyet vermiştir. Yılın işçisi olan bir bireyin bir cinayet

işlemesi okuyucuda şaşkınlık hissi yaratarak bir güvensizlik oluşturması kaçınılmazdır. Bir kadın cinayeti haberinde bir katilin öldürme eyleminden çok farklı bir özelliği ile ele alınması etik olmayan bir yöntemdir. Öte yandan cinayete kurban giden Nebahat Er'in görme engelli olduğu bilgisi yılın işçisi katili karşısında küçük düşürücü bir etkiye sebep olmuştur (bkz. EK14A). Bu durum kod 1'de açık bir ihlale yol açmıştır. Ayrıca özel hayatı ve ilişki durumundan dolayı toplumun genel ahlak kurallarının dışına çıkan bir durum haber içeriğinde açıkça verildiğinden dolayı kod 2'de bir ihlal daha yapılmıştır. Evli ve 4 çocuk babası olduğu vurgulanan bir şahsın başka bir kadınla ilişkisi olduğu bilgisi haberin farklı bir yönde anlam kazanmasına sebebiyet vermiştir. Kadının evli bir adamla ilişkim içinde bulunuyor olması evli bir adamın eşini aldatması kadar ayıp karşılanan ve onaylanmayan bir durumdur. Bu genel ahlak ilkelerini aşan ve ahlaki bulunmayan bir ilişki türü olarak belirtilmektedir. Aynı zamanda evli olması detayı aile dinamiklerini sarsıcı nitelik kazandırmaktadır. Haber yalın bir dille ve kurallı yazılmış gibi gözükse de uyandırdığı bu anlamlar ile aynı suçun paydaşı konumuna gelmektedir. Kadın cinayetlerinin meşrulaşmasında da önemli bir etkiye sahip olmaktadır.

- Ek 15'te yer alan Milliyet'in haberinde haber dili kişinin özel yaşantısını ifşa eder nitelikte ve şiddeti özendirici bir dil ile yazıldığı için kod 3 ve 4'te açık ihlaller yapılmıştır. Odasını kiraya vermesi ve bir engelli çocuğa bakıyor olması kişinin özel hayatını ilgilendiren ve haberde verilmesi gerekli olmayan detaylardır (bkz. EK15A). Bu detaylar bazen olumlu bazen de olumsuz bir anlam katıyor olsa da genel anlamda bireyin özel hayatına yönelik olduğu için gerekli olmadıkça ve izin alınmadıkça belirtilmemelidir. Bu bağlamda kod 3'te açık bir ihlal söz konusudur. Bunun yanı sıra sandıkta saklamak, kokmaması için pencereyi açmak ve boğarak öldürmek gibi detaylar örnek teşkil etmesi ve onur kırıcı bir etkiye sahip olduğu için kod 4'te ihlale sebebiyet vermiştir.
- Ek 16'da yer alan Hürriyet'in haberinde üç farklı cinayet haberinin birlikte verilmesi ve bu haberlerin şiddeti özendirici ve suçluyu destekleyici nitelikte yazılması açısından kod 4'te açık bir ihlale sebep olmuştur. Üç farklı haberin aynı anda verilmesi ölümü basitleştiren ve durumu bir film veya oyun gibi

gösteren etkiye sahip olması açısından şiddeti özendirici bir anlam kazanmaktadır. Onun dışında haber içinde yer alan ve tabloda belirtilen ifadeler ile onur kırıcı ve şiddeti özendirici etki pekiştirilmiştir (bkz. 16A).

- Ek 17’de yer alan Habertürk’ün haberinde şiddeti özendirici bir dil kullanıldığı için kod 4’te açık bir ihlale sebep olmuştur. Katilin ifadesinde yer alan ilahi takdir gibi kavramların cinayet gibi cinayeti meşrulaştırıcı ve daha normal bir düzleme oturtan ifadeleri şiddete özendirici bir etki oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra yargı önündeki pozitif tutumu açısından katile yönelik pozitif bir bakış açısının gelişmesi kadın cinayeti haberi açısından oldukça yanlış bir kullanımdır (bkz. EK17A). Bu sebeplerden dolayı haberin kod 4’te bir ihlal gerçekleştirdiği gözlemlenmiştir.
- Ek 18’de yer alan Hürriyet’in haberinde öldürülen kişiyi tanımlayıcı kavramlar küçük düşürücü ve ayrıştırıcı bir dilde ifade edildiği için kod 1’de; şiddeti meşrulaştırıcı ve sebep sunucu bir yöntem uygulanması açısından kod 4’te açık bir ihlal yapılmıştır. Suriye uyruklu ifadesinin bastırılarak ve sık kullanılması bir suçun bir etnik kökene dayatılması noktasında aşağılayıcı bir dil anlam ifade etmektedir. Bu bağlamda söz konusu haberde kod 1’de bir ihlal gerçekleştiği gözlemlenmiştir (bkz. EK18A). Bir diğer açıdan evlenme teklifini kabul etmeyen kadının öldürülme süreci neden-sonuç içinde verildiğinden dolayı şiddete teşvik edici ve örnek oluşturan bir dil sonucunda kod 4’te ikinci bir ihlal söz konusu olmuştur.
- Ek 19’da yer alan Hürriyet’in haberinde suçluyu ve suçu meşrulaştırma riski barındıran ifadelerin yer almasından dolayı kod 4’te kısmi ihlal yapılmıştır. Ayrıca bu ifade içinde maktulün halk içinde kusur sayılabilecek bir özelliği açıkça dile getirildiği için kod 3’te de kısmi ihlal söz konusudur. Çocuk olmaması detayının verilmesi toplum içinde ayıp görülen ve yüz kızartıcı bulunan bir hastalıktır. Bu sebeple haberde bu detaya yer verilmesi maktul için özel hayatın gizliliği açısından verilmemesi gereken bir bilginin verilmesi ile ortaya çıkan açık bir ihlaldir. Bir diğer ihlal ise haber içeriğinde oldukça sık bir şekilde ve katilin ifadelerine dayanan suç unsuru sayılabilecek ayrıntılardır. Suça teşvik edici, sebep-sonuç ilişkisi içinde şiddeti meşrulaştırıcı ve benzer detay

kavramları içeren cümlelerden dolayı söz konusu haberde ikinci bir ihlal söz konusudur (bkz. EK19A).

- Ek 20’de yer alan Hürriyet’in haberinde toplumsal aile değerlerini zedeleyici, sebep-sonuç ilişkisine dayalı haber diline yer verildiği için kod 2’de bir ihlal söz konusudur. Miras kavgasının iki kardeş arasında ölüme yol açan bir sonuca ulaşması aile dinamiklerini sarsıcı bir sonuç olduğu ve bunun sebebinin adaletsiz mal paylaşımı olduğu açık bir şekilde gözlemlenmiştir. Babanın tüm mirası tek bir çocuğuna bırakması ve akabinde oluşan haksızlığa karşı hakkını savunduğu gibi yorumlanması kaçınılmazdır. Bu sebeplerden dolayı aile dinamiklerini sarsıcı bir durum ortaya çıkmaktadır. Haberde bu ince detaylara yer vermesi sonucu bu düşüncede pay sahibi olarak açık ihlale sebebiyet verilmiştir (bkz. EK20A).
- Ek 21’de yer alan Sabah’ın haberinde toplumsal aile değerlerini zedeleyici, sebep-sonuç ilişkisine dayalı haber diline yer verildiği için kod 2’de bir ihlal söz konusudur. Aynı haberin bu kez Sabah gazetesinde yer alan versiyonunda benzer hatalar sonucu aynı ihlalin yapıldığı gözlemlenmiştir (bkz. EK21A).
- Ek 22’de yer alan Milliyet’in haberinde insani değerleri incitici tarzda bir haber dili kullanıldığı için kod 4’te açık bir ihlale sebebiyet vermiştir. Cinayete dair verilen detaylar bu ihlali gerçekleştirmede temel faktörler olmuştur (bkz. EK22A).
- Ek 23’te yer alan Hürriyet’in haberinde tanımlayıcı sıfatların genel ahlak anlayışı ve kültürel aile değerlerine göre farklı yorumlanmasına sebep olma potansiyeli doğurmasından dolayı kod 2’de kısmi ihlal söz konusu olmuştur. “Üvey kızı” kavramı ile kazandırılan anlam kadının ikinci evliliği olması ve çocuğunun gerçek çocuğu olmaması durumudur. Bu durum ise kadının evlilikte dezavantajlı durumda olduğu ve katil karşısında bazı durumlarda toplum açısından daha hoş karşılanmayan bir pozisyonda olduğu düşüncesini ortaya çıkarmaktadır. Bu tür bir detaya cinayet haberi bağlamında ve haber dinamiklerinde olmazsa olmaz olan 5N1K kuralı kapsamında ihtiyaç duyulan ve gerekli görülen bir bilgi değildir. Bu açıdan bu gereksiz bilginin haber

anlamında aile dinamiklerini sarsıcı bir nitelik kazandırdığı gözlemlenmiştir (bkz. EK23).

- Ek 24'te yer alan Milliyet'in haberinde şiddeti meşrulaştırıcı bir dil kullanılmasından dolayı kod 4'te açık bir ihlal yapılmıştır. Bu ihlal haber dilinde kullanılan ifadelerin oldukça detaylı ve gereksiz bilgilerden oluşmasından kaynaklanmaktadır (bkz. EK24A).
- Ek 25'te yer alan Hürriyet'in haberinde tanımlayıcı sıfatlar ayrıştırıcı ve ön yargı oluşturan bir şekilde kullanıldığı için kod 1'de açık bir ihlale sebebiyet vermiştir. Bu ihlali oluşturan detayların "Ülkücü Yönetici" ve "Güvenlik görevlisi" kavramları olduğu saptanmıştır (bkz. EK25A). Bu çerçevede kadın yöneticinin mesleği ve desteklediği siyasi parti bağlamında gerekli görülmedikçe dile getirilmemesi önem arz etmektedir. Karşıt görüşe sahip bireylerin habere hassasiyet göstermesi açısından gerekli olmayan bu bilginin ele alınması ortaya ciddi bir ihlal çıkarmıştır. Ayrıca güvenlik görevlisi ifadesi ile iki meslek arasındaki statü farkının açıkça vurgulanması, cinayet haberinin bağlamından koparılarak toplumsal ayrışmayı arttıran alt-üst sınıfsal farklılığı tetikleyici hale getirilmesine sebep olma ihtimali doğurmuştur.
- Ek 26'da yer alan Hürriyet'in haberinde genel ahlak kurallarına aykırı olduğu düşünülen bazı kavramlara ve bilgilere yer verilmesi kod 2'de açık bir ihlale sebebiyet vermiştir. Genç bir kızın sosyal medya üzerinden birileri ile konuşması her ne kadar hem ahlaki hem de dini açıdan yanlış bir eylem olmasa da özellik doğu ve iç Anadolu'da bu normal görünen ve onaylanan bir durum değildir. Bu açıdan bir kişinin ahlaki sebeplerden dolayı eleştirilmesi ve kınanması muhtemeldir. Bu açıdan baktığımızda gereksiz bir bilgi olan bu detayın verilmemesi kadın cinayet haberlerinin içeriği meşrulaştırmaması açısından önemlidir (bkz. 26A).
- Ek 27'de yer alan Sabah'ın haberinde tanımlayıcı sıfatlar genel ahlak kurallarına aykırı olabileceği ve toplum inancına ters düşebileceği ihtimali açısından kod 2'de; suçluyu neden-sonuç içerisinde meşrulaştırıcı bir dil kullanılması bakımından kod 4'te ihlal yapılmıştır. 41 yaşında ve iki çocuk annesi olan bir kadının 30 yaşında kendinden oldukça küçük bir adamla birliktelik yaşamasının

toplumda kabul gören bir gerçek olmaması kod 2’de yer alan genel ahlak ilkelerini zedeleyici ve aile dinamiklerini sarsıcı etkisinden dolayı haberde bu detaylara yer verilmemesi daha uygundur. Haber diline bakıldığında okuyucunun katil ile maktul arasında bir aşk ilişkisi olduğunu sanması muhtemeldir. Fakat son paragrafta yer alan cümleden tanışmadıklarını anlamak mümkündür. Bir nevi sansür olan bu yöntemle haberde düşünce algısı tamamen değişmiştir (bkz. EK27A).

- Ek 28’de yer alan Sözcü’nün haberinde genel ahlak kurallarına aykırı tanımlayıcı kavramların kullanılması açısından kod 2’de ihlal yapılmıştır. İnsan onurunu incitici şekilde detaylara yer verilmesi açısından ise kod 4’te ihlal yapılmıştır. Haber içinde birlikte yaşadığı detayı verilen ve kadının erkeğe oranla oldukça büyük olduğu bir ilişkinin toplum nezdinde kabul görmemesi olası bir ihtimaldir. Bu ihtimali güçlendiren bir diğer faktörü katilin iadesi içinde yer alan kadının 14 yaşında bir çocuğa sahip olmasıdır (bkz. EK29A). Diğer yandan “Bağırsakları dışardaydı” gibi detayların kişi onurunu inciten ve haberde yer verilmesine gerek olmayan bir detaydır. Bu açıdan kod 4’te ikinci bir ihlal yapılmıştır.
- Ek 29’da yer alan Habertürk’ün haberinde etik ilkeler bakımından açık bir ihlal yapılmamış olsa da cinsiyet eşitliği bağlamında ayrıştırıcı bir dil kullanıldığı için araştırma kapsamına alınmıştır.
- Ek 30’da yer alan Sözcü’nün haberinde şiddeti özendirici ve örnek teşkil edici şekilde kullanılan ifadeler ile haber dilinin bu yönde oluşturduğu algı bağlamında kod 4’te ihlal yapılmıştır. Cinayete ait detayların ortaya açık bir dille konulması ve insanlık onurunu incitici detaylara yer verilmesi (El arabası ile cesedi taşımak vb.) bakımından ihlalin gerçekleştiği gözlemlenmiştir (bkz. EK30.a).
- Ek 31’ de yer alan Sözcü’nün haberinde genel ahlak kurallarına aykırı tanımlayıcı kavramların kullanılması açısından kod 2’ de ihlal yapılmıştır. Bir kıskançlık ilişkisi cinayeti olarak ön plana olayın bu bağlamda anlaşılmasının temel sebebi dil kullanımı ve yapılan etik hatalardır. Bu duruma sebebiyet veren “2-3 yıllık gönül ilişkimiz vardı” ve “Emrullah Yıldız ile ilişkisi olduğunu

hissediordum ifadeleri bu bağlamı güçlendiren temel faktörlerdir (bkz. EK31.a). Bu durum ilişki içinde bir sadakatsizlik olduğunu ifade eder ve dolayısıyla sadakatsizlik genel ahlak ilkelerinin dışında kalan ve aile dinamiklerini sarsan yapıdadır. Söz konusu haberde bu detaylara yer verilmesi, bu detayları katilin ifadesi üzerinden ele alması ve gerçek gibi ifade etmesi düşüncenin oluşumuna temel hazırlaması açısından kod 2’de oluşan ihlali ortaya çıkarmaktadır.

- Ek 32’de yer alan Habertürk’ün haberinde şiddeti meşrulaştırıcı bir dil kullanılmasından dolayı kod 4’te açık bir ihlal yapılmıştır. Söz konusu haberde ihlale sebebiyet veren kısım katilin cinayeti anlatması ve bu ifadelerin oldukça soğukkanlı ve basit bir şekilde ele alınmasıdır (bkz. EK32A).
- Ek 33’te yer alan Milliyet’in haberinde tanımlayıcı kavramlar, kişinin cinayeti meşrulaştırmasına sebep oluşturabilecek bir dil ile yazıldığı için kod 1’de açık bir ihlale sebebiyet vermiştir. Söz konusu haberde katili tanımlarken kullanılan “Zeytin ve incir ticaretiyle uğraşan” ve “İflas eden” gibi kavramlar katilin cinayeti işlemede büründüğü rolü sebep sonuç ilişkisi açısından ele alması bağlamında sosyal statüye bir gönderme teşkil ettiği için ihlale sebebiyet vermiştir (bkz. EK33A).
- Ek 34’te yer alan Sabah’ın haberinde aile kurumunun temel dayanaklarını sarsıcı yönde bir sebep-sonuç ilişkisi ortaya konduğu için kod 2’de açık bir ihlal yapılmıştır. Bir evliliğe dair verilen detaylar ve bireyin evlilik içinde sahip olduğu statü ön plana çıkarılarak cinayet bir aile dramına dönüştürülmüştür. Söz konusu haberde “Yarım asırlık evlilik” ifadesi ile ikili arasında uzun süredir var olan bir ilişkiye değinilerek dramatik bir etki bırakılmıştır. Bu ifade de 50 yıl yerine yarım asır kelimesinin kullanılması da haberde şiirsel bir etki yaratmıştır. Kişinin üç çocuk babası olması bu durumu pekiştirici bir özellikte ifade edilmiştir. Ayrıca yatak-döşek arabada yatma detayı ise ikili arasında son zamanlarda çıkan sorunlara değinilerek patolojik bir vaka ailevi bir soruna dönüştürülmüştür. Bu sebeplerden dolayı söz konusu ifadelerin cinayetle birlikte kullanılması ile aile yapısının temel dinamiklerini sarsma açısından kod 2’de bir ihlal söz konusudur (bkz. EK34A).

- Ek 35'te yer alan Habertürk'ün haberinde şiddet yöntemi özendirici bir dil ile ifade edildiği için kod 4'te açık bir ihlale sebebiyet vermiştir. “Dövülerek öldürüldü” ifadesi tüyler ürpertici olduğu kadar şiddete meyilli bireylerde oluşturması muhtemel haz duygusunu ön plana çıkartacak detaylar ile verilmiştir. Kadına şiddetin büyük bir dünya sorunu olduğu dönemde bu tür söylemler ile bunu normalleştirmek şiddeti özendirmek ve örnek teşkil etmek açısından oldukça tehlikelidir (bkz. EK35A).
- Ek 36'da yer alan Sözcü'nün haberinde suçluyu tanımlayıcı kavramlar cinayeti meşrulaştırdığı için kod 1 ve kod 3'te ihlale sebebiyet vermiştir. Haberin başından itibaren katili ve mesleğini övücü bir şekilde ele alması cinayet haberini ve katilin okuyucu da izlenimini farklı bir zemine taşımaktadır. Emekli astsubay ve müzik öğretmeni gibi tanımlayıcı sıfatlar bu noktada en önemli faktörlerdir. Bir diğer ihlal olan kod 3'te ise kişinin dini inancına dair verilen gereksiz bilgi ile katilin halkın belli bir kesiminde masum algısı oluşturulmasına sebebiyet vermiştir. Namaz kılmak gibi dini emirleri yerine getiren bir kişinin toplumun genel görüşü kapsamında suça meyilli olması daha düşük bir ihtimaldir. Bu bağlamda katilin olumlu bir şekilde değerlendirilmesine sebebiyet verilmiştir (bkz. EK36A).
- Ek 37'de yer alan Habertürk'ün haberinde cinayete dair verilen detaylar kişi onurunu sarsıcı bir şekilde ifade edildiği için kod 4'te açık bir ihlale sebebiyet vermiştir. “Cesedini kargo ile eve yolladılar” ifadesi okuyucuda tüyler ürpertici ve şok etkisi yaratan bir durum oluşturmaktadır. Haberde asıl amaç bu olsa da bu durumun bir diğer etkisi insanlık onurunu incitici ve şiddeti özendirici bir etkiye sahip olmasıdır. Cinayete kurban giden bir kadından söz edilirken bir paket veya cansız nesne gibi kargo ile gönderilmesi detayı oldukça küçük düşürücü ve onur kırıcı detaylardır (bkz. EK37). Bu durum kod 4'te bir ihlale yol açmıştır.
- Ek 38'de yer alan Milliyet'in haberinde genel ahlak anlayışına ters düşen ifadelere yer verilmesi, özel hayatın gizliliğinin gerekli olmayan durumda ihlal edilmesi ve cinayetin detaylarına yer verilmesi açısından kod 1, kod 3 ve kod 4'te açık ihlaller yapılmıştır. Ukraynalı kavramı ile belli bir etnik kökeni ön plana çıkartarak oluşturulan algı ile okuyucunun cinayete olan bakışı yönlendirilmiştir.

Haber başlığının devamında yer alan ‘aşk hayatı’ kavramı ile bu algı güçlendirilmiştir. Yabancı uyruklu bir şahıs denilmesi yerine Ukraynalı vurgusu yapılması toplum gözünde Ukrayna ve Rusya vatandaşlarına yönelik oluşan düşünceye vurgu yapar niteliktedir. Bu durum bir etnik kökeni aşağılamak gibi bir anlam kazandırmaktadır. Bu sebepten dolayı Kod 1’de ihlal yapılmıştır. Bir kişinin özel hayatının gerekmediği yerlerde habere konu olması kod 3’te bir ihlal anlamına gelmektedir. Söz konusu haberde de bu ihlal cinayete kurban giden kadına yönelik kullanılan ‘aşk hayatı’, ‘kelepçe’ gibi vurgularla yapılmıştır. Öte yandan haberde kullanılan dil ve verilen detaylar örnek teşkil edici ve insanlık onurunu zedeleyici şekilde kullanıldığı için kod 4’te de bir ihlal gerçekleşmiştir (bkz. EK38A)

- Ek 39’da yer alan Habertürk’ün haberinde aile dinamiklerini bozan ifadelerle yer verilmesi açısından kod 2’de; cinayet detaylarının aktarıldığı haber dilinde özendirici bir yöntem seçilmesi bakımından kod 4’te açık ihlaller yapılmıştır. “Kendini öldürürsen beni de öldür” gibi ifadeler sağlıklı bir ilişkide olmaması gereken konuşma ve söylemler haberde pozitif bir görüş ile verilerek aile kurumunun temel dayanaklarını sarsıcı bir nitelik kazandırmıştır. Bu durum kod 2’de bir ihlale sebebiyet vermiştir. Kod 4’te yapılan ihlal ise haber içeriğinde yer alan “Uyuyan eşini önce boynundan bıçakladı sonra boğdu” gibi ifadelerde ortaya çıkan örnek teşkil edici ve onur kırıcı söylemlerden dolayı yapılmıştır (bkz. EK39A).
- Ek 40’ta yer alan Sözcü’nün haberinde maktulü tanımlayan kavramların ayırt edici ve küçük düşürücü detaylar içermesi açısından kod 1’de; katil ile maktul arasında yer alan ilişkinin toplumun genel ahlak anlayışına ters düşme ihtimalinden dolayı kod 2’de açık ihlaller yapılmıştır. Haber konusu olan ve bir ilişkiyi belirten katil-maktul ilişkisinde kadının 68 yaşında olmasının bir sıfat gibi nitelenmesi kişiyi küçük düşürücü bir etkiye sebebiyet vermektedir. Bu noktada yaş eleştirel bir anlam taşımaktadır. Bu faktörlerden dolayı kod 1’de ihlal gözlemlenmiştir. Ayrıca 68 yaşında bir kadının evlilik dışı klasik bir gönül ilişkisi içinde yer alması toplumun benimsediği genel ahlaki değerler açısından

problem teşkil etmektedir. Bu durum kod 2’de de ayrı bir ihlale sebebiyet vermiştir.

- Ek 41’de yer alan Sözcü’nün haberinde aile kurumunun temel dayanaklarını sarsıcı detaylara yer verilmesinden dolayı kod 2’de ihlal yapılmıştır. Bu ihlalin gerçekleştiği nokta cinayete kurban giden kadının çocuğunu bırakarak bir üst katta başka bir adamın odasına gittiğinin vurgulandığı detayda gözlemlenmiştir (bkz. EK41.a). Küçük çocuğun odada yalnız bırakılması bu durumu daha yanlış ve eleştirilebilir bir hale getirmiştir. Bu tür kadın cinayetlerinde kadının eylemleri toplum yargıları göz önünde bulundurularak haber içinde ifade edilmelidir.
- Ek 42’de yer alan Milliyet’in haberinde etik ilkeler bakımından açık bir ihlal yapılmamış olsa da cinsiyet eşitliği bağlamında ayrıştırıcı bir dil kullanıldığı için araştırma kapsamına alınmıştır (bkz. EK42A)
- Ek 43’te yer alan Milliyet’in haberinde tanımlayıcı ifadeler cinayeti patolojik bir konumdan uzaklaştırma ihtimalini güçlendirdiği için kod 1’de ihlale sebep olmuştur. Belediye çalışanı veya benzeri bir kavramın yerine belediye işçisi kavramının kullanılması sosyal statü açısından küçük düşürücü bir kavramdır. Ayrıca bu detayın verilmesinde 5N1K kapsamında gerek yoktur. Bu tür haberlerde hem katil hem de maktül açısından bu tür küçük düşürücü ifadeler yanlış kullanıma örnektir (bkz. EK43A).
- Ek 44’te yer alan Habertürk’ün haberinde tanımlayıcı ifadeler cinayeti patolojik bir konumdan uzaklaştırma ihtimalini güçlendirdiği için kod 1’de ihlale sebep olmuştur. Bu ihlal hem katil hem de maktul için kullanılan tanımlayıcı sıfatlarda yapılmıştır. Katil için kullanılan engellilik durumu küçük düşürücü bir etkiye sebebiyet vermesinin yanı sıra suça yönelik eğiliminin de tartışılmasına sebebiyet verilmiştir. Öte yandan üç çocuğunun olması detayı veya döner dükkânı sahibi olması sosyal bir statü ve toplumsal bir rol atfedilmiş ve bu sebepten dolayı kadın rolünden çıkartılmıştır (bkz. EK44A).
- Ek 45’te yer alan Habertürk’ün haberinde tanımlayıcı ifadeler cinayeti patolojik bir konumdan uzaklaştırma ihtimalini güçlendirdiği için kod 1’de ihlale sebep olmuştur. Bir önceki habere benzer şekilde ele alınan Kader Balcı cinayeti

Habertürk gazetesinde farklı bir yorum ile işlenmiştir. Fakat ihlal yapılan kod benzer şekilde kod 1'dir. Akli dengesinin yerinde olmadığından dolayı katilin cinayeti işlemesi makul bir zemine oturtulmuştur. Benzer şekilde sıfat niteliği taşıyan sosyal statü durumlarından ise cinayet bağlamından koparılarak farklı bir anlam kazanmıştır (bkz. EK45A).

- Ek 46'da yer alan Milliyet'in haberinde kullanılan dil, olayı asıl bağlamından uzaklaştırabilecek düzeyde olduğu için kod 2 ve kod 3'te kısmi ihlaller yapılmıştır. Halk arasında yeni evli çiftlere çiçeği burnunda ve canım cicim ayları gibi benzetmelerle evliliklerinin ilk dönemlerinin çok güzel ve aşk dolu olduğu belirtilir. Haberde 10 aylık çift kavramından ve kullanılan görselden yola çıkıldığında cinayetin ufak bir tartışmadan çıkan bir kaza gibi yansıtıldığı görüşü ağırlık kazanmaktadır. Birbirlerini çok severlerdi gibi ifadelerle aile içi durumu özetlenmiştir. Akabinde gelişen cinayet ise bu mutlu aileyi bozan bir faktör olarak sunulmuştur. Burada aile kurumunun temel dinamiklerinin sarsıldığı ifade edilebilir. Kod 3'te yapılan ihlal ise haber içeriğinde evdeki tabakların kırılması detayı ile haberde kullanılması gerekli olmayan ve özel yaşantıyı ilgilendiren bir durumun açıkça ifade edilmesidir (bkz. EK46A).
- Ek 47'de yer alan Sözcü'nün haberinde tanımlayıcı kavramlar cinayeti farklı bir noktada yorumlamaya ihtimal doğurduğu için kod 1'de kısmi ihlal yapılmıştır. Öğretmen ve elektrik mühendisi gibi meslek gruplarının toplum içinde saygı duyulan orta sınıf meslek grupları olduğu göz önünde tutulduğunda bu tür meslek gruplarında oluşan suç olaylarının daha fazla etkiye veya daha az etkiye sahip olduğu bilinmektedir. Mesleki suç işlendiğinde tepki artarken klasik suçlara karışıldığında daha yumuşak bir tepki söz konusudur. Bu haberde bir kişiye mesleğinden ötürü, bir diğer adıyla sosyal statüsünden ötürü aşağılama ve kınama söz konusu olmasa da haberde bırakılan etki bakımından bir ihlal söz konusudur. Cinayet haberinin bağlamından koparılarak bu iki meslek grubu bünyesinde bir suça dönüştürülmesi etkisi bakımından sorunlu hale getirmiştir (bkz. EK47A).
- Ek 48'de yer alan Sözcü'nün haberinde tanımlayıcı kavramlar cinayeti farklı bir açıdan yorumlama ihtimali doğurduğu için kod 1'de, genel ahlak yasalarının

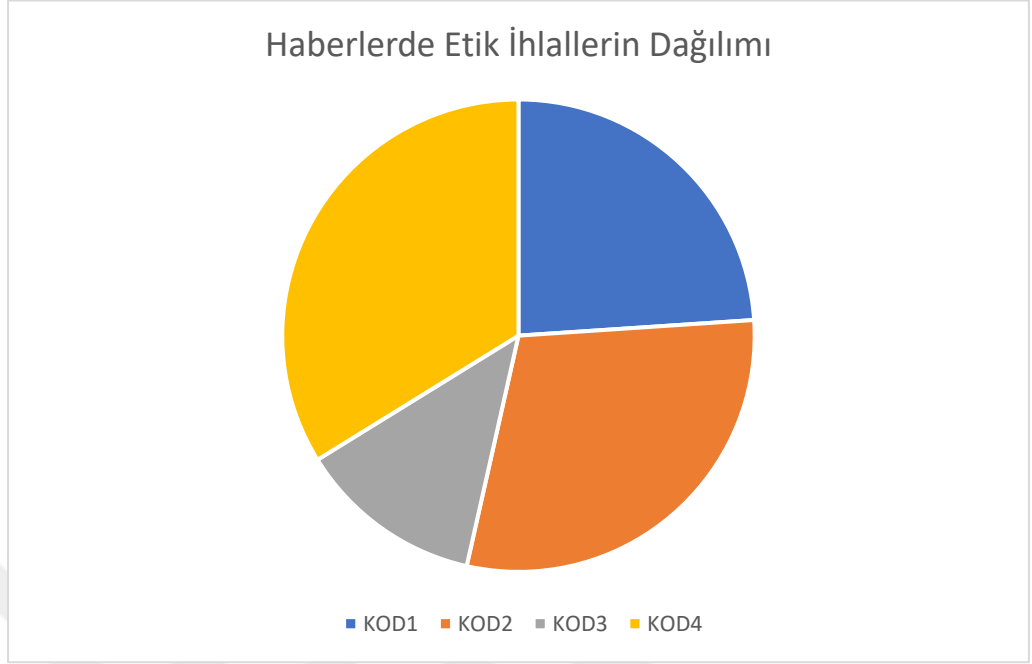
toplum nezdinde yeniden yorumlanması bağlamında, toplum açısından kabul görmemesi muhtemel eylem ve yaşam biçimine yer verilmesi açısından kod 2’de, özel hayatın gerekli olmadığı durumda kullanılmasından dolayı kod 3’de ve cinayetin işleniş biçimine dair tüm detaylara yer verilerek olası örnek teşkil etme durumu oluşturması açısından kod 4’te açık ihlaller yapılmıştır. Haberde yer alan Emlakçı, inşaat mühendisi gibi kavramlar ile büyük bir suç işlemiş bir şahıs üzerinden bir meslek grubu zan altında bırakılmıştır. Toplumda büyük bir infial yaratan Azra Gülendamlar Haytaoğlu cinayeti haberlerinde katilin sahip olduğu meslek gruplarının kendisinden bağımsız olduğu bilinmesi gereken bir gerçektir. Haberin bu açıdan kod 1’de ihlale sebebiyet verdiği gözlemlenmiştir. Bir diğer ihlal ise kod 2’de gerçekleşmiştir. Üniversite öğrencisi genç bir öğrencinin kendinden yaşta oldukça büyük bir adamın evine gidip alkol alması ve onunla kalması gibi bilgilerin toplumda farklı yorumlanma ihtimali ve suçta ahlaki olmayan eylemler ile maktule pay çıkarılması açısından oldukça tehlikeli bilgilerdir. Bu tarz haberlerde bu bilgilerin aktarılması gerekli görülmedikçe aktarılmaması daha doğru bir kullanım yöntemidir. Ayrıca evde yapılan etkinliklerden söz edilmesi özel hayatın gereksiz şekilde ihlal edilmesi anlamına geldiğinde kod 3’te bir başka ihlale sebebiyet vermiştir. En büyük sorun ise haberin farklı başlıklar altında onur kırıcı ve örnek teşkil edici şekilde yazılmasıdır. Tecavüz edilip vahşice öldürüldü, Banyoda 5 parçaya ayrıldı, Kafatası ve kalçası bulunamadı, Valizlerle ormana taşındı ve vücudunda jiletle adının yazılması gibi cinayete dair fazla detay içeren bilgiler Basın Meslek Etik İlkeleri’nin 13. Maddesi’nin açıkça ihlali anlamına gelmektedir (bkz. Ek48A). Bu durum tabloda kod 4’ başlığı altında kodlanmıştır.

- Ek 49’da haberin genelinde katil zanlısının açıklamalarına yer verilerek genel anlamda haber katilin sözcülüğünü yapan bir dil ile yazılmıştır. Başlıkta katilin ifadesi ile başlayan (bkz. Ek49) haber devamında cinayete dair genel bir bilgilendirme yaptıktan sonra katilin ifadeleri ile haberi devam ettirmiştir. Kadın cinayet haberlerinde katilin savunmasına yer verilmesi normaldir fakat haber genel çerçevede bu savunma özelinde oluşmamalıdır. Katilin ifadesi bu yöntemle gerçek gibi kabul edilmiştir. Okuyucuya cinayetin patolojik

gerçekliğinin dışında katilin bakış açısı ile okuma fırsatı verilmesi katilin okuyucu üstünde haklılık payını arttırmıştır. Haberde yer alan detaylar cinayeti teşvik edici niteliğe sahiptir. Bu bağlamda kod 4’de bir ihlal yapılmıştır (bkz. EK49A).

- Ek 50’de toplumda genellikle kabul görmeyen genel ahlak kurallarının dışında kaldığı düşünülen yaşam biçiminin açıkça belirtilmesi ile olayın patolojik bir denklemden çıkarılmasına olanak sağladığı için kod 2’de açık bir ihlal yapılmıştır. 18 yaşında genç bir kızın erkek arkadaşı ile birlikte yaşaması durumu toplumun büyük oranında kabul görmeyen ve ahlaki gözükmeyen bir ve cinayetin meşrulaşmaması açısından gerekli görülmedikçe kullanılmaması daha uygundur.

Araştırma kapsamında haberlerin kodlandığı analiz bölümünde ele alınan 50 haberden elde edilen bulgular neticesinde haberlerin 4 farklı maddede ağırlıklı olarak Basın Meslek Etiği İlkelerine uyulmadığı gözlemlenmiştir. Bu durum eklerde verilen haberlerden çekilen bilgilerle oluşturulan tabloda sabittir. Bu kapsamda elde edilen veriler kapsamında incelenen 50 haberden 18 tanesinin kod 1 kapsamında Basın Meslek Etiği İlkeleri’nin 1. Maddesine, 22 haberin kod 2 kapsamında 2. Maddesine, 9 haberin kod 3 kapsamında 5. Maddesine ve 24 haberin kod 4 kapsamında 13.maddeye uymadığı gözlemlenmiştir. Bu verilerin grafiği şu şekildedir:

Grafik.2: Haberlerde Etik İhlallerin Dağılımı*

Grafik ve verilerden yola çıkarak haberlerde en çok 13. Maddenin ihlal edildiği gözlemlenmiştir. 13.Madde gazetecinin şiddet ve nefreti özendirici yayın ve insani değerleri incitici haber ve yayın yapmamasına yöneliktir. Araştırma kapsamında bu maddenin tam 24 kez ihlal edildiği ve söz konusu gazetelerin özellikle nefreti özendirici bir role büründüğü belirlenmiştir. Ayrıca haberde kullanılan kavramlar nefreti özendirmenin yanı sıra insani değerleri incitici kavramların kullanıldığını tespit edilmiştir. Bu durum söz konusu gazetelerin daha çok nefrete özendirerek kadın cinayetlerini meşrulaştırıcı ve teşvik edici bir konumda rol aldıklarını göstermektedir.

En çok ihlal edilen ikinci etik kod ise 2. Maddeyi temsil eden KOD2'dir. Tam 21 kez ihlal edilen bu kod bağlamında haberlerin daha çok aile kurumunun temel dinamiklerini sarsıcı ve genel ahlak anlayışına uymayan yayınlar yaptıkları gözlemlenmiştir. Bu maddeye uymamanın ortaya çıkardığı sonuç ise kadınların özgürlüğüne kastedilmesidir. Kadınların yaşadığı ilişki, içinde bulundukları ortam ve sahip oldukları yaşam tarzlarından dolayı cinayete kurban gittikleri algısının oluşması, korku ve panik havasının yanında kadınların özgürlüğünü elinden alır niteliğe sahip olmaktadır. Bu tarz haberlerin iki önemli olumsuz etkisi mevcuttur. İlki kadınların bu haberlerden etkilenerek ön yargı ve korku içinde yaşamaları ve özgürlüklerini

kısıtlamalarıdır. İkincisi gerici zihniyete sahip insanların bu haberler aracılığı ile düşüncelerini güçlendirerek bunu toplumda kalıcı hale getirme ihtimalidir.

Bu iki maddeye yakın sonuç veren bir diğer madde ise KOD1’de temsil eden 1. Maddedir. Tam 17 kere ihlal edilen maddenin ilk madde olması trajikomik bir durumu ortaya çıkarmıştır. Bu maddede daha çok meslekler ve maddi imkanlar kapsamında bireylerin küçük düşürücü bir şekilde ifade edildiği ve haberin bu şekilde ele alındığı gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra 3 kez (Suriyeli, Tunuslu ve Ukraynalı) etnik köken üzerinden bir ön yargı oluşturulmuştur. Bu maddenin ortaya çıkaracağı tehlikeli sonuç kadın cinayetlerinin arka planda kalarak daha çok toplumsal ayrışmanın ön plana çıkarılmasıdır. Bu durum kadın cinayeti haberlerini daha da meşrulaştıran ve tepkiyi azaltan bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırma kapsamında incelenen gazeteleri tek tek ele aldığımızda;

Hürriyet Gazetesi’nin;

- 1. Maddeyi 4 kez
- 2. Maddeyi 4 kez
- 5. Maddeyi 1 kez
- 13. Maddeyi 4 kez olmak üzere toplam 13 kez ihlal ettiği gözlemlenmektedir.

Sözcü Gazetesi’nin;

- 1. Maddeyi 4 kez
- 2. Maddeyi 6 kez
- 5. Maddeyi 2 kez
- 13. Maddeyi 3 kez olmak üzere toplam 13 kez ihlal yaptığı gözlemlenmektedir.

Milliyet Gazetesi’nin;

- 1. Maddeyi 4 kez
- 2. Maddeyi 2 kez
- 5. Maddeyi 3 kez
- 13. Maddeyi 4 kez olmak üzere toplam 13 kez ihlal yaptığı gözlemlenmektedir.

Habertürk Gazetesi’nin;

- 1. Maddeyi 3 kez
- 2. Maddeyi 2 kez

- 5. Maddeyi 0 kez
- 13. Maddeyi 7 kez olmak üzere toplamda 14 kez ihlal yaptığı gözlemlenmektedir.

Sabah Gazetesi'nin;

- 1. Maddeyi 2 kez
- 2. Maddeyi 7 kez
- 5. Maddeyi 3 kez
- 13. Maddeyi 6 kez olmak üzere toplam 18 kez ihlal yaptığı gözlemlenmektedir.

Bu veriler bağlamında Sabah gazetesinin 18 kez ile en fazla ihlal yapan gazete olduğu belirlenmiştir. Diğer gazetelerin eşit sayıda ihlal yapmış olması dikkat çeken bir diğer faktördür. Habertürk Gazetesi'nin 5. Maddede ihlal yapmayıp 13. Maddede tam 7 kez ihlal yapması dikkat çeken bir ayrıntıdır. Gazetenin politika gereği kişinin özel yaşantısına saygı duymasının yanı sıra şiddeti özendirici yayın yaptığı belirlenmiştir. Sabah gazetesinin 2. Maddeyi 13. Maddeden daha fazla ihlal etmiş olması da bir diğer ayrıntıdır. Bu veri ile Sabah Gazetesinin daha çok magazinsel bir yayın politikası ile kişiler arası ilişkiye dayalı haberler yaptığı belirlenmiştir.

SONUÇ

Kadın- Erkek eşitsizliğinin en büyük sonucu olarak kadına şiddet ve kadın cinayeti sorunu karşımıza çıkmaktadır. Paleolitik dönemden gelen toplumsal roller algısı erkeği fiziksel gücü üzerinden üstün görme düşüncesi toplumlara ve gruplara yerleşmiştir. Gelişen ve modernleşen dünyada bu fiziksel üstünlüğün bir önemi kalmamıştır. Endüstrileşen dünyada hayat kolaylaşmış ve hem beslenme hem de savunma konusunda insanlar kadın – erkek ayrımına gerek kalmamıştır. Günümüzde bireylerin toplum içindeki rolleri meslekler düzeyine indirgenmiştir. Bireylerin rolleri; anne, baba, çocuk gibi geleneksel aile modelinden sıyrılarak mesleki tanımlamalara dönüşmüştür. Fiziksel olarak üstün olduğunu ve avcılık dönemlerinde daha çok ön plana çıktığını düşünen erkekler günümüzde atadan gelen bir düşünce yapısı ile hareket

ederek kadın üzerinde bir egemenliği hak olarak görmektedir. Avcılık toplayıcılık döneminden süregelen aile yapısı günümüzde de varlığını sürdürmektedir. Klasik aile yapısında erkek dışardan besin getirmekle görevlidir. Bu günümüzde çalışarak mümkündür. Kadın ise erkeğin getirdiğini besinlerden yemek yapmak, çocuk bakmak ve evin düzenini sağlamakla görevlidir. Ayrıca erkeğin bir diğer görevi kadını ve çocukları her türlü tehlikeye karşı korumaktır. Modern toplumlarda erkeklerin gibi kadınlarında toplum çalışabiliyor olması ve güvenlik açısından devletlerin bireyleri kolluk kuvvetleri vasıtası ile koruması fiziksel gücün üstünlüğünü ortadan kaldırmıştır. Fiziksel güç kolluk kuvvetleri ve savunma konusunda da ortadan kalkmıştır. Çeşitli silahlar ve savunma sanayisi ile birlikte kadın - erkek eşitliği askeri alanda da ön plana çıkmaktadır. Bu reform sırasında kadın ve erkek eşitliği daha çok konuşulmaya başlanmıştır. Eski çağlarda olduğu gibi savaşlar açık alanda mızraklar ve kılıçlar ile yapılmamaktadır. Tank veya savaş uçağı kullanımında kadın veya erkek ayrımı söz konusu değildir. Bu durum ataerkil düşünce yapısının bozulması açısından toplumsal cinsiyet eşitliği araştırmaları ve çalışmalarını doğurmuştur. Bilimsel açıdan da sosyal bilimlerde pek çok çalışma yapılmaya başlanmıştır. Akademik alanda kadın çalışmaları adı altında bir alan açılmıştır. Toplum bilimciler bu üstünlük tartışmalarının kökenine inmiş ve toplumsal gelişimini izleyerek çeşitli çalışmalar ortaya koymuşlardır. Gelişmeler ışığında kadınlar haklarını savunur hale geldikten sonra egemenliği kaybetmeye yakın ataerkil düşünceye sahip bireyler şiddete başvurmuşlardır.

Eşitliği tehdit eden en büyük sorun ise kadın cinayetleridir. Kadın cinayetleri ne yazık ki ülkemizde oldukça yüksek seviyelerdedir. Bu durum çalışma içerisinde kanıtlanmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda 2021 yılında yaşanan kadın cinayetleri haberlerinin etik açıdan incelenip bu konuda yapılan hatalar ortaya konmuştur. Bu kapsamda içerik analizi yönteminin yanı sıra haberler toplumsal cinsiyet eşitliği ilkeleri bağlamında da eleştirel bir bakış açısı ile ele alınmıştır. Aşağıda benzer konuyu ele alan ve aynı problemi farklı açılardan incelen 4 tanesi yüksek lisans tezi, 1 tanesi de akademik makale olmak üzere 5 farklı çalışmaya yer verilmiştir. Bu çalışmaların genel özellikleri şu şekildedir;

1- Medyatik Şiddet ve Toplumsal Cinayet: Haberlerde Kadın Cinayetleri

Yazar: Memet Arslan

Üniversite: Sakarya Üniversitesi

Anabilim Dalı: Halkla İlişkiler ve Reklamcılık

Yöntem: Eleştirel Söylem Analizi

Detay: Araştırmada 5 farklı haber incelenmiştir. Bu inceleme haber-iktidar, haber-toplum ve haber-olay bağlantısı incelenmiştir. Burada amaca göre örneklem yöntemi ile toplumda infial oluşturan ve toplumsal olay haline gelen kadın cinayetlerine yer verilmiştir. Dil ve görsel incelemeler bir arada yapılmıştır (Arslan, 2018).

2- Türk Polisnin Aktör Olarak Yer Aldığı Kadına Şiddet Haberlerinin Üzerine Bir Söylem Analizi

Yazar: Ramazan Dumrul

Üniversite: Mersin Üniversitesi

Anabilim Dalı: Kadın Araştırmaları

Yöntem: Söylem Analizi

Detay: Söz konusu çalışmada kadına yönelik şiddetin farklı bir boyutu olarak polisin aktör olduğu haberler baz alınmıştır. Benzer şekilde eleştirel söylem analizi kullanılmıştır. Bu çalışmada ayrıca haber dilinde sıklıkla karşımıza çıkan neden-sonuç ilişkisi üzerinden kadın cinayetlerini meşrulaştırma girişimi ele alınmıştır. Çalışmada 7 tane haber incelenmiştir (Dumrul, 2023).

3- Kadın Cinayetleri Haberlerinin Cumhuriyet ve Sabah Gazetelerinde Sunum Biçimi

Yazar: Yağmur Öngün

Üniversite: Anadolu Üniversitesi

Anabilim Dalı: Basın ve Yayın

Yöntem: Eleştirel Söylem Analizi

Detay: Makro-mikro yapı modeline göre çözümlenen haberlerde eleştirel söylem analizi ile birlikte bir inceleme yapılmıştır. Burada iki farklı gazetenin 2018 yılında yaptığı kadın cinayetleri haberleri baz alınmıştır. Örneklem alanı olarak 2018 de yer alan söz konusu iki gazetenin tüm haberleri yer almasına rağmen birebir bir inceleme söz konusu değildir. Fakat 20 tane örnek ile araştırma güçlendirilmiştir (Öngün, 2021).

4- Femicide İn Turkey: A Descriptive and Critical Study Based On News Texts Of Femicide Incidents İn 2009 (Türkiye’de Kadın Cinayetleri: 2009 Yılı Kadın Cinayetleri Haberleri Üzerinden Betimleyici ve Eleştirel Bir Çalışma)

Yazar: Derya Güngör

Üniversite: Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Anabilim Dalı: Sosyoloji

Yöntem: Feminist Eleştirel Söylem Analizi

Detay: 12 farklı olayın incelendiği araştırmada kadın cinayet haberlerinin genel bir derlenmesi ve eleştirisi yapılmıştır. Burada cinayet haberlerinde en sık geçen kelimeler, olay yeri, suç aleti, katil-maktul ilişkisi gibi faktörler üzerinde durulmuştur. Daha çok sayısal verilerin kullanıldığı çalışmada feminist eleştirel söylem analizi kullanılmıştır (Güngör, 2012).

5- Gazetelere Haber Olan Kadın Cinayetlerinin İncelenmesi

Yazarlar: Memnun Seven, Bilal Karabal, Burçak Uludağ, Maide Nur Keleş, Miraç Kafaoğlu, Serpil Top, Z. Büşra İder

Dergi: KASHED

Sayı: 2015, 2(2): 71-83

Yöntem: Sayısal Veri İncelenmesi

Detay: Çalışmada 2014 yılında tirajı en yüksek üç gazetenin (Zaman, Posta, Hürriyet) internet sitelerinde yer alan kadın cinayetleri haberlerinin sayısal verileri incelenmiştir. Çalışmada herhangi bir içerik analizi kullanılmamıştır. Sayısal veriler derlenmesi yolu ile bir sonuca erişilmiştir (Seven ve diğerleri, 2015).

Araştırma benzer örnek olarak verilen 5 farklı çalışmadan ciddi şekilde ayrılmıştır. Yöntem ve konu benzer olsa da bu çalışmada daha geniş bir evren ve daha fazla örneklem ele alınmıştır. Çalışmada eleştirel söylem analizi iki farklı şekilde işlenmiştir. İlk aşamada haberlerin Basın Meslek Etiği İlkeleri bağlamında incelemesi yapılarak veriler kodlanmıştır. İkinci aşamada ise 5 farklı haber sitesinden elde edilen 50 farklı haber cinsiyet eşitliği bağlamında hem dil hem görsel açıdan incelenmiştir. Bu iki teknik ile içerik analizi yöntemi uygulanmış ve diğer araştırmalardan bu yönü ile sıyrılarak önemli bir kazanım elde edilmesi amaçlanmıştır.

Hataların hangi düzeyde olduğu 3. Bölümde açıkça ortaya konmuştur. Bulgular bölümünde yapılan hataların derecesi ve genel çerçevesi açık bir şekilde belirtilmiştir. Bu konuda yapılan yanlışları sadece hata ile açıklamak mümkün değildir. Söz konusu haberler tiraj ve tıklanma sayıları en yüksek 5 haber sitesinden elde edilmiştir. Bu sitelerin tıklanma oranları da araştırmanın kaynakları arasında ve metodoloji kısmında açıkça belirtilmiştir. Söz konusu haber analizlerinden anlaşılacağı üzere kadın cinayeti haberlerinin caydırıcılığı söz konusu değildir. Aksine ortaya konan bulgular erkeğin cinayeti işlemekte haklılık payını artırır ve teşvik edici boyuta ulaştığını göstermektedir. Kadın cinayetlerinin ciddi artış gösterdiği pik noktalardan biri olarak belirttiğimiz ve bu nedenle evren kabul ettiğimiz 2021 yılında yer alan haberlerin etkisi toplum üzerinde tahmin edilenden fazla olmuştur. Bu durum artış oranları ile birlikte araştırma bölümünde verilmiştir. Söz Konusu haberlerin halk üzerinde bıraktığı etkilere baktığımızda haber içeriğine yönelik başlıca şu sonuçları ortaya çıkardığını söylemek mümkündür:

- Cinayet haberlerinde katil olan erkek şahsın cinayeti işleme sebebi ön plana çıkarılarak katilin haklılık payı üzerinde durulmuştur.
- Haberlerde kadınlar iyelik sıfatı ele alınarak ataerkil bir dil kullanılmıştır.
- Aşk, kıskançlık vb. kavramlar ile patolojik ve toplumsal bir sorun olan cinayetleri aile içi sorunlar gibi gösterilmesi amacı güdülmüştür.
- Sansür kullanılarak daha korkunç detaylar haberin alt kısımlarında verilmiştir.
- Görsellerde mutlu aile pozlarına yer verilerek aile içi sorun algısı ön plana çıkarılmıştır.
- Maktulün medeni durumuna, ilişki düzeyine, yaşına vb. detaylara yer verilerek toplumsal açıdan kabul görmeyen bir durum ortaya çıkarılmıştır. Bu açıdan katilin haklılık payı bir kez daha ön plana çıkarılmak istenmiştir.

Sonuç olarak bu çalışma kadın cinayetleri haberlerinin önemli bir kısmında meslek etik ilkelere uyulmadığını ve bu durumun cinayet oranlarına etki ettiğini kanıtlamıştır. Çalışmanın bilimsel geçerliliğe sahip olması için gerekli örnek ve evren alanına uygunluğu sağlanmış ve yöntemsel açıdan problem teşkil etmediği göz önünde

bulundurulduğunda bu sonucun bilimsel bir dayanak olarak kullanılmasının önü açılmıştır. Artan kadın cinayetleri ve toplumsal eşitlik problemlerinin aşılabilmesi açısından gazetecilerin önemli bir rolü vardır. Bu çalışma işini doğru yapmayan, etik ilkelere uymayan ve kasten seçilen görseller ile yanıltıcı bir izlenim bırakan gazeteciler ve medya kuruluşlarının ortaya çıkardığı sorunun etkilerini gözler önüne sermektedir. Etik kurallara uygunluğu tartışma konusu olan gazetelerin tıklanma sayıları tehlikenin boyutunu arttırmaktadır. Okuyucunun haberin dili ile sahip olduğu negatif etki ile ortaya çıkacak sorunlarda teşvik edici bir role bürünmesi kaçınılmazdır. Ortaya konan rakamlar bu durumu desteklemektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, kadın cinayetlerinin durdurulması, toplumsal değer ve ön yargıların ortadan kaldırılması adına gazetecilerin ve medya kuruluşlarının ciddi bir denetim merkezine sahip olması ve caydırıcı cezalara sahip olması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar, H. (2013). *Sosyal hizmet temelleri ve uygulama alanları*. İstanbul: Maya Akademi Yayınları.
- Adak, N. (2000). *Değişen toplumda değişen aile*. Ankara: Siyasal Yayınevi.
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (2015). *Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması*. Ankara: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Akbaş, K., & Şen, İ. G. (2003). Türkiye’de kadına yönelik pozitif ayrımcılık: Kavram, uygulama ve toplumsal algılar. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(Eylül), 163-190.
- Akdemir, Ş. D. (2014). Ayrımcılığın insan hakları boyutu ve ‘pozitif ayrımcılık’. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 890-908.
- Akkaş, & Uyanık. (2016). Kadına yönelik şiddet. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 6(1), 32-42.
- Altunay, A. (2012). Geleneksel medyadan yeni medyaya: Görüntü yüzeyi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 33-44.
- Anderson, K. L. & Umberson, D. (2001). Gendering violence: Masculinity and power in men’s accounts of domestic violence. *Gender and Society*, 15(3), 358-380.
- Anıt Sayaç, (2021). Erişim Adresi: <http://anitsayac.com/?year=2021>. adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 09.11.2023.
- Aristoteles. (2020). *Nikomakhos’a Etik*. Ankara: Bilgesu Yayınları
- Arslan, M. (2018). *Medyatik şiddet ve toplumsal cinayet: Haberlerde kadın cinayetleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edildi (Tez no: 502083).
- Atabek, Ü. (2004). Teknoloji ve medya. İçinde N Gürkan Pazarcı (Ed.), *Türkiye’de kitle iletişimi*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Atabek, Ü. (2013). Yeni medya ve yeni iletişim düzeni. *Yaşar Üniversitesi İLEF Mülkiye Dergisi*, 37(3), 175-183.
- Atikkan, Z., & Tunç, A. (2011). *Blogdan al haberi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Aydoğan, A., & Başaran, F. (2012). Yeni medyayı alternatif medya bağlamında anlamak. İçinde Ö. Özer & E. Karakoç (Eds.), *Alternatif medya alternatif gazetecilik: Türkiye’de alternatif gazetecilik üzerine değerlendirmeler* (ss. 213246). Konya: Literatürk Yayıncılık.

- Aydoğan, F., & Akyüz, A. (2010). İkinci medya çağında internet. İstanbul: Alfa.
- Aydoğan, F., & Kırık, A. M. (2012). Alternatif medya olarak yeni medya. *Akdeniz İletişim Dergisi*, (18), 58-69.
- Aylin, N. (2015). *Kadın Bedeni ve Toplumsal İzdüşümleri: Sosyolojik Bir Bakış” içinde Kadın Bedeni ve İstismarı*. İstanbul: Opsiyon Yayınları, 34-36.
- Aziz, A. (1990). *Araştırma yöntemleri-teknikleri ve iletişim*. Ankara: A.Ü Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Basın-Yayın Yüksekokulu Basımevi.
- Bakar, N. (2012). Sığınma evleri çözüm mü, araç mı? *Hukuk Gündemi Dergisi*, 1.
- Basın Konseyi (2023). *Basın Konseyi*. basinkonseyi.org: <https://www.basinkonseyi.org.tr/basin-meslek-ilkeleleri/> adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 09.11.2023.
- Başlar, G. (2013). *Yeni medyanın gelişimi ve dijitalleşen kapitalizm*. Akademik Bilişim, XV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri (23-25 Ocak 2013). Akdeniz Üniversitesi.
- Bebekoğlu, G., & Wasti, S. A. (2002). Çalışan kadınlara yönelik cinsiyet temelli düşmanca davranışların sebepleri sonuçları üzerine bir araştırma. *Sabancı Üniversitesi, Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 215-238.
- Bell, L.A. (2007). Theoretical foundation for social justice education. In M. Adams, L.A. Bell & P. Griffin (Eds.), *Teaching for diversity and social justice* (pp. 1–14). London: Routledge/Taylor & Francis Group.
- Bermejo, F. (2009) Audience manufacture in historical perspective: From broadcasting to Google. *New Media & Society*, 11(1-2), 133-154.
- Binark, M. (2007). Yeni medya çalışmalarında yeni sorunlar ve yöntem sorunu. İçinde M. Binark (Ed.), *Yeni medya çalışmaları*. Ankara: Dipnot Yayınları.
- Binark, M. (2015). *Yeni medya çalışmalarında araştırma yöntem ve teknikleri*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Binark, M. ve Çomu, T. (2012). *Sosyal medyanın nefret söylemi için kullanılması ifade özgürlüğü değildir!* <https://yenimedya.wordpress.com/2012/01/20/sosyalmedyanin-nefret-soylemi-icin- kullanilmasi-ifade-ozgurlugu-degildir/> adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 13.11.2023.
- Binark, M., & Bayraktutan, G. (2013). *Ayin karanlık yüzü: Yeni medya ve etik*. İstanbul: Kalkedon Yayıncılık.

- Briggs, A., & Burke, P. (2004). *Medyanın toplumsal tarihi: Gutenberg'den internet'e* (Çev. İ. Şener). İstanbul: İzdüşüm Yayınları.
- Can, S. (2021). Şiddet önleme ve izleme merkezleri ile uygulamadaki eksiklikler. *Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi*, 5(2), 74-114.
- Cao, Y., Ajjan, H. & Hong, P.I (2013). Using social media applications for educational outcomes in college teaching: A structural equation analysis. *British Journal Of Educational Technology.*, 44(4), 581-593.
- Ceylan, E. (2017). 6284 sayılı ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair kanun'a göre kanun kapsamına girenlerin korunmasıyla ilgili değerlendirmeler. *İstanbul Barosu Dergisi*, 91, 15-29.
- Ceylan, T. (2011). Toplumsal sistem analizinde toplumsal statü ve rol. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 89-104.
- Chan, Y.Y. (2014): Journalism and digital times: Between wider reach and sloppy reporting. *OSF Program On Independent Journalism*, 107-127.
- Cinman, S. (2001). Medya etiği. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, 11(11), 291-310.
- Coleman B. (2012). *Hello avatar* (Çev. E. Bilge). İstanbul: Mediacat Yayınları.
- Connell, R. W. (2002). Hegemonic masculinity and violence: Response to Jefferson and Hall. *Theoretical Criminology*, 6(1), 89-99.
- Council Of Europe (2010). *Examination of the draft recommendation on the new notion of media and its appendices*, Strasbourg: Committee Of Experts On New Media.
- Çabuklu, Y. (2004). *Toplumsalın Sınırında Beden*. İstanbul: Kanat Kitap - Pusula Yayınları, 98-99.
- Çakır, H. (2007). Geleneksel gazetecilik karşısında internet gazeteciliği. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(22), 123-149.
- Çelenk, S. (2013). *Yalanıyla talanıyla medya*. http://www.radikal.com.tr/radikal2/yalani_ve_talaniyla_medya-1142983. adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 15.11.2023
- Çilingir, A. (2017). İletişim alanında içerik analizi yöntemi kullanılarak yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri üzerine bir inceleme. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(1), 147-160.
- Demir, M. (2011). İş yaşamında ayrımcılık: Turizm sektörü örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 760-784.

- Derek, A. (2009): Review of the book the cult of the amateur: How blogs, Myspace, Youtube, and the rest of today's user generated media are destroying our economy, our culture, and our values. *Global Media Journal*, 2(1), 185-187.
- Deuze, M. (2001). Online journalism: Modelling the first generation of news media on the world wide web. *First Monday*, 6(10), 1-21.
- Deuze, M. (2003). The web and its journalisms: Considering the consequences of different types of newsmedia online. *New Media & Society*, 5(2), 203-230.
- Dilmen, N. E. (2007). Yeni medya kavramı çerçevesinde internet günlükleri - bloglar ve gazeteciliğe yansımaları. *Marmara İletişim Dergisi*, 12(12), 113-122.
- Doğrucan, A., & Yıldırım, Z. (2020). Kadına yönelik aile içi şiddet üzerine bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 122-138.
- Dumrul, R. (2023). *Türk polisinin aktör olarak yer aldığı kadına şiddet haberleri üzerine bir söylem analizi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edildi (Tez no: 822333).
- Durkheim, E. (2006). *Sosyoloji dersleri* (Çev. A. Berktaş). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Düğmeci, F., & Gürsel, E. (2019). Kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesi hususunda devletin yükümlülükleri ve sorumluluğu. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 21(2), 843-873. DOI: 10.33717/deuhfd.644970
- Ecevit, P. D. (2021). *Toplumsal cinsiyet temel kavramlar, Türkiye'de katılımcı demokrasinin güçlendirilmesi*. Ankara: CEİD Yayınları.
- Ergil. (2001). Şiddetin kültürel kökenleri. *Bilim ve Teknik*, 399, 40-41.
- Erim, B. R., & Yücens, B. (2016). Kadına yönelik şiddet ve kadın sığınma evleri. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, 25(4), 536-549.
- Erimli, B. (2014). Gazetecilik meslek ilkelerinin uygulanmasını engelleyen unsurlar ve çözüm önerileri. *İnsan ve İnsan Dergisi*, 1(1), 23-34. DOI: 10.29224/insanveinsan.279975
- Esenoğlu, C., & Turan, S. (2006). Bir meşrulaştırma aracı olarak bilişim ve kitle iletişim teknolojileri: Eleştirel bir bakış. *Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 36(2), 71-86.
- Eshraghi, M. (2006). Negahi jameh shenakhti be khoshoonat aleyhe zanan. *Oloume Ejtemai Daneshgahe Azade Eslamiye Shooshtar*, 2, 95-114.
- Fidan, Z. (2016). *Teknoloji ve siyasal iletişim*. Konya: Literatürk Yayınları.
- Forward, S. (1998). *Kadın düşmanı erkekler* (Çev. S.H. Namatollahi). Tahran: Khojaste.

- Gade, P., & Raviola, E. (2009, March). İntegration of news and news of integration: A structural perspective on news media changes. *Journal Of Media Business Studies*, 6(1), 87–111. DOI: 10.1080/16522354.2009.11073480
- Geray, H. (2003). *İletişim ve teknoloji uluslararası birikim düzeninde yeni medya politikaları*. Ankara: Ütopya.
- Giddens, A. (2004). *Sosyoloji* (Çev. M. Saboori). Tahran: Neşr-i Ney.
- Girgin, A., & Ayten, A. (2013) Türkiye’de basın etiği, sorunlar ve etik uygulamalar. İçinde O. Ünlüer (Ed.), *Medya ve etik*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Güleç, E., & Baykara, İ. (2014). Üçağızlı mağarası üst paleolitik dönem ahmarian taş alet kültürü. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 54(1), 149-170.
- Güneri Yöyen, E. (2017). Violence and personality traits. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 1(1), 35–50. DOI: 10.31461/ybpd.316724
- Güngör, D. (2012). *Femicide in Turkey: a descriptive and critical study based on news texts of femicide incidents in 2009* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edildi (Tez no: 330126).
- Gürçan, H. İ. (1999). *Sanal gazetecilik*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Güven, M., Bakan, İ., Büyükmeşe, T. ve Taşhyan, M. (2004). *Kobi yöneticilerinin iş ahlakı ve sosyal sorumluluk algılaması: K. Maraş Kobi’lerinde bir araştırma*. İ. Kobilere ve Verimlilik Kongre Kitabı. İstanbul: Kültür Üniversitesi Yayınları.
- Hazelwood, S. D., & Koon-Magnin, S. (2013). Cyber stalking and cyber harassment legislation in the United States: A qualitative analysis. *International Journal Of Cyber Criminology*, 7(2), 155–168.
- Hepkul, Y. A. (2002). Bir sosyal bilim araştırma yöntemi olarak içerik analizi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi.
- Ilgaz Büyükbaykal, C. (2012). Basında etik anlayışı. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (20), 49-53. DOI: 10.17064/iüifhd.26678
- Ilgaz, C., & Abay, İ. (2020). Türkiye’de yeni medya ortamı ve dijital oyun olgusu. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 4(1), 1-9.
- İrvan, S. (2018). Gazetecilik etiği üzerine. *Etkileşim*, 2, 188–197. DOI: 10.32739/etkilesim.2018.2.36
- Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu (2022). <https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/veriler/3003/kadin-cinayetlerini->

durduracagiz-platformu-2021-yillik-veri-raporu adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 09.11.2023

- Kalsın, B. (2016). Geçmişten geleceğe internet gazeteciliği: Türkiye örneği. *The Journal Of Academic Social Science Studies*, 1(42), 75-94. DOI: 10.9761/JASSS3267
- Kara, T. (2013). *Sosyal medya endüstrisi*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Kaufman, M. (1999). *The seven p's of men's violence*. www.michaelkaufman.com. adresinden elde edildi.
- Keen, A. (2007). *The cult of the amateur; How blogs, Myspace, Youtube, and the rest of today's user generated media are destroying our economy, our culture and our values*. New York: Doubleday.
- Koç, S. ve Kaynak, S. (2009). *Yeni medya olarak internet ve hukuki kişisel güvenlik*. XIV. Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri. İstanbul: Bilgi Üniversitesi.
- Krug, E. G., Mercy, J. A., Dahlberg, L. L., & Zwi, A. B. (2002). The world report on violence and health. *The Lancet*, 360(9339), 1083–1088. DOI: 10.1016/s0140-6736(02)11133-011133-0
- KSGM (2014). *Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması*. <http://www.hips.hacettepe.edu.tr/kksa-tranaraporkitap26mart.pdf> Erişim Tarihi: 09.11.2023
- Küçükıylmaz, M. (2013). *Sosyal medyada henüz reşit olamadık*. <https://www.star.com.tr/acik-gorus/sosyal-medyada-henuz-resit-olamadik--haber-727895/> adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 08.11.2023
- Kızılçelik, S. (2003). Küreselleřme, Beden ve Şizofreni. *C.Ü. Tıp Fakóltesi Dergisi*, Özel Sayı 25 (4), 89-94.
- Laughley, D. (2010). *Medya çalışmaları* (Çev. A. Toprak). İstanbul: Kalkedon.
- Lupton, D. (2002). *Duygusal Yaşantı: Sosyo-Kültürel Bir İnceleme*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Manovich, L. (2001). *The language of new media*. MIT Press: Cambridge.
- Marabi, M. (2015). *Barrasiye avamele moaser bar khoshoonat aleye zanan dar ostone kordestan* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Tahran Üniversitesi, Tahran.
- Mavnacıoğlu, K. (2009). *İnternette kullanıcıların oluşturduğu ve dağıttığı içeriklerin etik açıdan incelenmesi: Sosyal medya örnekleri*. Fırat Üniversitesi İletişim Fakóltesi Medya ve Etik Sempozyumu, Elazığ.

- Meehan, E.R., & Rice, R.E. (1984). The new media: Communication, research, and technology. *Administrative Science Quarterly*, 31, 478-485. DOI:10.2307/2392839.
- MEGEP (2013). *Basında meslek etiği*. Ankara: MEB.
- Merill, J. (1994). Machiavelli'ci gazetecilik: Yaşlı kurtla etik üzerine kısa bir görüşme. (F. M. Binark, Çev.). *Marmara İletişim Dergisi*, 5(5), 123-136.
- Miltner, K.M. ve Highfield, T. (2017). Never gonna GIF you up: Analyzing the cultural significance of the animated GIF. *Social Media and Society*. <https://doi.org/10.1177/205630511772522>
- Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı (2024). <https://morcati.org.tr/kadina-yonelik-siddet-nedir/> adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 09.11.2023
- Obuz, A. T. (2019). Medyadaki kadına yönelik şiddet ve cinayet haberlerinin boşanmış kadınlar açısından değerlendirilmesi: Nitel bir araştırma. *Turkish Studies-Economics, Finance, Politics*, 14(4), 1551–1566. DOI: 10.29228/turkishstudies.40141
- Orbay, İ. (2022). *Görünmeyene Işık Tutmak: Psikolojik Şiddet*. Dergipark: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1894552>, DOI: 10.33417/tsh.975139 adresinden alındı, 30.01.2022.
- Öngün, Y. (2021). *Kadın cinayetleri haberlerinin cumhuriyet ve sabah gazetelerinde sunum biçimi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edildi (Tez no: 696692).
- Özer, Ö. (2010). *Medyada şiddet kültürü*. İstanbul: Literatürk Yayınevi.
- Özer, Ö., & Üçer, N. S. (2010). *Güldünya tören örneğinde töre cinayetleri*. İstanbul: Literatürk Yayınevi.
- Özerkmen, N., & Gölbaşı, H. (2010). Toplumsal bir olgu olarak şiddet. *Hukuk Dünyası*, 15, 23-37.
- Özgen, M. İ. (1988). *Basın ahlaki kuralları ve yasaları*. İstanbul: Kardeşler Basımevi.
- Pavlik, J. V. (2013). *Yeni medya ve gazetecilik* (Çev. M. Demir ve B. Kalsın). Ankara: Phoenix Yayınevi.
- Pieper, A. (2012). *Etiğe Giriş*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 77.
- Polat, O. (2016). Şiddet. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C: 22 , S: 1.

- PR, A. (2021, 05 22). *Türkiye'de En çok Ziyaret Edilen Haber Siteleri*. Ajans PR: <https://ajanspr.com.tr/turkiyede-en-cok-ziyaret-edilen-internet-siteleri/> adresinden alındı.
- Pressman, J. (2014). *Old media/new media*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press. https://introdigitalmedia.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/08/oldmedianew_media.pdf. adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 10.11.2023
- Radar, M. (2022). *Tirajlar. Medya radar*: <https://www.medyaradar.com/tiraj> adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 09.11.2023.
- Ritzer, G. (2014). *Klasik sosyoloji kuramları* (Çev. H. Hülür). Ankara: De Ki Basım Yayım.
- Ryan, J. (2010). *A history of the internet and the digital future*. London: Reaktion Books.
- Sancar, S. (2009). *Erkeklik: İmkansız iktidar: Ailede, piyasada ve sokakta erkekler*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Schiller, D. (1999). *Digital capitalism: Networking the global market system*. Cambridge: The MIT Press.
- Scott, J. W. (2005). *Kadın işçi, kadınların tarihi- devrimden dünya savaşına feminizmin ortaya çıkışı* (Çev. A. Fethi). İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Seçer, B. (2009). Kadınların sendikalara yönelik tutumları ile cinsiyet ayrımcılığı algılarının sendika üyesi olma isteğine etkisi. *Çalışma ve Toplum*, 4(23), 27-60.
- Seven, M., Karabal, B., Uludağ, B., Keleş, M., Kafaoğlu, M., Top, S., & İder, Z. (2015). Gazetelere haber olan kadın cinayetlerinin incelenmesi. *KASHED*, 2(2), 71-83.
- Sever, Ç. (2015). İdeolojik bir kavram olarak hukuki eşitlik. İçinde B. Erdağı (Ed.), *Liberal hakların, hukukun ve devletin sınırları içinde*. Ankara: Notabene Yayınları.
- Sever, D. Ç. (2012). Kadına karşı ev içi şiddette devletin sorumluluğu ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Opuz V. Türkiye kararı. *Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 19-46.
- Shahmohammadi, M. (2017). Barrasiye jameh shenakhti avamele ejtemai moeser bar khoshoonat aleyhe zanan dar İran. *Faslnameh Oloume Ejtemai*, 3(2), 70-86.
- Siapera, E., & Veglis, A. (2012). Introduction: The evolution of online journalism. E. Siapera and A. Veglis (Eds). *The Handbook Of Global Online Journalism*. Oxford, UK: Blackwell Publishing, 1-17.

- Silsüpür, Z., & Karadere, Y. (2022). Kadına yönelik şiddet haberlerinin yazılı basında sunumu: Gazete içerikleri üzerinden karşılaştırmalı inceleme. *Aksaray İletişim Dergisi*, 4(1), 1–20. DOI: 10.47771/Aid.1028453
- Similarweb. (2022). *News and media. Similar Web*: https://pro.similarweb.com/#/digitalsuite/markets/webmarketanalysis/mapping/News_and_Media/792/3m?webSource=Total adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 05.11.2023
- Şimşek, L. (2000). *Günümüz basınında kadınlar*. İstanbul: Alt Kitap.
- Tan, M., Ecevit, Y., Üşür, S.S. ve Acuner, S. (2008). *Türkiye’de toplumsal cinsiyet eşitsizliği: Sorunlar, öncelikler ve çözüm önerileri-kadın-erkek eşitliğine doğru yürüyüş: Eğitim, çalışma yaşamı ve siyaset raporunun güncellemesi*. İstanbul: TÜSİAD-T/2008-07/468.
- Temel, A. (2004). *Çalışan kadının imajı ve rol serüveni*. İstanbul: Tepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları.
- TGC (2015). *Türkiye gazetecilik hak ve sorumluluk bildirgesi*. [https:// www.tgc.org.tr/bildirgeler /turkiye-gazetecilik-hak-ve-sorumluluk-bildirgesi.html](https://www.tgc.org.tr/bildirgeler/turkiye-gazetecilik-hak-ve-sorumluluk-bildirgesi.html) adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 10.11.2023.
- Tian, Y. (2023). Analysis of new media development opportunities in the context of media integration. (2023). *Media And Communication Research*, 4(1), 15-18. DOI: 10.23977/mediacr.2023.040103
- Timisi, N. (2003). *Yeni iletişim teknolojileri ve demokrasi*. Ankara: Dost Kitabevi.
- Tokgöz, E. (2005). *Cumhuriyet döneminde ekonomik gelişmeler. Türkiye Cumhuriyeti Tarihi*. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi.
- Turgut, F. (2016). Türk siyasetinde son dönem aile politikaları. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 35, 411-426.
- Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (2016). *Kadın ve medya: Toplumsal cinsiyet eşitlikçi haber kılavuzu*. İstanbul: Akademi.
- Uluocak, Ş., Gökulu, G., Bilir, O., Karacık, N.E., & Özbay, D. (2014). *Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve kadına yönelik şiddet*. Edirne: Paradigma Akademi.
- Uluslar Arası Af Örgütü Türkiye Şubesi (2004). *Türkiye: Aile içi şiddete karşı mücadelede kadınlar*. <https://www.amnesty.org/en/documents/eur44/013/2004/tr/>
- UNİCEF (2013). *Ending child marriage: Progress and prospects*. https://www.unicef.org/media/files/child_marriage_report_7_17_lr..pdf adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 09.11.2023.

- Uzun, B. (2008). *Kadının işgücüne katılımında pozitif ayrımcılık: tarihsel ve kuramsal bir giriş*. http://feminisite.net/index.php/2008/03/kadinin-isgucune-katiliminda-pozitif-ayrimcilik-tarihsel-ve-kuramsal-bir-giris/_adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 11.11.2023.
- Varol, A. (2010). Bilgi toplumunda kamusal alan. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 121-129.
- Weiser F., & Friedman, H. H. (2008). The new media technologies: Overview and research framework. *SSRN Electronic Journal*, 1-28.
- World Report On Violence and Health (WRVH) (2002). https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/World_report/en/summary_en.pdf. adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 09.11.2023
- Yılmaz, B. (2011). Şiddetin psikolojisi. *Türkiye Klinikleri Journal Of Psychiatry Special Topics*, 4(2), 8-13.
- Yöyen, G. (2012). *Yatan ve poliklinikten takip edilen 1.eksen psikiyatrik bozukluk tanısı almış kişilerde şiddet türleri ve eğilimlerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış doktora tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edildi (Tez no: 326270).
- Yurdigül, Y., & Yüksel, H. (2012). Gazeteciliğin dönüşümü: yeni medyaya entegrasyon sürecinde değişen habercilik pratikleri. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (18), 140-161.
- Yüksel, M. (2001). *Feminist Hukuk Kuramı ve Feminist Düşünce Teorileri*. İstanbul: Doktora Tezi, 111.
- Yüksel, H. (2014). *Yeni medyaya entegrasyon sürecinde değişen gazetecilik pratikleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK ulusal tez merkezi veri tabanından elde edildi (Tez no: 366972).
- Yüksel, Y. (2015). İçerik çözümlemesi. *Academia Accelerating The World's Research*, 1-60. https://www.academia.edu/24209083/%C4%B0%C3%87ER%C4%B0K_%C3%87%C3%96Z%C3%9CMLEMES%C4%B0.
- Yzer, M. C., & Southwell, B. G. (2008). New communication technologies, old questions. *American Behavioral Scientist*, 52(1), 8–20. DOI: 10.1177/0002764208321338

EKLER

EK1: Hürriyet: Mariyam Aloui Ep Guitni (30.12.2021)

Haber Linki: <https://www.hurriyet.com.tr/video/sislide-otelde-vahset-kadin-turist-yuzu-bantlanip-el-ve-ayaklari-baglanarak-olduruldu-41971488>

Şişli'de otelde vahşet... Kadın turist yüzü bantlanıp, el ve ayakları bağlanarak öldürüldü

İstanbul Şişli'de Tunuslu bir kadın yüzü bantlı, elleri ve ayakları bağlı halde bir otel odasında ölü bulundu. Polis olayla ilgili soruşturma başlattı. Mariyam Aloui Ep Guitni'nin olayın yaşandığı gece biriyle kahve içeceğini söyleyerek arkadaşlarının yanından ayrıldığı, daha sonra da kendisinden haber alınamadığı öğrenildi. Tunuslu kadının 17 yaşındaki yabancı uyruklu katil zanlısı yakalandı. Tunuslu Tariyam Aloui Ep Guitni'nin öldürüldüğü haberini alan arkadaşları olay yerine geldi, olayın şokunu uzun süre üzerlerinden atamadı.

Olay, dün sabah 11.30 sıralarında Şişli'de bulunan bir otelde meydana geldi. Edinilen bilgiye göre, otel görevlisi temizlik yapmak için otelin 5'inci katındaki odaya girdi. Görevli odaya girdiğinde, kol ve ayakları bağlanmış, yüzü bantlanmış halde duran bir kadın gördü. Otel çalışanları durumu polis ekiplerine bildirdi. İhbarı alan Şişli İlçe Emniyet Müdürlüğü ve sağlık ekipleri kısa sürede olay yerine geldi. 112 personeline yapılan müdahalenin ardından kadının hayatını kaybettiğini belirlendi.

YÜZÜ BANTLANIP, KOLLARI VE AYAKLARI BAĞLANARAK ÖLDÜRÜLDÜ

Otel odasında bulunan cesedin Tunuslu **Tariyam Aloui Ep Guitni** 'ye (31) ait olduğu öğrenildi. Kadının ölümünün şüpheli bulunması üzerine, olay yeri inceleme ekipleri otele gelerek çalışma yaptı. Ceset üzerinde inceleme yapan ekipler, Tunuslu kadının yüzünün büyük bir kısmı bantlanıp, kolları ve ayakları bağlanarak öldürüldüğünü tespit etti.

ARKADAŞLARI ŞOKE OLDU

Mariyam Aloui Ep Guitni'nin ölüm haberini alan arkadaşları da olayın yaşandığı otele geldi. Yabancı uyruklu oldukları öğrenilen kadınlar, olayın şokunu uzun süre üzerlerinden atamadı. Öte yandan, Tunus uyruklu Mariyam Aloui Ep Guitni'nin olayın yaşandığı gece biriyle kahve içeceğini söyleyerek arkadaşlarının yanından ayrıldığı, daha sonra da kendisinden **Haber** alınamadığı öğrenildi. Mariyam Aloui Ep Guitni'nin bir arkadaşı ve temizlik görevlisi ifadeleri alınmak üzere emniyete götürüldü.

EK1*

EK2: Habertürk: Derya Yurdakul (30.12.2021)

Haber Linki: <https://www.haberturk.com/uzaklastirma-karari-bulunan-koca-esini-oldurdu-3300172>

Uzaklaştırma kararı bulunan eşinin bıçakladığı Derya, hayatını kaybetti

Gün geçmiyor ki kadın cinayetlerine bir yenisi eklenmesin. Ankara'nın Çubuk ilçesinde uzaklaştırma kararı alan Süleyman Yurdakul, eşini bıçak darbeleriyle ağır yaraladı. Hastaneye kaldırılan Derya Yurdakul kurtarılamadı. Katil zanlısı koca yakalanarak gözaltına alındı

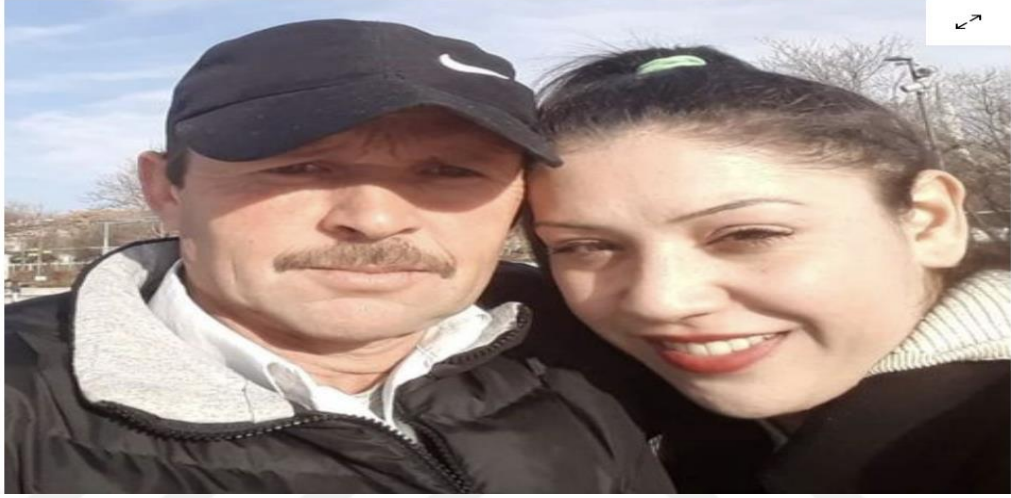
Demirören Haber Ajansı

Giriş: 30.12.2021 - 18:45
Güncelleme: 30.12.2021 - 18:45

EK2*

Ambulansla Halil Şıvgın Çubuk Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Yurdakul, doktorların müdahalesine rağmen hayatını kaybetti. Yurdakul'un cenazesi, otopsi yapılmak üzere Ankara Adli Tıp Kurumu'na gönderildi. Süleyman Yurdakul ise polisin çalışması sonucu yakalanarak gözaltına alındı. Çubuk'taki bir okulda hizmetli olarak görev yapan ve yüzde 50 engeli olan Derya Damla Yurdakul'un 3 yıldır Süleyman Yurdakul ile evli olduğu, olay sırasında 2 yaşındaki çocuklarının da evde olduğu öğrenildi.

EK2A*

EK.3: Sözcü: Derya Yurdakul (31.12.2021)

Haber Linki:

<https://www.sozcu.com.tr/es-kurbani-zihinsel-engelli-kadin-topraga-verildi-wp6860504>

Eş kurbanı zihinsel engelli kadın toprağa verildi

Ankara'da tartıştığı eşi Süleyman Yurdakul tarafından öldürülen 24 yaşındaki Derya Damla Yurdakul toprağa verildi.

Yayınlanma: 31 Aralık 2021

EK3*

İlçedeki bir okulda memur olarak görev yapan ve yüzde 50 zihinsel olduğu öğrenilen Damla Yurdakul'un eşi ile 3 yıldır evli oldukları ve 2 yaşında çocuklarının olduğu kaydedildi. Kameralara konuşmak istemeyen kurban Derya Yurdakul'un annesi, damadı ile kızının sürekli tartıştıklarını ve torununun yetim kaldığını aktardı.

Derya Damla Yurdakul'u uzaklaştırma kararına rağmen yanına giderek öldüren Süleyman Yurdakul çıkarıldığı mahkemece tutuklandı.

EK3A*

EK4: Sabah: Güzin Çetin (29.12.2021)

Haber Linki: <https://www.sabah.com.tr/yasam/esini-oldurup-intihar-etti-5806659>

Eşini öldürüp intihar etti

Kocaeli Başiskele İlçesi Barbaros Mahallesinde meydana gelen olayda, bir süredir ayrı yaşadığı ve boşanma aşamasındaki eşini tabancayla öldüren kişi aynı tabancayla başına ateş ederek intihar etti.

ABBAS ÇAKAR

EK4*

Evden gelen silah sesleri üzerine, bölge sakinleri durumu hemen 112 Acil Yardım Hattına bildirdi. İhbar üzerine olay yerine gelen polis ve sağlık ekipleri Çetin çiftini kanlar içinde buldu. Olay yerinde sağlık ekiplerince yapılan kontrollerde çiftin yaşamlarını yitirdiği belirlendi. Olay yerinde polis ekiplerince yapılan inceleme işlemlerinin ardından Turgay ve Güzin Çetin'in cenazeleri otopsi yapılmak üzere Kocaeli Devlet Hastanesi Morguna kaldırıldı.

EK4A*

EK5: Sabah: Melike Yağmur Uyaner (01.01.2022)

Haber Linki: <https://www.sabah.com.tr/yasam/kripto-para-borsasinda-400-bin-tl-kaybettikten-sonra-esini-oldurup-intihar-etmisti-yunus-emre-uyanerden-aci-haber-5810792>

Kripto para faciasından bir acı haber daha! Eşini öldürüp intihara kalkışmıştı...

Adana'da kripto para borsasında 400 bin TL kaybettikten sonra eşini öldürüp intihar eden şoför **Yunus Emre Uyaner** tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybettiği öğrenildi. Uyaner'in kripto para borsasında kaybettiği paralar nedeniyle bunalıma girdiği ve eşini öldürmeden yarım saat önce evine geldiği minibüsün güvenlik kamerası görüntüsünde besmele çekerek, "Allah'ım, bunu yapan bin bulsun. Allah'ım bana yardım et" dediği görülmüştü.

DHA

EK5A*

ON DAKİKA

EK5A*

EK.6: Hürriyet: Melike Yağmur Uyaner (29.12.202)

Haber Linki: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/dehsetin-fitilini-o-ateslemis-kripto-41970575>

Anıl ATAR - Yaşar SERİNTÜRK / DHA

Oluşturulma Tarihi: Aralık 29, 2021 07:00

1dk okuma

2 ay önce girdiği kripto para borsasında 400 bin TL kaybeden dolmuş şoförü Yunus Emre Uyaner (28) bunalıma girdi, dehşet saçtı... Sık sık tartıştığı eşi Melike Yağmur Uyaner'i (28) başından vurarak öldürdü. Daha sonra intihara kalkıştı, ağır yaralandı.

EK6*

TEDAVİ GÖRÜYORDU

Hayati tehlikesi süren **Yunus Emre Uyaner**'in yaklaşık 2 ay önce girdiği **kripto para** borsasında 400 bin TL kaybettiği ve bu nedenle bunalıma girdiği ortaya çıktı. Uyaner'in psikolojik tedavi gördüğü, sık sık ailesi ve eşiyle tartıştığı iddia edildi. Ayrıca Uyaner'in olaydan bir gece önce başka bir evde kaldığı ve eşini ölümle tehdit ettiği öne sürüldü.

2 AY ÖNCE İKİZLERİ OLMUŞ

Melike Yağmur Uyaner daha 2 ay önce ikinci kez anne olmuştu. Uyaner çiftinin ikiz bebekleri dünyaya gelmişti. Olay sırasında çiftin 3 çocuğunun da evde olduğu öğrenildi. Aileden geriye bu fotoğraf kaldı.

EK6A*

EK.7: Milliyet: Meryem Yılmaz (06.12.2023)

Haber Linki: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/3-cocuk-annesi-meryem-parkta-korkunc-sekilde-oldurulmustu-katili-icin-karar-7045262>

Haberler > Gündem Haberleri

3 çocuk annesi Meryem parkta korkunç şekilde öldürülmüştü! Katili için karar

06.12.2023 - 12:18 | Son Güncellenme: 06.12.2023 - 12:18

Google News

FLIPBOARD

f X W

Sevda SARIKAYA/DHA

#Cinayet

#Esenyurt

#Mahkeme

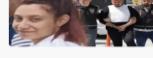
Esenyurt'ta parkta Meryem Yılmaz'ı 16 yerinden bıçaklayarak öldüren Erdal Dönmez'in mütalaada karar açıklandı. Mütalaada olayın tasarlanarak ve canavarca hisle işlendiğine dair yeterli delil bulunamadığı belirtildi. Maktulün kardeşi Volkan Yılmaz, "Ablam 16 yerinden delik deşik edilerek öldürüldü. Nasıl canavarca hisle cezalandırılması istenmez" diye konuştu.

EK7*

Olay mütalaada şöyle anlatıldı. Erdal Dönmez, Meryem Yılmaz'ı Esenyurt'ta bulunan Kadir Topbaş Parkına görüşmek için çağırdı. Yılmaz ile Dönmez konuşmaya başladıktan bir süre sonra aralarında yaşanan tartışma sırasında Dönmez üzerinde bulunan bıçakla Yılmaz'ı bıçaklamaya başladı. Yılmaz sırt kısmından 9 adet, sol kol kısmından 6 adet ve karın kısmından 1 adet bıçak darbesi alarak hayatını kaybetti. Cumhuriyet Savcısı eylemin tasarlanarak ve canavarca hislerle işlendiğine dair yeterli ve inandırıcı kanıt bulunmadığını belirtti. Sanığın eyleminin 'Kadına karşı kasten öldürme' suçu kapsamında kaldığı, ancak suç tarihinde nitelikli haller içerisinde 'Kadına karşı' şeklinde bir ibarenin olmadığı kaydedildi. Bu sebeple sanığın 'Kasten öldürme' suçundan müebbet hapisle cezalandırılması talep edildi.

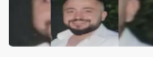
İlginizi Çekebilir

Parkta öldürülen kadının kocası...

Eşinin öldürdüğü Petek'e gözyaşlarıyla...

Malatya'da cinayet! Tartıştığı kocasını...

EK7A*

EK.8: Sabah: Meryem Yılmaz (24.12.2021)

Haber Linki: <https://www.sabah.com.tr/yasam/esenyurttta-vahset-meryem-yilmaz-internetten-tanistigi-kisi-tarafindan-15-yerinden-bicaklandi-5800671>

Giriş Tarihi: 24.12.2021 22:05 Son Güncelleme: 25.12.2021 00:22

Esenyurt'ta vahşet! Meryem Yılmaz internetten tanıştığı kişi tarafından 15 yerinden bıçaklandı!

Korkunç cinayet **İstanbul Esenyurt'ta** meydana geldi. Market alışverişi yapmak için evden çıkan 3 çocuk annesi **Meryem Yılmaz** internetten tanıştığı bir adam tarafından saldırıya uğradı. Cani adam tarafından parkta 15 yerinden bıçaklanarak katledilen Meryem Yılmaz hayatını kaybetti. Cinayeti işleyen zanlı olay yerinden kaçarken emniyet ekipleri tarafından geniş kapsamlı bir çalışma başlatıldı.

İHA

EK8*

Tüm müdahalelere rağmen Meryem Yılmaz hayatını kaybetti.

EK8A*

EK.9: Sabah: Rukiye Akgül (25.12.2021)

Haber Linki: <https://www.sabah.com.tr/yasam/esini-basina-demir-cubukla-vurarak-oldurdu-5800833>

Eşini, başına demir çubukla vurarak öldürdü

Erdoğan ÖZTÜRK

Ali ALTUNTAŞ

EK9*

Antalya'da Emrah Akgül (33) kıskançlık nedeni ile tartıştığı eşi Rukiye Akgül'ü (31) başına soba demiri ile vurarak öldürdü. Korkunç cinayet, önceki gece Kepez ilçesi Varsak Ayanoğlu Mahallesi'ndeki apartmanda meydana geldi. İnşaatlarda çalışan Emrah Akgül ile eşi Rukiye Akgül arasında kıskançlık nedeni ile tartışma başladı. Tartışmanın büyümesi üzerine talihsiz kadın komşularından yardım istedi. Eşinin arkasından gelen Emrah Akgül, soba demiri ile Rukiye Akgül'ün başına vurmaya başladı. Kanlar içinde yere yığılan iki çocuk annesi kadın olay yerinde öldü. Teslim olan Emrah Akgül, tutuklandı. Öte yandan Kayseri'nin Merkez Melikgazi ilçesinde hakkında uzaklaştırma kararı bulunan Ali Çakır (47), eşi Fatma Çakır'ı (45) eve başka bir erkek alarak kendisini aldattığını iddia edip sokak ortasında bıçakla yaraladı. Fatma Çakır'ın hayati tehlikesinin bulunduğu öğrenildi.

EK9A*

EK.10: Sabah: Şenay Mutlu (19.11.2021)

Haber Linki: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/45-yasindaki-senay-mutlunun-esrarengiz-olumu-6645372>

Haberler > Gündem Haberleri

45 yaşındaki Şenay Mutlu'nun esrarengiz ölümü

19.11.2021 - 12:08 | Son Güncellenme: 19.11.2021 - 12:08

Google News

FLIPBOARD

Halil ÖZÇOBAN/BURSA (DHA)-

#Şenay Mutlu

#Bursa

Bursa'da, önceki sabah eşi Mehmet Mutlu ile birlikte çıktığı terastan düşen Şenay Mutlu (45) hayatını kaybetti. Mehmet Mutlu (45), tuvalete gitmek için eşi Şenay'ı yalnız bıraktığını, döndüğünde ise terasta bulamadığını söyledi. Polis, Şenay Mutlu'nun neden ve nasıl düştüğünü araştırıyor.

EN ÇOK OKUNANLAR

EK10*

Polisin ifadesine başvurduğu Mehmet Mutlu, eşi ile aralarında hiçbir sorun olmadığını belirterek, "Sabah eşimle birlikte uyandık. Bana terasa hava almaya çıkacağını söyledi. Ben de bulunduğumuz katın balkonuna çıkmayı teklif ettim. Ancak tek başına terasa çıkmak istediğini söyledi. Ben onunla terasa çıktım. Etrafa bakındıktan sonra karın ağrım olunca tuvalete gitmek için yanından ayrıldım. Bu sırada gürültü duydum, hemen terasa çıktım. Etrafa bakındım kimseyi göremedim. Annem camdan aşağıya bakınca eşimi yerde görmüş. 112'yi aradım. Sağlık ekibi olay yerine gelerek eşimi hastaneye götürdü. Şenay ile aramızda hiçbir sorun yoktu. Psikolojik problem yaşamıyor, ilaç kullanmıyordu. Nasıl düştüğünü bilmiyorum" dedi. Şenay Mutlu'nun cenazesi, yapılan otopsi sonucu toprağa verildi.

EK10A*

EK.11: Hürriyet: Derya Gül (23.12.2021)

Haber Linki: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/deryayi-barisma-teklifini-kabul-etmediği-icin-oldurmus-41967312>

HABERLER > GÜNDEM HABERLERİ

Derya'yı barışma teklifini kabul etmediği için öldürmüş

Güncelleme Tarihi: Aralık 23, 2021 17:35

#Muğla

#Fethiye

#Semih Sayın

Cavit AKGÜN/MUĞLA (DHA)

Oluşturulma Tarihi: Aralık 23, 2021 17:34

1dk okuma

EK11*

Olay, dün saat 19.00 sıralarında Karaçulha Mahallesi'nde meydana geldi. 2 çocuk annesi Derya Sayın ile bir süre önce ayrıldığı kadın arkadaşı Derya Gül arasında tartışma çıktı. Tartışmanın büyümesi üzerine Semih Sayın, evin bahçesinde tabancayla Gül'e ateş etti. Derya Gül kanlar içerisinde yere yığılırken, evden çıkıp 50 metre ilerideki otomobiline binen Sayın, tabancayı başına dayayıp tetiği çekti.

Silah sesleri üzerine adrese polis ve sağlık ekipleri sevk edildi. Gelen sağlık ekibinin yaptığı kontrolde Derya Gül'ün hayatını kaybettiği belirlendi. Semih Sayın da kaldırıldığı Fethiye Devlet Hastanesi'nde hayatını kaybetti. Derya Gül'ün cansız bedeni, yapılan incelemenin ardından otopsi için Muğla Adli Tıp Kurumu morguna kaldırıldı.

EK11A*

EK.12: Sabah: Mülkiye Kazan (20.12.2021)

Haber Linki: <https://www.sabah.com.tr/yasam/son-dakika-muge-anli-gundeme-getirmisti-35-gundur-aranan-mulkiye-kazandan-haber-var-cesedini-cobanlar-buldu-5794227>

SON DAKİKA: Müge Anlı gündeme getirmişti! 35 gündür aranan Mülkiye Kazan'dan haber var: Cesedini çobanlar buldu

Son dakika haberine göre; Müge Anlı ile Tatlı Sert programında gündeme gelen ve 35 gündür her yerde aranan Mülkiye Kazan'ın cansız bedenine ulaşıldı. Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesi kırsalında hayvanları otlatan çobanlar tarafından boş bir arazide bulunan cesedi, Mülkiye Kazan'ın ablası ayakkabısından teşhis etti. Cansız bedenin Kazan'a ait olmasının ortaya çıkması ile Jandarma soruşturmayı derinleştirdi. Müge Anlı, kuzeni ile nişanlı olan Mülkiye Kazan'ın bir erkekle sosyal medyadan tanıştığını, tanıştığı kişinin genç kadını Almanya'ya götürmeye çalıştığını ortaya çıkarmıştı. İşte son dakika haberinin detayları...

EK12*

EK.13: Sabah: Gülsüm Bilgiç (18.12.2021)

Haber Linki: <https://www.sabah.com.tr/gundem/2021/12/18/esini-av-tufegi-ile-vurup-polise-teslim-oldu>

Giriş Tarihi: 18.12.2021 14:34

Eşini av tüfeği ile vurup polise teslim oldu

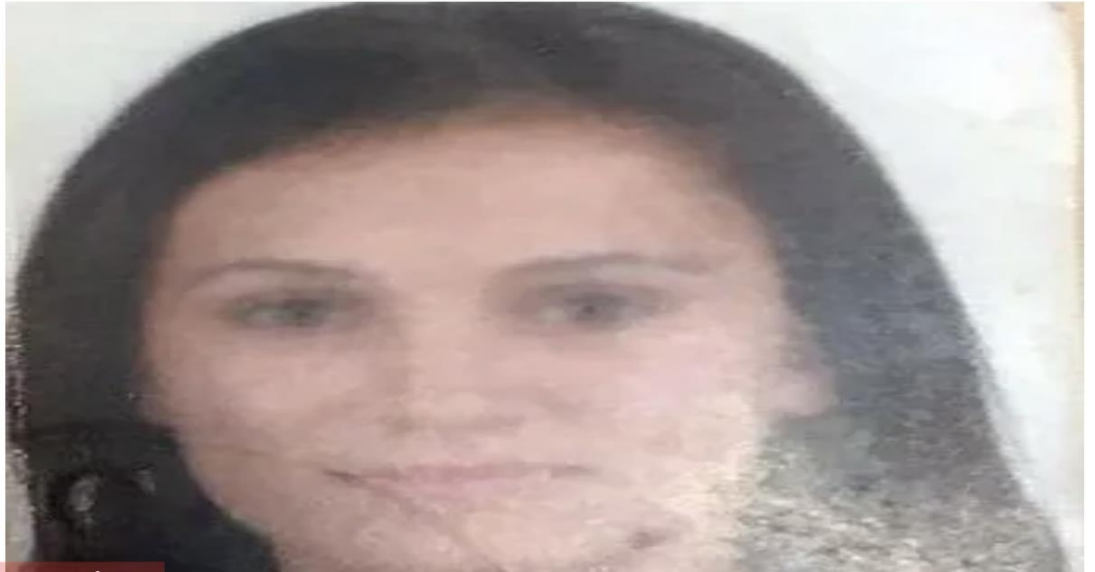
Antalya'nın Demre ilçesinde 1 çocuk annesi Gülsüm Bilgiç (28), tartıştığı 9 yıllık eşi Metin Bilgiç (37) tarafından av tüfeğiyle vurularak öldürüldü. Bilgiç, cinayet sonrası eve çağırdığı polis ekiplerince gözaltına alındı.

Erdem ÖZTÜRK

EK13*

Tartışmanın büyümesinin ardından Metin Bilgiç, eşine av tüfeği ile vurdu. Sirtından vurulan kadın kanlar içinde yere yığıldı. Metin Bilgiç evden ayrıldı.

EK13A*

EK.14: Sabah: Nebahat Er (17.12.2021)

Haber Linki: <https://www.sabah.com.tr/yasam/yilin-iscisi-cinayet-isleyip-intihar-etmis-5790618>

Yılın işçisi cinayet işleyip intihar etmiş!

Körfez İlçesinde önceki gün meydana gelen olayda, hafriyat döküm sahasında intihar eden **Celal Serçe'nin**, intihar etmeden önce aynı bölgede oturan **Nebahat Er** isimli 35 yaşındaki kadını öldürdüğü belirlendi.

ABBAS ÇAKAR

EK14*

MORGA KALDIRILDI

Serçe'nin ölüm haberini alan Körfez Belediyesi personelleri ve yakın arkadaşları da olay yerine gelerek Serçe hakkında polis ekiplerinden bilgi aldı. Olay yerinde polis ekiplerince tamamlanan inceleme işlemlerinin ardından Celal

Serçe'nin cenazesi otopsi yapılmak üzere hastane morguna kaldırıldı. Evli ve 4 çocuk babası olan Serçe'nin bir önceki Körfez Belediyesi Başkanı İsmail Baran döneminde temizlik yaptığı esnada bulduğu çanta içindeki 20 bin TL'yi sahibi M.S.'ye ulaştırmış, üstelik çantayı bulup sahibine teslim ettiği için M.S. tarafından verilen ödülü de kabul etmemişti. Polis ekipleri olayla ilgili inceleme başlattı.

EK14A*

EK15: Milliyet: Saadet Tutkanç (05.01.2022)

Haber Linki: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/tartistigi-kadini-bogarak-oldurdu-sandikta-sakladi-6675064>

Haberler > Gündem Haberleri

Tartıştığı kadını boğarak öldürdü, sandıkta sakladı

05.01.2022 - 16:20 | Son Güncellenme: 05.01.2022 - 16:20

Google News

FLIPBOARD

İHA

#Antalya

#Sandık

#Cinayet

Antalya'da yaşadığı evdeki sandıkta cesedi bulunan kadının komşuları, tatile gittiğini düşündüklerini söyledi. Zanlının ise cesedin kokmaması için pencereyi açık bıraktığı öğrenildi.

EK15*

"PENCEREYİ AÇIK BIRAKMIŞ"

V.E.'nin yaptıkları kavganın ardından Tutkanç'ı boğarak öldürdüğü ve odasındaki çeyiz sandığına koyduğu öğrenildi. Zanlının kadının kokmaması için odanın pencerelerini açık bıraktığı belirtildi. V.E.'nin Malatya'da yaşayan ailesiyle görüşükten sonra polise gidip teslim olduğu ve işlemlerinin buradan devam ettirileceği öğrenildi.

EK15A*

EK16: Hürriyet: Selva El Hinedi, Özlem Çopur, Hatun Moradaoğlu (14.12.2021)

Haber Linki: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/uc-can-daha-gitti-41960360>

Üç can daha gitti

Güncelleme Tarihi: Aralık 14, 2021 07:00

#Kadın Cinayeti

#Selva El Hinedi

#Hatun Moradaoğlu

DHA

Oluşturulma Tarihi: Aralık 14, 2021 07:00

2dk okuma

EK16*

Şanlıurfa'da Yeşildirek Mahallesi'nde dün sabah saatlerinde kâğıt toplayıcıları sokakta hareketsiz yatan kadını görünce, durumu polis ve sağlık ekiplerine bildirdi. İhbarla bölgeye gelen ekipler, sırtından ve göğsünden bıçaklanarak öldürülen kişinin Suriye uyruklu **Selva el Hinedi** (22) olduğunu belirledi. Polis ekipleri, yürüttüğü soruşturmada Selva El Hinedi'nin çalıştığı hastaneye giderken bıçaklı saldırıya uğradığını tespit etti. Ekipler, yaptığı incelemede eşi ölen ve 4 yaşındaki kızıyla birlikte yaşadığı tespit edilen Selva El Hinedi'nin evlilik teklifini kabul etmediği kendisi gibi Suriye uyruklu Ayad El Hasan tarafından öldürüldüğünü saptadı. Polis, olayın ardından kaçan şüphelinin yakalanmasına yönelik çalışmasını devam ettiriyor.

EK16A*

EK17: Habertürk: Hatun Moradaoğlu (09.09.2022)

Haber Linki: <https://www.haberturk.com/es-katiline-indirimsiz-agirlastirilmis-muebbet-3519081>

37 yıllık eşini öldüren sanığa indirimsiz ağırlaştırılmış müebbet hapis!

Trabzon'un Akçaabat ilçesinde tartıştığı 37 yıllık eşi Hatun Moradaoğlu'nu (64) tabanca ile vurarak öldüren tutuklu sanık Mehmet Moradaoğlu'nun (67) cezası belli oldu. Davanın karar duruşmasında "'Hiçbir şey konuşmaya gerek yok" diyen Moradaoğlu'na ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verildi. Mahkeme, soyadını değiştiren oğlunun da şikâyetçi olduğu sanığın cezasında hiçbir indirim uygulamadı

Demirören Haber
Ajansı

Giriş: 09.09.2022 - 13:34
Güncelleme: 09.09.2022 -
14:03

EK17*

'HİÇBİR ŞEY KONUŞMAYA GEREK YOK'

Tutuklu sanık Mehmet Moradaoğlu hakkında 'kasten öldürme' suçundan ağırlaştırılmış ömür boyu hapis istemiyle Trabzon 1'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı. Davanın karar duruşmasına cezaevinden Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGİS) ile katılan Moradaoğlu, son savunmasında "Hiçbir şey konuşmaya gerek yok. İlahi takdir sizin elinizde" dedi.

SOYADINI DEĞİŞTİREN OĞLU ŞİKÂyetÇİ OLDU

Duruşmada tanık olarak dinlenen ve şikâyetçi olduğunu söyleyen sanığın oğlu İ.A, babasının alkol kullanıp, annesine şiddet uyguladığını belirtti. İ.A. ayrıca babasının soyadını taşımamak için de soyadını değiştirdiğini söyledi.

Mahkemede esas hakkında mütalaasını açıklayan savcı, sanık için ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası istedi. Heyet de sanığa ağırlaştırılmış müebbet hapis ceza verdi ve hiçbir indirim uygulamadı.

EK17A*

EK18: Hürriyet: Selva El Hinedi (14.12.2021)

Haber Linki: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/selva-el-hinediyi-sokak-ortasinda-oldurmustu-yakalandi-41960654>

Selva El Hinedi'yi sokak ortasında öldürmüştü! Yakalandı

Güncelleme Tarihi: Aralık 14, 2021 12:14

#Şanlıurfa

#Kadın Cinayeti

#Selva El Hinedi

EK18*

'BİRKAÇ KEZ TEKLİFTE BULUNDUM'

Gözaltına alınan şüpheli, polisteki sorgusunda, "Selva'yı seviyordum ve evlenmek istiyordum. Birkaç kez teklifte bulundum ama kabul etmedi. Dün sabah yeniden teklif ettim ama yine kabul etmedi. Bunun üzerine deliye döndüm ve 'benimle evlenmezsen seni öldürürüm' dedim. Yine olumsuz yanıt verince Selva'yı bıçakladım. Amacım sadece onunla evlenmekti, çok pişmanım" dediği belirtildi.

4 YAŞINDAKİ ÇOCUĞU YALNIZ KALDI

Emniyetteki işlemleri tamamlanan Ayad El Hasan, sağlık kontrolünden geçirildikten sonra adliyeye sevk edildi.

Bu arada Selva'nın cenazesi ise yakınları tarafından toprağa verildi. Selva'nın 4 yaşındaki çocuğunun ise devlet korumasına alınması için çalışma başlatıldığı bildirildi.

EK18A*

EK19: Hürriyet: Nazik Sancar (14.12.2021)

Haber Linki: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/nazik-sancar-cinayetinde-yeni-detaylar-katilin-ifadesi-ortaya-cikti-cocuk-olmuyor-tartismasinda-oldurmus-41960562>

Nazik Sancar cinayetinde yeni detaylar... Katilin ifadesi ortaya çıktı: 'Çocuk olmuyor' tartışmasında öldürmüş

Güncelleme Tarihi: Aralık 14, 2021 10:57

#Ömer Sancar

#Kadın Cinayeti

#Nazik Sancar

Anıl ATAR-Eser PAZARBAŞI/ADANA, (DHA)-

Oluşturulma Tarihi: Aralık 14, 2021 10:57 · 2dk okuma

⚡ BAKMADAN GEÇME!

EK19*

Anıl ATAR-Eser PAZARBAŞI/ADANA, (DHA)-

Oluşturulma Tarihi: Aralık 14, 2021 10:57 · 2dk okuma

Adana'da 6 yıllık eşi Nazik'i (28) barıştıktan 5 gün sonra pompalı tüfekle öldürüp, polise teslim olan Ömer Sancar'ın (27) ifadesi ortaya çıktı. Emniyetteki ifadesinde "Çocuğumuz olsun istiyorduk. Olmadığı için sürekli tartışırdık. Olay günü yine tartışmaya başladık. Bana 'sen ancak böyle bağıırırsın' dedi ve gitti. İçeride konuşmaya devam edince 'sus yoksa seni öldürürüm' dedim" diyen Sancar, çıkarıldığı mahkemece tutuklandı.

EK19A*

EK20: Hürriyet: Gülderen Çelik (12.12.2021)

Haber Linki: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/miras-cinayeti-karstan-antalyaya-gelip-ablasini-oldurdu-41959328>

HABERLER > GÜNDEM HABERLERİ

Miras cinayeti! Kars'tan Antalya'ya gelip ablasını öldürdü

Güncelleme Tarihi: Aralık 12, 2021 14:52

#Antalya

#Kars

#Aksu ilçesi

PIXAD
İlgili reklamın size sık gösterildiğini veya olduğunu düşünüyorsanız, lütfen bize

[← Geri](#) [Reklamı Bildir](#)

EK20*

Cinayetin [miras](#) paylaşımı nedeniyle işlendiği ortaya çıktı. Baba Ziyaettin Çelik'in tüm mal varlığını ölen Gülderen Çelik'e bıraktığı, bu nedenle 6 kardeş arasında zaman zaman tehditlere varan gerilimler yaşandığı belirtildi.

EK20A*

EK21: Sabah: Gülderen Çelik (13.12.2021)

Haber Linki: <https://www.sabah.com.tr/yasam/miras-anlasmazligi-nedeniyle-kardes-katili-oldu-ablasini-olduren-sahis-tutuklandi-5785245>

Giriş Tarihi: 13.12.2021 🕒 18:49

Miras anlaşmazlığı nedeniyle kardeş katili oldu! Ablasını öldüren şahıs tutuklandı

Antalya'nın Aksu ilçesinde Gülderen Çelik ile kardeşi Kutlay Çelik arasında miras anlaşmazlığı nedeniyle tartışma çıktı. İkili arasındaki tartışma silahlı kavgaya dönerken, Kutlay Çelik ablası Gülderen Çelik'i öldürdü. Katil kardeş elindeki silahla ablasının cansız bedeni başında beklerken, olay yerine gelen polis ekipleri tarafından gözaltına alındı. Katil kardeş çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandı.

EK21*

ABONE OL

Google News

Olay, dün öğle saatlerinde Aksu ilçesi Güzelyurt Mahallesi 217 Sokak'taki iki katlı evde meydana geldi. Kars'tan 4-5 ay önce Antalya'ya gelip bir oto yıkamacıda çalıştığı belirlenen Kutlay Çelik, polisi arayarak ablasını tabancayla öldürdüğünü söyledi. Olay yerine giden polis ekipleri, Kutlay Çelik'i elinde tabanca ile ablası Çelik'in cesedi başında beklerken buldu. Kutlay Çelik, polis tarafından gözaltına alındı.

EK21A*

EK22: Milliyet: Cahide Can (12.12.2021)

Haber Linki: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/esinin-cocuklarinin-gozu-onunde-oldurdugu-cahide-topraga-verildi-6659757>

Eşinin çocuklarının gözü önünde öldürdüğü Cahide, toprağa verildi

12.12.2021 - 10:49 | Son Güncellenme: 12.12.2021 - 10:49

Google News

FLIPBOARD

f

#Mardin

#Kızıltepe

#Cahide Can

Mardin'in Kızıltepe ilçesinde çocuklarının gözü önünde eşi Sabri Can (32) tarafından pompalı tüfek ile öldürülen Cahide Can (32) gözyaşları içinde son yolculuğuna uğurlandı.

EK22*

Olay, önceki gün akşam saatlerinde **Kızıltepe** ilçesi kırsal Bağrıbütn Mahallesi'nde meydana geldi. 4 çocuk annesi **Cahide Can** ile eşi **Sabri Can** arasında tartışma çıktı. Bu sırada Sabri Can, çocuklarının gözü önünde eşi Cahide Can'a pompalı tüfekle 6 el ateş etti. Silah seslerini duyan köylülerin ihbarıyla bölgeye sağlık ve jandarma ekipleri sevk edildi.

EK22A*

Haber Linki: <https://www.hurriyet.com.tr/video/esini-ve-1-5-yasindaki-uvey-kizini-bogazini-keserek-oldurdu-41958842>

GÜNCELLENME 11.12.2021 - 17:01

EK25: Hürriyet: Aylin Hayriye Alkutay (02.12.2021)

Haber Linki: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/yine-kadin-cinayeti-ulkucu-yonetici-eski-esi-tarafindan-katledildi-41952204>

EK25*

Kanlı olay, saat 22.00 sıralarında Döşemealtı ilçesine bağlı Çıplaklı Mahallesi'nde, Toplu Konut İdaresi yerleşkesi CY 12 blokta meydana geldi.

İddiaya göre, eski eşinin, ailesiyle birlikte yaşadığı eve gelen Mustafa Ayata ile Aylin Hayriye Alkutay arasında henüz bilinmeyen nedenle tartışma çıktı. Tartışmanın büyümesi üzerine yanında getirdiği kurusıkıdan bozma tabancayı çıkaran Mustafa Ayata, eski eşine ateş etti.

Aylin Hayriye Alkutay olay yerinde hayatını kaybederken, talihsiz kadının kardeşleri Murat Alkutay ile Ahmet Emre Alkutay ise yaralandı.

EK25A*

EK26: Hürriyet: Zeynep Uçar (24.11.2021)

Haber Linki: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/kizi-vahsice-oldurulen-acili-anne-isyan-etti-icim-yaniyor-41946381>

Kızı vahşice öldürülen acılı anne isyan etti: İçim yanıyor

Güncelleme Tarihi: Kasım 24, 2021 13:05

#Erzurum

#Muhammet Yalçın

#Zeynep Uçar

EK26*

Palandöken ilçesi, Börekli köyünde yaşayan Arzu- Lutfettin Uçar çiftinin 4 kızından üçüncüsü olan Zeynep Uçar, arkadaşının tanıştığı **Muhammet Yalçın** ile sosyal medya üzerinden konuşup birkaç kez buluştu. Bir süre sonra Uçar, Mehmet Yalçın'dan ayrılmak istedi, onu bütün sosyal medya hesaplarından engelledi. Fakat Mehmet Yalçın, Zeynep Uçar'ı rahatsız etmeye devam etti.

19 Kasım günü Zeynep Uçar, Yakutiye ilçesi, Saraybosna Caddesi'nde Mehmet Yalçın ile karşılaştı. Tartışan Uçar ve Yalçın bir süre birlikte yürüdü. Açık otoparka geldiklerinde Mehmet Yalçın, Zeynep'i taşıdığı ekmek bıçağı ile çevredekilerin gözleri önünde 37 yerinden bıçakladı. Yalçın kendisini de 17 yerinden bıçaklayarak yaraladı. Hastaneye kaldırılan Zeynep Uçar ile Mehmet Yalçın kurtarılamadı. Zeynep'in ölümü ailesi, yakınları ve yaşadığı köyü de yasa boğdu.

EK26A*

EK27: Sabah: Neslihan Kaya (19.11.2021)

Haber Linki: <https://www.sabah.com.tr/gundem/2021/11/19/neslihan-kayanin-katili-yakalandi-sarhostum-dedi>

Neslihan Kaya'nın katili yakalandı, 'Sarhoştum' dedi

2 çocuk annesi Neslihan Kaya'yı öldüren katil suçu alkole attı. **Gaziantep**'te boğazını kestiği ve defalarca bıçakladığı Neslihan Kaya'nın katil zanlısı yakalandı. Katil zanlısı; "Sarhoştum, ne olduğunu anlamadım. Çok pişmanım." dedi.

EK27*

Emniyetteki ifadesinde, olay anında sarhoş olduğunu iddia eden Darıcıoğlu, Gaziantep Otogarı yakınlarında gördüğü kadınla konuşmaya başladığını, birlikte olmak istediğini ancak anlaşılmayınca da kavga ettiklerini iddia etti. Sarhoş olduğu için olayı hatırlamadığını savunan zanlı sevk edildiği nöbetçi mahkemece tutuklanarak cezaevine konuldu.

EK27A*

EK28: Sözcü: Sahra Gizem Aksu (30.11.2021)

Haber Linki: <https://www.sozcu.com.tr/aracin-altinda-kalan-sevgilisini-80-metre-surukledi-hissetmedim-dedi-wp6798872>

Aracın altında kalan sevgilisini 80 metre sürükledi, 'Hissetmedim' dedi

Muğla'nın Fethiye ilçesinde, birlikte yaşadığı Sahra Gizem Aksu'yu (46) otomobilin altına alıp, 80 metre sürükleyerek, ölümüne neden olduğu iddiasıyla tutuklanan Özcan Oğuz'un (34) emniyetteki ifadesi ortaya çıktı. Oğuz'un, herhangi bir nesne ya da kişiyi aracın altına alıp, sürüklediğini hissetmediğini öne sürdüğü öğrenildi.

EK28*

Kaza, 16 Kasım günü saat 02.00 sıralarında, Fethiye-Antalya kara yolu kenarındaki tali yolda meydana geldi. İddiaya göre, yol kenarında yürüyen Sahra Gizem Aksu'ya araç çarptı. Çevredekilerin ihbarı üzerine kaza yerine sağlık ve polis ekipleri sevk edildi.

Aksu, sağlık ekibinin müdahalelerine rağmen hayatını kaybetti. Kaza yerinde yapılan incelemede, Aksu'nun, otomobilin altında 80 metre sürüklendiği belirlendi. Bölgedeki güvenlik kamerası kayıtlarını inceleyen ekipler, Aksu'ya otomobille çarpan kişinin, birlikte yaşadığı Özcan Oğuz olduğunu tespit etti.

Oğuz ve beraberindeki Ferhat T., gözaltına alındı. Emniyetteki işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Özcan Oğuz, çıkarıldığı mahkemece tutuklandı, Ferhat T. de adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

EK28A*

EK29: Habertürk: Gülsüm Yarış (13.11.2021)

Haber Linki: <https://www.haberturk.com/son-dakika-bir-yil-once-bosandi-2-cocugu-vardi-istanbul-da-dehset-haberler-3252620>

Neslihan Batur'u öldürüp su kuyusuna atan şüpheli tutuklandı

Kartal'da, gönül ilişkisi yaşadığını öne sürdüğü Neslihan Batur'u öldürdükten sonra su kuyusuna atan H.B. "kasten öldürme" suçundan tutuklandı. Şüpheli H.B.'nin ifadesinde kan donduran detaylar da ortaya çıktı. Suçunu itiraf eden H.B. ifadesinde, Batur'u öldürdükten sonra talihsiz kadının oğlunu arayarak 'Anneni arıyorum ancak ulaşamıyorum' dediğini anlattı.

Yayınlanma: 12 Kasım 2021 | Güncellenme: 12 Kasım 2021

EK29*

Sabah saat 07.00'de adam geldi, kapıda geziyor. Aşağıda aletlerim var, dükkan açacağım dedi. Aldı götürdü. Kapı bir daha çaldı. Sonra ben kızıma telefon açtım, adam geldi. Kızım geldikten sonra çocuk da anne karnım aç dedi. Yavrum kahvaltı edecekti. Bir de baktım tak, bir ses geldi. Kızım gitti, evimi yıktı" diye konuştu.

EK29A*

EK30: Sözcü: Neslihan Batur (12.11.2021)

Haber Linki: <https://www.sozcu.com.tr/neslihan-baturu-oldurup-su-kuyusuna-atan-supheli-tutuklandi-wp6765454>

Neslihan Batur'u öldürüp su kuyusuna atan şüpheli tutuklandı

Kartal'da, gönül ilişkisi yaşadığını öne sürdüğü Neslihan Batur'u öldürdükten sonra su kuyusuna atan H.B. "kasten öldürme" suçundan tutuklandı. Şüpheli H.B.'nin ifadesinde kan donduran detaylar da ortaya çıktı. Suçunu itiraf eden H.B. ifadesinde, Batur'u öldürdükten sonra talihsiz kadının oğlunu arayarak 'Annemi arıyorum ancak ulaşamıyorum' dediğini anlattı.

Yayınlanma: 12 Kasım 2021 | Güncellenme: 12 Kasım 2021

EK30*

ÇALIŞTIĞI FABRİKADA TARTIŞTIKLARINI SÖYLEDİ

Şüpheli H.B. emniyetteki ifadesinde olay günü Neslihan Batur'un çalıştığı fabrikaya geldiğini ve aralarında tartışma yaşandığını belirterek, "Birbirimize bağırma başladı. Tartışmamız hararetlenmeye başlayınca kendimi kaybettim ve Neslihan'ın boynuna sarılarak sıkmaya başladım, birlikte yere düştük. Bizim aramızdaki konuşma ve Neslihan'ın ölmesi 30-40 dakika sürdü. Bu süre zarfında fabrikada bizden başka kimse yoktu" şeklinde konuştu

70 METRE UZAKLIKTAKİ KUYUYA GÖTÜRMÜŞ

Cesedi çıkartarak fabrikada bulunan el arabasına koyduğunu anlatarak, "Yaklaşık 70 metre uzaklıktaki fabrikanın içerisinde bulunan 'eloksal kuyusu' olarak adlandırılan kuyunun olduğu yere götürdüm. Neslihan'ı bu kuyuya attım" dedi.

'ANNENE ULAŞAMIYORUM'

H.B., akşam saatlerinde Neslihan Batur'un oğlunu arayarak 'Annemi arıyorum ancak ulaşamıyorum' dediğini söyledi. Batur'un oğlunun 'Ağabey annem evde yok' diyerek telefonu kapattığını anlatan H.B., "Cinayeti bir sinir harbi içerisinde işledim. Gerçekleştirmiş olduğum bu eylemden dolayı pişmanım" dedi.

EK30A*

EK31: Sözcü: Azize Gülmez (10.11.2021)

Haber Linki: <https://www.sozcu.com.tr/azize-gelinlikle-son-yolcuguna-ugurlandi-wp6761355>

Azize, gelinlikle son yolcuğuna uğurlandı

Bartın'da ayrıldığı erkek arkadaşı Ercan Özkavlak tarafından öldürülen Azize Gülmez (25) toprağa verildi. Azize Gülmezin tabutunun üzerine gelinlik konulurken, annesi İlknur Gülmez, Ah kızım bizi niye bıraktın, biz sensiz ne yapacağız? dedi.

Yayınlanma: 10 Kasım 2021

EK31*

"HER ŞEY BİR ANDA OLDU"

Jandarmanın gözaltına aldığı Ercan Özkavlakın, karakoldaki ifadesinde, "Azize ile 2-3 yıllık gönül ilişkimiz vardı. Kendisiyle sorunlarımız vardı. Ben de orada çalışan Emrullah Yıldız'la ilişkisi olduğunu hissediyordum. İş yerine konuşmaya gittim. Öldürmek için gitmemiştim. Her şey bir anda oldu" dediği öğrenildi.

Ercan Özkavlak, çıkarıldığı nöbetçi mahkeme tarafından 'kasten adam öldürme suçundan tutuklanarak cezaevine gönderildi. **DHA**

EK31A*

EK32: Habertürk: Ayşegül Sert (10.11.2021)

Haber Linki: <https://www.haberturk.com/son-dakika-bir-sevgili-katliami-daha-3245444>

Bir 'sevgili' katliamı daha! 'Sevgilimi öldürdüm, polisi arayın' deyip...

Antalya'da tartıştığı Ayşegül Sert'i tabancayla sırtında vurup öldüren Sadullah Gültürk, aradığı apartman görevlisine "Sevgilimi vurdum, ben de intihar edeceğim. Polise haber verin" dedikten sonra aynı silahla başına ateş etti. Ağır yaralanan Gültürk (68), tedaviye alındığı hastanede öldü

Demirören Haber
Ajansı

Giriş: 07.11.2021 - 12:44
Güncelleme: 07.11.2021 -
13:07

EK32*

Olay, dün saat 15.00 sıralarında, Antalya'nın Muratpaşa ilçesi Kızılsaray Mahallesi Dolapdere Caddesi üzerindeki 4 katlı binanın en üst katında meydana geldi. PTT'den emekli Sadullah Gültürk, Ayşegül Sert ile bilinmeyen nedenle tartıştı.

Sadullah Gültürk, ruhsatlı tabancasıyla Ayşegül Sert'i sırtından vurduktan sonra apartman görevlisini aradı. "Sevgilimi vurdum, kendi başıma da ateş edip intihar edeceğim. Polise haber verin" dedikten sonra telefonu kapatan Sadullah Gültürk, aynı tabancayla başına ateş etti.

EK32A*

EK33: Milliyet: Huriye Şentürk ve Sevda Şentürk (03.11.2021)

Haber Linki: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/esini-ve-kizini-oldurup-intihar-etti-sir-perdesi-aralanmaya-basladi-6633754>

Eşini ve kızını öldürüp intihar etti; sır perdesi aralanmaya başladı

03.11.2021 - 15:35 | Son Güncellenme: 03.11.2021 - 15:35

Google News

FLIPBOARD

f

Murat GÜRKAN- Burhan CEYHAN/AYDIN (DHA)

#Yamalak Mahallesi

#Hüseyin Şentürk

#Sevda Şentürk

Aydın'ın Kuyucak ilçesinde, Hüseyin Şentürk'ün, boşanma aşamasındaki eşi Huriye Şentürk ve kızı Sevda Şentürk'ü öldürüp, aynı tabanca ile intihar ettiği olaya ilişkin detaylar ortaya çıkmaya başladı. Yıllarca incir ve zeytin ticaretiyle uğraşan Hüseyin Şentürk'ün 3 yıl önce iflas etmesinin ardından icradan satılmaması için tapusunu damadının üzerine yaptırdığı evi geri almak için konuşmaya gittiği, çıkan tartışmada olayı gerçekleştirdiği öne sürüldü.

EN ÇOK OKUNANLAR

EK33*

DAMADININ ÜZERİNE YAPTIĞI EVİN TAPUSU İÇİN GİTMİŞ

Yıllarca incir ve zeytin ticaretiyle uğraşan Hüseyin Şentürk'ün 3 yıl önce iflas ederek icralık duruma düştüğü, bu nedenle ailevi sorunlar yaşadığı belirtildi. Yakınları, işleri yeniden düzelmesine rağmen, yaklaşık 2 yıldır boşanma aşamasında olduğu ayrı yaşadığı eşini yeniden bir araya gelmeye ikna edemediğini söyledi. Şentürk'ün olay günü, iflasının ardından icradan satılmaması için yurt dışında yaşayan damadının üzerine yaptığı oturdukları evin tapusunu geri almak için eşiyle konuşmaya gittiğini belirten yakınları, aralarında çıkan tartışmanın ardından cinayeti işlemiş olabileceğini ileri sürdü.

EK33A*

EK34: Sabah: Huriye Şentürk ve Sevda Şentürk (03.11.2021)

Haber Linki: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/esini-ve-kizini-oldurup-intihar-etti-sir-perdesi-aralanmaya-basladi-6633754>

Aracında kafasına sıktı

Aydın'ın Kuyucak ilçesinde Yamalak meydana gelen olayda Hüseyin Şentürk(71) eşi Huriye Şentürk'ü ve kızı Sevda Şentürk'ü (48) tabancayla vurarak öldürdü.

EK34*

YARIM ASIRLIK EVLİLİK

Yaşlı çiftin aslen 55 yıllık evli olduğu bir süre önce geçimsizlik sebebiyle ayrı yaşamaya başladıkları öğrenildi. 3 çocuk sahibi olan çiftin aslen Karacasu'da bağlı Karacaören Mahallesinden oldukları ve Hüseyin Şentürk'ün okullarda temizlik görevlisi olarak çalıştığı ve 25 yıl kadar önce emekli olduğu öğrenildi.

EK34A*

EK35: Habertürk: Meltem Goncagül (09.10.2021)

Haber Linki: <https://www.haberturk.com/ofiste-vahset-son-dakika-avukatlik-burosunda-doverek-oldurdu-haberler-3216298>

Avukatlık bürosunda döverek öldürdü!

Osmaniye'de avukatlık bürosunda bulunduğu eşi tarafından darp edilen kadın, ambulansla kaldırıldığı hastanenin yoğun bakım ünitesindeki yaşam mücadelesini kaybetti. Olaydan sonra gözaltına alınan koca, tutuklanarak cezaevine gönderildi

Ihlas Haber
Ajansı

Giriş: 09.10.2021 - 11:46
Güncelleme: 09.10.2021 -
15:21

ABONE OL

Google News

EK35*

Osmaniye'de edinilen bilgiye göre, olay, 29 Eylül tarihinde akılalmaz bir olay yaşandı.

23 yaşındaki iki çocuk annesi Meltem Goncagül, eşiyle boşanma işlemlerini gerçekleştirmek üzere Adnan Menderes Bulvarı üzerinde bulunan avukatının bürosuna geldi.

EK35A*

EK36: Sözcü: Ülker İnal (26.10.2021)

Haber Linki: <https://www.sozcu.com.tr/emekli-astsubay-dehset-sacti-wp6730571>

Emekli astsubay dehşet saçtı

Ankara'da müzik öğretmenliği yapan emekli astsubay Erol İnal (62), eşi Ülker İnal'ı (58) öldürdükten sonra oğluna, "Biz gidiyoruz hakkınızı helal edin" diyerek intihar etti.

Yayınlanma: 26 Ekim 2021

EK36*

"KAVGALI GÜRÜLTÜLÜ BİR AİLE DEĞİLDİ"

10 yıldır mahallede esnafılık yapan bir mahalle sakini, İnal çiftini çok iyi tanıdığını belirterek, "Çok iyi insanlardı. Çok mutlulardı. Neden oldu biz de bilmiyoruz. Hiçbir tartışmaları olmazdı. Torunu vardı birkaç ay önce yanında. Sürekli merhabalaşırdık. Hiçbir şeylerini görmedik. O yüzden şok olduk. Müzik hocasıydı. Öğrencileri gelirdi, ders verirdi. Hatta gider öğrencilerini aracıyla alır gelirdi. Geçen ben eşimle el ele tutuştuklarını gördüm Aşağı Eğlence'de. Öyle bir aile değillerdi. En son dün gördüm Erol İnal'ı. Mutlu bir ailelerdi. Oğlunu aramış. Çok iyi bir insandı. Ufacık sesleri yoktu. Kavgalı gürültülü bir aile değillerdi" diye konuştu.

"ÇOK SESSİZ BİR ADAMDİ"

6 yıl önce asker eşini kaybeden Ayşegül Yıldız, Erol İnal'ı eşinin vesilesiyle Astsubaylar Derneği'nden tanıdığını belirterek, "Aynı zamanda bize ders veriyordu. Koro hocamdır. Hanımını da tanıyorum. Vallahi şok oldum. Çok mutlulardı. Ayın 9'unda yine bize koro çalışması yaptıracaktı. Komşusuyum ben de karşıda oturuyorum. Oğlu da Orkestra Şefi Adana'da, hep müzikle uğraşıyorlardı. Çok sakın sessiz bir adamdı" dedi.

EK36A*

EK37: Habertürk: Merve Nur Polat (08.03.2021)

Haber Linki: <https://www.haberturk.com/mervenur-polat-bulundu-mu-muge-anli-da-canli-yayinda-gozalti-2998044>

Mervenur Polat''tan acı haber! Cesedini kargoyla göndermiş

Antalya'da 4 aydır şüpheli bir şekilde ortadan kaybolan 20 yaşındaki Mervenur Polat bir süredir kamuoyunun gündeminde geniş yer tutuyordu. Uzun süredir kamuoyunda cevabı aranan "Mervenur Polat bulundu mu?" sorusu cevabını buldu. Genç kadının kaybıyla ilgili şüphe oklarının çevrildiği Cüneyt Akyol'dan itiraf geldi. Bugün ise Mervenur'un ölümüyle ilgili diğer bir şüpheli isim olan Gökhan Hamurcu canlı yayında gözaltına alındı.

Giriş: 08.03.2021 - 12:13
Güncelleme: 08.03.2021 - 12:13

EK37*

Cüneyt Akyol telefonla konuşurken Cüneyt Akyol'un telefonunu kullandığı arkadaşının babası, polisi arayıp ihbarda bulundu. Olay yerine gelen polis ekipleri katil zanlısı Akyol'u gözaltına aldı.

Cinayeti itiraf eden Akyol, ilk itirafının ardından cinayet işlemediğini Mervenur Polat'ın uyuşturucu kullandığı için öldüğünü söyledi. Akyol, Mervenur Polat'ın ölümünden iki gün sonra Mervenur'u paketleyip kargoyla Mervenur'un babasının evine gönderdiğini söyledi. Öte yandan kargo görevlisinin de Cüneyt Akyol'un arkadaşı olduğu ve daha önce video çektikleri ortaya çıktı. Akyol'un itirafı üzerine Mervenur'un cesedini babasının babasının evinin bulunduğu alana bırakan kurye de gözaltına alındı.

EK37A*

EK38: Milliyet: Kristina Novytska (01.04.2021)

Haber Linki: <https://www.milliyet.com.tr/galeri/ukraynali-kristinanin-olumuyla-yeni-detay-ask-hayatina-iliskin-6397274/12>

Haberler > Gündem Haberleri

Ukraynalı Kristina'nın ölümüyle yeni detay! Aşk hayatına ilişkin...

04.01.2021 - 15:00 | Son Güncellenme: 04.01.2021 - 16:51

Google News

FLIPBOARD

f

X

WhatsApp

DHA

Muğla'nın Bodrum ilçesinde, yalnız yaşadığı evinde elleri arkadan kelepçeli, başına poşet geçirilmiş olarak ölü bulunan Ukrayna vatandaşı Kristina Novytska'nın (25), ölümüyle ilgili Muğla polisinin yaptığı çalışmayla ölmeden 4 gün önce internet üzerinden kelepçe siparişi verdiğini ortaya çıkardı. İngiliz yerel medyasına konuşan Novitskaya'nın arkadaşları, aşk hayatına ilişkin şeyler açıklamalarda bulundu.

EK38*

Muğla'nın Bodrum ilçesinde, yalnız yaşadığı evinde elleri arkadan kelepçeli, başına poşet geçirilmiş olarak ölü bulunan Ukrayna vatandaşı **Kristina Novytska**'nın (25), ölümüyle ilgili Muğla polisinin yaptığı çalışmayla ölmeden **4 gün önce** internet üzerinden **kelepçe** siparişi verdiğini ortaya çıkardı.

EK38A*

EK39: Habertürk: Hatice Soysal (11.04.2021)

Haber Linki: <https://www.haberturk.com/soke-etti-son-dakika-uyuyan-esinin-bogazini-kesip-bogdu-zevk-alarak-oldurmedim-dedi-video-haber-3242633>

Uyuyan eşinin boğazını kesip boğdu! Son sözü şoke etti!

İstanbul'da, 7 Ocak 2021'de uyuyan eşi Hatice Soysal'ı boynundan bıçakladıktan sonra yastıkla boğarak öldüren Adnan Soysal cezada indirim uygulanmadan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Soysal son sözünde ise şoke etti: "Ben eşimi isteyerek zevk alarak öldürmedim. Ben onu çok sevdim, çok pişmanım. Ben sadece kendimi öldürmek niyetindeyim"

Demirören Haber
Ajansı

Giriş: 04.11.2021 - 14:33
Güncelleme: 05.11.2021 -
06:56

EK39*

"KENDİNİ ÖLDÜRÜRSEN BENİ DE ÖLDÜR"

DHA'da yer alan habere göre iddianamede, Adnan Soysal savunmasında borcu olduğu için intihar edeceğini, eşi Hatice Soysal'ın kendisine "Kendini öldürürsen beni de öldür, yoksa sana hakkımı helal etmem" dediğini öne sürmüştü.

EK39A*

EK40: Sözcü: Neriman Kıvrak (08.01.2021)

Haber Linki: <https://www.sozcu.com.tr/gonul-iliskim-var-di-dedi-yasli-kadini-oldurdugunu-itiraf-etti-wp6202654>

'Gönül ilişkim vardı' dedi yaşlı kadını öldürdüğünü itiraf etti

İstanbul Esenler'de evinde bıçaklanarak öldürülen 68 yaşındaki Neriman Kıvrak cinayetiyle ilgili detaylar ortaya çıktı. Olayla ilgili gözaltına alınan cezaevi firarisi zanlı Cemal Ş(64), Neriman Kıvrak ile gönül ilişkisinin olduğunu ve olay günü tartıştıklarını söyleyerek cinayeti itiraf etti.

Yayınlanma: 08 Ocak 2021 | Güncellenme: 08 Ocak 2021

EK40*

Esenler Fatih Mahallesi'nde 6 Ocak'ta Neriman Kıvrak'ın öldürülmesine ilişkin yeni bilgiler ortaya çıktı. Asayiş Şube Müdürlüğü Cinayet Şube Amirliği ekipleri olay gününe ait güvenlik kameralarını inceledi.

Ekipler görüntülerden yola çıkarak, cinayetle ilgili Cemal Ş. (64) isimli şahsı yakaladı. Yakalanan şüphelinin cezaevi firarisi olduğu ve hakkında 6 yıl hapis cezasının olduğu öğrenildi.

İfadesi alınan Cemal Ş., Kıvrak ile gönül ilişkisinin olduğunu, olay günü birlikte alkol aldıklarını ve tartıştıklarını söyledi. Alkolün de etkisiyle Kıvrak'ı bıçaklayarak öldürdüğünü itiraf eden Cemal Ş., adliyeye sevk edildi. Cemal Ş. adliyeye sevk edilirken kameralara "pişmanım" dedi.
(İHA)

EK40A*

EK41: Sözcü: Ferdane Kurt (21.01.2021)

Haber Linki: <https://www.sozcu.com.tr/ferdane-kurt-cinayetinin-bas-suphelisi-yakalandi-wp6222041>

Ferdane Kurt cinayetinin baş şüphelisi yakalandı

İstanbul Bayrampaşa'da otel odasında iple boğularak öldürülen 3 çocuk annesi Ferdane Kurt cinayetinin bir numaralı şüphelisi Cemil Y., gözaltına alındı.

Yayınlanma: 21 Ocak 2021

EK41*

Ferdane Kurt'un boğularak öldürüldüğü olay, 12 Ocak'ta Bayrampaşa'da meydana geldi. İddiaya göre, otel çalışanları, odalardan birinde küçük bir çocuğun sürekli ağlaması üzerine duruma müdahale etti.

Kapıyı çalan çalışanlar kimse açmayınca, içeriye girdi. Küçük çocuk "Annem yok" deyince kamera kayıtlarına bakıldı. Küçük çocuğun annesinin üst kattaki bir odada olduğu anlaşıldı.

Odaya giden otel çalışanları 43 yaşındaki Ferdane Kurt'un cansız bedeniyle karşılaştı.

EK41A*

EK42: Milliyet: Nergis Beyaz (16.01.2021)

Haber Linki: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/dehset-evi-bogazlari-kesilmis-halde-bulundular-6407742>

Haberler > Gündem Haberleri

Dehşet evi! 7 yaşındaki çocukları haber verdi

16.01.2021 - 20:59 | Son Güncellenme: 16.01.2021 - 21:23

Google News

FLIPBOARD

f x

DHA

#Malatya

#Cinayet

#Olay Yeri

Malatya'da, Hüseyin Ördek (46) ve Nergis Beyaz (32) çifti, bıçakla boğazlarından kesilmiş halde evlerinde bulundu. Polis, olayda kullanıldığı tahmin edilen bıçağı evde bulurken, çiftin, birbirlerini bıçakla saldırmış olabileceği ileri sürüldü.

Paraf'tan ParafÜstü güzelliği!
ParafÜstü ile market alışverişlerinizde kusuraat ödemeyin. 250 TL ve üzeri alışveriş peşin harcamalarınızda tek seferde maksimum 9,99 TL, aylık 80 TL'ye varan indirim kazanın!
Detaylar için paraf.com.tr →

EK42*

Yoğun Bakım Ünitesi'nde tedaviye alınan çift, doktorların tüm müdahalesine rağmen kurtarılamadı. Olay yerine gelen polis ekiplerince olayda kullanıldığı düşünülen bıçak bulunurken, çiftin kavga ederek birbirlerini bıçakla öldürdüğü iddia edildi.

EK42A*

EK43: Milliyet: İkrâm Kaplan (16.01.2021)

Haber Linki: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/karisini-oldurup-polisi-aradi-6424672>

Karısını öldürüp polisi aradı

06.02.2021 - 15:52 | Son Güncellenme: 06.02.2021 - 16:01

DHA

#Kırşehir

#Akpınar

#Yenidoğan

Kırşehir'in Akpınar ilçesinde Zafer Kaplan tartıştığı eşi İkrâm Kaplan'ı 27 yerinden bıçaklayarak öldürdü. Cinayetin ardından polisi arayan Kaplan, cinayeti itiraf etti.

EK43*

Alkollü olduğu iddia edilen Zafer Kaplan, daha sonra polisi arayarak eşini bıçakladığını söyledi. Polis ile birlikte gelen sağlık ekibinin yaptığı kontrolde İkrâm Kaplan'ın öldüğü belirlendi. İkrâm Kaplan'ın vücudunda 27 bıçak darbesi tespit edildi. Zafer Kaplan, polis tarafından gözaltına alındı. İkrâm Kaplan'ın ölüm haberi üzerine Ankara'dan gelen yakınları, evin önünde sinir krizi geçirdi. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

EK43A*

EK44: Habertürk: Kader Balcı (12.02.2021)

Haber Linki: <https://www.haberturk.com/cebinden-170-tl-cikti-son-dakika-donerci-icin-katletmisti-babasini-da-oldurmus-2970211>

İndirim için katletmişti! Babasını da öldürmüştü!

Tekirdağ'ın Kapaklı ilçesinde indirim istediği döner dükkanının sahibi 3 çocuk annesi Kader Balcı'yı (39), bıçaklayarak öldüren Recep Özkan'ın (36), akli dengesinin yerinde olmadığı yönünde raporu bulunduğu, 7 yıl önce de babasını öldürdüğü ortaya çıktı

Demirören Haber
Ajansı

Giriş: 12.02.2021 - 08:05
Güncelleme: 12.02.2021 -
10:30

EK44*

ÜZERİNDEN 170 LİRA ÇIKTI

Polisteki ifadesinde döner almak için iş yerine gittiğini belirterek, "Param yoktu indirim talep ettim ama kabul etmedi. Bunun üzerine sinirlenip, saldırdım" dediği belirtilen Özkan'ın üzerinden 170 lira çıktı. Özkan, emniyetteki işlemlerinin ardından adliyeye sevk edildi.

EK44A*

EK45: Habertürk: Kader Balcı (11.02.2021)

Haber Linki: <https://www.haberturk.com/donercide-dehset-son-dakika-indirim-yapmadi-oldurdu-2968925>

İndirim yapmadı! Öldürdü!

Tekirdağ'ın Kapaklı ilçesinde akli dengesinin yerinde olmadığı iddia edilen Recep Özkan (36), gittiği dönercide istediği indirim kabul edilmeyince işyeri sahibi Kader Balcı'yı (39), bıçaklayarak öldürdü. Cinayet anı işyerinin güvenlik kamerasına anbean yansıdı

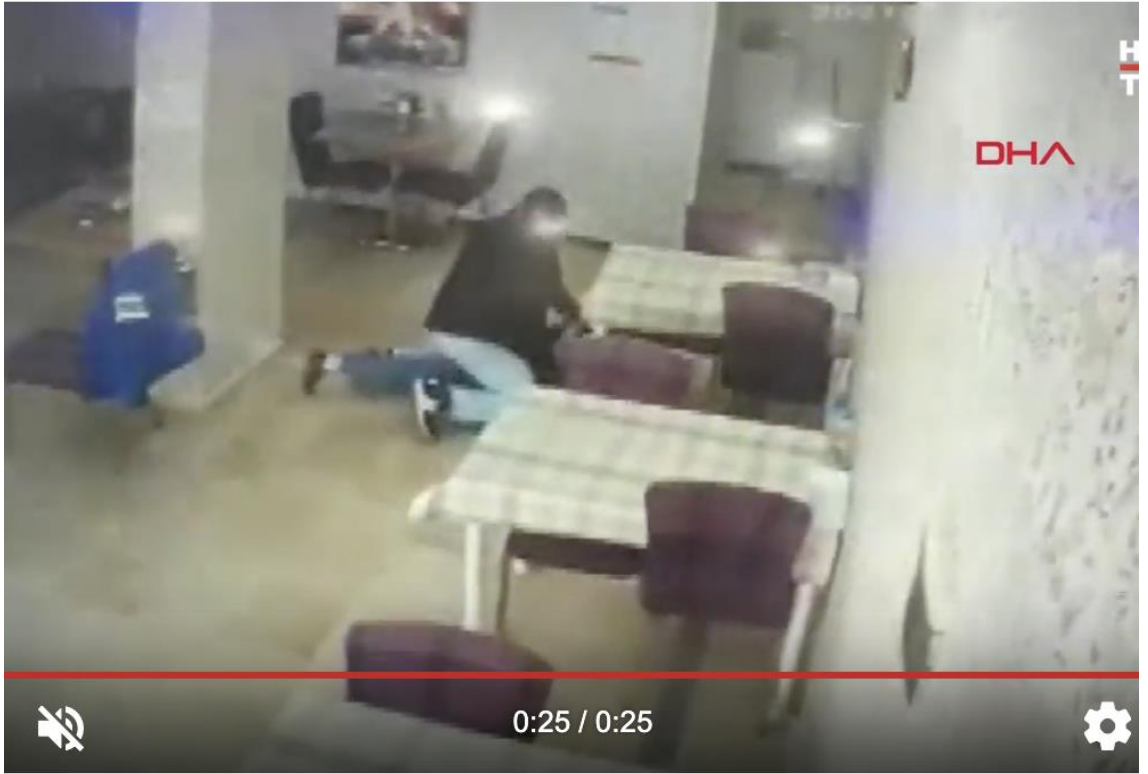

Demirören Haber
Ajansı

Giriş: 11.02.2021 - 07:25
Güncelleme: 11.02.2021 -
12:38

EK45*

İşyerine gelen ve akli dengesinin yerinde olmadığı belirtilen Recep Özkan (36), iddiaya göre işyeri sahibi Kader Balcı'dan (39) alış veriş yapmak için indirim yapmasını talep etti.

EK45A*

EK46: Milliyet: Zeynep İkinci (13.02.2021)

Haber Linki: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/kimse-bu-sona-inanamiyor-10-aylik-evli-ciftin-feci-sonu-6430512>

Kimse bu sona inanamıyor! 10 aylık evli çiftin feci sonu

13.02.2021 - 13:56 | Son Güncellenme: 13.02.2021 - 15:01

DHA

#Kamil İkinci

#Trabzon

#Zeynep İkinci

Trabzon'un Çaykara ilçesinde aynı hastanede görevli hemşire eşi Zeynep İkinci'yi tabancayla vurup öldürdükten sonra intihar eden özel güvenlik görevlisi Kamil İkinci toprağa verildi. Otopsi sonucunu beklediklerini söyleyen İkinci'nin dayısı Nurettin Kaygusuz, "Birbirlerini sevdiklerini biliyorduk. Komşularıyla görüştük. Gece bir tartışma olmuş ama silah sesi duymadıklarını söylediler." dedi. İkinci'nin hastanedeki mesai arkadaşı Samet Aydın ise, "Son 1 ayda ufak tefek sorunlar yaşamışlardı ama bu noktaya geleceğini tahmin etmiyorduk. Bildiğimiz çok şiddetli sorunları yoktu" şeklinde konuştu.

Google News

FLIPBOARD

f x

EN ÇOK OKUNANLAR

EK46*

Trabzon'un Çaykara ilçesinde aynı hastanede görevli hemşire eşi Zeynep İkinci'yi tabancayla vurup öldürdükten sonra intihar eden özel güvenlik görevlisi Kamil İkinci toprağa verildi. Otopsi sonucunu beklediklerini söyleyen İkinci'nin dayısı Nurettin Kaygusuz, "Birbirlerini sevdiklerini biliyorduk. Komşularıyla görüştük. Gece bir tartışma olmuş ama silah sesi duymadıklarını söylediler." dedi. İkinci'nin hastanedeki mesai arkadaşı Samet Aydın ise, "Son 1 ayda ufak tefek sorunlar yaşamışlardı ama bu noktaya geleceğini tahmin etmiyorduk. Bildiğimiz çok şiddetli sorunları yoktu" şeklinde konuştu.

EK46A*

EK47: Sözcü: Mihrican Ekmenci (25.01.2021)

Haber **Linki:** <https://www.sozcu.com.tr/ogretmen-esini-olduren-muhendise-agirlastirilmis-muebbet-wp6911375>

Haberler - **Günün İçinden**

Abone Ol

Google News

Öğretmen eşini öldüren mühendise ağırlaştırılmış müebbet

Samsun'da öğretmen eşi Mihrican Ekmenci'yi (46) boğazından bıçaklayıp öldüren elektrik mühendisi Oğuz Ekmenci (52), tutuklu yargıladığı duruşmada indirim hükümleri uygulanmadan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırıldı.

Yayınlanma: 25 Ocak 2022

EK47*

DİĞER YARIMI KAYBETTİM

Tutuklu sanık Oğuz Ekmenci hakkında Samsun 1'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde eşe karşı kasten öldürme suçundan ömür boyu hapis cezası istemiyle dava açıldı. Oğuz Ekmenci, hakkındaki karar duruşmasında hakim karşısına çıktı. Mahkeme heyetinin son sözünü sorduğu Oğuz Ekmenci, "Ben eşimi çok seviyordum. Çok üzgünüm, çok pişmanım. Diğer yarımı kaybettim. Ona toz değmesine izin vermezdim. Bir anlık cinnet geçirdim" dedi.

EK47A*

EK48: Sözcü: Azra Gülendaml Haytaoğlu (02.10.2021)

Haber Linki: <https://www.sozcu.com.tr/azra-gulendam-haytaoglundan-korkunc-haber-tecavuze-ugrayip-vahsice-oldurulmus-wp6569971>

Azra Gülendiram Haytaoğlu'dan korkunç haber! Tecavüze uğrayıp vahşice öldürülmüş

Antalya'da 5 gündür haber alınamayan gazetecilik bölümü öğrencisi Azra Gülendiram Haytaoğlu (21) tecavüz edilip vahşice öldürülmüş olarak bulundu. Üniversiteli kıza evinde tecavüz edip boğarak öldüren ve banyoda 5 parçaya ayırıp valizle ormana gömen emlakçı Mustafa Murat Ayhan gözaltına alındı. Katil Ayhan'ın itirafları kan dondurdu.

Yayınlanma: 02 Ağustos 2021 | Güncellenme: 02 Ağustos 2021

EK48*

VÜCUDUNU 5 PARÇAYA AYIRMIŞ

Azra Gülendamlar Haytaoğlu'na cinsel saldırıda bulunmasının ardından banyoda boğup, öldürdüğünü, 5 parçaya böldükten sonra koyduğu valizle Kepez ilçesi Varsak bölgesindeki ormanlık alana taşıyıp gömdüğünü söyleyen Ayhan, "Azra, 28 Temmuz'da beni aradı. Buluştuk. Evde birlikte yemek yedik. Alkol aldık. Bu sırada aramızda tartışma çıktı. Boğarak öldürdüm. Banyoya götürüp cesedini 5 parçaya ayırdım. Cesedin parçalarını valize koyup Kepez ilçesi Varsak ormanlık alanda gömdüm" dedi.

KAFATASI BULUNAMADI

Cinayet itirafının ardından Mustafa Murat Ayhan, Varsak'taki ormanlık alanda Azra Gülendamlar Haytaoğlu'nu gömdüğü yeri ekiplere gösterdi. Gece sabaha kadar cesedi gömüldüğü yerden çıkaran ekipler, bulunan parçaları otopsi için Antalya Adli Tıp Kurumu morguna gönderdi. Haytaoğlu'nun kafatası ve sol kalçasının bulunamadığı ve arama çalışmalarının sürdüğü öğrenildi.

VÜCUDUNA JİLETLER İSMİNİ YAZMIŞ

Öte yandan Mustafa Murat Ayhan'ın, Azra Gülendamlar Haytaoğlu'nu öldürdükten sonra vücuduna jiletlerle ismini yazdığı belirtildi.

EK48A*

EK49: Habertürk: Hatice Çetin (02.10.2021)

Haber Linki: <https://www.haberturk.com/gizem-in-katilinden-kan-donduran-sozler-haberler-3152838>

Gizem'in cinayet sanığı: Bıçağı çıkardığımı hatırlıyorum, gerisini hatırlamıyorum

Burdur'un Bucak ilçesinde, 17 Mart'ta parkta tartıştığı eski sevgilisi Gizem Canbulut'u bıçaklayarak öldüren Eren Yıldız'ın ifadesi ortaya çıktı. Katil zanlısı ifadesinde, "Bir an cinnet geçirdim, çok pişmanım. Bıçağı çıkardığımı hatırlıyorum, gerisini hatırlamıyorum" dedi

Demirören Haber
Ajansı

Giriş: 04.08.2021 - 14:24
Güncelleme: 04.08.2021 -
16:23

EK49*

"Hesap işini kendisinin yaptığını düşündüğümü söyledim. İtiraz etti. Aramızda tartışma başladı. 'Ben açmadım' diye ısrar etti. Daha sonra beni ittirdi ve 'Ben açtım, var mı yapabileceğin bir şey. Elime düştün, senin hayatını mahvedeceğim' dedi. 'Biz sana ailece düşmanınız' dedi. Tükürdü, 'Aç köpek' deyip anneme küfretti. Bir an cinnet geçirdim. Bıçağı çıkardığımı hatırlıyorum. Gerisini hatırlamıyorum. Çok pişmanım. Anneme küfredince çok sinirlendim" dedi.

Mahkeme heyeti, tanıkları dinledikten sonra Eren Yıldız'ın tutukluluk halinin devamına karar verip duruşmayı erteledi.

EK49A*

EK50: Habertürk: Sude Akarsu (06.08.2021)

Haber Linki: <https://www.haberturk.com/erkek-arkadasinin-evinde-basindan-vuruldu-3155007>

Haberler > Gündem > 3. Sayfa > Erkek arkadaşının evinde başından vuruldu!

Sude, erkek arkadaşının evinde silahla vurulmuş halde bulundu

Kocaeli'nin İzmit ilçesinde yaşayan 18 yaşındaki Sude Akarsu, bir süredir birlikte yaşadığı erkek arkadaşının evinde silahla vurulmuş halde bulundu. Başından vurulan Sude, kaldırıldığı hastanede tüm müdahaleye rağmen kurtarılamadı. Olayla ilgili Sude'nin öldüğü sırada evde bulunan O.Ö. polis merkezine götürülerek ifadesi alındı

İhlas Haber
Ajansı

Giriş: 06.08.2021 - 15:36
Güncelleme: 06.08.2021 -
15:37

EK50*

Kocaeli'nin İzmit ilçesinde yaşayan 18 yaşındaki Sude Akarsu, bir süredir birlikte yaşadığı erkek arkadaşının evinde silahla vurulmuş halde bulundu.

Olay, dün akşam saatlerinde Kocaeli'nin İzmit ilçesi Topçular Mahallesi Hilal Sokak'ta meydana geldi. Sude Akarsu, bir süredir beraber yaşadığı erkek arkadaşı O.Ö.'nün evinde silahla başından vurulmuş halde bulundu. Silah sesini duyan vatandaşların haber vermesi üzerine olay yerine gelen sağlık ekipleri tarafından ilk müdahalesi yapılan Sude Öztürk, Kocaeli Devlet Hastanesine kaldırıldı.

BAŞINDAN VURULMUŞ, KURTARILAMADI

Başından vurulduğu belirlenen Sude Akarsu, daha sonra İzmit Seka Devlet Hastanesine sevk edildi. Genç kız, yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak yaşamını yitirdi. Sude'nin cenazesi, otopsi incelemesi için Kocaeli Devlet Hastanesi morguna kaldırıldı. Yapılan otopsi incelemelerinin ardından Sude'nin cenazesi ailesine teslim edildi.

Olayla ilgili Sude'nin öldüğü sırada evde bulunan O.Ö. polis merkezine götürülerek ifadesi alındı. O.Ö. ifadesinin ardından serbest bırakıldı. İntihar etmiş olabileceği değerlendirilen Sude'nin ölümü ile ilgili polis ekipleri incelemelerini sürdürüyor.

EK50A*

TEŞEKKÜR

Tez süresince yanımda olan ve benden desteklerini esirgemeyen aileme, her zaman duası ile bana en büyük motivasyon kaynağı olan annem Zahra KONAK' a, tez süresince kaybettiğim değerli babam Mustafa AKDEMİR' e, her türlü zorlukta yanımda olan Veli YALGETTEKİN ve Hamdullah BADEM başta olmak üzere tüm arkadaşlarıma, tez süresince tüm zorluklara rağmen beni motive eden ve desteğini hiç esirgemeyen danışmanım sayın Soner YAĞLI' ya, savunma esnasında ve öncesinde uyarılar ve hoşgörölü tavırlarıyla çalışmama katkı sağlayarak ilerde arkasında durabileceğim bir esere dönüştürmemde emeği olan değerli hocam sn. Ayşe Çatalcalı CEYLAN ve Semih SALMAN' a teşekkürlerimle.

ÖZGEÇMİŞ

Ben Murat KONAK. 2014 yılında Erciyes Üniversitesi Gazetecilik bölümünde üniversite hayatıma başladım. 2015 yılında yatay geçiş yöntemi ile lisans eğitimimi Akdeniz Üniversitesi Gazetecilik bölümünde devam ettirdim. 2018 yılında lisans eğitimimi başarıyla tamamladım. 2019 yılında Ege Üniversitesi Gazetecilik anabilim dalı, Genel Gazetecilik programında yüksek lisans yapmaya başladım. 2024 yılında “Meslek Etiği ve Şiddet Bağlamında Dijital Medyada Kadına İlişkin Haberlerin Eleştirel Analizi” isimli tezi yazarak mezun oldum. 2024 yılı itibari ile Akdeniz Üniversitesi Felsefe bölümü lisans öğrenciliğim devam etmektedir.